

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องดัชนีชี้วัดความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือ 3 รูปแบบด้วยกัน ได้แก่ 1) การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ซึ่งเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวงการสื่อสารมวลชนและการเมือง 4 กลุ่มบุคคล คือ กลุ่มผู้สื่อข่าว กลุ่มนักการเมือง กลุ่มนักวิชาการสื่อสารมวลชน และกลุ่มผู้รับสารทางการเมือง (ภาคประชาชน) 2) การสำรวจ (Survey) ด้วยแบบสอบถาม จากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับวงการสื่อสารมวลชนและการเมืองเช่นเดียวกับกลุ่มดังกล่าวข้างต้น 3) การประชุมระดมความคิดเห็น (Forum) จากบุคคลใน 4 กลุ่มข้างต้นเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาขอเสนอเป็น 3 ส่วน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยเชิงสำรวจ

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการประชุมระดมความคิดเห็น

ทั้งนี้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดที่จะนำเสนอดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

ในการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับ “ความสามารถเชิงสมรรถนะ” (Competency) ของเดวิด ซี. แม็คเคลแลนด์ (David C. McClelland) เป็นกรอบแกนแนวคิดหลัก ประกอบกับแนวคิด ปรัชญาและทฤษฎีด้านสื่อสารมวลชนเป็นกรอบกำกับทิศทางภายใต้กรอบแนวคิดความสามารถเชิงสมรรถนะ ดังนั้น ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้จึงได้แยกนำเสนอออกเป็น 4 ส่วนตามประเด็นหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. นิยาม “ความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย”
2. องค์ประกอบของความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย
 - ด้านความรู้ (Knowledge)
 - ด้านทักษะ (Skill)
 - ด้านบุคลิกภาพ (Trait)
 - ด้านท่าทีต่อตนเองและวิชาชีพ (Self-concept and Profession Concept)

- ด้านการประพฤติตน (Behavior)
 - ด้านแรงจูงใจ (Motivation)
3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมืออาชีพ
 4. ความคิดเห็นที่มีต่อผู้สื่อข่าวและกระบวนการข่าวการเมืองไทยในปัจจุบัน
 - มุมมองที่มีต่อผู้สื่อข่าวและการนำเสนอข่าวการเมืองไทยในปัจจุบัน
 - การประเมินระดับความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบัน
 - แนวทางในการพัฒนาความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย

ทั้งนี้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะแยกนำเสนอให้เห็นภาพชัดเจนในทัศนะของผู้ให้ข้อมูลแต่ละกลุ่ม ซึ่งมีทั้งหมด 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้สื่อข่าว กลุ่มนักวิชาสื่อสารมวลชน กลุ่มนักการเมือง และกลุ่มผู้รับสารทางการเมือง ก่อนที่จะนำไปสู่การวิเคราะห์เปรียบเทียบและการสรุปภาพรวมของผู้ให้ข้อมูลในส่วนนี้ทั้งหมด

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มผู้สื่อข่าว

กลุ่มผู้สื่อข่าวระดับผู้บริหาร

1. นิยาม “ความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย”

บุญเลิศ ศชายุทธเดช กล่าวว่า

ความเป็นมืออาชีพ หมายถึง ความสามารถในการทำงานนั้น ๆ ได้ดี มีประสิทธิภาพ การอยู่ในกรอบของความดีงามที่จะต้องถือเป็นหลักปฏิบัติ และที่สำคัญงานที่เกี่ยวข้องกับสาธารณะและส่วนรวมก็ต้องให้บรรลุถึงผลสำเร็จของงานที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมเป็นที่ตั้ง อย่างไรก็ดี ความเป็นมืออาชีพก็ควรจะต้องให้ประสบผลสำเร็จในทางธุรกิจด้วย (บุญเลิศ ศชายุทธเดช, สัมภาษณ์)

ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ กล่าวว่า

ผู้สื่อข่าวมืออาชีพต้องมีความเป็นกลาง ซึ่งหมายถึง เป็นกลางจากผลประโยชน์ต่าง ๆ ไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลครอบงำ ซึ่งความเป็นกลางจะขยายไปสู่การปฏิบัติในเรื่องอื่น ๆ ได้แก่ การนำเสนอข่าวที่มีความรอบด้านมากที่สุด นำเสนอข่าวที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมมากที่สุด (ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์, สัมภาษณ์)

วรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา กล่าวว่า

ความเป็นมืออาชีพ ประการที่หนึ่ง ต้องเป็นผู้ประกอบวิชาชีพนั้นอย่างแท้จริง

ไม่ได้แผลงมาเพื่อที่จะทำอย่างอื่น สอง ต้องมีฝีมือหรือความเชี่ยวชาญในอาชีพนั้น โดยถ่องแท้ ต้องรู้อย่างแท้จริง รู้อย่างลึกซึ้ง และเข้าใจถึงปรัชญาของวิชาชีพ สาม มีการปฏิบัติที่เที่ยงตรง ตรงกับปรัชญาของวิชาชีพ รู้จักแยกแยะความเป็นส่วนตัว กับความเป็นสาธารณะ บังคับใจตนเองได้ (วรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา, สัมภาษณ์)

ภักระ คำพิทักษ์ กล่าวว่า “ความเป็นมืออาชีพ คือ ต้องมีความรอบรู้ ต้องมีความรอบรู้ มีสำนึกในอาชีพปฏิญาณของตนเอง มีจริยธรรม มีคุณธรรมและก็มีความเป็นมนุษย์...” (ภักระ คำพิทักษ์, สัมภาษณ์)

จอม เพ็ชรประดับ กล่าวว่า

มืออาชีพก็คือว่า อันดับแรกจะต้องเสียสละเพื่อส่วนรวม อันดับที่สองต้องไม่ หวั่นไหวต่อสิ่งที่เกิดขึ้น และสิ่งที่จะเกิดตามมา หมายถึงว่า ถ้าทำอะไรแล้วก็ขอให้ ทำจนเป็นผลสำเร็จไม่ว่าจะเกิดอุปสรรคใดขึ้นก็ตาม คือต้องมุ่งให้ถึงเป้าหมายที่ วางไว้ และไม่เปลี่ยนจุดยืนในวิชาชีพของตน (จอม เพ็ชรประดับ, สัมภาษณ์)

พัชระ สารพิมพา กล่าวว่า “วิชาชีพต้องมีความเป็นผู้มีความสามารถในการหาข่าว และการวิเคราะห์ข่าวได้อย่างมีข้อเท็จจริง และเป็นไปตามหลักวิชาชีพของสื่อสารมวลชน ไม่มีความเอนเอียง ไม่สัมพันธ์กับแหล่งข่าวใกล้ชิดมากเกินไป” (พัชระ สารพิมพา, สัมภาษณ์)

ดังนั้น ความเป็นวิชาชีพ (มืออาชีพ) ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ในทัศนะของผู้สื่อข่าว โดยสรุปรวม หมายความว่า การเป็นผู้ประกอบวิชาชีพผู้สื่อข่าวอย่างแท้จริง ไม่ได้แผลงมาเพื่อที่จะ ทำอาชีพอื่น ต้องมีฝีมือหรือความเชี่ยวชาญในอาชีพนั้นโดยถ่องแท้ มีความรอบรู้ ต้องรู้อย่าง แท้จริง รู้อย่างลึกซึ้ง และเข้าใจถึงปรัชญาของวิชาชีพ มีความสามารถในการทำงานอาชีพนั้นได้ดีมี ประสิทธิภาพ มีความสามารถในการหาข่าว และการวิเคราะห์ข่าวได้เป็นอย่างดี ประพฤติตนอยู่ใน กรอบของความดีงาม ยึดถือจริยธรรมและคุณธรรม มีการปฏิบัติที่เที่ยงตรงตามหลักปรัชญาของ วิชาชีพ ต้องมีความเป็นกลางจากผลประโยชน์ ไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลครอบงำใด ๆ มีการนำเสนอ ข่าวที่มีความรอบด้านมากและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมมากที่สุด ไม่มีความเอนเอียง ต้องเสียสละ เพื่อส่วนรวม ไม่หวั่นไหวต่อสิ่งที่เกิดขึ้น และสิ่งที่จะเกิดตามมา รู้จักแยกแยะความเป็นส่วนตัวกับ ความเป็นสาธารณะ บังคับใจตนเองได้ ไม่สัมพันธ์กับแหล่งข่าวใกล้ชิดมากเกินไป มุ่งให้ถึง เป้าหมายที่วางไว้ และไม่เปลี่ยนจุดยืนในวิชาชีพของตน อย่างไรก็ตาม ความเป็นมืออาชีพก็ควร จะต้องให้ประสบผลสำเร็จในทางธุรกิจด้วย และประการสุดท้ายต้องมีความเป็นมนุษย์

2. องค์ประกอบของความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย

ด้านความรู้ (Knowledge)

บุญเลิศ คชายุทธเดช กล่าวว่า

ประการแรกก็ต้องมีความรู้ในวิธีการทำข่าว กล่าวคือ ต้องสัมผัสกับแง่ แกะข่าว แก่ง เขียนข่าวแก่ง เขียนบทความวิเคราะห์วิจารณ์แง่ ประการที่สอง ต้องมีความรู้ทั่วไป เกี่ยวกับปัญหาของประเทศ ประการที่สาม ต้องมีความรอบรู้เกี่ยวกับทิศทางความเป็นไปของประเทศในทุก ๆ ด้าน ทั้งการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และมองอนาคตข้างหน้าของประเทศได้ (บุญเลิศ คชายุทธเดช, สัมภาษณ์)

ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ กล่าวว่า

หลักสำคัญของการทำงานข่าวคือ ต้องรู้ในเรื่องที่ทำ ดังนั้นการเป็นนักข่าวการเมืองก็ต้องรู้เรื่องการเมือง แต่เรื่องการเมืองกว้างมาก เกี่ยวข้องกับหลาย ๆ เรื่อง ตั้งแต่ขั้นตอนการทำงานของสภาฯ รัฐธรรมนูญ ข้อบังคับและกฎหมายต่าง ๆ ซึ่งมีมากมาย อย่างน้อยกฎหมายเลือกตั้ง กฎหมายเกี่ยวกับ กกต. และกฎหมายพรรคการเมือง สิ่งเหล่านี้ต้องรู้เรื่องหมด ไม่งั้นนั้นอาจนำไปสู่ข้อผิดพลาดในการนำเสนอข่าว (ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์, สัมภาษณ์)

นอกเหนือจากด้านการเมืองแล้ว เรื่องที่ต้องมีความรู้ก็คือ ด้านเศรษฐกิจ และต้องรู้จักแหล่งค้นคว้า รวมทั้งรู้ถึงผู้เชี่ยวชาญที่จะให้ข้อมูลในเรื่องนั้น ๆ ด้วย สำหรับความรู้เกี่ยวกับการสื่อสารมวลชน ประสงค์กล่าวว่า “...ทำงานอยู่ทุกวันต้องรู้อยู่แล้ว เป็นเรื่องจำเป็นที่ต้องรู้เพราะเป็นอาชีพ...”

วรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา กล่าวว่า “ต้องรู้ในสันดานมนุษย์ คือเข้าใจเรื่องกิเลส ต้องเข้าใจอย่างลึกซึ้งในเรื่องโลก โกรธ หลง” (วรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา, สัมภาษณ์)

ในทัศนะของภักดิ์ คำพิทักษ์ (สัมภาษณ์) กล่าวถึงความรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้สื่อข่าวมืออาชีพนั้น สามารถได้เป็น 4 ด้านใหญ่ ๆ คือ 1) ต้องรู้กฎ กติกา ทางการเมือง ซึ่งหมายความรวมถึงทั้งกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น รัฐธรรมนูญ กฎหมายพรรคการเมือง รู้กลไกการบริหารบ้านเมือง เช่น หลักการแยกอำนาจ รัฐสภา รวมไปถึงการเมืองภาคประชาชน 2) มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างรัฐ พรรคการเมือง และประชาชน รวมไปถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ 3) มีความรู้ทางด้านเศรษฐศาสตร์ 4) มีความรู้ทางด้านสังคมศาสตร์ ทั้งนี้ ปรากฏจากการให้สัมภาษณ์ ดังนี้

ผู้สัมภาษณ์ : ถ้าจะเป็นผู้สื่อข่าวการเมืองไทยนี่นะครับ ในแง่ของความรู้ เขาควร

จะมีความรู้ด้านใดบ้าง ถึงจะเรียกว่าเป็นมืออาชีพสำหรับผู้สื่อข่าว
การเมืองไทย

ภัทระ : ผมว่าข้อ 1 เขาก็ต้องรู้กฎ กติกา ที่จะต้องครอบคลุมมาตั้งแต่
รัฐธรรมนูญ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง กฎหมาย
พรรคการเมือง อะไรต่ออะไรพวกนี้นะ แล้วก็ Function มัน กลไก
การทำงานทางการเมือง กลไกทางรัฐสภา กลไกทางการเมืองอื่น ๆ
แล้วก็การเมืองของประชาชน พลเมืองอะไรใหม่ ๆ แล้วก็กลไกนี้
Function มันละเอียดไปอีกนะ เช่น กลไกการบริหารราชการแผ่นดิน
กลไกของกระบวนการทางกฎหมาย และก็รวมไปถึง มันคือข่าว
การเมืองมันครอบคลุมมาก คือ มันครอบคลุมตั้งแต่กระบวนการ
บริหารราชการแผ่นดิน แล้วก็ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับประชาชน
ความสัมพันธ์ระหว่างพรรคการเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกของ
อธิปไตย ตุลาการ นิติบัญญัติ บริหาร แล้วก็รวมไปถึงรัฐกับ
ชาวบ้าน ไร่ประเด็นปลีกย่อยที่มันจะเข้ามาเกี่ยวพันทั้งหมดมันจะ
รวมไปหมด เช่น เรื่องปุ๋ยอาจจะเป็นเรื่องการเมือง เรื่องราคาสินค้า
อาจจะเป็นเรื่องการเมือง เรื่องการเจรจาความระหว่างประเทศ เป็น
เรื่องการเมือง

ผู้สัมภาษณ์ : เพราะฉะนั้น พวกนี้ต้องรู้หมด

ภัทระ : รู้ครับ มันจะรู้ทั้งรายละเอียด คือ Function ของมัน แล้วก็ต้องรู้
รายละเอียดของมันด้วย ปลีกย่อยก็ต้องรู้ รวมถึงการเมืองระหว่าง
ประเทศกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ Function ของการเมือง
ระหว่างประเทศ

จอม เพ็ชรประดับ กล่าวว่

...ด้านความรู้ คือ ต้องมีความรู้ครบถ้วน ทั้งในด้านรัฐศาสตร์ หรือการเมืองการ
ปกครอง ด้านกฎหมาย ด้านเศรษฐกิจ นอกจากนี้ ต้องมีความรู้ทางด้าน
ประวัติศาสตร์การเมืองและสังคม เรื่องศิลปวัฒนธรรมก็เป็นส่วนสำคัญที่จะต้องรู้
เช่นกัน โดยเฉพาะวัฒนธรรมโครงสร้างของสังคม วัฒนธรรมด้านค่านิยม ความคิด
ความเชื่อ ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับความเป็นเอกลักษณ์ของสังคมไทย ลักษณะ
ความสัมพันธ์ที่นักการเมืองมีต่อชาวบ้าน... (จอม เพ็ชรประดับ, สัมภาษณ์)

พัชระ สารพิมพา กล่าวว่า

...ต้องมีความเข้าใจในการเมือง เข้าใจระบบการเมืองหลายๆ ระบบ ทั้งคอมมิวนิสต์ สังคมนิยม ประชาธิปไตย รวมทั้งระบบการเมือง ระบบการปกครองทั่วไปอย่างกว้างขวาง ประการที่สอง ต้องเข้าใจในธรรมชาติและวัฒนธรรมการเมืองของแต่ละระบบการเมือง รวมทั้งธรรมชาติและวัฒนธรรมของการเมืองไทย ประการที่สาม ต้องมีความรู้ด้านสังคมศาสตร์ทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นทางด้านพฤติกรรมมนุษย์ จิตวิทยา เศรษฐศาสตร์ และนิติศาสตร์... (พัชระ สารพิมพา, สัมภาษณ์)

ดังนั้น กล่าวโดยสรุปในทัศนะของผู้สื่อข่าวระดับบริหาร ความรู้ที่ผู้สื่อข่าวการเมืองไทย มืออาชีพต้องมีคือ

1. ความรู้เกี่ยวกับระบบการเมือง
2. ความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและวัฒนธรรมทางการเมือง
3. ความรู้ด้านประวัติศาสตร์การเมืองและสังคม
4. ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเมืองและการบริหารปกครองบ้านเมือง

เช่น รัฐธรรมนูญ กฎหมายพรรคการเมือง กฎหมาย กกต. เป็นต้น

5. ความรู้ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
6. ความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์
7. ความรู้เกี่ยวกับสภาพปัญหาของประเทศ
8. ความรู้ด้านสังคมศาสตร์
9. ความรู้ด้านศิลปะและวัฒนธรรม
10. ความรู้เกี่ยวกับสันดาน หรือความรัก โลภ โกรธ หลงของมนุษย์
11. ความรู้ด้านวิธีการทำข่าว
12. ความรู้ด้านสื่อสารมวลชน

ด้านทักษะ (Skill)

บุญเลิศ ศชายุทธเดช กล่าวว่า “ต้องมีทักษะในการตั้งคำถาม มีการไตร่ตรองว่าควรจะถามอะไร ให้เป็นคำถามที่สร้างสรรค์ ต้องมีทักษะในการโต้ตอบเมื่อถูกผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวหา เช่น ถูกนายกรัชมุนตรีตำหนิว่าถามคำถามโง่ ๆ ผู้สื่อข่าวก็ต้องตั้งสติและหาโอกาสชี้แจงออกไปว่า เป็นงานในหน้าที่...” (บุญเลิศ ศชายุทธเดช, สัมภาษณ์)

“...นอกจากนี้ ยังต้องมีทักษะด้านการเขียน ส่วนทักษะด้านภาษาต่างประเทศก็ควรมีด้วย เพราะจะช่วยให้เก่งรอบตัว สามารถอ่านหนังสือนิตยสารต่างประเทศต่าง ๆ ได้...”

ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ กล่าวว่า “ทักษะจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีความรู้ กล่าวคือ ความรู้เป็นพื้นฐานนำไปสู่ทักษะ ซึ่งทักษะสำคัญ ๆ ที่ต้องมี ได้แก่ ทักษะในการตั้งคำถาม ทักษะในการฟัง ทักษะในการเขียน การใช้ภาษา...” ส่วนทักษะด้านภาษาต่างประเทศ ประสงค์เห็นว่า มีความจำเป็นเช่นกัน แต่สำหรับผู้สื่อข่าวไทย ทักษะด้านภาษาไทยมีความจำเป็นมากกว่า นอกจากนี้ ก็ต้องมีทักษะในการวิเคราะห์ การวิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เชื่อมโยงกันหมดกับ ทักษะการฟัง การเขียน การอ่าน (ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์, สัมภาษณ์)

วรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา (สัมภาษณ์) กล่าวว่า

“ต้องเป็นหมดทุกด้าน ในอาชีพนักข่าวไม่มีคำว่าทำไม่ได้ ต้องมีทักษะในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า มีจินตนาการ มีความอดทน มีความซื่อสัตย์ทั้งต่อหน้าและลับหลัง ส่วนทักษะด้านการสื่อสาร การพูด การเขียน ถือเป็นเรื่องพื้นฐานถ้าใครไม่มีก็คงไม่ผ่านการรับเข้ามาเป็นผู้สื่อข่าว นอกจากนี้ นักข่าวต้องมีความช่างสังเกต มีทักษะในการเปรียบเทียบและตั้งสมมติฐานเก่ง” (วรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา, สัมภาษณ์)

ภัทธะ คำพิทักษ์ (สัมภาษณ์) มองว่า โดยทั่วไป ผู้สื่อข่าวการเมืองแต่ละคนมีทักษะพื้นฐานทางวิชาชีพ เช่น การเขียน การใช้ภาษา การใช้เทคโนโลยี แต่สิ่งที่แสดงให้เห็นว่ามีความเป็นมืออาชีพในระดับสูงขึ้นไปก็ต้องมีทักษะอื่น ๆ ที่สำคัญ นอกเหนือไปจากทักษะพื้นฐานทั่วไป ซึ่งในประเด็นนี้ ภัทธะ เน้นถึงทักษะในการวางระยะห่างระหว่างตัวผู้สื่อข่าวการเมืองกับแหล่งข่าวที่มีความสมดุล นอกจากนี้ ต้องมีทักษะในการจับประเด็นทางการเมืองมาผนวกกับความรู้ก่อนที่จะนำเสนอในมุมมองใหม่ ๆ ในกรอบการเมืองที่กว้างออกไปกว่าที่เป็นอยู่ในทุกวันนี้ ประกอบกับ ทักษะในการวิเคราะห์ และการนำเสนอ ทั้งนี้ ปรากฏในบทสัมภาษณ์ตอนหนึ่งว่า

ภัทธะ : “...ต้องผนวกกับความรู้อื่น ๆ แล้วก็เปิดประเด็นใหม่ ๆ ในทางการเมืองใหม่ ๆ

ผู้สัมภาษณ์ : ก็คือ ในเชิงวิเคราะห์ ถ้าพูดไปแล้ว วิเคราะห์ประเด็น จับประเด็น

ภัทธะ : “...ถ้าพูดถึงวิเคราะห์ ความสามารถในการวิเคราะห์ อันนี้สำคัญมาก ทักษะในการวิเคราะห์นี้ แล้วมันก็จะพัวพันไปถึงทักษะในการนำเสนอ

ผู้สัมภาษณ์ : ถือว่ามีอาชีพนี้ พวกนี้ต้องอยู่ในระดับดี เยี่ยมเลย ถึงจะเป็นมืออาชีพ

ภัทธะ : “มันต้องเป๊ะ คือ...คุณจะต้องวิเคราะห์ไม่มั่ว คุณต้องมีข้อมูลเพียงพอ เข้าใจมันเพียงพอ...เข้าใจสถานการณ์ เข้าใจเบื้องหลังของความสัมพันธ์ อะไรต่าง ๆ พวกนี้...”

ส่วนทักษะด้านภาษาอังกฤษ ในปัจจุบันภัทระ เห็นว่า “เป็นสิ่งจำเป็นเพราะจะทำให้ มุมมองหรือกรอบแนวคิดที่ใช้มองการเมืองกว้างขึ้น ประกอบกับมิติทางการเมืองในปัจจุบันได้ ขยายออกไปมาก และไปเกี่ยวข้องกับภาคการค้าของต่างประเทศ”

จอม เพ็ชรประดับ กล่าวว่

ทักษะด้านการวิเคราะห์ จะต้องสามารถวิเคราะห์ได้ว่า ชาวที่นำเสนอไปนั้นจะนำไปสู่ เกมการเมืองที่นักการเมืองวางไว้หรือไม่ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ไม่ตกเป็นเครื่องมือ ของนักการเมือง ประการที่สองมีทักษะในการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของนักการเมือง แต่ละคน ไม่เน้นความสำคัญเฉพาะตัวนโยบายเท่านั้น แต่จะต้องวิเคราะห์ภูมิหลังของ นักการเมืองแต่ละคนได้ ว่ามีวิสัยทัศน์ มุมมอง และทัศนคติเป็นอย่างไร ประการที่สาม มีทักษะที่จะไม่เอาตัวเองเข้าไปเกี่ยวข้องกับนักการเมืองโดยใกล้ชิด ต้องรู้จักวางตัว (จอม เพ็ชรประดับ, สัมภาษณ์)

พัชระ สารพิมพา กล่าวว่า “ทักษะก็คือ...ต้องมีทักษะในการหาข่าว มีทักษะในการ สร้างความสัมพันธ์กับแหล่งข่าว (connection) นอกจากนี้ ต้องมีทักษะในการวิเคราะห์” (พัชระ สารพิมพา, สัมภาษณ์)

กล่าวโดยสรุป ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมืออาชีพในทัศนะของ ผู้สื่อข่าวระดับบริหารนั้น ต้องมีทักษะดังต่อไปนี้ คือ

1. ทักษะในการหาแสวงหาข้อมูลข่าวสาร
2. ทักษะในการวิเคราะห์
3. ทักษะในการนำเสนอ
4. ทักษะด้านการพูด
5. ทักษะด้านการฟัง
6. ทักษะด้านการเขียน
7. ทักษะด้านการใช้ภาษา
8. ทักษะในการตั้งคำถาม
9. ทักษะในการสร้างและรักษาความสัมพันธ์กับแหล่งข่าว
10. ทักษะในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า
11. ทักษะด้านภาษาต่างประเทศ (เน้นภาษาอังกฤษ)
12. ทักษะในการจับประเด็น

ด้านบุคลิกภาพ (Trait)

บุญเลิศ ศชายุทธเดช กล่าวว่า “ต้องแสดงออกให้เห็นว่า เป็นคนที่ในสมองเปี่ยมไปด้วยความรู้ บุคลิกอีกด้านหนึ่งคือ การทำตัวให้สุภาพเรียบร้อย มีสัมมาคารวะ แต่ก็ต้องทรงในความเป็นวิชาชีพ การแต่งกายต้องให้มีความเหมาะสมเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้เกิดขึ้นกับตัวผู้สื่อข่าวเอง...” (บุญเลิศ ศชายุทธเดช, สัมภาษณ์)

ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ กล่าวว่า

ต้องแสดงให้เห็นไว้วางใจ เช่น ถ้าผู้สื่อข่าวรับปากแหล่งข่าวว่าจะรักษาความลับ ก็ต้องรักษาสัญญานั้น ซึ่งเรื่องนี้เป็นเรื่องเฉพาะตัว ความสุภาพอ่อนน้อม ก็เป็นอีกบุคลิกหนึ่งที่มีความจำเป็น แต่ต้องไม่ใช่ความอ่อนแอ ส่วนการตั้งคำถามต้องกล้าถามในเนื้อหา มีความคม แต่ไม่ก้าวร้าว นอกจากนี้ ต้องเป็นคนที่มีความเป็นคนอดทน มุ่งมั่นทำงานให้สำเร็จ (ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ, สัมภาษณ์)

วรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา กล่าวว่า “ต้อง smart มีความมั่นใจในตัวเองพอสมควร แต่อย่าให้ถึงขนาดหลงตัวเอง การกระทำทุกอย่างต้องรู้ด้วยสติ นอกจากนี้ ต้องมีบุคลิกภาพที่เป็นคนคล่องแคล่ว ปราดเปรียว ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ตลอดเวลา” (วรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา, สัมภาษณ์)

ภักธะ คำพิทักษ์ มีความเห็นว่า

...ต้องมีบุคลิกน่าเชื่อถือ พูดจารู้เรื่อง และรักษาจุดยืนทางวิชาชีพไว้ตลอด มีความเป็นตัวของตัวเองค่อนข้างสูง ซึ่งในกรณีจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้สื่อข่าวรายนั้น ต้องไม่ถูกครอบงำทางความคิดแบบพรรคการเมืองใดหรือกลุ่มการเมืองใด หรือแนวความคิดหรือความเชื่อทางการเมืองอย่างใดอย่างหนึ่ง...จนทำให้ขาดการมองอย่างรอบด้านในมุมมองอื่น ๆ... (ภักธะ คำพิทักษ์, สัมภาษณ์)

จอม เพ็ชรประดับ กล่าวว่า

บุคลิกภาพนั้นต้องมาจากวิธีคิด ซึ่งจะต้องมีวิธีคิดที่มีความตรงไปตรงมา ซื่อสัตย์ในวิชาชีพ มีหลักการ มีจุดยืนที่ชัดเจน ดังนั้นสิ่งเหล่านี้ก็จะส่งผลไปถึงบุคลิกภาพทั้งในด้านการพูด การถาม ก็จะมีหลักการแน่นอน ไม่มีอารมณ์ ไม่โกรธง่าย ควบคุมอารมณ์ได้ทุกสถานการณ์ ไม่วิตกกังวล ไม่หวาดกลัวในการทำสิ่งที่ถูกต้อง นอกจากนี้ ในด้านบุคลิกภาพทางกาย ผู้สื่อข่าวการเมืองต้องมีความสุภาพในเรื่องการแต่งตัว ภาษาที่ใช้ในการพูดคุยกับแหล่งข่าวต้องฉะฉาน ชัดเจน ใช้ภาษาที่เหมาะสม มีสัมมาคารวะ” (จอม เพ็ชรประดับ, สัมภาษณ์)

พัชระ สารพิมพา กล่าวว่า “ต้องมีบุคลิกที่สะท้อนออกมาให้เห็นถึงความน่าเชื่อถือ การแต่งกายน่าจะเป็นแค่องค์ประกอบส่วนหนึ่ง การวางตัวให้มีความน่าเชื่อถือ ให้แหล่งข่าวเห็นว่า ความเป็นกลาง ถือเป็นบุคลิกภาพหลัก” (พัชระ สารพิมพา, สัมภาษณ์)

กล่าวโดยสรุปในทัศนะของผู้สื่อข่าวระดับบริหาร บุคลิกภาพที่ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมืออาชีพต้องแสดงออกมาให้เห็นเป็นที่ประจักษ์มีดังนี้

1. มีความสุภาพ ไม่ก้าวร้าว
2. มีสัมมาคารวะ
3. มีความตระหนักรู้ในความเป็นวิชาชีพ
4. มีการแต่งกายเหมาะสมตามกาลเทศะ
5. มีการวางตัวที่น่าเชื่อถือ
6. แสดงออกถึงจุดยืนที่ชัดเจนในวิชาชีพ
7. มีการพูดจาฉะฉาน ใช้ภาษาเหมาะสม
8. มีความคล่องแคล่ว ปราดเปรียว
9. มีสติ ควบคุมอารมณ์ได้ทุกสถานการณ์ ไม่โกรธง่าย
10. ไม่วิตกกังวล ไม่หวาดกลัวในการทำสิ่งที่ถูกต้อง
11. มีความมั่นใจในตนเอง แต่ไม่หลงตัวเอง
12. มีความอดทน
13. มีความมุ่งมั่นทำงานให้สำเร็จ

ด้านท่าทีต่อตนเองและวิชาชีพ (Self-concept and Profession Concept)

บุญเลิศ คชายุทธเดช กล่าวว่า “การมองโลก มองสังคม ต้องมองอย่างผู้มีความรู้และเข้าใจในสังคมของชีวิต เข้าใจถึงระบอบการเมือง การปกครองของแต่ละสังคมที่แตกต่างกัน ตระหนักในหน้าที่ที่ต้องสะท้อนภาพความจริงให้ประชาชนรับทราบ เปิดหูเปิดตา รู้เท่าทัน เข้าใจถึงบทบาทสำคัญของการเป็นผู้สื่อข่าว” (บุญเลิศ คชายุทธเดช, สัมภาษณ์)

ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ กล่าวว่า “ก็คือ เป็นผู้ที่มีความคิดเปิดกว้าง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้ มีความมั่นคงทางจิตใจแต่ไม่ใช่มั่นใจมากเกินไป จนกลายเป็น ego” (ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์, สัมภาษณ์)

วรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา มีมุมมองว่า

นักข่าวที่แท้จริงก็คือ ประชาชนคนหนึ่งซึ่งสังคมให้ความเชื่อถือ จึงมอบหมายให้มาทำอาชีพนี้แทน ดังนั้น นักข่าวจึงไม่ใช่ฐานันดรที่ 4 ไม่มีอำนาจในการควบคุมการ

ทำงานของรัฐบาล แต่มีหน้าที่ประการเดียวคือ ตรวจ สอดส่องดูแล ถ้าพบอะไร
ผิดปกติก็ต้องบอกกล่าวให้สังคมรับทราบ (วรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา, สัมภาษณ์)

ภทระ คำพิทักษ์ กล่าวสั้น ๆ ว่า “ต้องไม่เป็นน้ำเต็มแก้ว” โดยได้อธิบายขยายความว่า
“...ก็ต้องมีความกระหายใคร่รู้ข้อมูล แล้วก็เรียนรู้อยู่ตลอดเวลา เรียนรู้การแสวงหาข้อมูล เรียนรู้
เรื่องการเขียน การพัฒนาทักษะของตัวเอง แล้วก็การเปิดรับข้อมูลทัศนคติ มุมมอง อะไรใหม่ ๆ
ความคิดแลกเปลี่ยนกับคนอื่นด้วยท่าทีที่สุภาพ...และไม่ Ego มาก” (ภทระ คำพิทักษ์, สัมภาษณ์)

จอม เพ็ชรประดับ กล่าวว่า

ต้องมีโลกทัศน์ที่กว้าง กล่าวคือในการทำข่าว อย่าคิดว่า ทำเพื่อหน่วยงานหรือ
สำนักพิมพ์หรือสถานของตนเอง แต่ต้องทำเพื่อคนทั้งประเทศ คนทั้งโลก โลกทัศน์
ที่ที่จะต้องเป็นโลกทัศน์ที่เป็นธรรม มีเสรีภาพ ยึดมั่นเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต และ
เสียสละ มีมนุษยธรรม (จอม เพ็ชรประดับ, สัมภาษณ์)

ส่วน พัชระ สารพิมพา เน้นย้ำให้ยึดในหลักจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ และทำข่าวที่เกิด
ประโยชน์ต่อสาธารณะ โดยกล่าวว่า “...ทำข่าวให้มันเป็นไปตามหลักแห่งจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ
...แล้วก็ทำและรายงานข่าวในประเด็นที่ให้ประโยชน์กับสาธารณะ ให้เขาได้ไปพิจารณา แล้วมันก็
จะสนุกของมันเอง” (พัชระ สารพิมพา, สัมภาษณ์)

ดังนั้น ในทัศนะของผู้สื่อข่าวระดับบริหาร ท่าทีต่อตนเองและต่อวิชาชีพสำหรับ
ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมีอาชีพเพียงมีนั้น สรุปได้ดังนี้

1. มองโลก มองสังคมอย่างผู้มีความรู้และเข้าใจในสัจจะของชีวิต
2. เข้าใจถึงระบอบการเมืองการปกครองของแต่ละสังคมที่แตกต่างกัน
3. ตระหนักในหน้าที่ที่ต้องสะท้อนภาพความจริงให้ประชาชนรับทราบ
4. ปิดหูปิดตา รู้เท่าทันสถานการณ์ความเป็นไปของสังคม และโลก
5. ความคิดเปิดกว้างพร้อมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
6. ไม่ติดยึดกับความเชื่อหรือแนวคิดทางการเมืองแบบใดแบบหนึ่งมากเกินไป จน

ขาดการมองอย่างรอบด้าน

7. มีความมั่นคงทางจิตใจ
8. อย่าหลงตนเองว่าเป็นฐานันดรที่ 4 ให้ตระหนักในหน้าที่เพียงประการเดียวที่
สำคัญคือ ตรวจจอบและสอดส่องดูแล หากพบความผิดปกติให้รายงานสังคมทราบ
9. อย่าถือตนว่าเป็น “น้ำเต็มแก้ว” กล่าวคือคิดว่าตนเองรอบรู้ รู้ดีและเก่งไปหมดทุก

อย่าง

10. มีโลกทัศน์ที่เป็นธรรม
11. มีมนุษยธรรม
12. ยึดมั่นในความมีเสรีภาพ
13. ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต
14. ยึดมั่นในผลประโยชน์สาธารณะ
15. ยึดมั่นในหลักจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ
16. มีจิตใจเสียสละ

ด้านการประพฤติตน (Behavior)

บุญเลิศ ศชายุทธเดช กล่าวว่า

ประพฤติตนเรียบง่าย ใช้เวลาให้เหมาะสม เข้าสังคมดีๆ ประพฤติตัวดีให้เป็นที่น่าเชื่อถือ ต้องรู้จักแยกแยะในการคบคน เช่น นักการเมืองบางคนชอบใช้เงินซื้อและแสวงหาอำนาจเช่นนี้ เราไม่ต้องไปสนิทสนมด้วย ต้องวางระยะห่างให้ดี มิฉะนั้นแล้วเราจะทำใจให้เป็นอิสระไม่ได้ นอกเหนือจากนี้ ไม่ควรหลงคำบอกลอหลอหลอมของ การกินอยู่ (บุญเลิศ ศชายุทธเดช, สัมภาษณ์)

ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ กล่าวว่า “ต้องประพฤติตนเป็นกลาง มีความรอบด้านในการทำข่าว ไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลหรือผลประโยชน์ใด ๆ” (ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์, สัมภาษณ์)

วรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา กล่าวว่า “ต้องมีอาชีพปฏิญาณ คือ ปฏิญาณในอาชีพของตนว่า จะทำงานด้วยความซื่อสัตย์ และตั้งใจเพื่อให้อาชีพนั้นดีขึ้น” (วรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา, สัมภาษณ์)

จอม เพ็ชรประดับ กล่าวว่า “ต้องประพฤติอยู่ในจรรยาบรรณของวิชาชีพ มีความเป็นสปิริต เคารพกติกาของวิชาชีพ กติกาของสังคม ถ้ารู้ตัวว่าทำผิดก็อย่ากลัวเสียหน้า ต้องแสดงความรับผิดชอบ ยอมรับคำวิจารณ์ของผู้อื่น ยอมที่จะให้สังคมตรวจสอบหรือทวงติงในวิชาชีพสื่อ” (จอม เพ็ชรประดับ, สัมภาษณ์)

พัชระ สารพิมพา กล่าวว่า “ต้องมีความกระตือรือร้น มีน้ำอดน้ำทน มีความประพฤติอยู่ในจรรยาบรรณของวิชาชีพ” โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พัทธะ กล่าวย้ำอีกว่า ต้องไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์อันมิชอบ โดยกล่าวในตอนหนึ่งว่า “...ข้อสำคัญเลยก็คือ อย่าให้ไปเกี่ยวพันกับเรื่องของผลประโยชน์...เพราะเวลาผลประโยชน์มันมา...มันทำให้ออย่างอื่นเสียหมด” (พัชระ สารพิมพา, สัมภาษณ์)

กล่าวโดยสรุปในทัศนะของผู้สื่อข่าวระดับบริหาร ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมีอาชีพต้อง

ประพัตินในลักษณะดังนี้

1. ประพัตินเรียบง่าย
2. ประพัตินตัวดีให้เป็นที่น่าเชื่อถือ
3. ประพัตินเป็นกลาง ไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลหรือผลประโยชน์ใด ๆ
4. ต้องรู้จักแยกแยะในการคบคน
5. ต้องวางระยะห่างระหว่างตนเองกับนักการเมืองหรือแหล่งข่าวให้เหมาะสม
6. การทำข่าวหรือนำเสนอข่าวต้องมีความรอบด้าน
7. ทำงานด้วยความซื่อสัตย์
8. ไม่รับผลประโยชน์ใด ๆ อันมิชอบ
9. ประพัตินอยู่ในจรรยาบรรณของวิชาชีพ

ด้านแรงจูงใจ (Motivation)

บุญเลิศ ศชายุทธเดช กล่าวว่า “แรงจูงใจก็คือว่า ต้องทำให้วงการวิชาชีพของตนมีมาตรฐานเป็นที่เชื่อถือ ยอมรับของผู้คนในสังคมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งรัฐบาล ฝ่ายค้าน ภาคเอกชน ต่างยอมรับว่าเราไม่เอนเอียงฝักใฝ่ฝ่ายใด ซึ่งเป็นเรื่องที่ยาก แต่กาลเวลาจะบ่งบอกเองว่าเรามีมาตรฐานอย่างไร”

ส่วนเรื่องการได้รับรางวัลต่าง ๆ บุญเลิศเห็นว่า “ไม่ใช่สิ่งสูงสุดในการทำงานข่าว แต่การได้รับรางวัลอาจเป็นเครื่องชี้วัดได้ส่วนหนึ่ง ถ้าเราทำดีมีความเป็นมืออาชีพ ทำงานประสบความสำเร็จ การได้รับรางวัลก็ถือเป็นความภูมิใจ เป็นคุณค่าของงานที่ได้รับการยอมรับ ผู้อ่านก็จะภูมิใจไปด้วย” (บุญเลิศ ศชายุทธเดช, สัมภาษณ์)

ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ กล่าวว่า “ต้องมุ่งสร้างผลงานให้ดีที่สุด ส่วนรางวัลเป็นเรื่องพลอยได้ ซึ่งไม่ว่าอาชีพใด ๆ ก็ต้องสร้างผลงาน ทั้งนี้ การสร้างผลงานที่ดีแล้วมีชื่อเสียงขึ้นมาองค์กรก็จะมีชื่อเสียงตามไปด้วย และการมีชื่อเสียงก็จะทำให้เป็นที่ยอมรับของประชาชน” (ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์, สัมภาษณ์)

วรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา กล่าวว่า “ควรมีแรงบันดาลใจที่จะสร้างความเป็นธรรมให้กับสังคม ซื่อสัตย์ต่ออาชีพ ทำตามหน้าที่ ไม่มีการปฏิเสธ ไม่มีการบ่นว่าเหนื่อย” (วรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา, สัมภาษณ์)

จอม เพ็ชรประดับ กล่าวว่า

แรงจูงใจ คือ ต้องมีความมุ่งมั่นและต่อสู้เพื่อให้ข้อเท็จจริงที่เป็นประโยชน์ถูกนำเสนอให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลมากที่สุด ประการนี้ถือเป็นแรงจูงใจบนพื้นฐาน

ความรับผิดชอบต่อสังคม มีความพยายามในการแสวงหาข้อเท็จจริงทั้งหลายที่ประชาชนยังไม่วังง และเป็นเรื่องที่ประชาชนควรรู้ ต้องแสวงหา ไปพูดคุยดึงออกมา และนำเสนอให้สังคม ให้โลก ได้รับรู้ความจริง จอม เพ็ชรประดับ (สัมภาษณ์)

พัชระ สารพิมพา กล่าวว่า “ทำหน้าที่ให้ดีที่สุด มีความสุขกับการทำงานในบทบาทหน้าที่ของตน” (พัชระ สารพิมพา, สัมภาษณ์)

ดังนั้น โดยสรุปในทัศนะของผู้สื่อข่าวระดับบริหาร ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมีอาชีพที่มีแรงจูงใจ (Motivation) ดังต่อไปนี้

1. ต้องทำให้งานวิชาชีพของตนมีมาตรฐานเป็นที่เชื่อถือและยอมรับของสังคม
2. ต้องมุ่งสร้างผลงานให้ดีที่สุด
3. มุ่งมั่นทำงานตามหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ต่ออาชีพ
4. มีแรงบันดาลใจที่จะสร้างความเป็นธรรมให้กับสังคม
5. มุ่งมั่นและต่อสู้เพื่อให้ข้อเท็จจริงที่เป็นประโยชน์นำเสนอให้ประชาชนได้รับรู้มากที่สุด
6. มีความสุขกับการทำงานในบทบาทหน้าที่ของตน
3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพผู้สื่อข่าวการเมืองไทย

เมืองไทย

บุญเลิศ ศษายุทธเดช กล่าวว่า

คุณลักษณะที่สำคัญที่สุด 5 ประการ คือ 1) หาข่าวเก่ง 2) ตั้งคำถามสัมภาษณ์ที่มีความรู้จริง 3) ปกป้องศักดิ์ศรีของนักข่าว 4) มีจิตสำนึกความเป็นธรรม เห็นอกเห็นใจผู้ที่เดือดร้อน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเมือง สดุดท้าย 5) มีความตระหนักว่าจะต้องดีแต่ความจริง เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาในทางการเมือง ส่วนลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ คือ 1) หาข่าวแบบตัวประกอบ คอยเอาแต่ลอกผู้อื่น 2) ไม่ใส่ใจ ไม่รับผิดชอบในงาน 3) ใช้ความเป็นผู้สื่อข่าวไปแสวงหาผลประโยชน์เป็นเครื่องมือให้กับนักการเมือง 4) ไม่สนใจความเป็นไปของบ้านเมือง 5) ขาดความรู้ความเข้าใจในกฎหมาย กฎเกณฑ์และกติกาต่าง ๆ ของบ้านเมือง (บุญเลิศ ศษายุทธเดช, สัมภาษณ์)

ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ กล่าวว่า “ถ้าผู้สื่อข่าวยึดถือความเป็นกลางที่ไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลและผลประโยชน์ใด ๆ ซึ่งเป็นข้อสำคัญที่สุด คุณลักษณะอื่นๆ ก็จะตามมาเอง เช่น จะนำไปสู่ทักษะต่าง ๆ และความระมัดระวังในการทำข่าวที่ไม่ละเมิด ทำร้ายสังคม” (ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์,

สัมภาษณ์)

วรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา กล่าวว่า

ลักษณะที่พึงประสงค์ก็คือ 1) มีความซื่อสัตย์ 2) มีไหวพริบ ปฏิภาณ มีเชาว์ปัญญา 3) มีความเที่ยงตรง (balance) หมายถึงว่า ในการทำข่าวต้องมองให้ครอบคลุมเพื่อไม่ให้ข่าวผิดพลาด หรือสื่อไปแล้วทำให้คนเข้าใจผิด 4) มีความเสียสละ 5) รู้จักแยกแยะอำนาจหน้าที่ และบทบาท โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทของตนเองที่เป็นนักข่าวต้องมีหน้าที่ทำข่าว ไม่ใช่ไปไล่จับผู้ร้าย และเพิ่มเติมประการที่ 6) คือ ไม่หวังผลประโยชน์

ส่วนลักษณะไม่พึงประสงค์ คือ 1) ขี้โกง ชอบใช้อำนาจในทางมิชอบ 2) หลงตัวเอง ไม่รู้จักตัวเอง ไม่เคารพตัวเอง ไม่เคารพผู้อื่น ไม่ศรัทธาในตัวมนุษย์ ชอบมองคนอื่นแบบเลวร้าย ชอบทำตัวเป็นผู้พิพากษา 3) โง่ ไม่มีเชาว์ปัญญาในการแก้ปัญหา ถูกหลอกใช้ 4) เป็นคนกะล่อน ปลิ้นปล้อน 5) ขี้เกียจ การเป็นนักข่าวต้องขยันมาก เป็นพวกไฮเปอร์ (วรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา, สัมภาษณ์)

ภัทระ คำพิทักษ์ กล่าวถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย 5 ประการ คือ 1) มีความรอบรู้ในงานของตน 2) หมั่นพัฒนาตนเองอยู่เสมอ 3) สามารถสร้างความสัมพันธ์กับแหล่งข่าวได้อย่างเหมาะสม มีสมดุล 4) กล้าเปิดพื้นที่ใหม่ ๆ มุมมองใหม่ ๆ ในการนำเสนอข่าว 5) มีความสม่ำเสมอในการทำงาน (ภัทระ คำพิทักษ์, สัมภาษณ์)

ส่วนคุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ก็คือคุณลักษณะที่ตรงข้ามกับที่กล่าวมาข้างต้น

จอม เพ็ชรประดับ กล่าวว่า

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ 1) ต้องมีความรับผิดชอบต่อประชาชน สังคม ประเทศ และต่อมนุษย 2) ต้องเป็นคนที่มีความรอบรู้ ทั้งในระดับสังคมของตนเองและสังคมโลก 3) เป็นคนเสียสละ มุ่งหวังทำประโยชน์ให้ส่วนรวม 4) เป็นผู้มีความคุณธรรม จริยธรรม 5) เป็นผู้ที่มีโลกทัศน์ที่ดี

ลักษณะไม่พึงประสงค์ 1) การคิดเฉพาะประโยชน์ส่วนตัว หรือเอาประโยชน์ส่วนตัวเป็นที่ตั้ง 2) มีอคติต่อผู้อื่น ต่องาน ต่อวิชาชีพ และต่อแหล่งข่าว 3) มีลักษณะเป็นเผด็จการ เอาตัวเองเป็นศูนย์กลาง 4) ไม่เคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น 5) ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง (จอม เพ็ชรประดับ, สัมภาษณ์)

พัชระ สารพิมพา กล่าวว่า “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ก็คือ 1) ต้องมีความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองและวัฒนธรรม ทั้งในประเทศและต่างประเทศ 2) มีความประสงค์ที่อยากจะหา

ข่าวและวิเคราะห์ข่าวด้วยความเป็นกลาง โดยยึดถือเอาประโยชน์ของสังคม ประชาชน เป็นสำคัญ 3) ยึดถือหลักวิชาชีพและหลักจรรยาบรรณของผู้สื่อข่าวอย่างเคร่งครัด 4) มีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองและผลประโยชน์ของประชาชน (พัชระ สารพิมพา, สัมภาษณ์)

ส่วนลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ก็คือ 1) อาศัยช่องทางการเป็นนักข่าวเพื่อเข้าไปทำมาหากินหรือฉกฉวยประโยชน์ให้กับตนเอง ส่วนที่เหลืออีก 4 ข้อ คือสิ่งที่ตรงข้ามกับลักษณะพึงประสงค์ที่กล่าวมาข้างต้น

กล่าวโดยสรุป คุณลักษณะที่พึงประสงค์และคุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ในทัศนะของผู้สื่อข่าวระดับบริหาร มีดังต่อไปนี้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ได้แก่

1. หาข่าวเก่ง
2. มีความสามารถในการตั้งคำถามสัมภาษณ์ที่แสดงถึงการมีความรู้จริง
3. มีไหวพริบปฏิภาณ และเชาว์ปัญญา
4. มีความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองและวัฒนธรรม ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
5. มีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองและผลประโยชน์ของประชาชน
6. มีความรอบรู้สถานการณ์ต่างๆ ทั้งในระดับสังคมของตนเอง และสังคมโลก
7. ยึดถือความเป็นกลางที่ไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลและผลประโยชน์ใดๆ
8. หาข่าวและวิเคราะห์ข่าวด้วยความเป็นกลาง โดยยึดถือเอาประโยชน์ของสังคม

และประชาชนเป็นสำคัญ

9. กล้าเปิดพื้นที่ใหม่ๆ มุมมองใหม่ๆ ในการนำเสนอข่าว
10. มีความตระหนักว่าต้องดีแต่ความจริง เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาในทางการเมือง
11. มีความซื่อสัตย์
12. ปกป้องศักดิ์ศรีของนักข่าว
13. มีจิตใจรักความเป็นธรรม เห็นอกเห็นใจผู้ที่เดือดร้อน
14. มีความเที่ยงตรง (balance) ในการนำเสนอข่าวที่ครอบคลุมเพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดหรือความเข้าใจผิด

15. มีความเสียสละ

16. รู้จักแยกแยะอำนาจหน้าที่ และบทบาท โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทของการเป็น

ผู้สื่อข่าว

17. สามารถสร้างความสัมพันธ์ และวางระยะความใกล้ชิดกับแหล่งข่าวได้อย่างเหมาะสม มีสมดุ

18. ไม่หวังผลประโยชน์ตนโดยมิชอบ
19. มีความรับผิดชอบต่อประชาชน สังคม ประเทศ และต่อมนุษย์
20. เป็นคนเสียสละ มุ่งหวังทำประโยชน์ให้ส่วนรวม
21. เป็นผู้มีความคุณธรรม จริยธรรม
22. ยึดถือหลักวิชาชีพและหลักจรรยาบรรณของผู้สื่อข่าวอย่างเคร่งครัด
23. เป็นผู้ที่มีโลกทัศน์ที่ดี
24. หมั่นพัฒนาตนเองอยู่เสมอ
25. มีความสม่ำเสมอในการทำงาน

ส่วนคุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ได้แก่

1. หาข่าวแบบตัวประกอบ คอยเอาแต่ลอกผู้อื่น
2. ไม่ใส่ใจ ไม่รับผิดชอบต่อในงาน
3. ใช้ความเป็นผู้สื่อข่าวไปแสวงหาผลประโยชน์หรือเป็นเครื่องมือให้กับนักการเมือง
4. ไม่สนใจความเป็นไปของบ้านเมือง
5. ขาดความรู้ความเข้าใจในกฎหมาย กฎเกณฑ์และกติกาต่างๆ ของบ้านเมือง
6. ไม่มีความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองและวัฒนธรรม ทั้งในประเทศและ

ต่างประเทศ

7. ขาดความรู้ความเข้าใจในศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองและผลประโยชน์

ของประชาชน

8. ไม่ยึดถือความเป็นกลาง ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลและผลประโยชน์
9. ขาดการสร้างความสัมพันธ์ และวางระยะความใกล้ชิดกับแหล่งข่าวอย่าง

เหมาะสม มีสมดุ

10. ขี้โกง ชอบใช้อำนาจในทางมิชอบ
11. หลงตัวเอง ไม่รู้จักตัวเอง ไม่เคารพตัวเอง
12. ไม่เคารพผู้อื่น ไม่ศรัทธาในตัวมนุษย์
13. ชอบมองคนอื่นแบบเลวร้าย
14. ชอบทำตัวเป็นผู้พิพากษา
15. ใจ ไม่มีหัวใจปัญญาในการแก้ปัญหา ถูกหลอกใช้

16. เป็นคนกะล่อน ปลิ้นปล้อน
17. เกียจคร้าน
18. ไม่พัฒนาตนเอง
19. การคิดเฉพาะประโยชน์ส่วนตัวหรือเอาประโยชน์ส่วนตัวเป็นที่ตั้ง
20. มีอคติต่อผู้อื่นต่องาน ต่อวิชาชีพ และต่อแหล่งข่าว
21. มีลักษณะเป็นเผด็จการ เอาตัวเองเป็นศูนย์กลาง
22. ไม่เคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น
23. ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง
24. อาศัยช่องทางการเป็นนักข่าวเพื่อเข้าไปทำมาหากินหรือฉกฉวยประโยชน์ให้กับ

ตนเอง

25. ไม่เป็นกลาง ไม่ยึดถือเอาประโยชน์ของสังคม ประชาชน
26. ไม่ยึดมั่นหลักวิชาชีพและหลักจรรยาบรรณของผู้สื่อข่าวอย่างเคร่งครัด
4. ความคิดเห็นที่มีต่อผู้สื่อข่าวและกระบวนการข่าวการเมืองไทยในปัจจุบัน

มุมมองที่มีต่อผู้สื่อข่าวและการนำเสนอข่าวการเมืองไทยในปัจจุบัน

บุญเลิศ ศชายุทธเดช กล่าวว่

นักข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันมักมีลักษณะที่คอยวิ่งตาม นัวเนียกับนักการเมือง ตั้งคำถามเป็นลักษณะคำถามรายวัน ไม่เจาะลึก ไม่ติดตามสถานการณ์ ทำข่าวแค่หากินไปวัน ๆ ทั้งนี้ การเจาะลึกหมายถึงการที่จะต้องมองไปข้างหน้าให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ มองให้เห็นว่ามีสิ่งที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร (บุญเลิศ ศชายุทธเดช, สัมภาษณ์)

บุญเลิศเห็นว่า ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบัน มีความขยันดี แต่การตั้งคำถามมักไม่ค่อยมีคุณภาพ

ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ กล่าวว่า “ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบัน โดยทั่วไปเป็นผู้ที่จบการศึกษาใหม่ ๆ ถูกส่งไปทำงานประจำในสถานที่สำคัญ เช่น ทำเนียบรัฐบาลค่อนข้างมาก ซึ่งไม่ค่อยมีระบบในการปล่อยผู้สื่อข่าวสู่สนาม ซึ่งน่าจะถือว่าเป็นปัญหาหนึ่งของระบบ” (ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์, สัมภาษณ์)

ส่วน วรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา กล่าวว่า

อาชีพผู้สื่อข่าว ไม่เฉพาะผู้สื่อข่าวสายการเมือง รวมผู้สื่อข่าวทุกด้าน เป็นอาชีพหนึ่ง ที่คนไม่ค่อยชอบ เพราะอาชีพนี้ให้ทั้งคุณและโทษ ดังนั้น เวลาให้คุณผู้อื่นมักจะมอง

ไม่เห็น แต่เวลาให้โทษก็จะถูกว่ากล่าว” อย่างไรก็ตามในปัจจุบัน วรวิทย์ มองว่า ผู้สื่อข่าวที่ดีมีประมาณร้อยละ 95 ที่ประพฤติตนไม่ดีมีอยู่เพียงร้อยละ 5 เท่านั้น

นอกจากนี้ วรวิทย์ ยังแสดงความเห็นอีกว่า “การประกอบวิชาชีพผู้สื่อข่าวจะช่วยให้มีความฉลาดมากขึ้น เพราะงานที่ทำอยู่ทุกวันจะให้ความรู้อันมหาศาลทั้งกว้างและลึกแก่ผู้สื่อข่าว แต่ผู้สื่อข่าวจะต้องรู้จักการจัดระบบความรู้เหล่านั้น ถ้าสามารถจัดระบบข้อมูลได้ก็จะเป็นคนที่เก่งมากทีเดียว” (วรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา, สัมภาษณ์)

ความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการทำข่าวในปัจจุบัน วรวิทย์ มองว่า

แตกต่างไปจากยุคก่อน ๆ ค่อนข้างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทางกายภาพ พบว่า วิธีการเขียนข่าวเปลี่ยนไป ไม่ได้เป็นไปตามตำราที่บอกว่า ให้เขียนแบบปิรามิดหัวกลับ ปัจจุบันมีแบบเดียว คือ เขียนกับคอมพิวเตอร์ แล้วก็ตัดแปะแบบโมเสค หรือจิ๊กซอว์ ประการต่อมา ก็มีการก๊อปปี้มาตัดแปะ เอาข่าวหรือข้อมูลที่คนอื่นส่งมา เขามาตัดแปะ นอกจากนี้ การนำเสนอข่าวก็มักจะมีหลายประเด็นมากในเรื่องเดียวกัน ซึ่งผิดกับสมัยก่อนที่ผู้สื่อข่าวต้องรู้จักการบันทึกสั้น ๆ (short note) เอง ซึ่งทำให้ต้องรู้จักการจัดระเบียบข้อมูล รู้จักจำให้เป็นระบบ แล้วนำมาเขียนข่าวเอง ประมวลผลภาพโดยใช้จินตนาการของตนเอง ข่าวที่นำเสนอจึงอ่านง่าย เนื่องจากเกิดจากความเข้าใจของผู้สื่อข่าวเองแล้วจึงถ่ายทอดออกไป นักข่าวปัจจุบันมีประเภทที่เรียกว่า “นักข่าวโทรศัพท์ A” ก็คือทำข่าวขึ้นเดียว ครั้งเดียว แล้วส่งต่อให้พรรคพวก ซึ่งจะเห็นได้ว่า ข่าวที่ออกมาบางครั้งเหมือนกันทุกตัวอักษร ถือว่าเป็นความไม่ซื่อสัตย์ต่ออาชีพ การลอกข่าว นอกจากผิดจรรยาบรรณแล้ว ยังสอนให้เป็นคนขี้เกียจ เพราะเมื่อติดนิสัยลอกข่าวแล้ว ก็จะไม่สามารถเข้าถึงแหล่งข่าว เพราะไม่มีความสัมพันธ์รู้จักกับแหล่งข่าว (วรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา, สัมภาษณ์)

จอม เพ็ชรประดับ กล่าวว่

ผู้สื่อข่าวการเมืองในปัจจุบัน มีปะปนกันทั้งประเภทที่เป็นมืออาชีพ มีหลักการ มีจุดยืน และวิธีคิดที่จะทำให้สังคมได้ประโยชน์ แต่ในขณะเดียวกันก็มีผู้สื่อข่าวการเมืองกลุ่มหนึ่ง ที่ทำงานไปเรื่อย ๆ ทำตาม agenda ที่นักการเมืองวางไว้ หรือผู้บังคับบัญชาให้ไว้ โดยในสองส่วนนี้ จอม เห็นว่า “กลุ่มสื่อหนังสือพิมพ์จะมีผู้สื่อข่าวการเมืองที่มีความเป็นมืออาชีพที่กล่าวถึงในกลุ่มแรกมากกว่าผู้สื่อข่าวการเมืองสายโทรทัศน์ เนื่องจากโอกาส พื้นที่ ช่องทาง และโครงสร้างการบริหารของสื่อโทรทัศน์ไม่เปิดให้ผู้สื่อข่าวได้แสดงศักยภาพได้เต็มที่ (จอม เพ็ชรประดับ,

สัมภาษณ์)

พัชระ สารพิมพา กล่าวว่า

ผู้สื่อข่าวการเมืองโดยภาพรวมจะแยกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ กลุ่มแรกจะเป็นระดับบริหารหรือระดับบรรณาธิการ คอลัมนิสต์ ซึ่งมีประสบการณ์ มีข้อมูลที่ลึกกว่า มีความเป็นนักวิเคราะห์และมีความเป็นมืออาชีพสูงกว่ากลุ่มที่ 2 ซึ่งเป็นผู้สื่อข่าวที่ทำหน้าที่ประจำวัน ได้รับมอบหมายให้ประจำตามที่ต่างๆ เช่น สภาฯ ทำเนียบรัฐบาล ผู้สื่อข่าวในกลุ่มนี้โดยส่วนใหญ่มักจะใช้เด็กใหม่ๆ ลักษณะที่เป็นมือเป็นไม้ให้กับผู้ที่อยู่ในกองบรรณาธิการมากกว่า (พัชระ สารพิมพา, สัมภาษณ์)

การประเมินระดับความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบัน

การประเมินความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบัน โดยภาพรวมผู้สื่อข่าวการเมืองประเภทหนังสือพิมพ์ บุญเลิศ ศชายุทธเดช ประเมินว่า

ได้คะแนนประมาณ 80 คะแนน ส่วนผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ ได้ประมาณ 65 คะแนน และผู้สื่อข่าววิทยุกระจายเสียงได้เพียง 50 คะแนน เพราะข่าววิทยุไม่ค่อยมีบทบาทอะไรมากนัก ส่วนผู้สื่อข่าวภูมิภาคก็ได้คะแนนประมาณ 50 คะแนนเช่นกัน เนื่องจากว่า งานหนัก งานเยอะ แต่ความรู้มีไม่มาก และหลายคนก็ไม่ได้เรียนสูงมากนัก

เรื่องการประเมินความเป็นวิชาชีพ ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย (วรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา, สัมภาษณ์) ให้ทุกสื่อมีคะแนน 80 เท่ากัน ทั้งหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ และวิทยุกระจายเสียง

ส่วน ภทระ คำพิทักษ์ประเมินให้คะแนนดังนี้ หนังสือพิมพ์ให้ 60 คะแนน โทรทัศน์ กับวิทยุกระจายเสียงเท่ากัน ประมาณ 40-50 คะแนน ส่วนผู้สื่อข่าวในภูมิภาค โดยรวมแล้วให้เพียง 30 คะแนนเท่านั้น

เรื่องการประเมินความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย จำแนกตามประเภทของสื่อ จอม เพ็ชรประดับ เห็นว่า

หนังสือพิมพ์มีคะแนนสูงสุด คือ อยู่ในระดับ 60 คะแนน วิทยุกระจายเสียงให้ 50 คะแนน และโทรทัศน์ได้เพียง 30 คะแนน ส่วนผู้สื่อข่าวภูมิภาคอยู่ในระดับประมาณ 20 คะแนน แต่ก็เป็นเรื่องน่าเห็นใจเพราะบางครั้งต้องทำเพื่อความอยู่รอด สถานภาพของผู้สื่อข่าวภูมิภาคก็ไม่ดีนัก ความมั่นคงในวิชาชีพก็ไม่มี (จอม เพ็ชรประดับ, สัมภาษณ์)

ส่วน พัทธระ สารพิมพา ประเมินว่า “หนังสือพิมพ์ประมาณ 80 คะแนน โทรทัศน์กับ

วิทยุกระจายเสียงได้คะแนนพอ ๆ กันประมาณ 70 คะแนน ส่วนผู้สื่อข่าวภูมิภาคให้ 60 คะแนน”

โดยสรุปในภาพรวม การประเมินความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันของกลุ่มผู้สื่อข่าวระดับบริหาร ปรากฏผลดังแสดงตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1

แสดงผลการประเมินความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันในทัศนะของ
กลุ่มผู้สื่อข่าวระดับบริหาร

ผู้ประเมิน	ระดับความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยโดยภาพรวม (100)		
	หนังสือพิมพ์	โทรทัศน์	วิทยุกระจายเสียง
บุญเลิศ ชาญยุทธเดช	80	65	50
ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์	N.A	N.A	N.A
จอม เพ็ชรประดับ	60	30	50
ภทระ คำพิทักษ์	60	45	45
วรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา	80	80	80
พัชระ สารพิมพา	80	70	70
คะแนนเฉลี่ยรวม	72	58	59

จากตารางที่ 4.1 ดังกล่าวข้างต้น พบว่า ในทัศนะของผู้สื่อข่าวระดับบริหาร ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในสังกัดหนังสือพิมพ์ได้รับการประเมินความเป็นมืออาชีพสูงกว่าสื่อประเภทอื่น ๆ ค่อนข้างมาก โดยมีคะแนนสูงสุด 80 คะแนน (จาก 100 คะแนนเต็ม) คะแนนต่ำสุด 60 คะแนน ในขณะที่ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในสังกัดโทรทัศน์ได้รับการประเมินความเป็นมืออาชีพน้อยกว่าสื่ออื่นๆ โดยมีคะแนนสูงสุด 80 คะแนนคะแนนต่ำสุด 30 คะแนน ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในสังกัดวิทยุกระจายเสียง ได้รับการประเมินความเป็นมืออาชีพในคะแนนสูงสุดที่ 80 คะแนน คะแนนต่ำสุด 45 คะแนน ทั้งนี้ คะแนนเฉลี่ยรวมของความเป็นมืออาชีพสำหรับสื่อมวลชนสายการเมืองแต่ละประเภท สรุปได้ดังนี้

- ผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ประเภทหนังสือพิมพ์ ได้รับการประเมินคะแนนเฉลี่ยของความเป็นมืออาชีพเท่ากับ 72 คะแนน

- ผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ประเภทหนังสือพิมพ์ ได้รับการประเมินคะแนนเฉลี่ยของความเป็นมืออาชีพเท่ากับ 58 คะแนน
- ผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ประเภทหนังสือพิมพ์ ได้รับการประเมินคะแนนเฉลี่ยของความเป็นมืออาชีพเท่ากับ 59 คะแนน

แนวทางในการพัฒนาความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย

ในการพัฒนาเพื่อยกระดับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย บุญเลิศ คชายุทธเดช กล่าวว่า “ด้านที่ควรพัฒนาก่อนเป็นลำดับต้น ๆ น่าจะเป็นเรื่องของทักษะของการปฏิบัติงาน ได้แก่ ทักษะในการตั้งคำถาม ทักษะในการหาข่าว และทักษะในการเจาะข่าวเพื่อที่จะนำมาเขียนและเรียบเรียง รวมถึงทักษะในการเขียนบทวิเคราะห์-วิจารณ์”

ส่วนประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ เห็นว่า “ควรจะมีการสร้างระบบการฝึกอบรม หลังจากรับนักข่าวเข้ามาแล้ว ควรมีโครงการฝึกอบรมที่ส่วนกลาง (โต๊ะกลาง) ก่อน เป็นเวลา 3 เดือน” (ประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์, สัมภาษณ์)

ในส่วนของการพัฒนาเพื่อยกระดับความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยนั้น วรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา เห็นว่า “ต้องยกย่องคนที่เป็นมืออาชีพ คนที่ทำดี ใครทำดีก็ยกย่อง ใครทำไม่ดีก็ตำหนิหรือประณาม ก็จะทำให้วงการดีขึ้นเอง” ซึ่งในปัจจุบัน วรวิทย์ มองว่า “ผู้สื่อข่าวที่ดีมีประมาณร้อยละ 95 ที่ประพฤติตนไม่ดีมีอยู่เพียงร้อยละ 5 เท่านั้น” (วรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา, สัมภาษณ์)

ในส่วนการพัฒนาเพื่อยกระดับความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยนั้น จอมเพชรประดับ เห็นว่า

“ต้องพัฒนาด้านความคิดก่อน เป็นความคิดในเชิงของการทำงานเพื่อส่วนรวม ความคิดที่จะทำให้สังคมมีสิทธิเสรีภาพ มีความมั่นคงในการอยู่ร่วมกัน ซึ่งเป็นเรื่องที่ยาก แต่เป็นเรื่องที่ต้องสร้าง ต้องมีความรู้สึกรู้ว่า มีความสุขในการทำงาน ต้องคิดว่า ตนเองโชคดีที่ได้ทำงานในวิชาชีพที่มีเกียรตินี้ ถ้าเรามีความสุข ความภูมิใจในการทำงาน เราก็จะมีการพัฒนาตัวเองอยู่ตลอด (จอมเพชรประดับ, สัมภาษณ์)

กล่าวโดยสรุป แนวทางการพัฒนาความเป็นมืออาชีพ หรือความเป็นวิชาชีพ (Professionalism) ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ในทัศนะของผู้สื่อข่าวระดับบริหารนั้น สรุปได้ว่า

ต้องเริ่มต้นพัฒนาด้านความคิดก่อน โดยเน้นระบบคิดในลักษณะของการทำงานเพื่อส่วนรวม มุ่งสร้างสังคมให้มีสิทธิเสรีภาพ มีความมั่นคงในการอยู่ร่วมกัน จากนั้นต้องพัฒนาด้านทักษะต่างๆ ได้แก่ ทักษะด้านการตั้งคำถาม ด้านการหาข่าว และด้านการเจาะข่าว รวมถึงทักษะ

ด้านการเขียนบทวิเคราะห์-วิจารณ์ นอกจากนี้ควรมีระบบการฝึกอบรมผู้สื่อข่าวการเมืองใหม่ โดยให้ฝึกงานและเรียนรู้งานในประจำกองบรรณาธิการก่อน อย่างน้อย 3 เดือนจึงจะมอบหมายให้ไปทำงานสื่อข่าวในภาคสนามประจำพื้นที่ต่าง ๆ และในประการสุดท้ายต้องมีระบบยกย่องผู้สื่อข่าวที่ปฏิบัติหน้าที่ได้ดี มีความซื่อสัตย์ และว่ากล่าวประณามผู้สื่อข่าวที่ประพฤติตนหรือมีพฤติกรรมที่ไม่ดี หรือสร้างความเสื่อมเสียให้วงการวิชาชีพ

กลุ่มผู้สื่อข่าวระดับปฏิบัติการ

1. นิยาม “ความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย”

พongสนาน จามรจันทร์ ผู้สื่อข่าว (8ว.) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ กล่าวถึงความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยว่า “ต้องเป็นอาชีพที่เลี้ยงตนเองได้ มีเกียรติ มองโลกกว้าง มองคนกว้าง มีความสุจริต” นอกจากนี้ พongสนานเห็นว่า นักข่าว BBC เป็นต้นแบบมืออาชีพ เพราะมีการนำเสนอข้อมูลครบทุกด้าน (พongสนาน จามรจันทร์, สัมภาษณ์)

หทัยกาญจน์ ตรีสุวรรณ ผู้สื่อข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์มติชน กล่าวว่า “ความเป็นมืออาชีพก็คือ ต้องมีความรู้รอบ และรอบรู้ ไม่ถึงกับต้องเก่งเป็นเลิศทุกด้าน แต่ต้องมีความรู้เพื่อจะได้ปะติดปะต่อเรื่องราวได้เมื่อแหล่งข่าวพูดอะไรมา จะได้ไม่ถูกหลอก มีความกล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง ทำงานได้ทุกสถานการณ์” (หทัยกาญจน์ ตรีสุวรรณ, สัมภาษณ์)

พิมพ์ทิศา สวัสดิ์กิตติคุณ ผู้สื่อข่าวสายการเมือง หนังสือพิมพ์มติชน กล่าวว่า “ต้องรู้ลึก รักในงานที่ทำ และสามารถอธิบายให้คนอื่นเข้าใจได้ด้วย ต้องสามารถทำให้แหล่งข่าวเชื่อถือได้ ไม่ทำผิดจรรยาบรรณ” (พิมพ์ทิศา สวัสดิ์กิตติคุณ, สัมภาษณ์)

ชนิษฐา เทพกร ผู้สื่อข่าวสายการเมือง หนังสือพิมพ์แนวหน้า กล่าวว่า “ต้องเป็นคนเก่ง มีความแม่นยำในด้านข้อมูล มีความคิดและมุมมองที่กว้าง มีความสามารถในการค้นหาแหล่งข่าว และสามารถใช้กระบวนการในการทำให้แหล่งข่าวเปิดเผยข้อมูลออกมา มีความสามารถในการทำข่าวแบบสืบสวนสอบสวน และนำมาตีแผ่ให้สังคมได้รับรู้” (ชนิษฐา เทพกร, สัมภาษณ์)

อานนท์ เอื้องเพชร ผู้สื่อข่าวสายการเมือง หนังสือพิมพ์สยามรัฐ กล่าวว่า “ต้องยึดในหลักจรรยาบรรณของวิชาชีพเป็นสิ่งสำคัญ มีความสามารถตีโจทย์ข่าวได้ วิเคราะห์ได้” (อานนท์ เอื้องเพชร, สัมภาษณ์)

เกศินี นุชประมวล ผู้สื่อข่าวสายการเมือง สถานีวิทยุ FM 105 Mhz (wisdom radio) กล่าวว่า “มืออาชีพก็คือว่า มีความสามารถที่จะเข้าถึงแหล่งข่าว และทำให้แหล่งข่าวตอบคำถาม

ตามประเด็นข่าวของตนเองได้ มีความสามารถในการทำข่าวได้ทุกสถานการณ์ การนำเสนอโดยไม่ใช้อารมณ์ส่วนตัวเข้าไปปะปน มีความกล้าที่จะเสนอมุมมองของตนเอง” (เกศศิณีย์ นุชประมูล, สัมภาษณ์)

ดังนั้น โดยสรุปรวมนิยามความเป็นวิชาชีพหรือมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในทัศนะของผู้สื่อข่าวระดับปฏิบัติการ หมายความว่า

“เป็นผู้ประกอบวิชาชีพข่าวเลี้ยงตนเองได้อย่างมีเกียรติ ต้องรู้ลึกรักในงานที่ทำ เป็นคนเก่ง มีความรู้รอบ และรอบรู้ มีความแม่นยำในด้านข้อมูล มีความคิดและมุมมองที่กว้าง มองโลกกว้างมองคนกว้าง มีความสามารถที่จะเข้าถึงแหล่งข่าว และสามารถทำให้แหล่งข่าวตอบคำถามตามประเด็นข่าวของตนเองได้ สามารถทำให้แหล่งข่าวเชื่อถือได้ มีความสามารถในการทำงานหรือทำข่าวได้ทุกสถานการณ์ มีความสามารถตีโจทย์ข่าวและวิเคราะห์ให้ได้ มีความสามารถในการทำข่าวแบบสืบสวนสอบสวน มีการนำเสนอโดยไม่ใช้อารมณ์ส่วนตัวเข้าไปปะปน มีความกล้าที่จะเสนอมุมมองของตนเอง มีความกล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง มีความสุจริต ยึดมั่นในหลักจรรยาบรรณของวิชาชีพเป็นสิ่งสำคัญ”

2. องค์ประกอบของความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย

ด้านความรู้ (Knowledge)

พongสนาน จามรจันทร์ ผู้สื่อข่าว (89.) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ กล่าวว่า

ความรู้ ต้องเป็นความรู้รอบด้าน ต้องรู้ด้านภาษา ซึ่งควรรู้ภาษาที่สอง ที่สาม และอยากให้มีความรู้ด้านอื่น ๆ ประกอบด้วย ทั้งด้านเศรษฐกิจ โหราศาสตร์ แนวคิดทางการเมือง ต้องเกี่ยวกับทุกเรื่อง เพราะฉะนั้นต้องกว้าง ต้องรู้ทุกเรื่อง ต้องอ่านหนังสือให้มากที่สุด แสวงหาความรู้ในงาน งานหนังสือทุกประเภท (พongสนาน จามรจันทร์, สัมภาษณ์)

หทัยกาญจน์ ตรีสุวรรณ ผู้สื่อข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์มติชน กล่าวว่า

มีความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ต่าง ๆ ในสังคม มีความรู้พื้นฐานด้านกฎหมาย ทั้งรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ กฎหมายเกี่ยวกับกกต. ปปช. นอกจากนี้ ต้องมีความรู้เรื่องเศรษฐกิจมหภาค ภูมิหลังของบุคคลในข่าว และประวัติศาสตร์ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ต้องมีความรู้เช่นกัน (หทัยกาญจน์ ตรีสุวรรณ, สัมภาษณ์)

พิมพ์ทิศา สวัสดิ์กิตติคุณ ผู้สื่อข่าวสายการเมือง หนังสือพิมพ์มติชน กล่าวว่า “ต้องมี

ความรู้พื้นฐานด้านกฎหมาย เช่น กฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายสื่อสารมวลชน ต้องมีความรู้เกี่ยวกับ พรรคการเมือง รัฐสภา ต้องศึกษาประวัติศาสตร์การเมือง รู้พื้นฐานของนักการเมืองในแต่ละพรรค” (พิมพ์ทิศา สวัสดิ์กิตติคุณ, สัมภาษณ์)

ชนิษฐา เทพกร ผู้สื่อข่าวสายการเมือง หนังสือพิมพ์แนวหน้า กล่าวว่า “ต้องมีความรอบรู้ที่หลากหลายในด้านการเมือง ทั้งประวัติและภูมิหลังของนักการเมือง รู้ประวัติศาสตร์การเมือง สังคม และวัฒนธรรม รวมทั้งแนวคิดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเมือง (ชนิษฐา เทพกร, สัมภาษณ์)

อานนท์ เอื้องเพชร ผู้สื่อข่าวสายการเมือง หนังสือพิมพ์สยามรัฐ กล่าวว่า

ควรมีความรู้เกี่ยวกับ รัฐธรรมนูญ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ในด้านประวัติศาสตร์ทั่วไป และประวัติศาสตร์ทางการเมือง มีความรู้ด้านการเขียนข่าว นอกจากนี้ ถ้ามีความรู้ทางด้านเศรษฐกิจเพิ่มเติมด้วยก็เป็นเรื่องที่ดี อย่างไรก็ตาม ความรู้ด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้สื่อข่าวสามารถหาเพิ่มเติมหรืออ่านจากหนังสือได้ (อานนท์ เอื้องเพชร, สัมภาษณ์)

เกศศินี นุชประมูล ผู้สื่อข่าวสายการเมือง สถานีวิทยุ FM 105 Mhz (wisdom radio) กล่าวว่า “ต้องมีความรู้เรื่องประวัติศาสตร์การเมืองไทย ความรู้เรื่องรัฐธรรมนูญและกฎหมายทั่วไป” (เกศศินี นุชประมูล, สัมภาษณ์)

ดังนั้น โดยสรุปภาพรวมตามทัศนะของผู้สื่อข่าวระดับปฏิบัติการ ความรู้ที่ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมืออาชีพต้องมีนั้น ประกอบด้วยความรู้ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ความรู้เรื่องประวัติศาสตร์ทางการเมือง และประวัติศาสตร์การเมืองไทย
2. ความรู้เกี่ยวกับแนวคิดต่างๆ ทางการเมืองและที่เกี่ยวข้อง
3. ความรู้เรื่องรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ กฎหมายเกี่ยวกับกกต. กฎหมายเกี่ยวกับ ปปช. เป็นต้น
4. ความรอบรู้เกี่ยวกับประวัติและภูมิหลังของนักการเมืองหรือบุคคลในข่าว
5. ความด้านประวัติศาสตร์ทั่วไป
6. ความรู้ทางด้านเศรษฐกิจทั่วไป และเศรษฐกิจมหภาค
7. ความรู้เกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรม
8. ความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ต่างๆ ในสังคม
9. ความรู้ด้านการเขียนข่าว
10. ความรู้ด้านภาษาอื่นเพิ่มเติมภาษาที่สองหรือที่สาม

ด้านทักษะ (Skill)

พองสนาน จามรจันทร์ ผู้สื่อข่าว (8ว.) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ กล่าวว่า

ต้องมีทักษะด้านการเขียนข่าว ไม่ใช่แค่ถอดเทป เพราะนั่นเป็นการเขียนข่าวโดยไม่จับประเด็น ทักษะในการนำเสนอต่อประชาชนต้องมีการสังเคราะห์ วิเคราะห์ แล้วก็เขียน ซึ่งต้องฝึกเขียนบทความด้วย แล้วทุกอย่างจะตกผลึกออกมาเอง นอกจากนี้ ต้องมีทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร การใช้อินเทอร์เน็ต ซึ่งถือเป็นเรื่องจำเป็นมากในปัจจุบัน (พองสนาน จามรจันทร์, สัมภาษณ์)

หทัยกาญจน์ ตรีสุวรรณ ผู้สื่อข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์มติชน กล่าวว่า “ทักษะที่ต้องมี คือ สุ จี ปุ ลิ คือทักษะการฟัง การคิด การถาม และการเขียน นั่นเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องเน้นการฟังมากกว่าการพูด ซึ่งการมี สุ จี ปุ ลิ ก็จะไปสู่ทักษะด้านอื่น ๆ เช่น มีจินตนาการ มีความช่างสังเกต” (หทัยกาญจน์ ตรีสุวรรณ, สัมภาษณ์)

พิมพ์พิชชา สวัสดิ์กิตติคุณ ผู้สื่อข่าวสายการเมือง หนังสือพิมพ์มติชน กล่าวว่า

ต้องมีความกระตือรือร้น ในการเสาะแสวงหาประเด็นธรรมดา ๆ ให้มันเป็นเรื่องที่ไม่ธรรมดา เป็นการสร้างความแตกต่างจากฉบับอื่น รวมทั้งต้องรู้จักสร้างปฏิสัมพันธ์กับแหล่งข่าวเพื่อให้เกิดมุมมองที่ดีต่อผู้สื่อข่าว นอกจากนี้ ยังมีทักษะการพูด ที่ต้องทำให้แหล่งข่าวเกิดความเชื่อถือด้วย และทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะในการตีประเด็นข่าวให้แตก (พิมพ์พิชชา สวัสดิ์กิตติคุณ, สัมภาษณ์)

ชนิษฐา เทพกร ผู้สื่อข่าวสายการเมือง หนังสือพิมพ์แนวหน้า กล่าวว่า “คือ ทักษะการพูด การถาม เพื่อให้ได้คำตอบ ความสามารถในการกลั่นกรองความรู้ เพื่อนำมาเสนอเป็นข่าว” (ชนิษฐา เทพกร, สัมภาษณ์)

อานนท์ เอื้องเพชร ผู้สื่อข่าวสายการเมือง หนังสือพิมพ์สยามรัฐ กล่าวว่า

“ต้องมีทักษะในการเข้าหาแหล่งข่าว ทักษะที่จะเจาะข่าว นอกจากนี้ ยังต้องมีความริเริ่มสร้างสรรค์ มีทักษะในการตัดสินใจที่ดี ทักษะในการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ต้องมีหมด รวมทั้งต้องมีทักษะในการถ่ายรูปด้วย นอกจากนี้ ต้องมีทักษะในด้านการสร้างความแข็งแรงทางร่างกาย เพราะจะช่วยให้ผู้สื่อข่าวคนนั้นติดตามแหล่งข่าวได้ทันท่วงที มีความอดทนเวลาต้องลงไปทำข่าวในพื้นที่ที่มีผลต่อร่างกาย เช่น ต้องไปทำข่าวมือบกลางแจ้ง หรือลงพื้นที่ไปทำข่าวในพื้นที่ที่ทุรกันดาร” (อานนท์ เอื้องเพชร, สัมภาษณ์)

เกศศินี นุชประมูล ผู้สื่อข่าวสายการเมือง สถานีวิทยุ FM 105 Mhz (wisdom radio)

กล่าวว่า

มีทักษะด้านการเขียน การใช้ภาษาในการสื่อสาร มีทักษะทางภาษาทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ มีทักษะการฟัง ทักษะการคิด วิเคราะห์ที่ดี ทักษะการใช้เทคโนโลยีสื่อสาร โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ตถือเป็นเรื่องจำเป็นมากในปัจจุบัน มีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ มีจิตวิทยาที่ดี ในการดึงข้อมูลจากแหล่งข่าว (เกศศินี นุชประมูล, สัมภาษณ์)

กล่าวโดยสรุป ในทัศนะของผู้สื่อข่าวระดับปฏิบัติการ ทักษะที่ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมืออาชีพต้องมี ประกอบด้วยทักษะในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ทักษะด้านการเขียนข่าว และบทความ
2. ทักษะในการนำเสนอต่อประชาชน
3. ทักษะด้านการสังเคราะห์และวิเคราะห์
4. ทักษะด้านการตีประเด็นข่าว
5. ทักษะในการดึงข้อมูลจากแหล่งข่าว
6. ทักษะด้านการซักถาม
7. ทักษะด้านการฟัง
8. ทักษะด้านการคิด
9. ทักษะด้านการคิดริเริ่มสร้างสรรค์
10. ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร การใช้อินเทอร์เน็ต และการถ่ายภาพ
11. ทักษะด้านการใช้ภาษาในการสื่อสาร
12. ทักษะทางภาษาทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
13. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์
14. ทักษะในการค้นหาแหล่งข่าว
15. ทักษะในการตัดสินใจ
16. ทักษะในด้านการสร้างและดูแลรักษาความแข็งแรงทางร่างกาย

ด้านบุคลิกภาพ (Trait)

พองสนาน จามรจันทร์ ผู้สื่อข่าว (80.) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ กล่าวว่า “มีความสุภาพ ไม่ก้าวร้าว ให้เกียรติแหล่งข่าว เน้นแสวงหาความจริงอย่างเดียว แม้ถูกตำหนิก็อย่าไปปะทะกับแหล่งข่าว การแต่งกายต้องรู้จักกาลเทศะให้เกียรติ

สถานที่และบุคคล” (ฟองสนาน จามรจันทร์, สัมภาษณ์)

หทัยกาญจน์ ตรีสุวรรณ ผู้สื่อข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์มติชน กล่าวว่า “บุคลิก คือ การแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ มีวิธีการวางตัวกับแหล่งข่าวอย่างเหมาะสม เข้าไปหาแหล่งข่าวด้วยท่าทีสุภาพอ่อนน้อม แต่ต้องทำให้แหล่งข่าวรู้สึกเกรงใจเรา ไม่ใช่ทำให้รู้สึกกลัว โดยทำเป็นกร่างเข้าไปหา ต้องมีศิลปะในการสร้างความสัมพันธ์” (หทัยกาญจน์ ตรีสุวรรณ, สัมภาษณ์)

พิมพ์พิชา สวัสดิ์กิตติคุณ ผู้สื่อข่าวสายการเมือง หนังสือพิมพ์มติชน กล่าวว่า “ต้องมีบุคลิกภาพที่แสดงถึงความกระตือรือร้น แสดงออกทางความคิดที่แตกต่างไปจากคนอื่นทั่วไป” (พิมพ์พิชา สวัสดิ์กิตติคุณ, สัมภาษณ์)

ชนิษฐา เทพกร ผู้สื่อข่าวสายการเมือง หนังสือพิมพ์แนวหน้า กล่าวว่า “ต้องมีบุคลิกภาพที่แสดงถึงความกระตือรือร้น เป็นคนขยัน และขยันอ่านหนังสือ” (ชนิษฐา เทพกร, สัมภาษณ์)

อานนท์ เอื้องเพชร ผู้สื่อข่าวสายการเมือง หนังสือพิมพ์สยามรัฐ กล่าวว่า “ก็ต้องมีการแต่งกายที่เหมาะสม ถูกกาลเทศะ มีการวางตัวที่ดีกับแหล่งข่าว ไม่ใช่คำหยาบคายรุนแรง และให้ร้ายคนอื่น รักษาความเป็นตัวของตัวเอง และความเป็นองค์กรของตน” (อานนท์ เอื้องเพชร, สัมภาษณ์)

เกศินี นุชประมูล ผู้สื่อข่าวสายการเมือง สถานีวิทยุ FM 105 Mhz (wisdom radio) กล่าวว่า “มีการแต่งกายที่ดี ที่สร้างความน่าเชื่อถือให้กับแหล่งข่าว มีการเข้าหาแหล่งข่าวด้วยความสุภาพ ยิ้มแย้ม แจ่มใส พูดจาดี” (เกศินี นุชประมูล, สัมภาษณ์)

สรุปภาพรวม ในทัศนะของผู้สื่อข่าวระดับปฏิบัติการมีความเห็นว่า บุคลิกสำหรับผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมืออาชีพนั้น ต้องประกอบด้วยบุคลิกภาพ ดังต่อไปนี้

1. มีความสุภาพอ่อนน้อม
2. ไม่แสดงความก้าวร้าว ให้เกียรติแหล่งข่าว ไม่ปะทะกับแหล่งข่าว
3. ไม่ใช่คำหยาบคายรุนแรง และให้ร้ายคนอื่น
4. ยิ้มแย้ม แจ่มใส
5. มีการแต่งกายเหมาะสมตามกาลเทศะ โดยให้เกียรติสถานที่และบุคคล
6. มีบุคลิกภาพที่สร้างความน่าเชื่อถือ และทำให้แหล่งข่าวรู้สึกเกรงใจ
7. มีการวางตัวกับแหล่งข่าวอย่างเหมาะสม
8. มีบุคลิกภาพที่แสดงถึงความกระตือรือร้น
9. รักษาความเป็นตัวของตัวเอง

ด้านทำที่ต่อตนเองและวิชาชีพ (Self-concept and Profession Concept)

พองสนาน จามรจันทร์ ผู้สื่อข่าว (8ว.) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ กล่าวว่า

อย่าหลงตัวเองว่าเป็นสื่อมวลชนใหญ่ เพราะว่าที่ได้มาไม่ใช่ตัวเอง มันเป็นความเป็นสื่อมวลชนต่างหาก มีความยุติธรรม คุณธรรม และความเป็นกลางอยู่ในจิตสำนึก ทั้งนี้ ความเป็นกลางหมายถึง การให้ข้อมูลทุกฝ่ายโดยไม่มีอคติ ต้องกำจัดอคติให้ได้ ไม่เช่นนั้นจะกระทบกับความเป็นกลาง แต่อย่างไรก็ตาม พองสนานเห็นว่า บางครั้งผู้สื่อข่าวต้องเลือกข้าง ถ้าเป็นความไม่ถูกต้องก็ต้องเลือกข้าง มองความถูกต้องเป็นหลัก ซึ่งความถูกต้องมีคำตอบอยู่ในตัวเองอยู่แล้ว เช่น เรื่องโกง นักข่าวจะยอมไม่ได้อยู่แล้วไม่ว่าจะเป็นใครก็ตาม (พองสนาน จามรจันทร์, สัมภาษณ์)

หทัยกาญจน์ ตรีสุวรรณ ผู้สื่อข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์มติชน กล่าวว่า “ต้องรู้ตัวเองอยู่ตลอดเวลา มีหน้าที่อย่างไร มีบทบาทอย่างไร ไม่ทำเกินบทบาทของตัวเอง” (หทัยกาญจน์ ตรีสุวรรณ, สัมภาษณ์)

พิมพ์พิชา สวัสดิ์กิตติคุณ ผู้สื่อข่าวสายการเมือง หนังสือพิมพ์มติชน กล่าวว่า “ต้องคำนึงถึงแหล่งข่าว รักษาความลับให้แหล่งข่าว ไม่ใช่มองแต่ผลประโยชน์ส่วนตัวเพียงอย่างเดียว ต้องรู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น” (พิมพ์พิชา สวัสดิ์กิตติคุณ, สัมภาษณ์)

ชนิษฐา เทพกร ผู้สื่อข่าวสายการเมือง หนังสือพิมพ์แนวหน้า กล่าวว่า “ต้องเปิดใจกว้าง มองโลกแบบหลายๆ มุม นอกทิศทาง” (ชนิษฐา เทพกร, สัมภาษณ์)

อานนท์ เอื้องเพชร ผู้สื่อข่าวสายการเมือง หนังสือพิมพ์สยามรัฐ กล่าวว่า “ต้องยึดมั่นหรือมีจิตวิญญาณที่จะรับใช้ประชาชน ด้วยการเป็นสุนัขเฝ้าบ้านที่ดี ยึดมั่นในจริยธรรม คุณธรรม และมีความซื่อสัตย์ต่อประชาชน” (อานนท์ เอื้องเพชร, สัมภาษณ์)

เกศินี นุชประมูล ผู้สื่อข่าวสายการเมือง สถานีวิทยุ FM 105 Mkz (wisdom radio) กล่าวว่า “ยึดมั่นในอุดมการณ์ทางวิชาชีพ นับถือความจริง ยึดถือความเป็นกลาง ไม่มีอารมณ์ร่วมในเหตุการณ์ข่าวที่เกิดขึ้น มีความกล้าที่จะนำเสนอในมุมที่แตกต่างออกไปจากที่ได้รับมอบหมาย” (เกศินี นุชประมูล, สัมภาษณ์)

สรุปภาพรวม ในทัศนะของผู้สื่อข่าวระดับปฏิบัติการมีความเห็นว่า ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมีอาชีพนั้น น่าจะมีทำที่ต่อตนเองและทำที่ต่อวิชาชีพ ดังต่อไปนี้

1. อย่าหลงตัวเองว่าเป็นสื่อมวลชนใหญ่

2. มีความยุติธรรม
3. ยึดมั่นในจริยธรรม คุณธรรม
4. มีความเป็นกลางอยู่ในจิตสำนึก
5. ต้องขจัดอคติให้ได้
6. ไม่มีอารมณ์ร่วมในเหตุการณ์ข่าวที่เกิดขึ้น
7. ต้องรู้บทบาทและหน้าที่ของตนเองอยู่ตลอดเวลา
8. ต้องเปิดใจกว้าง มองโลกแบบหลายๆ มุม
9. ต้องยึดมั่นในจิตวิญญาณที่จะรับใช้ประชาชน ด้วยการเป็นสุนัขเฝ้าบ้านที่ดี
10. มีความซื่อสัตย์ต่อประชาชน
11. คำนึงถึงและรักษาความลับให้แหล่งข่าว
12. ไม่มองแต่ผลประโยชน์ใส่ตัวเพียงอย่างเดียว
13. ต้องรู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
14. ยึดมั่นในอุดมการณ์ทางวิชาชีพ
15. นับถือความจริง
16. มีความกล้าที่จะนำเสนอในมุมที่แตกต่างออกไปจากที่ได้รับมอบหมาย

ด้านการประพฤติตน (Behavior)

พongsonan Jamarjant (89.) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ กล่าวว่า “ต้องรักษาความลับของแหล่งข่าว ถือเป็นจรรยาบรรณ แม้ขึ้นศาลก็ต้องยอมติดคุก มีภูมิภาวะ ทำในสิ่งที่ถูกต้อง หารายได้ในทางที่ถูกต้อง โดยใช้ทักษะความชำนาญของตนเอง โดยไม่ไปรับของใคร (รับสินบน)” (พongsonan Jamarjant, สัมภาษณ์)

หทัยกาญจน์ ตรีสุวรรณ ผู้สื่อข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์มติชน กล่าวว่า “ทำหน้าที่ของตัวเองให้ดีที่สุด ให้เนื้องานเป็นสิ่งพิสูจน์ไม่ว่าจะนำเสนอข่าวหรือบทวิเคราะห์ หรืออื่น ๆ ก็จะต้องมีข้อมูลครบถ้วนรอบด้าน เามาจากทุกแหล่ง ไม่ใช่เามาจากขีปากของนักการเมืองคนโน้นคนนี้” (หทัยกาญจน์ ตรีสุวรรณ, สัมภาษณ์)

พิมพ์ทิศา สวัสดิ์กิตติคุณ ผู้สื่อข่าวสายการเมือง หนังสือพิมพ์มติชน กล่าวว่า “ต้องมีการเตรียมตัวอยู่ตลอดเวลา มีการตั้งคำถามที่ทำให้แหล่งข่าวสนใจและให้ความร่วมมือในขณะเดียวกันตัวเองก็ต้องสามารถเชื่อมโยงประเด็นข่าวต่าง ๆ ได้” (พิมพ์ทิศา สวัสดิ์กิตติคุณ, สัมภาษณ์)

ชนิษฐา เทพกร ผู้สื่อข่าวสายการเมือง หนังสือพิมพ์แนวหน้า กล่าวว่า “ต้องเว้นระยะห่างระหว่างตนกับแหล่งข่าว ในระดับที่เหมาะสม ไม่ใกล้ชิดมากเกินไป สร้างความเป็นมิตร

กับเพื่อนร่วมอาชีพด้วยกัน” (ชนิษฐา เทพกร, สัมภาษณ์)

อานนท์ เอื้องเพชร ผู้สื่อข่าวสายการเมือง หนังสือพิมพ์สยามรัฐ กล่าวว่า “ต้องประพฤติตนอยู่ในจรรยาบรรณวิชาชีพ มีความซื่อสัตย์ต่อคำพูดของตนเอง มุ่งนำเสนอความจริง ทำหน้าที่สุนัขเฝ้าบ้านที่ดี ใครทำความดีก็นำเสนอ ถ้าทำความชั่วก็ประจาน” (อานนท์ เอื้องเพชร, สัมภาษณ์)

เกศินี นุชประมูล ผู้สื่อข่าวสายการเมือง สถานีวิทยุ FM 105 Mhz (wisdom radio) กล่าวว่า “คือ ต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณ และจริยธรรมของวิชาชีพ รวมทั้งไม่รับสิ่งตอบแทนใดๆ ไม่ว่าจะเป็นของขวัญ สิ่งของมีค่าใด ๆ เว้นแต่ว่าจะเป็นเรื่องเล็กๆ น้อยๆ เช่น เครื่องดื่ม กาแฟ ในงานสัมมนาต่าง ๆ” (เกศินี นุชประมูล, สัมภาษณ์)

ทั้งนี้ โดยสรุปในทัศนะของผู้สื่อข่าวระดับปฏิบัติการเห็นว่า ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมีอาชีพต้องประพฤติตนในลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. ต้องรักษาความลับของแหล่งข่าว
2. หารายได้ในทางที่ถูกต้อง โดยใช้ทักษะความชำนาญของตนเอง
3. ไม่รับสินบน หรือสิ่งตอบแทนใดๆ โดยมีขอบ
4. ทำหน้าที่ของตัวเองให้ดีที่สุด
5. ต้องมีการเตรียมตัวอยู่ตลอดเวลา
6. มีการตั้งคำถามที่ทำให้แหล่งข่าวสนใจและให้ความร่วมมือ
7. ต้องเว้นระยะห่างระหว่างตนกับแหล่งข่าวในระดับที่เหมาะสม ไม่ใกล้ชิดมากเกินไป
8. สร้างความเป็นมิตรกับเพื่อนร่วมอาชีพด้วยกัน
9. ต้องประพฤติตนอยู่ในจรรยาบรรณและจริยธรรมวิชาชีพ
10. มีความซื่อสัตย์ต่อคำพูดของตนเอง
11. มุ่งนำเสนอความจริง
12. ทำหน้าที่สุนัขเฝ้าบ้านที่ดี ใครทำความดีก็นำเสนอ ถ้าทำความชั่วก็ประจาน

ด้านแรงจูงใจ (Motivation)

พองสนาน จามรจันทร์ ผู้สื่อข่าว (8ว.) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ กล่าวว่า “มีความรักในการเป็นนักข่าว มีความสุขกับการทำข่าว สร้างชื่อเสียงจากผลงานข่าวของตนเอง” พองสนาน กล่าวเพิ่มเติมว่า แรงจูงใจก็คือการเป็นนักข่าว...เอาสเด็กมาแลกก็ไม่ยอม...นี่เป็นสันดานของนักข่าว อยากทำข่าวให้ดีที่สุด แล้วรางวัลก็จะมาเอง” (พองสนาน จามรจันทร์, สัมภาษณ์)

หทัยกาญจน์ ตรีสุวรรณ ผู้สื่อข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์มติชน กล่าวว่า

ควรมีการตั้งเป้าหมายในการทำงาน การสร้างผลงานขึ้นโบว์แดงของตนเองในแต่ละปี และพัฒนางานของตนเองไปเรื่อย ๆ ให้ยากขึ้น และค่อย ๆ ไต่ไปให้ถึง ไม่ใช่ทำงานแบบวัน ๆ นอกจากนี้ ควรมีการทบทวนการทำงานของตนเองที่ผ่านมาด้วย ต้องทำให้บุคคลอื่นยอมรับในตัวตนของเรา มุ่งทำข่าวที่ดีที่เปลี่ยนแปลงสังคมได้ (หทัยกาญจน์ ตรีสุวรรณ, สัมภาษณ์)

พิมพ์พิชา สวัสดิ์กิตติคุณ ผู้สื่อข่าวสายการเมือง หนังสือพิมพ์มติชน กล่าวว่า “ทำงานด้วยความรักในความเป็นสถาบันสื่อมวลชน สร้างความแตกต่างในงานของตน นอกจากนี้ ในการหาข่าว ต้องคำนึงถึงจรรยาบรรณในวิชาชีพ ไม่ใช่อำนาจข่มขู่แหล่งข่าว” (พิมพ์พิชา สวัสดิ์กิตติคุณ, สัมภาษณ์)

ชนิษฐา เทพกร ผู้สื่อข่าวสายการเมือง หนังสือพิมพ์แนวหน้า กล่าวว่า “มีแรงจูงใจที่จะนำเสนอข่าวและเปิดโปงพฤติกรรมของนักการเมืองที่ไม่ดี หรือสร้างผลกระทบต่อประเทศชาติและประชาชนมาตีแผ่ นำเสนอให้สังคมได้รับรู้” (ชนิษฐา เทพกร, สัมภาษณ์)

อานนท์ เอื้องเพชร ผู้สื่อข่าวสายการเมือง หนังสือพิมพ์สยามรัฐ กล่าวว่า “ประกอบวิชาชีพด้วยใจรัก เน้นจรรยาบรรณในการทำข่าว แสวงหาความรู้รอบตัวในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานข่าว” (อานนท์ เอื้องเพชร, สัมภาษณ์)

เกศศิณีย์ นุชประมูล ผู้สื่อข่าวสายการเมือง สถานีวิทยุ FM 105 Mkz (wisdom radio) กล่าวว่า “มีความชอบและรักที่จะเป็นนักข่าว นำเสนอข้อมูลที่ถูกต้องไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง ทำตามหน้าที่” (เกศศิณีย์ นุชประมูล, สัมภาษณ์)

กล่าวโดยสรุป ในทัศนะของผู้สื่อข่าวระดับปฏิบัติการ ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมีข้ออ้างที่พึงมีแรงจูงใจในการทำงาน (Motivation) ดังต่อไปนี้

1. มีความชอบและรักในการเป็นนักข่าวหรือผู้สื่อข่าว
2. มีความสุขกับการทำข่าว
3. ทำงานด้วยความรักในความเป็นสถาบันสื่อมวลชน
4. มุ่งสร้างชื่อเสียงจากผลงานข่าวของตนเอง
5. มุ่งนำเสนอข้อมูลที่ถูกต้องไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
6. เน้นจรรยาบรรณในการทำข่าว
7. มุ่งแสวงหาความรู้รอบตัวในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานข่าว
8. ตั้งเป้าหมายในการทำงานโดยการสร้างผลงานขึ้นโบว์แดงของตนเองในแต่ละปี
9. พัฒนางานของตนเองไปเรื่อย ๆ ให้ยากขึ้น และค่อย ๆ ไต่ไปให้ถึง ไม่ใช่ทำงาน

แบบวัน ๆ

10. ทบทวนการทำงานของตนเองที่ผ่านมาเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปรับปรุง
11. ทำให้บุคคลอื่นยอมรับในตัวตนและผลงานข่าวของตน
12. มุ่งทำข่าวที่ดีที่มีส่วนช่วยเปลี่ยนแปลงสังคมได้
13. มุ่งนำเสนอข่าวเพื่อเปิดโปงพฤติกรรมของนักการเมืองที่ไม่ดี ดีแม้ให้สังคมได้รับรู้
14. มุ่งสร้างความแตกต่างในงานของตนภายใต้จรรยาบรรณวิชาชีพ
3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพผู้สื่อข่าวการเมืองไทย

เมืองไทย

พongสนาน จามรจันทร์ ผู้สื่อข่าว (8ว.) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ กล่าวว่า “คุณสมบัตินี้ที่พึงประสงค์ 5 ประการมี 1) รักในอาชีพข่าว 2) ไม่รับของ 3) มีวุฒิภาวะ 4) เป็นกลาง 5) ไม่มีอคติ ส่วนคุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ คือ 1) รับสินบน 2) ไม่รักงาน ใช้อาชีพสื่อมวลชนเพื่อก้าวไปสู่อาชีพอื่น 3) ไม่มีความเป็นผู้ใหญ่ใจแคบ 4) ไม่เป็นกลาง 5) มีอคติ (พongสนาน จามรจันทร์, สัมภาษณ์)

หทัยกาญจน์ ตริสุวรรณ ผู้สื่อข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์มติชน กล่าวว่า

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ 5 ประการ คือ 1) ต้องยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง มั่นใจ แล้วก็ทำในสิ่งที่ถูกต้อง 2) สามารถเข้าถึงคน เข้าถึงข่าว และทำได้ทุกสถานการณ์ 3) ต้องมีการตรวจสอบข้อมูล (recheck) อย่าเพิ่งเชื่อตามที่แหล่งข่าวพูดมาทันที 4) ใช้วิจารณญาณของตัวเอง 5) รับฟังข้อบกพร่องของตัวเอง นำมาทบทวนและแก้ไข ส่วนคุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ 5 ประการ 1) ไม่มีปัญญาเข้าถึงแหล่งข่าว แล้วก็เขียนข่าวแบบเด้าข่าว (นั่งเทียนเขียนข่าว) 2) สนทนากับนักการเมืองหรือแหล่งข่าวมากเกินไป จนกลายเป็นเครื่องมือของนักการเมือง 3) ทำงานข่าวแบบ messenger ไปวันๆ ไม่เคยตรวจสอบข้อเท็จจริง เพราะกลัวตกข่าว 4) ไม่แสดงความรับผิดชอบในความผิดพลาดของตนเอง 5) ทำตัวกระหายอยากได้ของทรัพย์สิน ของฟรี สินบน (หทัยกาญจน์ ตริสุวรรณ, สัมภาษณ์)

พิมพ์ทิศา สวัสดิ์กิตติคุณ ผู้สื่อข่าวสายการเมือง หนังสือพิมพ์มติชน กล่าวว่า

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ 5 ประการ คือ 1) มีความสามารถมองเห็นประเด็นข่าวจากเรื่องราวต่าง ๆ ได้ 2) ใช้ความเป็นสื่อมวลชนในทางที่ถูกที่ควร ไม่แสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเอง 3) มีความกระตือรือร้น 4) มีทักษะที่ดีในการพูดคุยกับแหล่งข่าว 5) มีความเอาใจใส่ และรับผิดชอบต่อในงานที่ได้รับมอบหมาย ส่วน

คุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ ได้แก่ 1) ใช้อำนาจในการแสวงหาผลประโยชน์ใส่ตัว 2) มองประเด็นข่าวไม่ออก 3) ไม่กระตือรือร้น 4) ไม่มีทักษะในการพูดคุย 5) ไม่รับผิดชอบในงาน (พิมพ์พิชา สวัสดิ์กิตติคุณ, สัมภาษณ์)

ชนิษฐา เทพกร ผู้สื่อข่าวสายการเมือง หนังสือพิมพ์แนวหน้า กล่าวว่า

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ 5 ประการ คือ 1) มีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยยึดถือจรรยาบรรณวิชาชีพเป็นที่ตั้ง 2) มีความรู้และความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง 3) มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม 4) มีอิสรภาพในการทำงาน 5) ยึดมั่นในความพอดี ส่วนคุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ คือ 1) ใช้ความเป็นสื่อมวลชนแอบอ้างแสวงหาผลประโยชน์ให้ตัวเอง 2) มีความเอินเอียงไม่เป็นกลาง 3) ไม่มีความรู้และไม่คิดที่จะแสวงหาความรู้ใดๆ เพิ่มเติม 4) มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ 5) ใช้ความเป็นสื่อมวลชน สร้างอภิสัทธาทำผิดกฎหมาย (ชนิษฐา เทพกร, สัมภาษณ์)

เกศคินีย์ นุชประมูล ผู้สื่อข่าวสายการเมือง สถานีวิทยุ FM 105 Mhz (wisdom radio)

กล่าวว่า

สำหรับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 5 ประการ คือ 1) กล้านำเสนอข้อเท็จจริง ไม่เกรงใจแหล่งข่าว 2) มีความรอบรู้ในเรื่องที่ทำ 3) มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ 4) สามารถเข้าหาแหล่งข่าวได้ 5) มีทักษะในการวิเคราะห์ การพูด การฟัง การเขียน ส่วนลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ 3 ประการ คือ 1) บิดเบือนข้อเท็จจริง 2) ใช้ความเป็นนักข่าว ใช้ตำแหน่งหน้าที่ในทางที่ผิด เช่น ไปแสวงหาผลประโยชน์ให้ตัวเอง 3) ไม่มีความเป็นกลาง คือ เขียวฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง (เกศคินีย์ นุชประมูล, สัมภาษณ์)

จากรายละเอียดดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และคุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ในทัศนะของผู้สื่อข่าวระดับปฏิบัติการได้ดังนี้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่

1. รักในอาชีพข่าว
2. ไม่รับสินบน
3. ใช้ความเป็นสื่อมวลชนในทางที่ถูกต้อง
4. ไม่แสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเองโดยมิชอบ
5. มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ
6. มีวุฒิภาวะ
7. เป็นกลาง

8. ไม่มีอคติ
9. กล้านำเสนอข้อเท็จจริง ไม่เกรงใจแหล่งข่าว
10. มีความรอบรู้ในเรื่องที่ทำ
11. มีความสามารถในการเข้าหาแหล่งข่าวได้ดี
12. มีความสามารถมองเห็นประเด็นข่าวจากเรื่องราวต่างๆ ได้
13. มีทักษะในการวิเคราะห์
14. มีทักษะในการพูด การฟัง และการเขียน
15. ทำงานได้ทุกสถานการณ์
16. ต้องมีการตรวจสอบข้อมูล (recheck) รอบด้านก่อนนำเสนอ
17. มีการใช้วิจารณญาณของตนเองที่รอบคอบ
18. รับฟังข้อบกพร่องของตนเอง นำมาทบทวนและแก้ไข
19. มีความกระตือรือร้น
20. มีความเอาใจใส่ และรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย
21. ต้องยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง
22. มีความรับผิดชอบต่อสังคม
23. มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม
24. มีอิสรภาพในการทำงาน
25. ยึดมั่นในความพอดี

คุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ ได้แก่

1. รับสินบน หรือทำตัวกระหายอยากได้สิ่งของ ทรัพย์สินหรือของฟรี
2. ไม่รักงาน ใช้อาชีพสื่อมวลชนเพื่อก้าวไปสู่อาชีพอื่น
3. ไม่มีความเป็นผู้ใหญ่ ใจแคบ
4. มีความเอนเอียง ไม่เป็นกลาง
5. มีอคติ
6. ไม่มีปัญญาเข้าถึงแหล่งข่าว แล้วก็เขียนข่าวแบบเต้าข่าว (นั่งเทียนเขียนข่าว)
7. สนทนากับนักการเมืองหรือแหล่งข่าวมากเกินไป
8. เป็นเครื่องมือของนักการเมือง
9. ทำงานข่าวแบบ messenger ไปวัน ๆ ไม่เคยตรวจสอบข้อเท็จจริง เพราะกลัวตกข่าว
10. ปิดป้องข้อเท็จจริง

11. ไม่แสดงความรับผิดชอบในความผิดพลาดของตนเอง
12. ใช้อำนาจหรือใช้ความเป็นสื่อมวลชนแอบอ้าง ในการแสวงหาผลประโยชน์ใส่ตัว
13. ใช้ความเป็นสื่อมวลชน สร้างอิทธิฤทธิ์ทำผิดกฎหมาย
14. มองประเด็นข่าวไม่ออก
15. ไม่กระตือรือร้น
16. ไม่มีทักษะในการพูดคุย
17. ไม่รับผิดชอบในงาน
18. ไม่มีความรู้และไม่คิดที่จะแสวงหาความรู้ใด ๆ เพิ่มเติม
19. มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ

4. ความคิดเห็นที่มีต่อผู้สื่อข่าวและกระบวนการข่าวการเมืองไทยในปัจจุบัน

มุมมองที่มีต่อผู้สื่อข่าวและการนำเสนอข่าวการเมืองไทยในปัจจุบัน

พongสนาน จามรจันทร์ ผู้สื่อข่าว (8ว.) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ กล่าวว่า “...นักข่าวการเมืองไทยในปัจจุบัน ค่อนข้างเป็นเด็ก น่าเอ็นดู ทำงานหนักมาก นักข่าวบางคนเด็กไป แต่ในส่วนนี้ก็แก้ไขได้โดยกอง บก. ข้างในต้องช่วยเสริมให้เข้มแข็ง อย่างเช่น กองบก. ของมติชน กรุงเทพฯ...” (พongสนาน จามรจันทร์, สัมภาษณ์)

หทัยกาญจน์ ตรีสุวรรณ ผู้สื่อข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์มติชน กล่าวว่า

ภาพผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมีลักษณะค่อนข้างติดลบ ทั้งในเรื่องการวางตัว การสร้างศรัทธาแก่ประชาชน และแหล่งข่าว มีการนำเสนอข่าวผิด ๆ ถูก ๆ เยอะมาก ส่วนหนึ่งไม่มีพื้นฐานความรู้ ประกอบกับอีกพวกหนึ่งก็มุ่งหาประโยชน์ต่อตนเอง เรียกร้อยอยู่ตลอดเวลาจากแหล่งข่าว (หทัยกาญจน์ ตรีสุวรรณ, สัมภาษณ์)

พิมพ์ทิศา สวัสดิ์กิตติคุณ ผู้สื่อข่าวสายการเมือง หนังสือพิมพ์มติชน กล่าวว่า

ผู้สื่อข่าวการเมืองมักถูกมองว่า แสวงหาผลประโยชน์อยู่ตลอดเวลา การนำข้อมูลข่าวสารไปตีแผ่ให้ประชาชนรับรู้มักถูกมองว่า มีการหาผลประโยชน์จากแหล่งข่าว ด้วย ในวงการนักข่าวปัจจุบันมีการแข่งขันกันมาก ทำให้ขาดการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ไม่เห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน บางครั้งมีการกลั่นแกล้งด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้ตกข่าว (พิมพ์ทิศา สวัสดิ์กิตติคุณ, สัมภาษณ์)

พิมพ์ทิศา ยังคิดว่า “การมีอุดมการณ์สื่อมวลชนของผู้สื่อข่าวการเมืองในปัจจุบัน น่าจะน้อยกว่าในยุคก่อน ๆ มีหลายคนเข้ามาทำงานข่าวเพื่อที่จะได้รู้จักกับคนใหญ่คนโต หรือนักการเมืองระดับชาติ มากกว่าที่จะเข้ามาทำด้วยจิตวิญญาณ ความใฝ่ฝัน อีกประการหนึ่ง

กระแสการทำข่าวในปัจจุบัน ก็เปลี่ยนแปลงไปจากสมัยก่อน โดยเฉพาะมีการลอกข่าวกัน มีอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ดีขึ้น เช่น มีโทรศัพท์ ก็เสียบเข้าเครื่องแล้วส่งเมลล์ให้กัน เป็นต้น”

ชนิษฐา เทพกร ผู้สื่อข่าวสายการเมือง หนังสือพิมพ์แนวหน้า กล่าวว่า “นักข่าวการเมืองรุ่นใหม่ จำนวนมากที่มีความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องน้อย และมักไม่รู้ทันนักการเมือง ถูกนักการเมืองโน้มน้าวให้หลงประเด็น บางครั้งก็ขาดการไตร่ตรอง วิเคราะห์ คือ แหล่งข่าวพูดมาอย่างไรก็นำไปรายงานอย่างนั้น” (ชนิษฐา เทพกร, สัมภาษณ์)

อานนท์ เอื้องเพชร ผู้สื่อข่าวสายการเมือง หนังสือพิมพ์สยามรัฐ กล่าวว่า “การทำข่าวการเมืองไม่ยาก ขึ้นอยู่กับความสนใจ ถ้ามีความสนใจแล้ว ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ก็จะหมดไปเอง อย่างมองว่าการเมืองเป็นเรื่องไกลตัว เพราะความจริงแล้วมันส่งผลกระทบต่อประชาชนยิ่งกว่าสิ่งอื่นใด” (อานนท์ เอื้องเพชร, สัมภาษณ์)

เกศศิณี นุชประมุล ผู้สื่อข่าวสายการเมือง สถานีวิทยุ FM 105 Mkz. (wisdom radio) กล่าวว่า

ในเชิงลบนั้น มองว่า ผู้สื่อข่าวในปัจจุบันขาดความเป็นกลาง ทั้งผู้สื่อข่าวรุ่นเก่า และรุ่นใหม่ เห็นจากยังมีอารมณ์ร่วมไปกับแหล่งข่าว ใช้ความรู้สึกส่วนตัวในการนำเสนอข่าว ยังขาดอุดมการณ์และจิตวิญญาณของผู้สื่อข่าวที่มากพอ อย่างไรก็ตาม เมื่อพูดถึงในแง่ทักษะต่าง ๆ แล้ว ยังเห็นว่ามีภาพลักษณะในเชิงบวก คือ มีความเก่ง รู้ว่าต้องทำอะไร สัมภาษณ์อะไร รู้วิธีการเข้าถึงแหล่งข่าวและการนำเสนอ รวมทั้ง มีความรู้ดี มีมุมมองที่ดี (เกศศิณี นุชประมุล, สัมภาษณ์)

การประเมินระดับความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบัน

ในเรื่องการประเมินความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยนั้น พongsonan Jamarjantorn ประเมินว่า “ประเภทหนังสือพิมพ์ให้ 60 คะแนน เพราะมีความพยายาม ส่วนคะแนนที่ตัดไปคือเรื่องการลอกข่าวและไม่เจาะลึก ส่วนวิทยุกระจายเสียง ให้ 50 คะแนน เนื่องจากขาดเสรีภาพ น่าเห็นใจ ทำให้ประเมินยาก เช่นเดียวกันกับโทรทัศน์ ซึ่งไม่มีเสรีภาพเช่นกัน” (พongsonan Jamarjantorn, สัมภาษณ์)

ส่วนหทัยกาญจน์ ศรีสุวรรณ ประเมินความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองในปัจจุบันค่อนข้างต่ำมากกล่าวคือ “หนังสือพิมพ์ให้ 20 คะแนน ส่วนวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ไม่สามารถประเมินได้ เพราะลักษณะการทำงานจะอยู่ภายใต้อำนาจรัฐ การทำงานมีขอบเขตจำกัดมาก” (หทัยกาญจน์ ศรีสุวรรณ, สัมภาษณ์)

ในการประเมินความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมือง พิมพ์ทิศา สวัสดิ์กิตติคุณ

กล่าวว่า

หนังสือพิมพ์ได้คะแนนสูงกว่าสื่ออื่น ๆ เพราะเห็นว่า โดยเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ต้อง
ลงลึกในรายละเอียดของข่าวมากกว่าวิทยุและโทรทัศน์ ซึ่งส่วนใหญ่สื่อวิทยุและ
โทรทัศน์ มักจะเสนอข่าวไปตามกระแส ในขณะที่หนังสือพิมพ์จะต้องเจาะลึก
ดังนั้นจึงให้คะแนนหนังสือพิมพ์ 70 คะแนน ส่วนโทรทัศน์ 60 คะแนน และวิทยุ 50
คะแนน ผู้สื่อข่าวภูมิภาคได้ 40 คะแนน (พิมพ์ทิตา สวัสดิ์กิตติคุณ, สัมภาษณ์)

ในการประเมินความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย สำหรับวิชาชีพ เทพกร
ให้คะแนนค่อนข้างสูงสำหรับหนังสือพิมพ์และโทรทัศน์ โดยกล่าวว่า

...หนังสือพิมพ์ให้ 90 คะแนน โทรทัศน์ 70 คะแนน วิทยุ 50 คะแนน ผู้สื่อข่าว
ภูมิภาคต่ำกว่า 50 คะแนน สาเหตุที่ให้คะแนนหนังสือพิมพ์มากเพราะจาก
ประสบการณ์ตัวเอง พบว่า ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์และวิทยุ มักให้ความสนใจสนทนากับ
แหล่งข่าวมาก ในขณะที่นักหนังสือพิมพ์มีการวางระยะห่างกับแหล่งข่าวได้ดีกว่า
ส่วนภูมิภาคที่ให้คะแนนต่ำกว่า 50 คะแนน เพราะนักข่าวภูมิภาคมักจะมี ความ
เชื่อมโยงกับนักการเมืองท้องถิ่นโดยตรง บางคนก็เป็นลูกน้องของนักการเมือง
แล้วนำเสนอข่าวแบบเอนเอียงฝ่ายตนเอง และโจมตีฝ่ายตรงข้ามตลอดเวลา
(ชนิษฐา เทพกร, สัมภาษณ์)

ในการประเมินความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย เกศสินี นุชประมูล
ประเมินว่า “หนังสือพิมพ์ให้ 80 คะแนน ทีวีและวิทยุเท่ากันคือ 70 คะแนน ส่วนภูมิภาค ไม่ทราบ
เพราะไม่มีข้อมูล ไม่สามารถประเมินได้” (เกศสินี นุชประมูล, สัมภาษณ์)

โดยสรุปในภาพรวม การประเมินความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยใน
ปัจจุบันของกลุ่มผู้สื่อข่าวระดับปฏิบัติการ ปรากฏผลดังได้แสดงไว้ในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2

แสดงผลการประเมินความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบัน
ในทัศนะของกลุ่มผู้สื่อข่าวระดับปฏิบัติการ

ผู้ประเมิน	ระดับความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยโดยภาพรวม (100)		
	หนังสือพิมพ์	โทรทัศน์	วิทยุกระจายเสียง
ฟองสนาน จามรจันทร์	60	50	50
หทัยกาญจน์ ตริสุวรรณ	20	0	0
พิมพ์ทิศา สวัสดิ์กิตติคุณ	70	60	50
ขนิษฐา เทพกร	90	70	50
อานนท์ เอื่องเพชร	80	80	80
เกศสินี นุชประมูล	80	70	70
คะแนนเฉลี่ยรวม	66.67	55	50

จากตารางที่ 4.2 ดังกล่าวข้างต้น พบว่า ในทัศนะของผู้สื่อข่าวระดับปฏิบัติการ ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในสังกัดหนังสือพิมพ์ได้รับการประเมินความเป็นมืออาชีพสูงกว่าสื่อประเภทอื่นๆ โดยมีคะแนนสูงสุด 90 คะแนน (จาก 100 คะแนนเต็ม) คะแนนต่ำสุด 20 คะแนน ในขณะที่ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในสังกัดวิทยุกระจายเสียงได้รับการประเมินความเป็นมืออาชีพน้อยกว่าสื่ออื่นๆ โดยมีคะแนนสูงสุด 80 คะแนนคะแนนต่ำสุด 0 คะแนน ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในสังกัดโทรทัศน์ ได้รับการประเมินความเป็นมืออาชีพในคะแนนสูงสุดที่ 80 คะแนน คะแนนต่ำสุด 0 คะแนน ทั้งนี้ คะแนนเฉลี่ยรวมของความเป็นมืออาชีพสำหรับสื่อมวลชนสายการเมืองแต่ละประเภท สรุปได้ดังนี้

- ผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ประเภทหนังสือพิมพ์ ได้รับการประเมินคะแนนเฉลี่ยของความเป็นมืออาชีพเท่ากับ 66.67 คะแนน
- ผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ประเภทหนังสือพิมพ์ ได้รับการประเมินคะแนนเฉลี่ยของความเป็นมืออาชีพเท่ากับ 55 คะแนน
- ผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ประเภทหนังสือพิมพ์ ได้รับการประเมินคะแนนเฉลี่ยของความเป็นมืออาชีพเท่ากับ 50 คะแนน

แนวทางในการพัฒนาความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย

การพัฒนาเพื่อยกระดับความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยนั้น ฟองसन จามรจันทร์ กล่าวว่า

...ต้องเน้นด้านการทำข่าวสืบสวนสอบสวน เพราะประชาชนจะได้ประโยชน์มาก ถ้าพัฒนาได้สังคมไทยจะได้อะไรเยอะ พัฒนาให้มีวิญญาณอิสระ มีวิญญาณในการตรวจสอบ” ฟองसन มองว่า “การแบ่งยุคต่าง ๆ ในประวัติศาสตร์การเมืองไทยก็มีผลกระทบต่อการทำหน้าที่ของผู้สื่อข่าวบ้าง แต่จริง ๆ แล้ว รัฐบาลทุกรัฐบาลก็พยายามมีอำนาจอิทธิพลเหนือสื่อทั้งนั้น เพราะฉะนั้นอย่าไปโทษผู้มีอำนาจ จะดีหรือไม่ดีขึ้นอยู่กับตัวเราเอง การทำข่าวต้องมั่นคง ยืนหยัด ไม่รับเงิน ไม่เปลี่ยนจุดยืน (ฟองसन จามรจันทร์, สัมภาษณ์)

ส่วนหทัยกาญจน์ ตรีสุวรรณ มีความเห็นว่า “ต้องพัฒนาเรื่ององค์ความรู้และการเข้าถึงข้อมูล ซึ่งกระบวนการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารนั้น ผู้สื่อข่าวก็อาจจะต้องรู้เรื่องของการใช้กฎหมายในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เช่น พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสาร” นอกจากนี้หทัยกาญจน์ ยังให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า ผู้สื่อข่าวที่ดีต้องมองประโยชน์สาธารณะมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว ส่วนผู้สื่อข่าวที่เก่งต้องรู้ข้อมูลเชิงลึกและสามารถวิเคราะห์ คาดการณ์สถานการณ์ในอนาคตได้ค่อนข้างแม่นยำ มีแหล่งข่าวที่หลากหลาย” (หทัยกาญจน์ ตรีสุวรรณ, สัมภาษณ์)

ในเรื่องอุปสรรคในการพัฒนาความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย หทัยกาญจน์ กล่าวว่า

...ในปัจจุบันมีเด็กใหม่จำนวนมากซึ่งองค์ความรู้พัฒนาไปไม่ถึง มักตกเป็นเครื่องมือของนักการเมืองโดยไม่รู้ตัว รับข่าวปล่อยมาเขียน ไม่ตกผลึกทางความคิด มีความรู้แบบง่าย ๆ ไม่แม่น ซึ่งก็ทำให้เป๋ไปทั้งกระบวนการ ขาดความสามารถในการเข้าถึงแหล่งข่าวระดับสูง ขาดศิลปะในการทำงาน...

ในขณะที่พิมพ์ทิศา สวัสดิ์กิตติคุณ เห็นว่าการพัฒนาเพื่อยกระดับความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยนั้นต้องมุ่งเน้นการปลูกฝังอุดมการณ์ความเป็นสื่อมวลชนที่ดี โดยน่าจะเริ่มดำเนินการตั้งแต่ขณะที่ทำการศึกษา โดยกล่าวว่า

...ต้องปลูกฝังในเรื่อง ความเป็นสื่อมวลชนที่ดี การคำนึงถึงองค์กรและประชาชน ซึ่งในประเด็นนี้ ควรจะต้องปลูกฝังกันตั้งแต่ในช่วงของการศึกษาเล่าเรียน นอกจากนี้ ต้องพัฒนาในเรื่องของการสร้างปฏิสัมพันธ์กันเองของสื่อมวลชน ไม่ให้เห็นแต่ประโยชน์ของตัวเองมากเกินไป จนไม่เอาเพื่อนไม่เอาฝูง (พิมพ์ทิศา สวัสดิ์

กิตติคุณ, สัมภาษณ์)

อย่างไรก็ตาม พิมพ์พิชา เห็นว่า “...ปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาความเป็นวิชาชีพ บางครั้งก็มาจากตัวผู้สื่อข่าวเองที่ไม่ยอมพัฒนาตนเอง ไม่มีความกระตือรือร้น ทำงานแบบ routine ไปวัน ๆ”

ส่วนการพัฒนาเพื่อยกระดับความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในมุมมองของชนิษฐา เทพกร เห็นว่า “...ควรยกระดับด้านความรู้เป็นเรื่องสำคัญประการแรก ประการต่อมาคือ การเสริมสร้างทัศนคติ ที่ยึดโยงกับฐานจรรยาบรรณ” (ชนิษฐา เทพกร, สัมภาษณ์)

ส่วนทัศนะของ เกศศินีย์ นุชประมูล ในเรื่องดังกล่าวนี้เห็นว่า “ต้องพัฒนาและยกระดับด้านทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์สำหรับผู้สื่อข่าวภาคสนาม ส่วนระดับบรรณาธิการมีประสบการณ์มาก ถือว่ามีความเป็นมืออาชีพมากอยู่แล้ว” (เกศศินีย์ นุชประมูล, สัมภาษณ์)

ดังนั้น แนวทางการพัฒนาเพื่อยกระดับความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ในทัศนะของผู้สื่อข่าวระดับปฏิบัติการนั้น สามารถกล่าวโดยสรุปได้เป็น 7 แนวทางหลัก ๆ ดังนี้

- ต้องพัฒนาด้านการทำข่าวสืบสวนสอบสวนให้มากขึ้น
- พัฒนาผู้สื่อข่าวให้มีวิถียุทธศาสตร์ และมีวิถียุทธศาสตร์ในการตรวจสอบให้มากขึ้น
- พัฒนาความรู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการข่าวการเมือง
- พัฒนาความสามารถในการเข้าถึงแหล่งข่าวระดับสูง
- ปลุกฝังความเป็นสื่อมวลชนที่ดี และให้คำนึงถึงประชาชนเป็นสำคัญ โดยควร

เริ่มทำกันตั้งแต่ในสถาบันการศึกษา

- เสริมสร้างทัศนคติที่ดีภายใต้กรอบจรรยาบรรณวิชาชีพ
- พัฒนาด้านทักษะด้านการคิดเชิงวิเคราะห์ โดยเน้นที่ผู้สื่อข่าวภาคสนาม

กลุ่มนักวิชาการสื่อสารมวลชน

1. นิยาม “ความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย”

มาลี บุญศิริพันธ์ ให้ความหมายว่า “ความเป็นวิชาชีพนั้นจะต้องประกอบด้วย 1) ต้องรู้และเข้าใจในงานที่ตนเองปฏิบัติอยู่นั้น ว่าเป็นอย่างไร มีผลกระทบอย่างไร 2) ต้องมีหลักการที่ยึดมั่น 3) ต้องมีความรับผิดชอบและเคารพในวิชาชีพของตนเองรวมทั้งวิชาชีพของคนอื่นด้วย” นอกจากนี้ ยังได้ขยายความต่อไปว่า หลักการที่กล่าวถึงนั้น จะต้องประกอบด้วยจริยธรรมและวิจรรณญาณทางอาชีพ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญที่สุด ส่วนความรู้นั้นก็ต้องมีความรู้รอบและรอบรู้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพของตนเองอย่างรอบด้าน (มาลี บุญศิริพันธ์, สัมภาษณ์)

สมควร กวียะ กล่าวถึงความจำเป็นวิชาชีพว่า “เป็นงานที่ต้องใช้วิชา ใช้หลักการ และใช้

อุดมการณ์ นอกจากนี้ หมายรวมถึงว่า มีความสามารถที่จะทำงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้ ปฏิบัติงานตนเข้ามา ซึ่งหมายความว่า เมื่อเข้ามาประกอบอาชีพนี้แล้วต้องปฏิบัติงานตนที่จะทำ หน้าที่ให้ดีที่สุด” (สมควร กวียะ, สัมภาษณ์)

อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว กล่าวถึงความเป็นวิชาชีพว่า

เป็นภาระงาน เป็นงานอาชีพหนึ่งที่ได้รับการยอมรับในสังคม สามารถเลี้ยงตัวได้ ทั้งนี้ อัศวินได้แยกความหมายของคำว่า “มืออาชีพ” ออกจาก “ความเป็นวิชาชีพ” โดยมองว่า ความเป็นมืออาชีพมีนัยยะที่ลึกซึ้งกว่า กล่าวคือ ความเป็นมืออาชีพ นั้น สะท้อนถึงการทำงานอย่างเข้มข้น เป็นจริงเป็นจัง ซื่อตรง ซื่อสัตย์ต่อสิ่งที่ ตนเองทำงาน โดยมีกฎเกณฑ์ หลักปฏิบัติที่น่าเชื่อถือ และอาจมาจากการบ่ม เพาะประสบการณ์จนมีฝีมือเป็นที่ประจักษ์ (อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว, สัมภาษณ์)

อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ กล่าวถึงความเป็นมืออาชีพว่า

ต้องมีหลักปฏิบัติของวิชาชีพที่ชัดเจน ซึ่งแน่นอนว่าต้องมีความรู้ในทางวิชาการ แล้วก็มีความรู้ในทางปฏิบัติการ ที่ถือว่าเป็นพื้นฐานของความเป็นวิชาชีพ ซึ่งแต่ ละวิชาชีพมีพันธกิจโยงเข้ากับความคาดหวังของสังคมเพราะว่าวิชาชีพทั้งหลาย ถือเป็นเสาของสังคม นอกจากนี้ ความเป็นวิชาชีพต้องมองในลักษณะของความ เป็นสถาบันด้วย ความเป็นวิชาชีพนั้นต้องมีสถาบันกำกับอยู่ตลอดเวลา トラバใดที่ เราไม่มองเรื่องสถาบัน トラバนั้นความเป็นมืออาชีพก็ไม่อยู่ในสภาพของความเป็น มืออาชีพ เพราะมันเป็นเรื่องความสามารถรายบุคคล (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์, สัมภาษณ์)

ดรุณี หิรัญรักษ์ กล่าวถึงความเป็นวิชาชีพหรือความเป็นมืออาชีพว่า “ควรมี ความหมายตั้งแต่จิตสำนึก คือ มีจิตสำนึกและแรงดลใจในการเข้าสู่วิชาชีพ มีไหวพริบ มีความ อยากรู้อยากเห็น และมีความตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ว่า ตนเองทำงานเพื่อสังคม” (ดรุณี หิรัญ รักษ์, สัมภาษณ์)

สุกัญญา สุตบรรทัด กล่าวถึงความเป็นวิชาชีพว่า “จะต้องตระหนักรู้ในบทบาทหน้าที่ ของวิชาชีพว่ามีบทบาทหน้าที่อย่างไรในสังคม ต้องให้ความภักดี (Royalty) ต่อประชาชน” (สุกัญญา สุตบรรทัด, สัมภาษณ์)

ดังนั้น นิยาม “ความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย” ในมุมมองของนักวิชาการ สื่อสารมวลชน สามารถสรุปได้ดังนี้

ความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย หมายถึง บุคลากรผู้หาเลี้ยงชีพด้วยการ

ประกอบอาชีพด้านการสื่อข่าวของไทย ซึ่งได้รับมอบหมายให้แสวงหา จัดทำ และนำเสนอข่าว การเมืองได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยจิตสำนึก และความตระหนักในบทบาทของการเป็นสื่อมวลชนที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม เคารพในวิชาชีพและความเป็นสถาบันของสื่อมวลชน ให้ความสำคัญ (Royalty) ต่อประชาชน มีความรู้ความเข้าใจในหลักวิชาการ และปฏิบัติงานตามหลักปฏิบัติแห่งวิชาชีพด้วยความน่าเชื่อถือ จริงจัง มีความอยากรู้อยากเห็น มีไหวพริบ มีความซื่อสัตย์ มีอุดมการณ์ มีจริยธรรมและวิจรรณญาณทางวิชาชีพที่ดี

2. องค์ประกอบของความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย

ด้านความรู้ (Knowledge)

มาลี บุญศิริพันธ์ กล่าวว่า

การเป็นผู้สื่อข่าวการเมือง ก็ต้องรู้ระบบการเมือง เข้าใจกลไกทางการเมือง คือ ต้องมีความรู้ทางด้านการเมืองอย่างทะลุปรุโปร่ง รวมถึงด้านสถานะของบุคคล ในขณะเดียวกันก็ต้องพัฒนาให้เรียนรู้ว่าการเมืองแต่ละคนด้วยว่า มีบุคลิกภาพอย่างไร คือ ต้องสามารถประเมินนักการเมืองได้ นอกจากนี้ ได้ขยายความเพิ่มเติมว่า ความรู้ทางการเมืองนั้นแยกจากด้านอื่นไม่ได้ แปลว่า รู้เรื่องการเมืองเป็นแก่น แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องรู้ว่าการเมืองนั้นไปมีบทบาทกระทบกับเรื่องอะไรได้บ้าง ต้องรู้ระบบสังคม ระบบการเมือง เพราะว่าทุก ๆ ระบบสังคมเป็น การเมืองทั้งนั้น เพราะฉะนั้นผู้สื่อข่าวการเมือง จึงต้องมีความรู้เรื่องเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษาด้วย มาลิกกล่าวว่า คนที่จะมาอยู่ในวิชาชีพสื่อมวลชน หรือวารสารศาสตร์ ..คุณต้องรู้ทุกอย่างในบางสิ่ง ทุกสิ่งในบางอย่าง... เพราะฉะนั้นถ้าคุณเป็นผู้สื่อข่าวการเมือง คุณต้องรู้ทุกสิ่งในการเมือง ในขณะเดียวกันคุณก็ต้องรู้บางอย่างในเฉพาะแวดล้อมรอบข้างวัฒนธรรม เพื่อที่ว่า คุณสามารถที่จะใช้วิจรรณญาณได้ถูกต้องในการทำหน้าที่ผู้สื่อข่าวการเมืองอย่าง มีวิจรรณญาณที่ดีต่อสังคม (มาลี บุญศิริพันธ์, สัมภาษณ์)

สมควร กวียะ กล่าวถึง

ความรู้สำหรับผู้สื่อข่าวการเมืองมืออาชีพนั้น มี 2 แบบใหญ่ ๆ คือ 1) ความรู้ในด้านการทำข่าว 2) ความรู้ในเชิงองค์รวม ซึ่งความรู้ในเชิงองค์รวม หมายถึงว่า ต้องมีความรู้ในทุกศาสตร์ ไม่ว่าจะเป็นวิทยาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ อย่างไรก็ตาม ก็ต้องมีความรู้เฉพาะด้านด้วย ทั้งนี้ผู้สื่อข่าวการเมืองก็ต้องรู้ในด้าน รัฐศาสตร์ ทฤษฎีในด้านรัฐศาสตร์ต่าง ๆ (สมควร กวียะ, สัมภาษณ์)

อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว กล่าวว่า

ถ้าจะมาอยู่สายการเมือง อย่างน้อยต้องมีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับเรื่องประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของการเมืองไทย อย่างน้อยเริ่มตั้งแต่ปี 2475 เป็นต้นมา ส่วนความรู้ อื่น ๆ ถ้าหากมีก็จะเป็นการดีต่อการประกอบวิชาชีพผู้สื่อข่าวการเมือง ซึ่งได้แก่ ภาษาอังกฤษ ความรู้ทางด้านท้องถิ่น และด้านต่างประเทศ (อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว, สัมภาษณ์)

ส่วนความรู้ด้านเศรษฐกิจและสังคม อัศวินเห็นว่า มีก็ได้ แต่ถ้าไม่มีก็ไม่น่าจะเป็น ปัญหาสำหรับผู้สื่อข่าวการเมือง เพราะแต่ละองค์กรสื่อมักจะมีบุคลากรที่ทำงานข่าวในด้านเหล่านี้ โดยเฉพาะอยู่แล้ว

อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ กล่าวถึงว่า “ต้องมีความรู้เรื่องของสิทธิเสรีภาพ เรื่องของข้อมูล ข่าวสาร เรื่องของการที่จะสื่อสารออกไปสู่สังคมเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และถ้าสังคมนั้นเป็นสังคม ประชาธิปไตย ก็ต้องมีความรู้ที่จะทำให้เกิดความหลากหลายของสังคมประชาธิปไตย” (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์, สัมภาษณ์)

ดร.ณิ หิรัญรักษ์ กล่าวถึงว่า

ต้องมีความรู้ด้านการเมือง รู้เรื่องประวัติศาสตร์ รู้การเมืองไทย การเมืองโลก ต้อง มีความรอบรู้ด้านการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ ระดับต่างประเทศ ระหว่างประเทศ และระดับโลก นอกเหนือจากเรื่องการเมืองแล้ว ต้องมีความรู้ เกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคม เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับระบบการเมือง ระบบ เศรษฐกิจและสังคมเป็นตัวแปรสำคัญมากในการเมืองของแต่ละประเทศ (ดร.ณิ หิรัญรักษ์, สัมภาษณ์)

สุกัญญา สุตบรรทัด กล่าวว่า “ต้องมีความรู้ด้านการเมือง ต่อมาต้องมีความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ทางการเมืองในแต่ละสถานการณ์ เช่น ถ้าสถานการณ์นั้น เกี่ยวเนื่องกับด้านเศรษฐกิจก็ต้องมีความรู้ในเรื่องเศรษฐกิจนั้น ๆ ด้วย นอกจากนี้ ความรู้ด้าน ภาษาอังกฤษก็เป็นสิ่งจำเป็น” (สุกัญญา สุตบรรทัด, สัมภาษณ์)

กล่าวโดยสรุป ในทัศนะของนักวิชาการสื่อสารมวลชน ในความเป็นมืออาชีพ ความรู้ที่ ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยต้องมีได้แก่

1. ความรู้เกี่ยวกับระบบการเมือง
2. ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์การเมืองไทย
3. ความรู้เกี่ยวกับการเมืองต่างประเทศ และการเมืองโลก

4. ความรู้เกี่ยวกับสถานะและบุคลิกภาพของนักการเมือง
5. ความรู้เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพ
6. ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจ
7. ความรู้เกี่ยวกับระบบสังคม วัฒนธรรม และการศึกษา
8. ความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่น
9. ความรู้เกี่ยวกับการทำข่าว
10. ความรู้ทางด้านสังคมศาสตร์
11. ความรู้ทางด้านมนุษยศาสตร์

ด้านทักษะ (Skill)

มาลี บุญศิริพันธ์ กล่าวว่า

ผู้สื่อข่าวการเมืองต้องมีทุกทักษะที่เป็นนักวารสารศาสตร์ ไม่ว่าจะเป็นการเขียนข่าว สือข่าว รายงานข่าว การสัมภาษณ์ การใช้ความคิด การใช้ทักษะในการใช้วิจารณญาณ ความมีมนุษยสัมพันธ์ เหล่านี้เป็นทักษะทางด้านวิชาชีพนั่นเอง รวมไปถึงการถ่ายภาพด้วย อย่างเช่น เมื่อออกไปทำข่าวไม่มีช่างภาพติดตามไปด้วย ก็ต้องสามารถถ่ายภาพได้ด้วย นี่คือความเป็นมืออาชีพ (มาลี บุญศิริพันธ์, สัมภาษณ์)

ส่วนเรื่องทักษะด้านภาษาอังกฤษ มาลีเห็นว่า เป็นเรื่องจำเป็น ถ้าผู้สื่อข่าวไม่รู้เรื่องภาษาอังกฤษเลยจะแพ้ด้านข้อมูล จะไม่ได้ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงมาบอกประชาชน ซึ่งแสดงว่านักข่าวคนนั้นยังไม่มีคุณภาพในเรื่องของความเป็น Global

สมควร กวียะ กล่าวถึง

ทักษะที่สำคัญ คือ ทักษะในการสืบสวนสอบสวน การแสวงหาข่าว ความสามารถในการเขียนและรายงาน ...สามารถนำเสนอต่อประชาชนได้อย่างชัดเจนและง่ายต่อการเข้าใจ รวมทั้งแฝงด้วยอรรถประโยชน์ ส่วนเรื่องทักษะด้านภาษาอังกฤษ สมควรเห็นว่า ในปัจจุบันนี้เป็นสิ่งจำเป็น เพราะว่าแหล่งข่าวส่วนหนึ่งมาจากต่างประเทศ ทั้งยังช่วยทำให้โลกทัศน์กว้างขึ้นอีกด้วย (สมควร กวียะ, สัมภาษณ์)

อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว กล่าวว่า

แยกทักษะที่จำเป็นของผู้สื่อข่าวออกเป็น 2 ด้านใหญ่ๆ คือ ทักษะการทำงาน ซึ่งหมายถึงการคิด การถ่ายทอด การใช้ภาษา การจับประเด็น ย่อความ ขยายความ เก็บความหมาย และรวมถึงการถ่ายทอดออกมาได้ทั้งเป็นภาษาเขียนและภาษา

พูด ด้านที่สองคือ ทักษะการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นคอมพิวเตอร์ มือถือ ถือเป็นส่วนสำคัญทั้งในแง่ของการแข่งขัน และในแง่ของผู้ชมก็จะได้ประโยชน์ไปด้วย อัครวินได้ขยายความเพิ่มเติมในเรื่องเกี่ยวกับทักษะทางด้านภาษาว่า ครอบคลุมไปถึงการซักถาม การตั้งคำถาม และการขยายประเด็นต่อเนื่อง (อัครวิน เนตรโพธิ์แก้ว, สัมภาษณ์)

อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ กล่าวถึงทักษะที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยเพียงสั้น ๆ ว่า “เขียนเป็น หาแหล่งข้อมูลเป็น รู้ความคาดหวังของสังคม” (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์, สัมภาษณ์)

ดรุณี หิรัญรักษ์ กล่าวว่า

ต้องจับประเด็นได้ และต้องประมวลภาพได้ กล่าวคือ มีทักษะในการเก็บข้อมูลดิบ มาจัดเรียงลำดับความสำคัญของประเด็น แล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เป็นองค์ความรู้ให้กับประชาชน ต้องมีทักษะในการทำเรื่องสลับซับซ้อนให้ประชาชนเข้าใจง่าย ซึ่งต้องเริ่มตั้งแต่วิธีคิด วิธีเขียน และวิธีนำเสนอ ส่วนทักษะทางด้านภาษา ดรุณีกล่าวย้ำว่า ไม่ว่าจะเป็นผู้สื่อข่าวประเภทใดทักษะภาษาไทยต้องชัดเจน แต่สำหรับผู้สื่อข่าวการเมืองต้องเพิ่มเติมในเรื่องภาษาการเมือง เช่นเมื่อกล่าวถึงสมณานามนักรการเมืองก็สามารถเข้าใจได้ทันที ส่วนทักษะทางด้านภาษาอังกฤษ ดรุณีเห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญที่จะช่วยให้ผู้สื่อข่าวประสบความสำเร็จในทางวิชาชีพมากขึ้น แต่สำหรับผู้สื่อข่าวการเมืองไทยโดยทั่วไปก็มักมีปัญหาในทักษะภาษาอังกฤษ (ดรุณี หิรัญรักษ์, สัมภาษณ์)

สุกัญญา สุดบรรทัด กล่าวว่า

โดยทั่วไปก็ต้องมีทักษะในการรายงานข่าว และรวมไปถึงทักษะการรายงานข่าวเชิงสืบสวนสอบสวน (investigative reporting) ทักษะที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ทักษะในการตัดสินใจ เพราะจะเป็นทักษะที่ใช้ในการตัดสินใจเมื่อพบกับสภาพปัญหา โดยเฉพาะปัญหาทางด้านจริยธรรม นอกจากนี้ ควรมีทักษะในการวิเคราะห์ (สุกัญญา สุดบรรทัด, สัมภาษณ์)

กล่าวโดยสรุป ในทัศนะของนักวิชาการสื่อสารมวลชน ในความเป็นมืออาชีพ ทักษะที่ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยต้องมีได้แก่

1. ทักษะด้านการสื่อข่าว
2. ทักษะด้านการเขียนข่าว

3. ทักษะด้านการรายงานข่าว
4. ทักษะการรายงานข่าวเชิงสืบสวนสอบสวน (investigative reporting)
5. ทักษะด้านนำเสนอ และการถ่ายทอดออกมาให้เข้าใจง่ายทั้งเป็นภาษาเขียนและ

ภาษาพูด

6. ทักษะในการเก็บข้อมูลและหาแหล่งข้อมูล
7. ทักษะด้านการจับประเด็น
8. ทักษะด้านการย่อและการขยายความ
9. ทักษะด้านการเก็บความหมาย
10. ทักษะในการจัดเรียงลำดับความสำคัญของประเด็น
11. ทักษะด้านการขยายประเด็นความต่อเนื่องของข่าว
12. ทักษะด้านการสัมภาษณ์
13. ทักษะด้านการซักถามและการตั้งคำถาม
14. ทักษะด้านการคิด
15. ทักษะในการใช้วิจารณ์ญาณ
16. ทักษะในการตัดสินใจ
17. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์
18. ทักษะด้านการวิเคราะห์
19. ทักษะด้านการสังเคราะห์
20. ทักษะทางด้านการใช้ภาษาภาษาไทย
21. ทักษะด้านการใช้ภาษาการเมือง
22. ทักษะด้านภาษาอังกฤษ
23. ทักษะในการรู้และเข้าใจความคาดหวังของสังคม
24. ทักษะการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นคอมพิวเตอร์

มือถือ

25. ทักษะด้านการถ่ายภาพ

ด้านบุคลิกภาพ (Trait)

มาลี บุญศิริพันธ์ กล่าวว่า

ต้องมี 1) มีมนุษยสัมพันธ์ 2) ไม่กว้าง กล่าวคือ ต้องตระหนักรู้ว่าตนเองไม่ใช่คนเหนือคนอื่น ไม่ใช่คนแตกต่างจากมนุษยธรรมดาทั่วไป เพราะฉะนั้นต้องสร้าง

ความน่าเชื่อถือบนความถ่อมตน ต้องแสดงบุคลิกภาพที่ทำให้คนอื่นไว้วางใจ มีวาจาดี มีมารยาทดี รู้จักกาลเทศะ แล้วต้องไม่มีบุคลิกภาพที่ไปใช้วิชาชีพเพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มหนึ่งกลุ่มใด (มาลี บุญศิริพันธ์, สัมภาษณ์)

สมควร กวียะ กล่าวว่า “ต้องมีบุคลิกภาพที่น่าเชื่อถือ ไม่ล่อลวง ไม่สุภาพ พูดจาอะไรต่าง ๆ แล้วแสดงให้เห็นว่า เรามีการศึกษาดี มีความรู้ มีความคิด” (สมควร กวียะ, สัมภาษณ์)

อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว กล่าวว่า

มีบุคลิกภาพที่แสดงความเด็ดเดี่ยวในความพยายามเพื่อให้ได้ข้อมูลมาให้มากที่สุด แต่ไม่จำเป็นต้องก้าวร้าว ดุดัน หรือโต้ตอบอย่างรุนแรง บุคลิกภาพในที่นี้ก็ต้องเน้นในเรื่องบทบาทการทำงาน การตระหนักถึงคุณค่าและความรับผิดชอบในหน้าที่ (อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว, สัมภาษณ์)

อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ กล่าวว่า “ในแง่ของบุคลิกภาพไม่ควรมองเฉพาะด้านปัจเจกบุคคล แต่ควรมองในเชิงสถาบัน โดยให้ยึดโยงกับพันธกิจที่มีต่อสังคม ยอมรับความหลากหลายในความคิดเห็น” (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์, สัมภาษณ์)

ดรุณี หิรัญรักษ์ กล่าวว่า “บุคลิกภาพคือ ต้องเป็นคนหัวไว มีไหวพริบ แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้เร็ว” (ดรุณี หิรัญรักษ์, สัมภาษณ์)

สุกัญญา สุดบรรทัด (สัมภาษณ์) กล่าวว่า “มีบุคลิกภาพที่เป็นตัวของตัวเอง ต้องมีความตระหนักรู้อยู่ตลอดเวลา” (สุกัญญา สุดบรรทัด, สัมภาษณ์)

กล่าวโดยสรุป ในทัศนะของนักวิชาการสื่อสารมวลชน ภายใต้ความเป็นมืออาชีพ ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยต้องมีบุคลิกภาพ ดังต่อไปนี้

1. มีบุคลิกภาพที่แสดงถึงการเป็นคนหัวไว มีไหวพริบ แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้เร็ว
2. มีบุคลิกภาพที่เป็นตัวของตัวเอง
3. เป็นคนยอมรับความหลากหลายในความคิดเห็น
4. มีบุคลิกภาพที่แสดงความเด็ดเดี่ยวในความพยายามเพื่อให้ได้ข้อมูลมาให้มากที่สุด แต่ไม่ต้องก้าวร้าว ดุดัน หรือโต้ตอบอย่างรุนแรง
5. มีบุคลิกภาพที่สะท้อนบทบาทการทำงาน การตระหนักถึงคุณค่าและความรับผิดชอบในหน้าที่
6. มีบุคลิกภาพที่น่าเชื่อถือ ไม่ล่อลวง
7. พูดจาสุภาพ พูดจาอะไรต่าง ๆ แล้วแสดงให้เห็นว่า เป็นผู้มีการศึกษาดี มีความรู้ มีความคิด

8. สร้างความน่าเชื่อถือบนความถ่อมตน
9. ต้องแสดงบุคลิกภาพที่ทำให้คนอื่นไว้วางใจ
10. วางตัวดี รู้จักกาลเทศะ

ด้านทำที่ต่อตนเองและวิชาชีพ (Self-concept and Profession Concept)

มาลี บุญศิริพันธ์ กล่าวว่า “ต้องรักความเป็นอิสระ ไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลใด ๆ” (มาลี บุญศิริพันธ์, สัมภาษณ์)

สมควร กวียะ กล่าวว่า “โลกทัศน์ก็คือว่า เมื่อได้ประกอบอาชีพผู้สื่อข่าวแล้ว ต้องทำหน้าที่ให้ดีที่สุดเพราะเป็นวิชาชีพที่มีความสำคัญต่อสังคมและโลก ต้องมีทัศนคติในเชิงบวกต่อโลก การนำเสนอข่าวต้องคำนึงถึงสุนทรียภาพ ไม่ใช่นำเสนอแล้วคนอ่านรู้สึกขยะแขยง มองเห็นคุณค่าในเชิงนิเวศ” (สมควร กวียะ, สัมภาษณ์)

อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว กล่าวว่า

การมีทำที่ต่อตนเองและวิชาชีพ ก็คือ ต้องมีโลกทัศน์ที่ตรงกับแนวความคิด (concept) ในวิชาชีพของตนเอง ซึ่งในหลายสิบปีที่ผ่านมา ผู้ที่เข้าสู่วิชาชีพนี้ได้ปูพื้นฐานไว้ได้มากพอสมควรในแง่ที่ว่า นักข่าวมีเกียรติ เป็นอาชีพที่เป็นฐานันดรที่ 4 เป็นฝ่ายตรวจสอบ เป็นสุนัขเฝ้าบ้าน นับว่าคนรุ่นเก่าได้ปลูกฝังโลกทัศน์ลักษณะเหล่านั้นไว้ให้แล้ว (อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว, สัมภาษณ์)

อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ กล่าวว่า “ต้องจริงจังกับความ เป็นสถาบันอยู่ตลอดเวลา ทำงานอย่างสม่ำเสมอให้ผลงานเป็นเครื่องพิสูจน์” (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์, สัมภาษณ์)

ดรุณี หิรัญรักษ์ กล่าวว่า “มีจิตสำนึกตอบทบทวนหน้าที่ รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองและมีความรับผิดชอบสูง ต้องไม่มีอคติ มีความเป็นกลาง ซึ่งหมายถึงการไม่เอาตัวตนเข้าไปเกี่ยวข้องในการทำข่าว” (ดรุณี หิรัญรักษ์, สัมภาษณ์)

สุกัญญา สุตบรรทัด กล่าวว่า “ทำที่ต่อตนเองและต่อวิชาชีพ ต้องมองโลกกว้าง มีสายตาไกล มีวิสัยทัศน์ที่จะมองเห็นปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่กำลังเกิดขึ้นในโลกในเชิงสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เพราะจะนำไปสู่ความเป็นนักวิเคราะห์และเป็นคนที่สามารถให้ความหมายต่อสังคมได้” (สุกัญญา สุตบรรทัด, สัมภาษณ์)

กล่าวโดยสรุป ในทัศนะของนักวิชาการสื่อสารมวลชน ภายใต้ความเป็นมืออาชีพ ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยต้องมีทำที่ต่อตนเองและต่อวิชาชีพ ดังต่อไปนี้

1. รักความเป็นอิสระ ไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลใด ๆ
2. ทำหน้าที่ให้ดีที่สุดเพราะเป็นวิชาชีพที่มีความสำคัญต่อสังคมและโลก

3. มีทัศนคติในเชิงบวกต่อโลก
4. คำนึงถึงสุนทรียภาพในการนำเสนอข่าว ไม่ใช่นำเสนอแล้วคนอ่านรู้สึกขยะแขยง
5. มองเห็นคุณค่าในเชิงนิเวศ
6. มีโลกทัศน์ที่ตรงกับแนวความคิด (concept) ในวิชาชีพของตนเอง คือมองว่าเป็นอาชีพที่เป็นฐานันดรที่ 4 เป็นฝ่ายตรวจสอบ และเป็นสุนัขเฝ้าบ้าน
7. มองอาชีพนักข่าวว่ามีเกียรติ
8. จรรโลงความเป็นสถาบันสื่อมวลชนอยู่ตลอดเวลา
9. มีจิตสำนึกต่อบทบาทหน้าที่ รับบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีความรับผิดชอบสูง
10. ไม่มีอคติ ยึดถือความเป็นกลาง
11. มองโลกกว้าง มีสายตาไกล
12. มีวิสัยทัศน์ที่จะมองเห็นปรากฏการณ์ต่างๆ ที่กำลังเกิดขึ้นในโลกในเชิงสัมพันธ์กัน ด้านการประพฤติตน (Behavior)

มาลี บุญศิริพันธ์ กล่าวว่า “การประพฤติตนกับบุคลิกภาพมีความเกี่ยวข้องกัน คือ ถ้าบุคลิกภาพดี ก็จะต้องรู้ว่าตนเองต้องประพฤติตนอย่างไร เรื่องความกว้างถือเป็นอุปสรรคอย่างยิ่ง ต่องานวิชาชีพของนักข่าว ความกว้างนั้นเป็นคนละประเด็นกับความเป็นตัวของตัวเองและความมั่นใจ” (มาลี บุญศิริพันธ์, สัมภาษณ์)

สมควร กวียะ กล่าวว่า “การประพฤติก็คือ ต้องเป็นคนที่มีความรัก ความหวังดีต่อสังคม ทำงานเพื่อส่วนรวมโดยไม่เห็นแก่อามิสสินจ้าง ซื่อสัตย์สุจริตในหน้าที่การงาน และผลงานของตน หรือพูดง่ายๆ ว่า ไม่รับของขาว นั่นเอง” (สมควร กวียะ, สัมภาษณ์)

อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว กล่าวว่า

ต้องยึดตามหน้าที่และภาระงาน ทำตามหน้าที่ความรับผิดชอบในสายงานอย่างตรงไปตรงมา ให้ระวังพฤติกรรมบางด้านที่เป็นเชิงลบ เช่น เรื่องรับของ เรื่องเบง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นักข่าวที่ทำงานนาน ๆ เข้าอาจมีความใกล้ชิดกับผู้มีอิทธิพล บางครั้งก็นำไปแอบอ้างหรือทำเพื่อผลประโยชน์บ้าง ซึ่งต้องระวัง (อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว, สัมภาษณ์)

อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ กล่าวว่า “ก็มีเรื่องจรรยาบรรณคอยกำกับอยู่แล้ว ซึ่งต้องทำตามคู่มือจรรยาบรรณ ทั้งขององค์กรและของสถาบัน ซึ่งมี 2 ระดับ” (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์, สัมภาษณ์)

ดรฤณี หิรัญรักษ์ กล่าวว่า “ก็เหมือนกับทุกวิชาชีพ คือ ต้องเป็นผู้ที่ปฏิบัติตนอยู่ในกรอบจริยธรรม และจรรยาบรรณของอาชีพตนเอง นอกจากจริยธรรมและจรรยาบรรณแล้ว ต้อง

ประพฤติตนอยู่ในกรอบของกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายหมิ่นประมาท กฎหมายละเมิดสิทธิ ทั้งทางอาญาและแพ่ง” (ดร.ณิ หิรัญรักษ์, สัมภาษณ์)

สุกัญญา สูดบรรทัด กล่าวว่า

ต้องแสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา เรียกว่าเป็น knowledge seeker และเป็นนักวิเคราะห์ การประพฤติปฏิบัติตนอยู่ภายใต้จิตวิญญาณของวารสารศาสตร์ (Spirit of Journalism) คือ ถ้ามีจิตวิญญาณของความเป็นสื่อ การแสดงออกก็จะมีจริยธรรม ซึ่งมันออกมาจากตัวเอง ไม่ใช่ออกมาจากการที่มีผู้อื่นมาบังคับให้ทำ (สุกัญญา สูดบรรทัด, สัมภาษณ์)

กล่าวโดยสรุป ในทัศนะของนักวิชาการสื่อสารมวลชน ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมืออาชีพ ต้องมีวิธีการปฏิบัติตนในลักษณะดังต่อไปนี้

1. ทำงานเพื่อส่วนรวมโดยไม่เห็นแก่อามิสสินจ้าง
2. ซื่อสัตย์สุจริตในหน้าที่การงาน และผลงานของตน
3. ทำตามหน้าที่ความรับผิดชอบในสายงานอย่างตรงไปตรงมา
4. ไม่ทำพฤติกรรมที่เป็นเชิงลบ เช่น เรื่องรับของ อดแบ่งอำนาจ แอบอ้างผู้มีอิทธิพล

เพื่อผลประโยชน์ตน

5. ประพฤติตนตามกรอบจริยธรรม และตามคู่มือจรรยาบรรณวิชาชีพ ทั้งขององค์กร และของสถาบันสื่อมวลชน

6. ประพฤติตนอยู่ในกรอบของกฎหมาย
7. ต้องแสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา

ด้านแรงจูงใจ (Motivation)

มาลี บุญศิริพันธ์ กล่าวว่า “อาชีพนักข่าวไม่เหมือนอาชีพอื่น ไม่มีนักเรียน ไม่เหมือนช่างผม ที่ทำดีแล้วจะได้รางวัล แต่นักข่าวต้องดีโดยตัวมันเอง ดีโดยบุคลิกภาพ เมื่อดีแล้วรางวัลจะมาเอง ความเป็นนักข่าวคือคนที่ทำให้สังคมดีขึ้น ต้องมาจากสำนึกของตัวเอง รักษาสำนึกของตัวเอง ทำงานของตัวเองให้มาตรฐานดีขึ้นไปเรื่อย ๆ มีวิจรรย์ญาณทางอาชีพ ก็คือ เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากการอยากจะทำให้อะไรดีขึ้น สังคมดีขึ้น และการได้รับข่าวสารข้อมูลที่เที่ยงตรง อันจะนำไปสู่การยกมาตรฐานที่ดีของสังคม นี่คือน้ำใจที่ควรมี” (มาลี บุญศิริพันธ์, สัมภาษณ์)

สมควร กวียะ กล่าวว่า “ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความจริงจัง มีความฝันที่จะพัฒนาตนเอง ให้เป็นนักวิชาชีพที่ดี มีความรับผิดชอบต่อสังคม” (สมควร กวียะ, สัมภาษณ์)

อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว กล่าวว่า

ต้องมองผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ทุกอย่างที่ทำลงไปมุ่งสนองคนส่วนใหญ่ มุ่งประโยชน์ของคนส่วนรวม ถ้าเปรียบเป็นหนังสือพิมพ์ก็เหมือนกับเขียนงานแล้วได้ลงพิมพ์ หรือทำข่าวทีวีแล้วได้ออกอากาศ แค่นี้ก็ถือว่าเป็นสิ่งจูงใจแล้ว ส่วนที่ว่าจะนำไปสู่การได้รับการยอมรับจากประชาชน หรือจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่มอบรางวัลให้ก็ถือเป็นส่วนเสริม (อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว, สัมภาษณ์)

อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ กล่าวว่า “แรงจูงใจก็คือว่า ต้องทำให้มีพอกิน คือมีค่าตอบแทนที่อยู่ได้ นอกจากนั้น ต้องมีความรักในอาชีพ รักในสิทธิเสรีภาพ และรักในสังคมประชาธิปไตย ต้องเห็นคุณค่าในสิ่งที่ตัวเองทำ” (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์, สัมภาษณ์)

ดร.ณิ หิรัญรักษ์ กล่าวว่า “ต้องหวังทำงานของตนเองให้เป็นที่ประจักษ์แก่สังคม มุ่งให้ผู้รับสารเกิดความรอบรู้ ความเข้าใจในการเมือง แล้วต้องคอยสอดส่องการเมือง ถ้ามีการคอร์รัปชันต้องเปิดโปง มีเรื่องไม่ชอบมาพากลต้องเขียนนำเสนอให้ชัดเจน” (ดร.ณิ หิรัญรักษ์, สัมภาษณ์)

สุกัญญา สุตบรรทัด กล่าวว่า “เรื่องแรงจูงใจนี้ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล การเป็นสื่อมวลชนควรจะมีจิตวิญญาณของความเป็นมนุษย์ที่จะส่งสารเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน รู้สึกในความเป็นเพื่อนมนุษย์ของคนอื่น ไม่ใช่มุ่งหวังรางวัล” (สุกัญญา สุตบรรทัด, สัมภาษณ์)

กล่าวโดยสรุป ในทัศนะของนักวิชาการสื่อสารมวลชน ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมีอาชีพต้องแรงจูงใจ (Motivation) ในลักษณะดังต่อไปนี้

1. มุ่งทำให้สังคมดีขึ้น มุ่งสร้างมาตรฐานที่ดีของสังคม
2. มีจิตสำนึกของตัวเองที่อยากจะช่วยทำให้ประชาชน สังคม ดีขึ้น และได้รับข่าวสารข้อมูลที่เที่ยงตรง
3. มีความรับผิดชอบต่อสังคม
4. มุ่งหวังทำงานของตนเองให้เป็นที่ประจักษ์แก่สังคม
5. มุ่งให้ผู้รับสารเกิดความรอบรู้และความเข้าใจในการเมือง
6. สอดส่องสถานการณ์ทางการเมือง ถ้ามีการคอร์รัปชันต้องเปิดโปง นำเสนอให้ชัดเจน
7. ทำงานของตัวเองให้มาตรฐานดีขึ้นไปเรื่อย ๆ
8. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความจริงจัง
9. มีความฝันที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นนักวิชาชีพที่ดี

10. มองผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ทุกอย่างที่ทำลงไปมุ่งสนองประโยชน์ของคน
ส่วนรวม

11. หาเลี้ยงชีพด้วยวิชาชีพข่าวให้มีพอกิน อยู่ได้ด้วยค่าตอบแทนที่ได้รับ
12. มีความรักในอาชีพ
13. รักในสิทธิเสรีภาพ
14. รักในสังคมประชาธิปไตย
15. เห็นคุณค่าในสิ่งที่ตนเองทำ
16. มีจิตวิญญาณของความเป็นมนุษย์ที่จะสงสารเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน
3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพผู้สื่อข่าวการ

เมืองไทย

สมควร กวียะ กล่าวว่

ลักษณะที่พึงประสงค์ก็คือว่า ประการแรกมีความรู้ดี มีคุณธรรม ซึ่งต้องไปด้วยกัน
ข้อต่อมา มีความคิดสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบต่อสังคม ประการสุดท้าย เป็น
คนที่ศึกษาหาความรู้และพัฒนางานของตนเองโดยตลอด ส่วนลักษณะไม่พึง
ประสงค์ 5 ประการมี 1) รับอามิสสินจ้าง 2) เอนเอียงเข้าข้างไม่มีความเป็นกลาง
3) มีบุคลิกทั้งทางกายและทางใจที่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียต่อวิชาชีพ 4) เป็นคน
อึดอาด เชื่องช้า ขาดเคารพปฏิภาณ 5) ไม่รู้จักอดทน อดกลั้น (สมควร กวียะ,
สัมภาษณ์)

อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว กล่าวว่

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ 5 ประการ 1) เป็นกลาง ไม่เอนเอียงด้านเดียว 2) ต้อง
ถามตนเองว่าทำได้สังคมจะได้ประโยชน์อะไร 3) สร้างสรรค์ คุณสมบัติข้อนี้จะ
ช่วยให้สังคมไปข้างหน้า อย่างน้อยโดยพื้นฐานเชื่อในสิ่งที่ดีไว้ สังคมย่อมได้
ประโยชน์ 4) มีจิตวิพากษ์ อาจมีแง่ของการเตือนหรือทำให้คิดต่อ ดังนั้น ถ้า
นักข่าวมีหลักคิดเชิงวิพากษ์อยู่บ้าง ก็จะช่วยให้งานในฐานะของสุนัขเฝ้า
บ้านและจะเป็นพื้นฐานที่จะสืบค้นทักท้วงอะไรต่อไปได้ 5) เปิดกว้างและใฝ่รู้”
ส่วนคุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ก็คือ มีลักษณะที่ตรงข้ามกับคุณลักษณะที่พึง
ประสงค์ดังกล่าวข้างต้น คือ 1) ฝักใฝ่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เลือข้าง 2) เอาประโยชน์
ส่วนตนมาก่อน 3) ไม่สร้างสรรค์ มุ่งทำลาย มีวาระซ่อนเร้น 4) ไม่ทำการบ้าน ซึ่ง
อาจถูกหลอกเป็นเครื่องมือของนักการเมือง 5) ไม่เปิดกว้างและใฝ่รู้ ไม่ตระหนักถึง

ความสำคัญของหน้าที่ตนเอง ทำงานไปวัน ๆ (อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว, สัมภาษณ์)

อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ กล่าวว่า

ลักษณะที่พึงประสงค์คือ 1) มีความรู้ โดยเฉพาะความรู้เกี่ยวกับการเมืองไทย 2) มีความเชื่อมั่นในระบบประชาธิปไตย 3) มีความสามารถในการเข้าถึงแหล่งข่าวที่หลากหลายโดยปราศจากอคติทางการเมือง 4) ต้องมีจรรยาบรรณในการทำงานในระดับสูง 5) มีความกล้าทำงานที่ยาก กล้าทำในสิ่งที่ถูกต้อง ส่วนลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ก็คือสิ่งที่ตรงกันข้ามกับลักษณะที่กล่าวมานี้ทั้งหมด (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์, สัมภาษณ์)

ดรุณี หิรัญรักษ์ กล่าวว่า

ลักษณะที่พึงประสงค์ประการแรกก็คือ มีจิตสำนึก คนไม่มีจิตสำนึกต่อให้เก่งอย่างไรมันก็ไม่ดี สองมีความรอบรู้ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม โดยเฉพาะด้านการเมืองต้องรู้ลึกและรู้กว้าง สามมีคุณธรรม จริยธรรม สี่มีความใฝ่รู้ มีความฉับไวทางความคิด และแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ ห้ามีทักษะในการถ่ายทอดข้อมูลต่าง ๆ ออกมาในรูปแบบที่ผู้รับสาร รับรู้ เข้าใจง่าย ส่วนลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ก็คือข้อตรงข้ามทั้งหมด (ดรุณี หิรัญรักษ์, สัมภาษณ์)

สุกัญญา สูดบรรทัด กล่าวว่า

ลักษณะที่พึงประสงค์ก็คือ 1) มีความสามารถในการวิเคราะห์ 2) เปิดกว้างรับข่าวสาร ทันท่วงทีสถานการณ์ต่าง ๆ ทันโลก ทันเหตุการณ์ 3) ไม่สัมพันธ์ใกล้ชิดกับแหล่งข่าวมากเกินไป 4) มีจิตสำนึกในความเป็นสื่อมวลชน 5) ทำงานเพื่อประโยชน์สาธารณะเป็นหลัก ส่วนลักษณะที่ไม่พึงประสงค์นั้น สุกัญญา เห็นว่ามีเพียง 4 ลักษณะ คือ 1) รับจ้างเขียนข่าว 2) ทำเพื่อประโยชน์ตนเอง 3) ขาดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ที่แท้จริงของสื่อมวลชน 4) แสวงหาอำนาจให้กับตนเอง (สุกัญญา สูดบรรทัด, สัมภาษณ์)

กล่าวโดยสรุป คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ในทัศนะของนักวิชาการสื่อสารมวลชนมีดังต่อไปนี้ คือ

1. มีความรอบรู้ด้านการเมือง โดยเฉพาะการเมืองไทยซึ่งต้องรู้ลึกและรู้กว้าง
2. มีความรู้ดีในด้านเศรษฐกิจและสังคม
3. มีคุณธรรม จริยธรรม
4. ต้องมีจรรยาบรรณในการทำงานในระดับสูง
5. มีความคิดสร้างสรรค์

6. มีความรับผิดชอบต่อสังคม
7. ทำงานเพื่อประโยชน์สาธารณะเป็นหลัก
8. เป็นคนที่ศึกษาหาความรู้และพัฒนางานของตนเองโดยตลอด
9. เปิดกว้างและใฝ่รู้
10. เปิดกว้างรับข่าวสาร ทันท่วงทีสถานการณ์ต่างๆ ทันโลก ทันเหตุการณ์
11. มีความสามารถในการวิเคราะห์
12. มีจิตวิพากษ์หรือมีหลักคิดเชิงวิพากษ์
13. ไม่สัมพันธ์ใกล้ชิดกับแหล่งข่าวมากเกินไป
14. มีจิตสำนึกในความเป็นสื่อมวลชน
15. เป็นกลาง ไม่ชี้นำเสนอด้านเดียว
16. มีความเชื่อมั่นในระบอบประชาธิปไตย
17. มีความสามารถในการเข้าถึงแหล่งข่าวที่หลากหลายโดยปราศจากอคติทาง

การเมือง

18. มีความกล้าทำงานที่ยาก กล้าทำในสิ่งที่ถูกต้อง
19. มีความซื่อสัตย์ทางความคิด
20. มีทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี
21. มีทักษะในการถ่ายทอดข้อมูลต่างๆ ให้รับรู้เข้าใจง่าย

ส่วนคุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ในทัศนะของนักวิชาการสื่อสารมวลชน สรุปได้ดังต่อไปนี้ คือ

1. รับอามิสสินจ้าง
2. ผักเฝ้ายามเฝ้ายามหนึ่ง หรือเอนเอียงเข้าข้าง ไม่มีความเป็นกลาง
3. มีบุคลิกทั้งทางกายและทางใจที่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียต่อวิชาชีพ
4. เป็นคนอึดอาด เชื่องช้า ขาดไหวพริบปฏิภาณ
5. ไม่รู้จักอดทน อดกลั้น
6. รับจ้างเขียนข่าว
7. ทำเพื่อประโยชน์ตนเอง เอาประโยชน์ส่วนตนมาก่อน
8. แสวงหาอำนาจให้กับตนเอง
9. ไม่สร้างสรรค์ มุ่งทำลาย มีวาระซ่อนเร้น
10. ไม่ทำการบ้าน ซึ่งอาจถูกหลอกเป็นเครื่องมือของนักการเมือง

11. ไม่เปิดกว้างและไม่ใฝ่รู้
12. ไม่ตระหนักถึงความสำคัญของหน้าที่ตนเอง ทำงานไปวันๆ
13. ไม่มีความรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งขาดความรู้เกี่ยวกับการเมืองไทย
14. ขาดความรู้ด้านเศรษฐกิจและสังคม
15. ไม่มีความเชื่อมั่นในระบอบประชาธิปไตย
16. ไม่มีความสามารถในการเข้าถึงแหล่งข่าวที่หลากหลายโดยปราศจากอคติทาง

การเมือง

17. ไม่มีจรรยาบรรณในการทำงานหรือมีในระดับต่ำ
18. ขาดความกล้าทำงานที่ยาก ไม่กล้าทำในสิ่งที่ถูกต้อง
19. ไม่มีจิตสำนึกของการเป็นสื่อมวลชน
20. ไม่มีคุณธรรม จริยธรรม
21. ไม่มีความซื่อสัตย์ทางความคิด
22. ไม่สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้
23. ขาดทักษะในการถ่ายทอดข้อมูลต่างๆ
24. ขาดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ที่แท้จริงของสื่อมวลชน

4. ความคิดเห็นที่มีต่อผู้สื่อข่าวและกระบวนการข่าวการเมืองไทยในปัจจุบัน

มุมมองที่มีต่อผู้สื่อข่าวและการนำเสนอข่าวการเมืองไทยในปัจจุบัน

ในประเด็นนี้ มาลี บุญศิริพันธ์ แสดงให้เห็นว่า ยังไม่พึงพอใจในการนำเสนอข่าวของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันมากนัก เนื่องจากขาดการสร้างสรรค์ประเด็นที่น่าสนใจเท่าที่ควร เป็นในการนำเสนอโดยกล่าวว่า “...ยังไม่แฮปปี้เท่าไร トラบไต่ที่ยังเสนอข่าวแบบประเภทลุ่มดอง กระดองไปกระดองมาอยู่. ...ส่วนวิทยุโทรทัศน์สอบไม่ผ่านเพราะงานที่เขาทำ อย่างเดียวก็คือแค่ จ่อไม่ค้ตามนักการเมือง...วิทยุกระจายเสียงก็เหมือนกัน...” (มาลี บุญศิริพันธ์, สัมภาษณ์)

นอกจากนี้ มาลี มองว่าผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันยังขาดวิจาร์ณญาณทางอาชีพที่ดีพอ จึงทำให้มีคหเป็นมืออาชีพน้อย โดยกล่าวว่า

...ถ้าคุณคิดว่าคุณเป็นมืออาชีพ คุณจะต้งมีวิจาร์ณญาณทางอาชีพได้อย่างแม่นย้า เช่น คุณมีวิจาร์ณญาณว่า ข่าวขึ้นนี้กับข่าวขึ้นนี้สองข่าวนี้ ข่าวขึ้นไหนที่มัน reliable แล้วก็สามารถที่จะนำเสนอได้ ณ บัดนี้ ณ เมื่อไร ต้งรู้จักคิดอย่างรอบด้าน ต้งใช้วิจาร์ณญาณในการทำอาชีพอย่างให้เที่ยงตรงกับความเป็นวิชาชีพของตัวเองด้วย ทุกวันนี้ักข่าวของเราเนี้ ส่วนหนึ่งยังไม่มืวิจาร์ณญาณทาง

อาชีพเท่าไหร่นะ ทำไปอย่างนั้นนะ! ทำไปโดยไร้สติ...วิ่งตามคนอื่น ไม่ได้ใช้
 วิจารณ์ญาณเท่าที่ควร

ส่วนอัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว มองว่า “...กระบวนการทำข่าวแยกเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้สื่อข่าว
 กลุ่มภาคสนาม และผู้สื่อข่าวกลุ่ม บก. (บรรณาธิการ) ซึ่งมองโทนหรือทิศทางข่าวจะมาจากคนใน
 กองบก. มากกว่า ส่วนนักข่าวเด็ก ๆ ซึ่งจบมาไม่นานจะเป็นหน้าด่าน...” (อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว,
 สัมภาษณ์)

ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยภาคสนามในปัจจุบันดูเด็กเกินไป อาจมีผู้สื่อข่าวอาวุโสบ้าง แต่
 ภาพลักษณ์ที่สะท้อนออกมามักเป็นนักข่าวเด็ก ๆ ซึ่งในประเด็นนี้ อัศวิน เห็นว่า

...ถ้ามีช่วงเวลาเตรียมพร้อมได้จะเป็นสิ่งที่ดีกว่า ไม่ใช่โดดลงไปทำเลย น่าจะมี
 การติตสอยห้อยตามหรือฝึกปูทางให้นักข่าวแต่ละคนที่จะเข้ามาให้มี
 ประสบการณ์และความชำนาญมากขึ้น ส่วนนักข่าวอาวุโสที่อยู่ในกองบก. นักข่าว
 การเมืองในกลุ่มนี้มีภาพลักษณ์อันหนึ่งที่ปฏิเสธไม่ได้ คือ การผูกติด การคุ้นเคย
 กับพรรคการเมือง จนถึงขนาดมีการเชีรกันอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งเรียกว่าความเป็น
 กลางเทียม (อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว, สัมภาษณ์)

นอกจากนี้ อัศวิน เห็นว่า “...ควรจะมีการโยกย้ายหน้าทำงาน (Job Rotation) ประมาณ
 2-3 ปี ก็ควรย้ายไปทำข่าวสายอื่น เพราะถ้า 5 ปีไปแล้วอาจจะลึกและหนีไม่พ้นการมือคด”

ส่วนดรุณี หิรัญรักษ์ มีความเห็นว่า

ทักษะของคนทำข่าวการเมืองในปัจจุบัน มีการพัฒนามากขึ้นอาจจะเป็นเพราะว่า
 เทคโนโลยีกับข้อมูลข่าวสารมันง่ายขึ้น เพราะฉะนั้นการเข้าถึงแหล่งข่าวหรือข้อมูล
 ข่าวสารมีมากขึ้น แต่สิ่งที่ยังขาดคือเรื่องของการสังเคราะห์ วิเคราะห์ ขาดการทำ
 ข่าวสอบสวนสืบสวนเชิงลึก และขาดการนำผลงานวิจัยมาใช้ในห้องข่าว (ดรุณี
 หิรัญรักษ์, สัมภาษณ์)

ในขณะที่สุกัญญา สุตบรรทัด มีความเห็นว่า “...กระบวนการทำข่าวของผู้สื่อข่าวการ
 เมืองไทย ยังขาดการพิจารณาข้อมูลป้อนกลับ (feed back) จากประชาชน มีผู้คนจำนวนมากเห็น
 ว่า การรายงานข่าวการเมืองมีความเอนเอียงและมีผลประโยชน์ทับซ้อน...”

ดังนั้น มุมมองที่มีต่อผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบัน ในทัศนะของนักวิชาการ
 สื่อสารมวลชน สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

ภาพเชิงลบ พบว่า นักวิชาการสื่อสารมวลชนยังมองการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตน
 ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในเชิงลบหลายประการด้วยกันกล่าวคือ

ขาดการทำข่าวเชิงลึกหรือข่าวเชิงสืบสวนสอบสวน

ขาดการทำข่าวเชิงสร้างสรรค์ที่มีข้อมูลรอบด้าน ที่พบเห็นได้มากมักเป็นลักษณะของการถือไมโครโฟนไปสัมภาษณ์นักการเมือง แล้วให้ได้ตอบกันไปมาในพื้นที่สื่อ

- การใช้วิจารณญาณทางวิชาชีพยังไม่เพียงพอ
- ขาดทักษะในการวิเคราะห์ และการสังเคราะห์
- ขาดการใช้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) มาประกอบการนำเสนอข่าว
- ผู้สื่อข่าวส่วนมากส่วนใหญ่ค่อนข้างอ่อนอาวุโสและมีประสบการณ์ในการทำข่าว

โดยเฉพาะในด้านการเมืองน้อย จึงขาดความชำนาญในการทำข่าวการเมือง

นอกจากนี้ นักวิชาการสื่อสารมวลชนยังเชื่อว่า ผู้สื่อข่าวการเมืองส่วนหนึ่งมีการสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับนักการเมือง ซึ่งนำไปสู่ความเอนเอียงในการนำเสนอข่าว และมีผลประโยชน์ทับซ้อน

ภาพเชิงบวก พบว่า นักวิชาการสื่อสารมวลชนส่วนหนึ่งมีความคิดเห็นเชิงบวกว่า การทำงานของผู้สื่อข่าวการเมืองในปัจจุบันก็มีการพัฒนามากขึ้น มีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ช่วยให้สามารถแสวงหาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ได้ง่ายและมากขึ้น

การประเมินระดับความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบัน

มาลี บุญศิริพันธ์ กล่าวว่า “...สำหรับผู้สื่อข่าวการเมืองในภาคสื่อหนังสือพิมพ์นั้น ปัจจุบันก็ยังไม่ happy นัก เนื่องจากว่ายังเห็นภาพการนำเสนอข่าวแบบลุ่มดอง กระดองไป กระดองมาอยู่...” แต่กระนั้นก็ตาม มาลี ยังได้ประเมินให้คะแนนในภาพรวมของความเป็นมืออาชีพสำหรับสื่อประเภทนี้ว่าสอบผ่านที่ 50 คะแนน ในขณะที่ให้คะแนนสื่อวิทยุโทรทัศน์ และวิทยุกระจายเสียงไม่ถึง 50 คะแนน (แค่ 49 คะแนน) โดยให้เหตุผลว่า “...เพราะเขาทำอย่างเดียวก๊คือแค่จ่อไมค์ตามนักการเมือง...” ส่วนผู้สื่อข่าวภูมิภาคนั้น มาลี ประเมินให้คะแนนเพียง 20 คะแนน เท่านั้น (มาลี บุญศิริพันธ์, สัมภาษณ์)

สมควร กวียะ ประเมินว่า “...หนังสือพิมพ์ให้ 80 คะแนน โทรทัศน์ประมาณ 60 คะแนน ส่วนวิทยุกระจายเสียงถือว่า ตก ให้คะแนนประมาณ 40 ส่วนนักข่าวภูมิภาคประมาณ 50 เพราะปัจจุบันก็ดีขึ้นกว่าเมื่อก่อนบ้าง...” (สมควร กวียะ, สัมภาษณ์)

การประเมินความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ในทัศนะของอัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว ประเมินผู้สื่อข่าวการเมืองหนังสือพิมพ์ในระดับสูงกว่าสื่อประเภทอื่น โดยกล่าวว่า

หนังสือพิมพ์ให้ 80 คะแนน โทรทัศน์ประมาณ 70 คะแนน ส่วนวิทยุน่าจะสูงกว่าโทรทัศน์ประมาณ 75 คะแนน ส่วนผู้สื่อข่าวภูมิภาคมักจะเสียเปรียบส่วนกลาง

ส่วนใหญ่มักจะเป็นบุคคลที่ไม่ได้เชี่ยวชาญหรือไม่ได้ฝึกมาในสายนี้โดยตรง แล้วก็อาจไม่ได้ทำแบบเป็นจริงเป็นจัง ทำเสริมกับอาชีพอย่างอื่น ระดับคะแนนจึงไม่สูงเท่าใดนัก อยู่ที่ประมาณ 55 คะแนน

ในขณะที่ อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ มีความเห็นที่ต่างออกไปบ้าง โดยให้น้ำหนักสื่อโทรทัศน์น้อยกว่าสื่ออื่น ๆ มาก โดยกล่าวว่า “...ให้หนังสือพิมพ์ 70 คะแนน ส่วนโทรทัศน์น้อยกว่าเยอะ คือไม่ผ่านประมาณ 40 คะแนนก็นับว่ามากแล้ว ส่วนวิทยุน่าจะได้ประมาณ 50 คะแนน” (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์, สัมภาษณ์)

ส่วนความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองในทัศนะของดร.ณิ หิรัญรักษ์ นั้นค่อนข้างประเมินให้คะแนนสูงกว่าคนอื่น ๆ ทั้งนี้ ดร.ณิ กล่าวว่า “...หนังสือพิมพ์ให้คะแนน 75 – 80 สำหรับโทรทัศน์เป็นคนละแบบกับหนังสือพิมพ์ไม่ได้เจาะลึก คิดว่าได้คะแนนประมาณ 70 ส่วนวิทยุตอนนี้มีข่าวต้นชั่วโมงก็น่าจะได้คะแนนพอ ๆ กับหนังสือพิมพ์ สำหรับผู้สื่อข่าวภูมิภาคค่อนข้างประเมินยาก ก็คง 50-50 เพราะยังต้องพัฒนาอีกมาก”

ในขณะที่สุกัญญา สูดบรรทัด ค่อนข้างประเมินให้คะแนนความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองค่อนข้างต่ำเกือบทุกสื่อ โดยกล่าวว่า “...หนังสือพิมพ์ได้ 60 คะแนน นอกนั้นอยู่ที่ประมาณ 50...” (สุกัญญา สูดบรรทัด, สัมภาษณ์)

โดยสรุปในภาพรวม การประเมินความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันของกลุ่มนักวิชาการสื่อสารมวลชน ปรากฏผลตามตารางที่นำเสนอ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.3

แสดงผลการประเมินความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันในทัศนะของ
กลุ่มนักวิชาการสื่อสารมวลชน

ผู้ประเมิน	ระดับความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยโดยภาพรวม (100)		
	หนังสือพิมพ์	โทรทัศน์	วิทยุกระจายเสียง
มาลี บุญศิริพันธ์	50	49	49
อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์	70	40	50
สมควร กวียะ	70	60	50
ดรุณี หิรัญรักษ์	77.5	70	77.5
อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว	80	70	75
สุกัญญา สุตบรรทัด	60	50	50
คะแนนเฉลี่ยรวม	67.91	56.5	58.58

จากตารางที่ 4.3 ดังกล่าวข้างต้น พบว่า ในทัศนะของนักวิชาการสื่อสารมวลชนนั้น ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในสังกัดหนังสือพิมพ์ได้รับการประเมินความเป็นมืออาชีพสูงกว่าสื่อประเภทอื่นๆ โดยมีคะแนนสูงสุด 80 คะแนน (จาก 100 คะแนนเต็ม) คะแนนต่ำสุด 50 คะแนน ในขณะที่ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในสังกัดโทรทัศน์ได้รับการประเมินความเป็นมืออาชีพน้อยกว่าสื่ออื่นๆ โดยมีคะแนนสูงสุด 70 คะแนนคะแนนต่ำสุด 49 คะแนน ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในสังกัดวิทยุกระจายเสียง ได้รับการประเมินความเป็นมืออาชีพในคะแนนสูงสุดที่ 77.50 คะแนน คะแนนต่ำสุด 49 คะแนน ทั้งนี้ คะแนนเฉลี่ยรวมของความเป็นมืออาชีพสำหรับสื่อมวลชนสายการเมืองแต่ละประเภท สรุปได้ดังนี้

- ผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ประเภทหนังสือพิมพ์ ได้รับการประเมินคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 67.91 คะแนน
- ผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ประเภทหนังสือพิมพ์ ได้รับการประเมินคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 56.50 คะแนน
- ผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ประเภทหนังสือพิมพ์ ได้รับการประเมินคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 58.58 คะแนน

แนวทางในการพัฒนาความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย

สมควร กวียะ มองว่าต้องพัฒนาในภาพรวม แต่ให้เน้นด้านจิตสำนึกก่อน ส่วนด้านความรู้และเทคนิคพัฒนาตามมาในภายหลังได้ โดยกล่าวว่า

ผมคิดว่ามันก็ควรจะเป็นการพัฒนาในภาพรวมนะ ก็คือบทบาทหน้าที่ ความหมายในภาพรวมก็คือ ให้เขาเกิดจิตสำนึกของวิชาชีพขึ้นมา มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานตามวิชาชีพมาก่อนเลย ก็คือเรื่องของจิตใจ... หลังจากนั้นก็เกี่ยวกับทักษะนะว่าคุณจะอย่างไร เขียนข่าวอย่างไร รายงานข่าวอย่างไร อันนี้ต้องมาทีหลังนะ...ซึ่งเป็นเรื่องของเทคนิคของการทำข่าว เป็นเรื่องของการสร้างจิตสำนึกของวิชาชีพขึ้นมาก่อน เป็นอันดับแรกเลยทีเดียว...ต่อมาก็จะเป็นความรู้ในเชิงองค์รวมในศาสตร์สาขาต่างๆ ความรู้เชิงองค์รวมว่าศาสตร์นั้นคืออะไร เศรษฐศาสตร์คืออะไร เศรษฐกิจคืออะไร รัฐศาสตร์คืออะไรทำนองนี้ ให้เขามีความรู้เชิงองค์รวม เพื่อที่จะทำให้เขาเป็นผู้รู้ อาจจะไม่ถึงขั้นละเอียดแต่ก็เป็นผู้รู้ในทุกสิ่งทุกอย่าง... (สมควร กวียะ, สัมภาษณ์)

ทั้งนี้ สมควร ได้กล่าวเสริมว่า ปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยนั้น ส่วนหนึ่งเป็นเรื่องของระบบ ซึ่งในการแก้ไขนั้นสถาบันวิชาชีพกับสถาบันการศึกษาต้องร่วมมือกันดำเนินการให้มากขึ้น โดยสมควร กล่าวว่า

...ปัญหาประการแรกคือว่าเราสร้างคนไปแล้ว ส่วนใหญ่มักจะถูกกลืนเข้าไปในบรรยากาศแบบเดิม เพราะฉะนั้นเริ่มต้นที่จะต้องทำควบคู่กันไปคือว่าจะต้องร่วมมือกับสถาบันวิชาชีพ ในการจัดฝึกอบรมคู่กับวิชาการ ในขณะเดียวกันมหาวิทยาลัยก็ผลิตออกไปร่วมมือกับสถาบันวิชาชีพ ฝึกอบรมด้วยทั้งสองด้าน อบรมทั้งพวกที่อยู่ในวิชาชีพแล้ว แล้วก็ผู้ที่อยู่ในสถาบันการศึกษาไปฝึกงานไปทำอะไรร่วมกัน...

ส่วน อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ แสดงความคิดเห็นว่า การประชุมข่าวภายในองค์กรเป็นประจำระหว่างบรรณาธิการหรือผู้สื่อข่าวอาวุโสกับผู้สื่อข่าวสนาม รวมถึงการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันภายในองค์กรอย่างสม่ำเสมอก็เป็นแนวทางหนึ่งที่ช่วยให้เกิดการพัฒนาไปสู่ความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวได้มาก แต่ดูเหมือนว่า สิ่งเหล่านี้มีน้อยลงไปทุกทีในปัจจุบัน ส่วนหนึ่งเป็นเพราะเทคโนโลยีที่ทันสมัยทำให้ผู้สื่อข่าวไม่ต้องเข้ามาประชุมสนทนาบ่อยนัก ดังที่อุบลรัตน์ กล่าวไว้ว่า

...จริง ๆ เท่าที่เคยทราบนี้ ในอดีตมันมีเหมือนกับเขาพัฒนาในองค์กรคือ ผู้สื่อข่าว

อาวุโสหรือหัวหน้าข่าวกับผู้สื่อข่าวในสายต่าง ๆ เขามักจะมีการพูดคุย มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันซึ่งอยู่นอกเหนือจากการประชุมข่าว มันก็ทำให้มีความรู้ความเข้าใจ เกิดมุมมองของปัญหา และการทำงานประจำวันนั้นมันก็มีการพัฒนาอยู่เสมอ แต่เท่าที่ทราบนี้ ตอนหลัง ๆ มันจะค่อย ๆ หายไป เพราะกลายเป็นว่าเทคโนโลยีมันทั้งมาช่วยและก็มาตัดทอน ก็คือ ต่างคนต่างอยู่ ทำงานมาส่งได้มากขึ้น ไม่ได้ต้องมาเจอมาคุยกันมาก ๆ เหมือนในอดีต ก็เลยกลายเป็น ข้อดีคือทำงานได้เร็ว ทำหนังสือพิมพ์ได้หลายกรอบ แต่ข้อเสียคือไม่มีโอกาสมาประชุมเสวนาแลกเปลี่ยน ...ซึ่งจริง ๆ อันนี้เป็นพื้นฐานของการพัฒนา...

นอกจากนี้ อุบลรัตน์ เห็นว่า การจัดสัมมนา การจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ (workshop) ก็เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่สามารถช่วยในการพัฒนาได้ โดยกล่าวว่า

...และต่อมาก็จะเป็นพวกสัมมนา workshop ทั้งในด้านความรู้เกี่ยวกับสภาพการเมืองไทย ความเคลื่อนไหวต่างๆ หรือประเด็นใหม่ ๆ ที่เป็นความรู้ที่ยากและต้องทำรายงาน ซึ่งพวกนี้ก็จะมีส่วนเสริมจากกลุ่มที่ทำงานเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ เขาอาจจะจัดและผู้สื่อข่าวสามารถไปฟังได้ เช่น อย่างแบงก์ชาติบางที่เขาก็จะมีการ brief เรื่องยาก ๆ เพื่อให้ภูมิหลังกับคนทำงานข่าว ทำให้เขารู้ว่า เรื่องนี้เขาต้องมีความรู้เรื่องอะไรบ้างถึงจะเข้าใจ เพราะว่ามันจะมีเรื่องใหม่เข้ามาตลอดเวลา...

ในขณะที่ตรุณี หิรัญรักษ์ ให้ความเห็นว่า ควรพัฒนาใน 6 ด้าน ดังต่อไปนี้ไปพร้อม ๆ กัน ได้แก่

1. ด้านการสร้างจิตสำนึกของสื่อมวลชน
2. ด้านความรู้ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม โดยเฉพาะด้านการเมืองต้องรู้ลึกและรู้กว้าง
3. ด้านคุณธรรม จริยธรรม
4. ด้านความใฝ่รู้
5. ด้านทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า
6. ด้านทักษะในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารออกมาในรูปแบบผู้รับสารสามารถรับรู้และเข้าใจง่าย

แต่สำหรับ อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว มองประเด็นเรื่องการพัฒนาข้างออกไปอีก โดยเห็นว่าถึงขั้นต้องเปลี่ยนกระบวนทัศน์ มีมุมมองที่มีต่อการเมืองในแบบใหม่ที่ครอบคลุมไปถึงการเมืองภาคประชาชน และของคนกลุ่มเล็กในสังคม ทั้งนี้ อัศวิน กล่าวว่า

ต้องเปลี่ยนกระบวนทัศน์ แต่เดิมมองการเมืองเป็นเรื่องของตัวบุคคล พรรค กลุ่ม ความขัดแย้ง พอบอกว่าทำเรื่องการเมือง ก็ต้องหาตัวละคร ต้องหาค่าย ต้องหาประโยชน์ที่ขัดกัน แต่ถ้ามองว่าการเมืองคือวิถีชีวิต คนทุกคนในสังคมมีส่วนกับการเมืองทั้งสิ้น วิธีการนำเสนอข่าวจะเปลี่ยนไป ไม่ใช่การเอาไม้ค้อนจ่อปาก รัฐมนตรี ส.ส. อย่างเดียว แต่จะเป็นการไปหาคนทั่วไปในสังคม มีทั้งส่วนที่จะชี้แนะหรือบอกว่าตัวเองได้รับผลกระทบอย่างไรในสังคม ซึ่งมาจากการเมืองเรื่องไหนบ้าง...แต่ละภูมิภาคแต่ละชุมชนก็จะมีปัญหาการเมืองทั้งสิ้น แต่ไม่ใช่การเมืองของนักการเมืองอย่างเดียว (อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว, สัมภาษณ์)

กล่าวโดยสรุป ในทัศนะของนักวิชาการสื่อสารมวลชน แนวทางการพัฒนาเพื่อยกระดับความเป็นวิชาชีพ (มืออาชีพ) ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ควรดำเนินการพัฒนาในประเด็นดังต่อไปนี้ คือ

- การเสริมสร้างจิตสำนึกหรือวิจรรณญาณของสื่อมวลชน ทั้งนี้ สถาบันทางวิชาชีพและทางวิชาการควรร่วมมือกันดำเนินการดังกล่าว
- ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม
- พัฒนาด้านความรู้ด้านต่างๆ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม โดยเฉพาะด้านการเมืองต้องรู้ลึกและรู้กว้าง
- พัฒนาทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า
- พัฒนาทักษะในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารออกมาในรูปแบบผู้รับสารสามารถรับรู้และเข้าใจง่าย
- พัฒนามุมมอง/กระบวนทัศน์ในการเข้าใจการเมืองในแง่มุมที่มีความหลากหลายมากขึ้น มองการเมืองในเชิงกว้างมากขึ้น เช่น การเมืองภาคประชาชน การเมืองของคนกลุ่มน้อย

กลุ่มนักการเมือง

1. นิยาม “ความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย”

สาธิต วงศ์หนองเตย ส.ส. แบบสัดส่วน จากจังหวัดตรัง พรรคประชาธิปัตย์ กล่าวว่า

ความเป็นมืออาชีพอันดับแรกสุดคือ จะต้องมีความรอบรู้ในการนำเสนอข่าวในการติดต่อประสานงานแหล่งข่าว ในการสัมภาษณ์ต้องรู้จะใครควรไม่ควร อันดับสองความเป็นมืออาชีพก็คือว่า สามารถที่จะเลือกประเด็นในการนำเสนอที่จะเป็นประโยชน์กับประชาชนหรือสาธารณะได้ อันดับที่สามก็คือ มืออาชีพต้องเป็นคนที่รอบรู้ในสายงานของตัวเองเป็นอย่างดี (สาธิต วงศ์หนองเตย, สัมภาษณ์)

ส่วนของอาจ คล้ามไพบูลย์ ส.ส. แบบสัดส่วน จากกรุงเทพมหานคร พรรคประชาธิปัตย์ เช่นเดียวกันกับสาธิต วงศ์หนองเตย มีความคิดเห็นสอดคล้องกันในประเด็นที่ว่า ความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยนั้นหมายถึง บุคคลนั้นต้องมีพื้นฐานด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ และต้องมีพื้นฐานด้านความรู้ทางวิชาชีพนั้นๆ ประการสุดท้ายของอาจ คล้ามไพบูลย์ กล่าวถึงการมีความสามารถอันเนื่องมาจากประสบการณ์ทำงานทางวิชาชีพ

ในขณะที่ รัตนอรรักษ์ สุวรรณฉวี ส.ส. จากพรรคเพื่อแผ่นดิน ให้ความหมายเพียงสั้นๆ ว่า “...มืออาชีพหมายถึงผู้เชี่ยวชาญ ต้องสร้างความไว้วางใจและมั่นใจ...” (รัตนอรรักษ์ สุวรรณฉวี, สัมภาษณ์) โดยมองว่า ความเป็นมืออาชีพนั่นเป็นความเชี่ยวชาญโดยเฉพาะ ซึ่งมีความหมายมากกว่าวิชาชีพที่เล่าเรียนมา

ส่วนความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยนั้น รัตนอรรักษ์ เห็นว่า “...ต้องเป็นผู้มีความรู้ อย่างน้อยก็ต้องมีความรู้พื้นฐานด้านการสื่อสาร จะจบคณะนิเทศศาสตร์ หรือด้านการสื่อสารอื่นๆ ก็ได้ นอกจากนี้ ต้องมีพื้นฐานความชำนาญในด้านการสื่อข่าว...” ในขณะที่รณฤทธิชัย คานเขต ส.ส. จังหวัดยโสธร พรรคเพื่อแผ่นดินเช่นเดียวกันให้ความเห็นเกี่ยวกับความเป็นมืออาชีพรว่าต้องมีการเตรียมพร้อมในด้านข้อมูลก่อนลงสนามทำข่าว โดยกล่าวว่า “ความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยนั้น หมายความว่า ต้องมีความพร้อมในการหาข้อมูล ต้องมีข้อมูลก่อนออกไปทำข่าวหรือสัมภาษณ์ใครก็ตาม ต้องทำการบ้าน...” (รณฤทธิชัย คานเขต, สัมภาษณ์)

ผู้ให้ข้อมูลคนต่อมา กุเทพ ไสกะจ่าง ส.ส. จังหวัดศรีสะเกษ จากพรรคพลังประชาชน (สัมภาษณ์) เห็นว่า ความเป็นมืออาชีพนั่น วัดจากการมีจรรยาบรรณทางวิชาชีพเป็นกรอบ มีความรู้สำนึกในการทำงานวิชาชีพอย่างมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี ยึดมั่นในหลักการ เหตุผลมากกว่าอคติส่วนตัว ดังปรากฏในถ้อยคำสัมภาษณ์ในตอนหนึ่งว่า

...การเป็นมืออาชีพวัดจากจรรยาบรรณที่เขามี แล้วก็ตัวจรรยาบรรณจะเป็นตัวที่ดีกรอบให้คนที่อยู่ในวงการนี้เป็นคนที่อาจจะบอกได้ว่าเป็นมืออาชีพหรือไม่ คือเขาจะต้องมีจรรยาบรรณทั้งในส่วนที่เขาจะต้องรู้สำนึกว่าจะต้องทำด้วยอาชีพนี้ ซึ่งมีเกียรติศักดิ์ศรีอยู่ ที่จะไม่ถูกซื้อหรือโน้มน้าวด้วยอคติส่วนตัวหรือทรัพย์สินเงินทอง เพราะฉะนั้นการเป็นมืออาชีพนั่นตัวที่กำหนดคือจรรยาบรรณ คนที่เป็นผู้สื่อข่าว ถ้าเขาเป็นคนที่มีความจรรยาบรรณดี เราจะได้รู้ว่า เขาเป็นมืออาชีพ แสดงออกจากการวางท่าทีของเขา การเสนอข่าวของเขา การถามคำถามของเขาจะมีลักษณะของความตรงไปตรงมา และยึดในหลักการเหตุผลมากกว่าอคติส่วนตัว คือ จะมีลักษณะที่ถ้าเขาเป็นผู้สื่อข่าวที่เขาข่าว แต่ไม่ใช่เอาความเห็นของเขาในลักษณะที่

ผสมปนเปกันกระทั่งเสียเนื้อหาของข่าว ตัวนี้แหละคือมืออาชีพ (กุเทพ ไสกระจ่าง, สัมภาษณ์)

ดังนั้น เมื่อทำการสังเคราะห์คำนิยามของ “ความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย” ในทัศนะของนักการเมือง สามารถให้หมายความโดยสรุปได้ดังต่อไปนี้

ความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย หมายถึง การเป็นผู้ประกอบอาชีพที่มีจรรยาบรรณทางวิชาชีพ ต้องรู้สำนึกตลอดว่าจะประกอบอาชีพดังกล่าวด้วยเกียรติ ด้วยศักดิ์ศรี โดยที่ไม่ถูกซื้อหรือโน้มน้าวด้วยอคติส่วนตัวหรือทรัพย์สินเงินทอง การนำเสนอข่าว การติดต่อประสานงานแหล่งข่าว การสัมภาษณ์ต้องรู้ว่าอะไรควรไม่ควร มีความสามารถในการเลือกประเด็นนำเสนอที่เป็นประโยชน์กับประชาชนหรือสาธารณะได้ นอกจากนี้ ความเป็นมืออาชีพนั้นต้องมีพื้นฐานด้านความรู้ทางวิชาชีพนั้นๆ มีความรู้พื้นฐานด้านการสื่อสาร ต้องเป็นคนที่รอบรู้ในสายงานของตนเองเป็นอย่างดี มีความสามารถอันเนื่องมาจากประสบการณ์ทำงานทางวิชาชีพ มีความชำนาญในด้านการสื่อข่าว มีการเตรียมพร้อมในด้านข้อมูลก่อนออกไปทำข่าว การแสดงออก การวางท่าที การถามคำถามต้องมีลักษณะของความตรงไปตรงมา และยึดในหลักการเหตุผลมากกว่าอคติส่วนตัว

2. องค์ประกอบของความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย

ด้านความรู้ (Knowledge)

สาธิต วงศ์หนองเตย มีความเห็นว่า ผู้สื่อข่าวการเมืองต้องมีความรู้เชิงลึกในสถานการณ์ทางการเมือง มองเห็นความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันระหว่างบุคคลทางการเมือง และนโยบายทางการเมือง รวมทั้งต้องมีความรู้เชิงทฤษฎีทางการเมืองหรือรัฐศาสตร์ด้วย นอกจากนี้ ต้องมีความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีทางเศรษฐกิจหรือเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น และความรู้ในด้านการค้นคว้าข้อมูล ดังคำกล่าวในการให้สัมภาษณ์ตอนหนึ่งว่า

...ผมว่าอันดับแรกสุดก็คือ รู้เชิงลึกในเรื่องทางการเมืองที่ตัวเองติดตามอยู่ มีตัวละครไม่ก็ตัวและก็มีนโยบายอยู่ไม่ก็ตัวที่คุณต้องตาม คุณต้องรู้เชิงลึกที่มาที่ไป ความเกาะเกี่ยวสัมพันธ์กัน...นอกจากนั้น ผมว่าความรู้เชิงทฤษฎีก็จำเป็นนะรับความรู้เชิงทฤษฎีเช่น ทฤษฎีทางการเมือง ทางรัฐศาสตร์... (สาธิต วงศ์หนองเตย, สัมภาษณ์)

นอกจากนี้ สาธิต วงศ์หนองเตย ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า “...พวกทฤษฎีทางเศรษฐกิจกับเศรษฐศาสตร์เบื้องต้นนี้ก็จำเป็น...แล้วนอกจากนั้น ความรู้ในด้านการค้นคว้าข้อมูลนี้จำเป็นใหญ่...” (สาธิต วงศ์หนองเตย, สัมภาษณ์)

ส่วนของอาจ คล้ามไพบูลย์ ให้ความเห็นว่า ผู้สื่อข่าวการเมืองในระดับมืออาชีพต้องมีความรู้ในด้านสำคัญๆ แยกเป็น 4 กลุ่ม ดังต่อไปนี้คือ (องอาจ คล้ามไพบูลย์, สัมภาษณ์)

1. ต้องมีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทางการเมือง ซึ่งรวมถึงกฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กฎหมายพรรคการเมือง ตลอดจนกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

2. ต้องมีความรู้ความเข้าใจในประวัติศาสตร์การเมืองไทยในทุกด้าน ทั้งในช่วงเวลา ก่อนและหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง

3. ต้องมีความรอบรู้สถานการณ์ทางการเมืองไทยในปัจจุบัน

4. ต้องมีความรู้ทั่วไป คือ ความรู้ด้านเศรษฐกิจ และสังคมศาสตร์

ในขณะที่ ระนองรักษ์ สุวรรณฉวี กล่าวสั้นๆ เพียงว่า “ต้องมีความรู้พื้นฐานทางด้านการสื่อสาร การสื่อข่าว และอีกด้านหนึ่งต้องมีความรู้เฉพาะด้านตามสาขาที่เกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมายให้ไปประจำ เช่น กรณีเป็นผู้สื่อข่าวการเมืองที่ได้รับมอบหมายให้ประจำกระทรวงการคลัง ก็ต้องมีความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์ การเงิน การคลัง” และอีกประการหนึ่งระนองรักษ์ สุวรรณฉวี เห็นว่า ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยต้องมีความรู้ด้านมนุษยสัมพันธ์ด้วย เพื่อจะสามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีซึ่งกันและกันกับแหล่งข่าว ดังปรากฏในบทสัมภาษณ์ว่า

ผู้ศึกษา : ในความเป็นมืออาชีพ ผู้สื่อข่าวการเมืองต้องมีความรู้ด้านใดบ้าง

ระนองรักษ์ : แน่นนอน...อย่างน้อยพื้นฐานต้องเล่าเรียนมาทางด้านการสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นคณะนิเทศศาสตร์ ด้านการสื่อสารหรือด้านเทคโนโลยี... และต้องมีความรู้พื้นฐานด้านการเป็นผู้สื่อข่าว การสื่อข่าว

ผู้ศึกษา : นอกจากนั้น มีความรู้ด้านอื่น ๆ อีกมั๊ย

ระนองรักษ์ : ด้านมนุษยสัมพันธ์ (human relationship) ...เพื่อสร้างสัมพันธภาพซึ่งกันและกันระหว่างคู่สนทนา

ผู้ศึกษา : มีอีกมั๊ย อย่างเช่น ความรู้ทางการเมือง รัฐศาสตร์

ระนองรักษ์ : เป็นความรู้เฉพาะด้านที่ต้องมี...แล้วแต่ว่าเขาจะประจำที่กระทรวงไหน เช่น ...ประจำกระทรวงการคลังจะต้องมีความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์ การเงิน การคลัง ถ้าประจำอยู่ที่กระทรวงเกษตรฯ ก็ต้องมีความรู้ด้านการเกษตร เพราะจะได้เจาะลึกกับคู่สนทนา (แหล่งข่าว) ได้

เช่นเดียวกับ รณฤทธิชัย คานเขต (สัมภาษณ์) ส.ส. พรรคเพื่อแผ่นดินไทย มีความเห็น

สอดคล้องกับองอาจ คล้ามไพบูลย์ ในแง่ที่ว่าผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ต้องมีความรู้ด้านประวัติศาสตร์การเมืองไทยเป็นประการสำคัญ ดังปรากฏในคำให้สัมภาษณ์ว่า “...ถ้าเรื่องการเมืองอย่างน้อย ต้องรู้จักประวัติศาสตร์การเมืองก่อน ควรจะต้องรู้เพราะประวัติศาสตร์การเมืองจะสอนให้คนที่มาใหม่หน้าที่เกี่ยวข้องกับอาชีพนี้ ไม่ว่าจะเป็นตัวผู้แทนเองที่จะลงสมัคร หรือคนที่เป็นนักหนังสือพิมพ์ที่จะมาอยู่ตรงนี้จะต้องรู้เรื่องประวัติศาสตร์...”

นอกจากนี้ รณฤทธิชัย คานเขต ได้กล่าวเสริมอีกว่า ถ้ารู้เรื่องประวัติศาสตร์การเมืองต่างประเทศด้วยก็จะเป็นการดี นอกเหนือจากนี้ผู้สื่อข่าวการเมืองจะต้องรอบรู้ถึงความเป็นมาของนักการเมืองแต่ละคนด้วย “...ต้องศึกษา บางคนทำไมมาเป็นรัฐมนตรีแล้วจากคนที่ไม่มีอะไรเลยวันหนึ่งมาเป็นรัฐมนตรีมาเป็นนักการเมืองแล้วว้าวขึ้น มันต้องรอบรู้วาพฤติกรรมของแต่ละคนเป็นอย่างไร...”

สำหรับกุเทพ ใสกระจ่าง ส.ส. พรรคพลังประชาชน กล่าวว่า “...ผู้สื่อข่าวก็คือคนที่จะต้องรู้สรรพศาสตร์ อาจจะบอกว่าเป็นลักษณะของรู้ในหลาย ๆ เรื่อง เพราะฉะนั้นการรู้ในหลาย ๆ เรื่องเป็นพื้นฐานในการทำหน้าที่ดังกล่าว...” (กุเทพ ใสกระจ่าง, สัมภาษณ์)

นอกจากนี้ กุเทพ ใสกระจ่าง ยังเห็นว่า ผู้สื่อข่าวต้องมีความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการทำข่าว การรายงานข่าวและการทำสื่อ ตลอดจนวิธีการนำเสนอต่อผู้ฟัง และประการสำคัญสำหรับผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ต้องมีความรู้พื้นฐานด้านการเมืองการปกครองไทย รวมถึง การที่ต้องรู้ถึงประวัติและบุคลิกภาพของนักการเมืองแต่ละคน ดังปรากฏตามถ้อยคำสัมภาษณ์ดังนี้

กุเทพ : “...แน่นอนครับ การเป็นผู้สื่อข่าวการเมือง เขาต้องมีความรู้ขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการเมืองการปกครองไทย ถ้าเขาอยู่ในประเทศไทยหรือประเทศไหนก็ตาม เขาก็ต้องรู้เรื่องระบบการเมืองในประเทศนั้น ๆ ตรงนี้เป็นพื้นฐานธรรมดา แต่สิ่งที่เป็นความรู้จริง ๆ ที่เป็นพื้นฐานก็คือ ต้องรู้ว่าใครเป็นใครในวงการเมือง เรียกว่า เป็นคลีนของนักการเมืองที่ปรากฏเป็นข่าวอยู่ ผู้สื่อข่าวการเมืองจะต้องรู้ตั้งแต่ต้น...เพราะฉะนั้น who is who ในทางการเมืองเป็นเหมือนกับว่า เป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้และศึกษาให้เกิดความถ่องแท้สำหรับผู้สื่อข่าวการเมือง...”

ผู้ศึกษา : คำว่า “ใครเป็นใคร” หมายถึงว่ารู้ประวัติ

กุเทพ : “ถ้ารู้ประวัติได้ก็ดีนะ แต่หมายถึงว่ารู้บุคลิกของนักการเมืองแต่ละคน คือ สามารถมองออกว่า ถ้านักการเมืองคนนี้ออกมาพูดจะมี

ทิศทางอย่างไร บุคลิกของคนนี้ก็จะสื่ออย่างไร...สไตล์เป็นอย่างไร คำว่า “สไตล์” นักการเมืองแต่ละคนได้สั่งสมประสบการณ์ของเขาในการให้สัมภาษณ์แสดงทัศนะทางการเมือง เป็นสไตล์ของแต่ละคน เป็นทิศทางของแต่ละคน...”

ผู้ศึกษา : ก็คือต้องรู้บุคลิกภาพ รู้สไตล์ ?

กฤเทพ : รู้สไตล์ รู้บุคลิกภาพ รู้แนวทางของนักการเมือง ซึ่งการไปศึกษาประวัติของนักการเมืองถ้ามองในแง่ของประวัติส่วนตัวก็ทำได้ง่ายในปัจจุบัน เพราะมีเว็บไซต์ พรรคการเมืองก็เก็บประวัติว่าคนนี้จบมาจากไหน เรียนอะไรมา แต่ว่าประวัติที่สำคัญกว่านั้น คือ ประวัติทางการเมืองที่เขาเคลื่อนไหวอยู่ในรอบปีที่ผ่านมา...”

ผู้ศึกษา : ในแง่ความรู้มีอื่น ๆ อีกไหมครับ

กฤเทพ : ผมคิดว่าเป็นความรู้ทั่วไปที่เขาจะเอามาใช้ ...อาจมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องธรรมะ ศาสนา เข้ามาสัมพันธ์อยู่นะ...พูดง่าย ๆ ความรู้ทางสังคมศาสตร์พื้นฐาน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องภูมิประเทศ เรื่องวิถีชีวิต เรื่องวัฒนธรรม เรื่องศาสนา เขาควรรู้ในระดับที่ชัดเจนนะ จึงจะเป็นผู้สื่อข่าวที่ดีได้...”

ส่วน ณัฐวุฒิ ไสยเกื้อ มีความเห็นว่า ผู้สื่อข่าวการเมืองนั้นต้องมีความรู้เรื่องประวัติศาสตร์การเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งประวัติศาสตร์การเมืองของไทย นอกจากนี้ต้องมีความรู้และความเข้าใจในความประชาธิปไตย สภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย ซึ่งไม่ใช่เพียงแค่มีความรู้เท่านั้น แต่ต้องมีความเข้าใจด้วย ทั้งนี้ ณัฐวุฒิ กล่าวว่า

...ผู้สื่อข่าวการเมืองต้องเรียนรู้และเข้าใจความเป็นประชาธิปไตย เรียนรู้และเข้าใจแล้วสภาพสังคมไทยด้วย เหตุผลเพราะว่า คุณจะเข้าใจประเด็นแง่มุมประวัติศาสตร์ข่าวสารการเมืองแค่ไหนก็ตาม แต่ถ้าคุณไม่เข้าใจ หรือปฏิเสธที่จะเรียนรู้รากของมัน คือ วัฒนธรรมไทย วิถีประชาธิปไตย สภาพสังคมไทยโดยข้อเท็จจริงแล้ว บางทีก็จะกลายเป็นคนที่ทำงานอย่างมีความรู้แต่ขาดความเข้าใจ ... (ณัฐวุฒิ ไสยเกื้อ, สัมภาษณ์)

กล่าวโดยสรุป ในทัศนะของนักการเมือง ความรู้ที่ผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ระดับมืออาชีพต้องมี ได้แก่

1. ความรู้เชิงทฤษฎีทางการเมืองหรือรัฐศาสตร์

2. ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์การเมืองทั่วไป
3. ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์การเมืองไทย
4. ความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครองไทย
5. ความรู้เกี่ยวกับความเป็นประชาธิปไตย
6. ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น รัฐธรรมนูญ กฎหมายพรรคการเมือง
7. ความรู้ทางการสื่อสาร
8. ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการทำข่าว
9. ความรู้เกี่ยวกับการรายงานข่าว/ การนำเสนอต่อผู้รับสาร
10. ความรู้พื้นฐานด้านการเมืองการปกครองไทย
11. ความรู้เกี่ยวกับประวัติและบุคลิกภาพของนักการเมืองแต่ละคน
12. ความรู้เกี่ยวกับสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย
13. ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีทางเศรษฐกิจหรือเศรษฐศาสตร์
14. ความรู้ทางสังคมศาสตร์
15. ความรู้ด้านมนุษยสัมพันธ์
16. ความรู้ทางด้านศาสนา และธรรมะ

ด้านทักษะ (Skill)

ในทัศนะของสาธิต วงศ์หนองเตย เห็นว่า ผู้สื่อข่าวการเมืองต้องมีทักษะในการซักถาม สามารถตั้งคำถามที่เจาะลึกถึงแก่นของปัญหา ต้องมีทักษะในด้านการถ่ายทอดหรือการเขียน ส่วนทักษะด้านภาษาอังกฤษ สาธิต วงศ์หนองเตย มองว่าเป็นสิ่งจำเป็นแต่ไม่ใช่ทั้งหมด ซึ่งถ้าผู้สื่อข่าวการเมืองมีทักษะด้านภาษาอังกฤษ ก็จะเป็นส่วนเสริมที่ทำให้ได้เปรียบคนอื่น ๆ ดังการให้สัมภาษณ์ในตอนหนึ่งว่า

...อันแรกสุดคือ ทักษะของการซักถาม เพราะทักษะของการซักถาม นี่ผมมักจะเจอปัญหาอยู่บ่อย นักข่าวที่ไม่เก่งก็จะถามแบบคนตอบไม่รู้จะตอบอย่างไร หรือไม่คุณก็ชี้นำเขาซะเลย ซึ่งไม่ถูกต้อง...คำถามที่ดี ควรจะเป็นคำถามที่เจาะลึก เข้าถึงแก่นของปัญหา และทำให้ผู้ตอบเขาตอบได้ตรงกับประเด็นที่เราต้องการที่จะถาม...อันที่สอง คือ ทักษะในเรื่องการถ่ายทอดหรือการเขียน ผมว่าอันนี้สำคัญ เพราะบางทีนั่งคุยกันซักครึ่งชั่วโมง ใจความสำคัญที่คนพูดอยากจะให้ high light มันไม่ high light แล้วบางทีมีการไปตัดต่ออีกด้วย...มันเลยทำให้ผิดไปจากข้อเท็จจริง...

ส่วนทักษะด้านภาษาอังกฤษ สาธิต วงศ์หนองเตย ให้สัมภาษณ์ว่า

...ในแง่ภาษาอังกฤษที่บางครั้งเป็นส่วนเสริม ถ้ามั่นใจเป็นมัย มั่นใจเป็นอยู่
แล้วนะ แต่ว่าไม่ใช่ทั้งหมด ด้วยเหตุว่า คนที่มีความรู้ภาษาอังกฤษก็จะได้เปรียบ
ในเชิงของการศึกษาข้อมูล การค้นคว้า หาความรู้ต่างๆ มาประกอบ...

ทางด้านองอาจ คล้ามไพบูลย์ ก็มีความเห็นคล้ายกับสาธิต โดยเห็นว่า ทักษะที่จำเป็น
ประการแรกของผู้สื่อข่าวการเมืองนั้นคือ ทักษะในการตั้งคำถาม ตามด้วยทักษะในการสนทนา
(กับแหล่งข่าว) เพื่อให้ได้คำตอบที่ต้องการ ตรงประเด็น ทั้งนี้ องอาจ กล่าวว่า “...ต้องมีปฏิภาณ
ไหวพริบ มีทักษะในการตั้งคำถาม เป็นประการสำคัญลำดับแรก ต่อมาก็ต้องมีทักษะในการ
สนทนาเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบ...” นอกจากนี้ องอาจ ได้กล่าวเสริมว่า ผู้สื่อข่าวต้องสะสมทักษะ
หลายด้าน เพราะไม่ใช่อาชีพที่ใช้ทักษะเพียงด้านเดียว รวมทั้งประสบการณ์จนกลายเป็นความ
เชี่ยวชาญ ดังกล่าวในตอนหนึ่งว่า

...คุณเป็นนักข่าว ไม่ใช่คนบางอาชีพที่ใช้ skill เดียว สมมติอย่างเป็นช่าง ทำ
เรื่อยไปอย่างเดียว ไม่ขาดก็ถือว่าประสบผลสำเร็จแล้ว...แต่นักข่าวไม่ใช่ คุณต้อง
สะสมเพิ่มขึ้นไปเรื่อยๆ ...สร้างความเชี่ยวชาญซึ่งจะกลายเป็นประสบการณ์
ทำงานมาก ๆ ก็จะกลายเป็นทรัพยากรของคุณ ทำให้คุณเป็นมืออาชีพมากขึ้น

ระนองรักษ์ สุวรรณฉวี เน้นถึงทักษะในการตั้งคำถามเน้นเพียงสั้นๆ เกี่ยวกับทักษะใน
การตั้งประเด็นคำถาม โดยกล่าวว่า “...ทักษะการตั้งประเด็นคำถามทั้งคำถามปิด คำถามเปิด และ
ต้องมีความรู้จริงในเรื่องที่จะถามด้วย ไม่เช่นนั้นจะถามได้เพียงประโยคเดียว ไม่มีประโยคต่อไป...”
(ระนองรักษ์ สุวรรณฉวี, สัมภาษณ์)

ส่วน รณฤทธิชัย คานเขต ให้ความเห็นที่เน้นไปในเรื่องของทักษะในการแสวงหาข้อมูล
และการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ โดยกล่าวว่า “...ต้องใช้อุปกรณ์ได้ทั้งหมดที่จะสามารถอำนวยความสะดวก
สะดวกในเรื่องของการทำข่าว ไม่ว่าจะเป็นเทปหรือกล้อง ถือว่าเป็นเทคนิค...” นอกจากนี้ รณฤทธิ
ชัย กล่าวยั่วว่า “...ต้องรู้จักที่จะหาข้อมูลจากสิ่งแวดล้อม เหมือนกับพนักงานสอบสวน”

ด้าน กุเทพ ไสกกระจ่าง ได้เน้นในเรื่องทักษะการเขียน การจับประเด็น และการนำเสนอ
ดังนี้

ผู้สัมภาษณ์ : นอกเหนือจากเรื่องความรู้ ในแง่ของทักษะ คนที่เป็นผู้สื่อข่าวมือ
อาชีพ ควรมีทักษะหรือ Skill หลักๆ อะไรบ้างครับ

กุเทพ : แนนอน ทักษะในการเขียนให้ตรงประเด็น ทักษะในการจับ
ความให้ตรงประเด็น ทักษะในการนำเสนอให้กระชับตรง ใน

การเขียน Lead หัวข้อข่าว ซึ่งตรงนี้ก็คงเป็นทักษะที่ฝึกกันอยู่ แต่ก็ขึ้นอยู่กับแต่ละคนอีกเหมือนกัน เพราะฉะนั้นลักษณะหรือสไตล์การเขียนของแต่ละคนก็ฝึกกันไป แต่ก็คงเขียนแบบกันไม่ได้ คนที่ฟังเรื่องเดียวกันอยู่ เราเป็นผู้ให้สัมภาษณ์นี่นะ บางทีมีความรู้สึกว่าคุณสื่อข่าวบางสำนักหรือบางฉบับจะจับประเด็นไม่ตรง เขาสนใจไหม ก็เป็นเรื่องน่าคิด คือถ้าเขาสนใจจับไม่ให้ตรงเพราะต้องการเกิดประเด็น ให้เกิดความขัดแย้ง ก็เป็นเจตนาของเขา แต่เท่าที่เราติดตามคือเขาฟังไม่เข้าใจจริง ๆ เขาจับประเด็นไม่ได้ เวลาที่เราแถลงข่าวเราพูดไป ต้องการที่จะให้เขาจับไปในทางนี้ ปรากฏว่าเขาเข้าใจผิด เขาไปอีกเรื่องหนึ่ง อย่างนี้ก็เกิดขึ้นมาก เพราะฉะนั้นทักษะในการจับประเด็นถือว่าสำคัญมาก เมื่อจับประเด็นได้แล้วไปเขียนนำเสนอให้ประชาชนอ่าน แล้วมีความเข้าใจในประเด็นนั้นก็มีความสำคัญ เพราะฉะนั้นทักษะประเด็นการเขียน การนำเสนอ เป็นผู้สื่อข่าวเขียน ผู้สื่อข่าวพูดในลักษณะที่เป็น Electronic Media พวกวิทยุโทรทัศน์นี้ แนนอนเหมือนกันว่าจับประเด็นให้เก่ง แล้วก็เวลานำเสนอจะขึ้น Lead หรือบทนำข่าวสั้นๆ เพราะว่าข่าวบางทีก็เอาเฉพาะตัว Lead มา เพราะฉะนั้นศิลปะเหล่านี้ต้องเกิดความชำนาญอย่างมาก

ส่วนทักษะภาษาต่างประเทศ กูเทพ ให้ความเห็นว่า เป็นเรื่องจำเป็น โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ เพราะจะช่วยให้ผู้สื่อข่าวสามารถหาข้อมูลเพิ่มเติมมาช่วยเสริมในการทำข่าวการเมืองได้ ดังปรากฏในคำให้สัมภาษณ์ดังนี้

ผู้สัมภาษณ์ : เรื่องภาษาต่างประเทศจำเป็นหรือไม่
 กูเทพ : จำเป็นมากตอนนี้ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษที่เราจะสามารถหาข้อมูลเพิ่มเติมได้จากแหล่งเทียบเคียง อย่างน้อยภาษาอังกฤษจำเป็น

ผู้สัมภาษณ์ : มีอาชีพควรจะต้องมีหรือไม่
 กูเทพ : มีอาชีพควรเป็น Bi-lingua ทั้ง 2 ภาษานี้ได้

ในขณะที่ ญัฐวุฒิ ไสยเกื้อ มีความเห็นว่า ต้องมีทักษะในการติดตามและหาข้อมูล

รวมทั้งการจับประเด็นข่าว โดยกล่าวว่า “...ต้องมีทักษะในการติดตาม รู้จักเจาะ รู้จักไข หาข้อมูลเพิ่มเติม และขมวดประเด็น ถ้าคุณเป็นผู้สื่อข่าวการเมืองมีหน้าที่ในการจดชวเลขคำพูด คำสัมภาษณ์ของนักการเมือง แล้วก็โทร.ไปบอกบก.ของสำนักพิมพ์ คุณก็มีเท่านั้น คุณก็จะเป็นได้เท่านั้น...” (ณัฐวุฒิ ไสยเกื้อ, สัมภาษณ์)

กล่าวโดยสรุป ในทัศนะของนักการเมือง ทักษะที่ผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ระดับมืออาชีพต้องมีได้แก่

1. ทักษะด้านการตั้งคำถาม
2. ทักษะในการสนทนากับแหล่งข่าว
3. ทักษะด้านการสัมภาษณ์
4. ทักษะด้านการเขียน
5. ทักษะด้านการนำเสนอข่าว
6. ทักษะในการแสวงหา และสืบค้นข้อมูลและแหล่งข้อมูล
7. ทักษะด้านการจับประเด็น
8. ทักษะด้านภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)
9. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์
10. ทักษะการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ในการทำข่าว

ด้านบุคลิกภาพ (Trait)

สาธิต วงศ์หนองเตย ให้ความเห็นว่า ผู้สื่อข่าวการเมืองมืออาชีพต้องมีความสุภาพ อ่อนน้อม ความเรียบร้อย แต่งกายเหมาะสม แต่ต้องมีความกล้า กล้าที่จะซักถามในประเด็นคำถามที่มีความอ่อนไหว แต่เป็นประโยชน์กับประชาชน ซึ่งความกล้าในกรณีดังกล่าวเป็นคนละประเด็นกับความก้าวร้าว ดังปรากฏในบทสนทนาตอนหนึ่ง ดังนี้

ผู้ศึกษา : ในแง่บุคลิกภาพ ผู้สื่อข่าวการเมืองมืออาชีพ ต้องมีอะไรบ้างที่โดดเด่น

สาธิต : จริง ๆ ผมว่า ความสุภาพ อ่อนน้อม ความเรียบร้อย ผมว่ามันจำเป็น ...บางทีมันมีลักษณะของการคาดคั้นมากเกินไป...การแต่งกายหรืออะไรต่ออะไร ผมว่ามันก็จำเป็นนะ มันควรจะต้องดีขึ้น

ผู้ศึกษา : ให้เหมาะสม

สาธิต : ให้เหมาะสม แต่ว่ายุคหลังดีขึ้นเยอะ

ผู้ศึกษา : ความกล้า การแสดงออก คือ อย่างเมื่อถึงจุดถึงความก้าวร้าว ที่นั่นมัน

ต้องมีความกล้าด้วยมั้ยครับ

สาธิต : มีสิ

ผู้ศึกษา : ที่นี้ความกล้ากับก้าวร้าว

สาธิต : จริง ๆ มันอาจดูเหมือนว่าใกล้เคียงกัน แต่มันแตกต่างกัน คนที่ก้าวร้าว บางทีคำถามมันบอก แต่ความกล้าก็คือว่า กล้าที่จะซักถามในประเด็นที่มีความอ่อนไหว แต่ว่าถ้าในแง่ประโยชน์ของประชาชนควรถาม

ส่วน องอาจ คล้ามไพบูลย์ เน้นถึงบุคลิกภาพที่ต้องแสดงออกให้เห็นว่ามีความน่าเชื่อถือเป็นสำคัญ ไม่เคร่งครัดในเรื่องการแต่งกายมากนัก และไม่เกี่ยวกับความอาวุโสด้วย โดยองอาจกล่าวว่า “...ผมว่าต้องเป็นคนที่น่าเชื่อถือ ถ้าเชื่อถือไม่จำเป็นต้องเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ เด็กบางคนก็ดูน่าเชื่อถือ อายุมากหรือน้อยไม่เป็นไร ถึงแม้จะเป็นนักข่าวอายุน้อย แต่มีความน่าเชื่อถือ...” นอกจากนี้ องอาจกล่าวเสริมว่า “...ต้องมีจิตใจที่มั่นคงไม่วอกแวกกับอารมณ์สั่นไหวหรือผลประโยชน์ใด ๆ...”

สำหรับ ระนองรักษ์ สุวรรณฉวี แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ว่าต้องรู้จักกาลเทศะ ให้เกียรติสถานที่ที่เข้าไปทำข่าว รวมทั้งควรทำตัวเป็นธรรมชาติด้วย โดยกล่าวว่า “...ในความคิดเห็นส่วนตัวคิดว่า ต้องมีกาลเทศะต่อสถานที่ เคารพสถานที่... ทำตัวเป็นเรื่องธรรมชาติ อย่าไปฝืนธรรมชาติ...” นอกจากนี้ ระนองรักษ์ ได้กล่าวเสริมว่า “...ต้องดูดีทั้งบุคลิกภาพ บุคลิกภาพดี วจีไพเราะ ไม่ใช้คำหยาบคาย สุภาพ ให้เกียรติซึ่งกันและกัน...”

ส่วน รณฤทธิ์ชัย คานเขต กล่าวถึงบุคลิกภาพด้านการวางตัว การสร้างความมั่นใจให้กับตนเอง โดยกล่าวว่า “ต้องมีความมั่นใจ ไม่วิตกกังวลต่อสภาพการณ์ต่าง ๆ จะไปสัมภาษณ์นักเลง มือปืน นายตำรวจ นายทหารระดับผู้ใหญ่ ถ้าวิตกกังวลจะสัมภาษณ์ไม่ได้...ความเกรงอกเกรงใจที่เขามีต่อเราเป็นส่วนสำคัญ ไม่ใช่ให้เขาชมเรา คือวางตัวให้เขามีความพึงพอใจเกรงใจ...”

ด้านกฤเทพ ไสกระจำจ แสดงความคิดเห็นว่า ผู้สื่อข่าวการเมืองต้องมีบุคลิกภาพที่สุ่มุมนักฟังที่ดี ประพฤติตน วางตนน่าเชื่อถือ และแต่งกายเหมาะสม โดยกล่าวว่า

“...บุคลิกภาพ...แน่นอน เขาจะต้องสุ่มุมนักฟังภาพ ลักษณะการวางตัวต้องมีความน่าเชื่อถือ การแต่งเนื้อแต่งตัวอะไรก็ต้องเข้าใจว่าเขาอยู่ในแวดวงของนักการเมือง ซึ่งถือว่าเป็นผู้ทรงเกียรติในสภา มาดหรือบุคลิกภาพของเขาก็จะต้องมีความสุ่มุม และเป็นนักฟังที่ดีในการเก็บแง่มุมนักการเมืองซึ่งเป็นแหล่งข่าวของเขาให้หลากหลาย ให้ได้มากที่สุด การถาม ต้องมีบุคลิก

ในการแสดงออกอย่างมีนัยวล นักการเมืองที่เป็นแหล่งข่าวของเขาจะเป็นประเภทที่มีความหยิ่งในศักดิ์ศรีสูงอยู่ เพราะฉะนั้นความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวสายการเมือง ก็อยู่ที่การที่จะวางบุคลิกให้เหมาะสมกับสถานภาพของแหล่งข่าวที่เขาเข้าไปทำข่าว อาจจะเปลี่ยนแปลงไปจากสมัยที่ผ่านมา คำว่า “ผู้สื่อข่าว” คือคนง่าย ๆ แต่งตัวง่าย ๆ ทำอะไรก็ได้ที่ดูเหมือนกับว่าแปลกจากคนอื่นไว้ผมยาว ไว้หนวดเครารุงรัง สะพายย่าม แต่ตอนนี้ถ้าเป็นผู้สื่อข่าวมืออาชีพ ถ้าเห็นภาพแล้วรู้สึกเป็นมืออาชีพ โดยเฉพาะผู้สื่อข่าวทางการเมือง เขาก็จะต้องมีการแต่งเนื้อแต่งตัวที่ดูแล้วเหมาะสม การพูดจาน่าเชื่อถือ การวางบุคลิกที่น่าเชื่อถือ ดูเหมือนเป็นคนที่มีภูมิความรู้ มีลักษณะที่เป็นปัญญาชนที่จะสามารถสะท้อนความคิดเห็นทางการเมืองได้อย่างน่าเชื่อถือ”

กล่าวโดยสรุป ในทัศนะของนักการเมือง ผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ระดับมืออาชีพ ต้องมีบุคลิกภาพที่โดดเด่น ดังต่อไปนี้ คือ

1. มีความสุภาพ อ่อนน้อม
2. การพูดจาไพเราะ ไม่หยาบคาย
3. มีบุคลิกภาพที่กล้าแสดงออก โดยไม่จำเป็นต้องก้าวร้าว
4. มีการวางตัวที่น่าเชื่อถือ
5. มีความสุขุม
6. การแต่งการเหมาะสมตามกาลเทศะ
7. รู้จักให้เกียรติผู้อื่น
8. มีความมั่นใจในตัวเอง ไม่แสดงอาการวิตกกังวลเกินเหตุ

ด้านท่าทีต่อตนเองและวิชาชีพ (Self-concept and Profession Concept)

สาธิต วงศ์หนองเตย มองว่าผู้สื่อข่าวการเมืองต้องมีวิญญาณของความอยากรู้อยากเห็น บนพื้นฐานของการมุ่งนำเสนอสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนอย่างลุ่มลึก ไม่ใช่แค่ฉาบฉวยโดยสาธิต กล่าวว่า “...ต้องมีวิญญาณของความกระหายอยากรู้ มันต้องรู้จักดมกลิ่น ต้องตามกลิ่น โดยอยู่บนพื้นฐานของการนำเสนอที่เป็นประโยชน์กับประชาชน...” นอกจากนี้สาธิตกล่าวเพิ่มเติมว่า ผู้สื่อข่าว “...ต้องมีวิธีการที่ยังรักษาอุดมการณ์ แนวคิดของตัวเองไว้ให้ได้...” ซึ่งหมายถึงการยึดมั่นในอุดมการณ์ของสื่อมวลชนนั่นเอง (สาธิต วงศ์หนองเตย, สัมภาษณ์)

องอาจ คล้ามไพบูลย์ มองในประเด็นของการวางตนให้ปลอดภัยจากอิทธิพลของผลประโยชน์ต่าง ๆ อันมิชอบเป็นสิ่งสำคัญ โดยกล่าวว่า “...ไม่ไปขึ้นหรือตกอยู่ภายใต้อาณัติของนักการเมือง ไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์อะไร ไม่ว่าจะเป็นตำแหน่ง เงินทอง ข้าวของ อะไร จิตใจเขาต้องมั่นคง ถ้าไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวอะไร ก็ไม่มีปัญหาเรื่องผลประโยชน์ ก็จะไม่มีปัญหา ปัญหาอยู่ตรง

ผลประโยชน์” นอกจากนี้ องอาจ เน้นเรื่องความกล้าในการเปิดโปงสิ่งที่ไม่ถูกต้องให้สังคมได้รับทราบ โดยกล่าวว่า “...ต้องกล้า หน้าทีของสื่อมวลชน ถ้าพบเห็นความไม่ถูกต้องก็ต้องทำหน้าที่เปิดโปง...” (องอาจ คล้ามไพบูลย์, สัมภาษณ์)

ส่วน วรรณรักษ์ สุวรรณฉวี เน้นในเรื่องของการมองผู้อื่น และแหล่งข่าวอย่างให้เกิดประโยชน์ซึ่งกันและกัน ไม่ควรตั้งต้นด้วยการมุ่งทำลาย หรือมองเฉพาะแต่ด้านลบ ซึ่งรวมไปถึงการนำเสนอข่าวด้วยที่ต้องตรงไปตรงมา ไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง โดยวรรณรักษ์ กล่าวว่า “...อย่าทำลายตัวผู้สนทนาต่อสังคม อย่าทำลายแหล่งข่าว การนำเสนอข่าวอย่าทำให้ประชาชนมองว่าเราติดลบ สังคมประณาม..ต้องให้เกิดประโยชน์ผู้สนทนา (แหล่งข่าว)”

รณฤทธิชัย คานเขต มองในประเด็นว่ากระบวนการข่าวต้องมีทีมงานสนับสนุนหลายส่วนซึ่งในทีมงานควรมีความจริงใจกัน แลผู้สื่อข่าวต้องมีจรรยาบรรณ มีสามัญสำนึกในฐานะตัวแทนประชาชน ในฐานะฐานันดรที่ 4 ทั้งนี้ รณฤทธิชัย กล่าวว่า

“...ต้องมีความจริงใจ ไม่ใช่พอรู้ว่าจับประเด็นนี้ได้ แต่พอเข้าไปแล้วมีสิ่งของแลกเปลี่ยนให้ กลับกลายเป็นไม่ทำ อย่างนี้ก็มี เพราะฉะนั้นผมถึงบอกว่ามันเป็นเรื่องของธุรกิจ ดังนั้นเราจะมีจรรยาบรรณแค่ไหน มีสามัญสำนึกในการที่จะเป็นตัวแทนประชาชน...เป็นสามัญสำนึกของความที่จะทำอะไรด้วยข้อเท็จจริง...อย่าลืมว่าหนังสือพิมพ์ (นักข่าว) ปัจจุบันเป็นฐานันดร 4...” (รณฤทธิชัย คานเขต, สัมภาษณ์)

ส่วน กุเทพ ไสกระจ่าง เน้นว่าผู้สื่อข่าวควรมองโลกในแง่ดี มองเห็นผลประโยชน์ส่วนรวม และช่วยกันหาแนวทางแก้ไขปัญหาของส่วนรวมและประเทศชาติ โดยกุเทพ กล่าวว่า

“...ต้องมองโลกในแง่ดี ควรเป็นคนมองโลกในแง่ดี พยายามมองให้เห็นแนวทางแก้ปัญหา โดยเฉพาะถ้าเป็นปัญหาล้วนรวมปัญหาของประเทศชาติ ถ้าเป็นไปได้ต้องมีเป้าหมายในการหาทางออกให้กับสังคม กับการเมือง จริงอยู่... การลี้ภัยรัฐบาลบางคนอาจเป็นทางออกของสังคมการเมืองได้เหมือนกันนะ แต่ไม่ได้หมายความว่าทุกครั้งที่เราเสนอข่าวต้องลี้ภัยรัฐบาล คือบางครั้งถ้าการเมืองถึงทางตัน ผู้สื่อข่าวนำเสนอประเด็นเพื่อทะลุทางตัน แต่ถ้ายังไม่มีทางตันไม่มีอะไร ก็อย่าไปเสนอข่าวจนกระทั่งให้มันเกิดทางตัน คือบางทีข่าวของผู้สื่อข่าวจะไปทำให้เกิดทางตัน ซึ่งมันไม่ควรเป็นอย่างนั้น เพราะฉะนั้นสิ่งที่เขาต้องยึดมั่นก็คือยึดมั่นผลประโยชน์ส่วนรวม...” (กุเทพ ไสกระจ่าง, สัมภาษณ์)

ส่วน ณัฐวุฒิ ไสยเกื้อ เน้นในเรื่องของการมีวิญญูณความเป็นประชาธิปไตย ต้องเข้าใจ

ประชาธิปไตยอย่างแท้จริง มิใช่ว่าเมื่อเกิดปัญหาความขัดแย้งในวิถีทางประชาธิปไตยแล้ว กลับเห็นชอบสนับสนุนให้แก่ปัญหาด้วยวิธีระบบเผด็จการ ซึ่งณัฐวุฒิ กล่าวว่า

“...ผมจะเจ็บปวดมากถ้ามีคนที่เป็นสื่อการเมืองใดๆก็ตาม ยังเผลอใจคิดหรือเชื่อไปแล้วว่าถ้าบ้านเมืองที่ปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยวิกฤต การยึดอำนาจคือการแก้ปัญหาอย่างหนึ่ง นี่คือการเจ็บปวด ถ้าคนทำสื่อคิดอย่างนี้ ซึ่งมีนะ ครบวันนี้ ไม่ใช่ไม่มี มีทั้งที่พูดออกมาทั้งที่เขียนออกมา...” (ณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ, สัมภาษณ์)

กล่าวโดยสรุป ในทัศนะของนักการเมือง ผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ระดับมืออาชีพ ต้องมีท่าทีต่อตนเองและต่อวิชาชีพ ดังต่อไปนี้ คือ

มีวิญญูณของความกระหายอยากรู้ บนพื้นฐานของการนำเสนอสิ่งที่เป็นประโยชน์กับประชาชน

1. รักษาอุดมการณ์และแนวคิดของตัวเองอยู่เสมอ
2. ไม่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ใด ๆ
3. ตระหนักในหน้าที่สื่อมวลชน พบเห็นความไม่ถูกต้องต้องทำหน้าที่เปิดโปง
4. มองผู้อื่น และแหล่งข่าวอย่างให้เกียรติซึ่งกันและกัน
5. ไม่ตั้งต้นด้วยการมุ่งทำลาย หรือมองเฉพาะแต่ด้านลบ
6. มีสามัญสำนึกของการนำเสนอข้อเท็จจริง
7. มองโลกในแง่ดี
8. มองเห็นผลประโยชน์ส่วนรวม
9. ช่วยกันหาแนวทางแก้ไขปัญหาของส่วนรวมและประเทศชาติ
10. มีวิญญูณความเป็นประชาธิปไตย

ด้านการประพฤติตน (Behavior)

สาธิต วงศ์หนองเตย ให้ความเห็นว่า ผู้สื่อข่าวการเมืองมืออาชีพต้องเป็นผู้ที่ติดตามประเด็น (ข่าว) ใกล้ชิด ติดตามข่าวสาร ค้นคว้าหาข้อมูลและความรู้อยู่เสมอ มีการเตรียมและเตรียมตัวเป็นอย่างดีในการทำข่าว และประการสำคัญต้องมีการตรวจสอบข่าวทั้งเพื่อมิให้ตกเป็นเครื่องมือหรือถูกนักการเมืองหลอก โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องไม่ทำข่าวโดยมีวัตถุประสงค์แอบแฝง หรือมีการรับอามิสสินจ้างใด ๆ

“...ในสายตามผม ต้องเป็นคนที่ติดตามประเด็นใกล้ชิดติดตามข่าวสาร ค้นคว้าหาความรู้ข้อมูล เตรียมและเตรียมตัวเป็นอย่างดี...ต้องอาศัยความอดทนในการ

ชักถาม แล้วก็มีประเด็นที่ชักถามแล้วทำให้ได้คำตอบที่อยากจะได้...ความเป็นมืออาชีพอีกอย่างที่เพิ่มเติมขึ้นก็คือ การตรวจสอบข่าวซ้ำ เพราะบางทีนักข่าวการเมืองก็โดยนักการเมืองหลอก...” (สาธิต วงศ์หนองเตย, สัมภาษณ์)

ด้านองอาจ คล้ามไพบูลย์ ค่อนข้างให้น้ำหนักกับการรับสินบน และการยึดมั่นในจรรยาบรรณทางวิชาชีพมาก โดยแสดงความเห็นว่าผู้สื่อข่าวการเมืองมืออาชีพนั้นต้องมีพฤติกรรมในลักษณะที่ “ไม่เรียกเงิน ไม่รับซอง ต้องรักษาระยะห่างระหว่างแหล่งข่าวกับตนเอง ไม่ให้สัมพันธ์ใกล้ชิดมากเกินไป ต้องไม่มีอคติ และยึดมั่นในจรรยาบรรณทางวิชาชีพ” (องอาจ คล้ามไพบูลย์, สัมภาษณ์)

ในส่วนของ รณฤทธิชัย คานเขต มีความเห็นคล้ายกับองอาจ ซึ่งรณฤทธิชัย ให้ความสำคัญกับประเด็นหลักเพียงประการเดียวคือ การไม่แสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ โดยกล่าวว่า

“อย่าแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ โดยไปเรียกร้อง หากเขาให้เองเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็เป็นเรื่องของสินน้ำใจ...ถ้าจะเบรกว่าด้วยการรับอามิสสินจ้าง หรือเขียนเชียร์โดยรับอามิสสินจ้าง ไม่ได้เกิดประโยชน์ มันผิดจรรยาบรรณ แต่ส่วนใหญ่ก็ทำกัน นักข่าวการเมืองรวบทั้งนั้น ระดับโต๊ะนะ! เป็นเจ้าของโรงแรมก็มี” (รณฤทธิชัย คานเขต, สัมภาษณ์)

ในขณะที่ ระนองรักษ์ สุวรรณฉวี เน้นถึงการนำเสนออย่างตรงไปตรงมา และการมีจรรยาบรรณทางวิชาชีพ โดยกล่าวว่า “...มืออาชีพควรนำเสนออย่างตรงไปตรงมา ให้ข้อเท็จจริงในการให้สัมภาษณ์ และมีจรรยาบรรณของผู้สื่อข่าว ทุกอาชีพก็มีจรรยาบรรณของตนเอง ต้องยึดตามจรรยาบรรณของผู้สื่อข่าว” (ระนองรักษ์ สุวรรณฉวี, สัมภาษณ์)

ส่วน กุเทพ ไสกระจ่าง กล่าวว่า

“...จะต้องให้ความเคารพต่อแหล่งข่าว ว่าข่าวคืออะไร คำพูดที่แหล่งข่าวให้เขาเป็นอย่างไร เขาจะต้องไม่ไปต่อเติมแต่ง เพื่อให้เกิดความเข้าใจผิด หรือเพื่อบรรลุเป้าหมายอคติส่วนตัวของเขา ต้องเคารพต่อข้อมูลที่เขาได้มาว่าเป็นอะไรแน่ เขาจะต้องไม่มีอคติ ไม่ได้มาทำข่าวเพื่อจะล้มล้างทำลายโดยอคติ แต่ว่าเสนอข่าวในลักษณะที่เป็นข่าว ไปฟังแถลงข่าวต้องรู้ว่าเขาหมายความว่าอย่างนั้น ไม่ใช่ไปเสนออีกแบบหนึ่ง ทำให้เกิดปัญหา แสดงว่าไม่เคารพต่อแหล่งข่าว เขาก็ควรจะประพฤติปฏิบัติต่อวิชาชีพของเขา จรรยาบรรณของเขาเขียนไว้ว่าอย่างไร เขาก็ควรต้องเคารพตามนั้น” (กุเทพ ไสกระจ่าง, สัมภาษณ์)

กล่าวโดยสรุป ในทัศนะของนักการเมือง ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยระดับมืออาชีพ ต้องมีการปฏิบัติตนในลักษณะ ดังต่อไปนี้ คือ

1. นำเสนอข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา ตามข้อเท็จจริง
2. ไม่นำเสนอข่าวเพื่อจะลั้ล้าง ทำลายผู้ใดด้วยอคติส่วนตัว
3. ปฏิบัติตามจรรยาบรรณของอาชีพผู้สื่อข่าว
4. ไม่เรียกร้องหรือแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ไม่รับสินบน
5. ต้องรักษาระยะห่างระหว่างแหล่งข่าวกับตนเอง ไม่ให้สัมพันธ์ใกล้ชิดมากเกินไป
6. ติดตามประเด็นข่าวต่างๆ อย่างใกล้ชิด
7. ศึกษาค้นคว้าหาความรู้และข้อมูลอยู่เสมอ
8. มีการเตรียมและเตรียมตัวเป็นอย่างดีก่อนออกไปทำข่าว
9. มีความอดทนในการซักถาม
10. มีการตรวจสอบข่าวซ้ำเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องชัดเจน

ด้านแรงจูงใจ (Motivation)

สาธิต วงศ์หนองเตย ให้ความเห็นว่า ผู้สื่อข่าวมืออาชีพต้องมีแรงจูงใจประการแรก คือ ความรักในวิชาชีพข่าว ซึ่งจะนำไปสู่การเกิดแรงจูงใจในการทำงาน ที่สามารถตอบสนองได้ทั้งตนเอง ทั้งอุดมการณ์ทางวิชาชีพ และสร้างความเจริญก้าวหน้าทางอาชีพให้แก่ตนเองได้ ดังที่สาธิต วงศ์หนองเตย ได้กล่าวไว้ว่า “...แรงจูงใจจะใช้ในแง่การทำงาน ผมว่าต้องรักวิชาชีพนี้ คนที่รักวิชาชีพนี้มันจะต้องมีแรงจูงใจในการทำงานสูง เพราะเขาต้องทำเพื่อตอบสนองทั้งตัวเอง ตอบสนองทั้งอุดมการณ์ในวิชาชีพและตอบสนองความก้าวหน้าในวิชาชีพของตัวเอง...” (สาธิต วงศ์หนองเตย, สัมภาษณ์)

ส่วน องอาจ คล้ามไพบูลย์ เน้นในเรื่องของการนำเสนอในสิ่งที่ถูกต้อง เพื่อให้สังคมได้รับรู้ข้อเท็จจริง โดยไม่ต้องเกรงกลัว โดยกล่าวว่า “...ต้องมีความกล้า...ทำตามหน้าที่ของสื่อมวลชน กล่าวคือ ถ้าพบเห็นความไม่ถูกต้องก็ต้องทำหน้าที่เปิดโปง...” นอกจากนี้ องอาจ กล่าวถึง การรักในความเป็นอิสระของสื่อมวลชน ซึ่งต้องอาศัยจิตใจที่มั่นคง ไม่ไปขึ้นหรือตกอยู่ภายใต้อาณัติของนักการเมือง หรือไปเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ใดๆ ไม่ว่าจะเป็นตำแหน่ง เงินทอง หรือข่าวของต่างๆ

รณฤทธิ์ชัย คานเขต เน้นให้ผู้สื่อข่าวการเมืองมุ่งมั่นทำงานด้วยจรรยาบรรณ และมีอุดมการณ์ของสื่อมวลชนเป็นหลักยึด โดยกล่าวว่า “...ถ้าเรามีจรรยาบรรณ เรามีอุดมการณ์ ด้านตัวเราเอง...ถ้าเราไม่หลงไปกับอามิสสินจ้าง ของข้าราชการ ของขวัญ เราสามารถทำงานได้ตาม

แนวทางตามอุดมการณ์เต็ม 100 % เพียงแต่ไม่หลงระเหิกับสิ่งเหล่านั้น...” (รณฤทธิชัย คานเขต, สัมภาษณ์)

ในขณะที่ กุเทพ ไสกระจ่าง มองว่า แรงจูงใจของความเป็นมืออาชีพนั้นน่าจะต้องเกิดจากฐานของอุดมคติของวิชาชีพ และเป็นแรงส่งให้มุ่งหวังที่จะสร้างคุณภาพในงาน ได้รับการยกย่อง จนกระทั่งไปถึงการได้รับรางวัลอันเกิดจากการทำงานของตน ทั้งนี้ กุเทพ กล่าวว่า

“...แรงจูงใจที่จะเป็นมืออาชีพเป็นแรงจูงใจจากอุดมคติที่เกิดจากความคิด ความชอบส่วนตัวของเขาในเชิงคุณธรรม เขาอยากเป็นคนที่มีคุณภาพ เขาอยากเป็นคนที่ได้รับการยกย่อง เขาต้องการรางวัลที่มันเป็นสิ่งสะท้อนจากการทำงานแบบมืออาชีพ ซึ่งเป็นอุดมการณ์ที่สูงส่งของผู้สื่อข่าวคนนั้น นั่นเป็นตัวกระตุ้น เป็น Motivation หรือเป็นสิ่งที่ทำให้เขาต้องเป็นมืออาชีพ...” (กุเทพ ไสกระจ่าง, สัมภาษณ์)

ณัฐวุฒิ ไสยเกื้อ มองว่าแรงจูงใจที่สำคัญคือ ต้องปลูกฝังว่าสื่อต้องมุ่งตอบสนองความต้องการของประชาชน เป็นผู้รับใช้ประชาชน ซึ่งณัฐวุฒิ กล่าวว่า “...ตัวเองเป็นสื่อเพื่อรับใช้ประชาชน...มิใช่เป็นสื่อเพื่อปกป้องตัวเองจากทุกสายตาของสังคม...” (ณัฐวุฒิ ไสยเกื้อ, สัมภาษณ์)

กล่าวโดยสรุป ในทัศนะของนักการเมือง ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยระดับมืออาชีพ ต้องมีแรงจูงใจในการทำงาน ดังต่อไปนี้ คือ

1. รักในวิชาชีพ
2. รักในความเป็นอิสระของสื่อมวลชน
3. มุ่งตอบสนองอุดมคติหรืออุดมการณ์วิชาชีพของตน
4. มุ่งสร้างความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพ
5. มุ่งทำหน้าที่ภายใต้จรรยาบรรณวิชาชีพ
6. มุ่งเปิดโปงสิ่งที่ไม่ถูกต้องให้สังคมได้รับรู้
7. มุ่งสร้างงานที่มีคุณภาพ
8. มุ่งสร้างให้สังคมเกิดการยอมรับในผลงานของตน
9. มุ่งหวังรางวัลความสำเร็จในการทำงานอันเกิดจากความสามารถของตน
10. มุ่งตอบสนองหรือรับใช้ประชาชน

3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพผู้สื่อข่าวการเมืองไทย

สาธิต วงศ์หนองเตย ให้ความเห็นว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมีอาชีพ 5 ประการแรกมีดังนี้

1. ต้องเป็นผู้ผ่านประสบการณ์กับการทำข่าวหรือคลุกคลีกับแวดวงการเมืองมาก่อนประมาณ 2-3 ปี
2. ต้องเป็นผู้มีความกระตือรือร้น มีการค้นคว้า หาความรู้เพื่อประกอบข้อมูล และมีการเตรียมการอย่างดีก่อนทำข่าว
3. ต้องเป็นคนที่รู้จักวางตนให้เหมาะสม ไม่ห่าเหวหรือโกลัซติดกับแหล่งข่าวมากเกินไป
4. มีบุคลิกภาพที่เป็นมิตร ไม่แสดงอาการเยาะเย้ย ถากถาง หรือให้เล่ห์อุบายกับแหล่งข่าวหรือคนอื่น ๆ
5. มีกลวิธีการถ่ายทอดหรือนำเสนอสู่ประชาชนที่ดี รู้จักเลือกหยิบมุมที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนมานำเสนอ

ส่วนคุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ สาธิต วงศ์หนองเตย เห็นว่ามีเพียง 2 ประการใหญ่ ๆ คือ

1. เรียกร้องเอาผลประโยชน์ด้วยประการใด ๆ
2. นั่งเทียนเขียนข่าว โดยปราศจากข้อเท็จจริงที่ครบถ้วน

ในทัศนะขององอาจ คล้ามไพบูลย์ เห็นว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมีอาชีพที่สำคัญ 5 ประการแรก มีดังนี้

1. ต้องมีความรู้ ซึ่งไม่ใช่ความรู้ที่ต้องไปสอบ แต่เป็นความรู้ที่ต้องแสวงหาและสะสมอยู่ตลอดเวลา
2. มีความเชี่ยวชาญซึ่งมาจากการสะสมประสบการณ์ จนกลายเป็นทรัพยากรของตนเอง
3. จิตใจที่มั่นคงไม่วอกแวกกับอามิสสินจ้างหรือผลประโยชน์ใด ๆ
4. ต้องเป็นคนที่น่าเชื่อถือ โดยดูจากพฤติกรรมที่แสดงออก ซึ่งไม่จำเป็นว่าจะจะเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่
5. เป็นคนที่ยึดมั่นในจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ

ส่วนคุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ องอาจ กล่าวว่า คือคุณลักษณะที่ตรงกันข้ามกับที่

กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น

ระนองรักษ์ สุวรรณฉวี กล่าวถึงลักษณะของผู้สื่อข่าวการเมืองที่พึงประสงค์ 5 ข้อ ดังนี้
คือ

“1. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ไม่มองเริ่มต้นเป็นลบ (Negative) ไม่มองคู่สนทนาเป็นลบ หากมองคู่สนทนาเป็นลบคำถามจะออกมาจะติดลบ 2. ยึดหลักจรรยาบรรณของผู้สื่อข่าว 3. เสนอข่าวตรงไปตรงมา อย่าบิดเบือนให้อยู่ในกรอบ อย่าบิดประเด็น บางที่เราให้ข่าวไป ก็ไปย่อข่าวให้ผิดไปจากประเด็นที่ให้สัมภาษณ์ 4. การเขียนข่าว ถ้าเป็นไปได้ ควรมีทั้งในแง่ Positive และ Negative ของคู่สนทนา ซึ่งก็อยู่ในจรรยาบรรณ คืออย่าทำลายตัวผู้สนทนาต่อสังคม อย่ามุ่งทำลายแหล่งข่าว โดยการนำเสนอข่าวอย่าทำให้ประชาชนมองว่าเราติดลบเพื่อ ให้สังคมประณาม ต้องให้เกียรติคู่สนทนา 5. มีความเชี่ยวชาญเฉพาะในเรื่องที่ต้องการถาม มีการตั้งประเด็นคำถามที่ดี” (ระนองรักษ์ สุวรรณฉวี, สัมภาษณ์)

ส่วนคุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ ก็คือลักษณะที่ตรงข้ามกันกับที่กล่าวมาข้างต้น คือ
1. ไม่ยึดถือจรรยาบรรณ 2. มองคู่สนทนาเป็นลบหรือมองผู้ให้ข่าวเป็นลบ 3. ไม่มีมนุษยสัมพันธ์ (Human Relationship) 4. การนำเสนอข่าวบิดเบือน มุ่งทำลาย ไม่ตรงไปตรงมา และ 4. ขาดความเชี่ยวชาญเฉพาะในเรื่องที่ต้องการถาม การตั้งประเด็นคำถามไม่ดี

สำหรับ รณฤทธิ์ชัย คานเขต ได้กล่าวสรุปถึงคุณลักษณะของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยที่พึงประสงค์ 5 ประการ ว่าควรมีลักษณะ ดังต่อไปนี้ คือ

1. ต้องเป็นตัวของตัวเอง
2. เสนอข่าวด้วยความถูกต้อง
3. ประเด็นข่าวต้องเป็นที่น่าสนใจของผู้อ่าน และถ้าเราสามารถเสนอแนะได้ก็ควรจะต้องทำ ไม่ใช่ด่าอย่างเดียว ควรจะเสนอแนะด้วย ถ้าเรามีกินพอ มีความรู้ความสามารถพอที่จะเสนอแนะได้
4. ต้องไม่หวาดหวั่นต่อสภาพแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของผู้มีอิทธิพล หรือผู้มีอำนาจทางการเมือง
5. เวลาเขียนข่าวต้องละเอียด และเนื้อหาข่าวมีสาระชัดเจน

ส่วนคุณลักษณะอันไม่พึงประสงค์ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยก็คือ สิ่งตรงกันข้ามกับที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมด

กุเทพ ใสกระจ่าง เห็นว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย 5

ประการแรก มีดังต่อไปนี้ คือ

“1 ต้องวางตัวเป็นกลาง การทำหน้าที่จะต้องทำออกมาด้วยอาศัยข้อมูลที่เป็นข้อมูลแท้ๆ ไม่บิดเบือนข้อมูล ได้ข้อมูลมาอย่างไรก็นำเสนอไปอย่างนั้น 2 ต้องมีใจเป็นกลางในการนำเสนอข้อมูลด้วย โดยไม่ต้องเอาความเห็นส่วนตัวใส่เข้าไป 3 ต้องมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่น่าเสนอให้ถูกต้อง คือ ข่าวดังกล่าวไม่ได้มาโดดๆ แต่มีข้อมูลแวดล้อมอยู่ ก็คือต้องดูให้ลึกซึ่งครบกระบวนการ คือพูดง่ายๆว่า ให้ดูข้อมูลให้ครบถ้วนทั้งกระบวนการ ไม่ใช่ตัดเอาเฉพาะส่วนใดส่วนหนึ่ง เพราะนักการเมืองบางคนพูดคำหนึ่ง ก่อนหน้านั้นก็พูดมาตั้งเยอะแยะ อาจมีความหมายเชื่อมโยงกันอยู่ 4 ต้องมีทัศนคติที่ดี หรือมองโลกในแง่ดีต่อวงการเมือง ต่อสังคม 5 จะต้องยึดเป้าหมายของสังคมเป็นหลัก ไม่ใช่เป้าหมายส่วนตัวของคนใดคนหนึ่ง ในการปฏิบัติตามวิชาชีพนี้ต้องยึดเป้าหมายเป็นหลัก” (กฤเทพ ไสยกระจ่าง, สัมภาษณ์)

ส่วนคุณลักษณะ 5 ประการที่ไม่พึงประสงค์ มีดังต่อไปนี้ คือ

“...1) ใช้อคติส่วนตัวในการนำเสนอข่าว 2) มุ่งร้ายทำลายตัวบุคคล 3) มุ่งร้ายทำลายระบอบประชาธิปไตย พูดง่ายๆว่า ถ้าคุณอยู่ในวงการเมืองนี้ซึ่งเป็นประชาธิปไตย คุณจะต้องเคารพประชาธิปไตย เพราะว่าการเมืองแบบนั้นต้องยึดหลักประชาธิปไตย 4) ตกเป็นเบี้ยล่างของวิธีการที่จะจูงใจ ด้วยวิธีการให้สินบนหรืออะไรต่างๆ 5) ขาดความรู้พื้นฐานในทางการเมือง เกี่ยวกับใครเป็นใคร หรือไม่รู้เลย สื่อสารไม่รู้เรื่องเลย เสียเวลาเปล่าๆ..” (กฤเทพ ไสยกระจ่าง, สัมภาษณ์)

ณัฐวุฒิ ไสยเกื้อ เสนอคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยเพียง 4 ประการ ดังนี้ คือ

“...1. ต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องข่าวสารและความเป็นมาเป็นไปของบ้านเมือง 2. ต้องมีความเที่ยงธรรมและเป็นกลางเพียงพอที่จะเป็นผู้ถ่ายทอดนำเสนอโดยไร้อคติได้ 3. ควรจะเป็นคนที่มีความเปิดกว้างเพียงพอที่จะยอมรับมุมมองที่แตกต่างที่จะเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบการทำงานของตัวเองได้ด้วย และ 4. สำคัญที่สุดคือ ควรปฏิบัติหน้าที่ภายใต้ความเข้าใจและมีจิตวิญญาณของประชาธิปไตย...” (ณัฐวุฒิ ไสยเกื้อ, สัมภาษณ์)

ส่วนคุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ ก็คือสิ่งที่ตรงกันข้ามกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ทั้งหมด

กล่าวโดยสรุป ในทัศนะของนักการเมือง คุณลักษณะที่พึงประสงค์และคุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ของผู้สื่อข่าวการเมืองมืออาชีพนั้น มีดังต่อไปนี้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย

1. ต้องมีความรู้และแสวงหาความรู้สะสมอยู่ตลอดเวลา
2. ต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องข่าวสารและความเป็นมาเป็นไปของบ้านเมือง
3. มีความเชี่ยวชาญซึ่งมาจากการสะสมประสบการณ์จนกลายเป็นทรัพยากรของตน
4. จิตใจที่มั่นคงไม่วอกแวกกับอารมณ์สินจ้างหรือผลประโยชน์ใดๆ
5. ต้องเป็นคนที่น่าเชื่อถือ
6. เป็นคนที่ยึดมั่นในจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ
7. ผ่านประสบการณ์กับการทำข่าวหรือคลุกคลีกับแวดวงการเมืองมาก่อนประมาณ

2-3 ปี

8. ต้องเป็นผู้มีความกระตือรือร้น
9. มีการค้นคว้าหาความรู้เพื่อประกอบข้อมูล และมีการเตรียมการอย่างดีก่อน

ทำข่าว

10. ต้องเป็นคนที่รู้จักวางตนให้เหมาะสม ไม่ห่างเหินหรือใกล้ชิดกับแหล่งข่าวมากเกินไป

เกินไป

11. มีบุคลิกภาพที่เป็นมิตร ไม่แสดงอาการเยาะเย้ย หรือให้เล่ห์อุบายกับแหล่งข่าว

หรือคนอื่น ๆ

12. มีกลวิธีการถ่ายทอดหรือนำเสนอสู่ประชาชนที่ดี
13. รู้จักเลือกหยิบมุมที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน และเป็นที่น่าสนใจมานำเสนอ
14. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
15. เสนอข่าวตรงไปตรงมา ด้วยความถูกต้อง ไม่บิดเบือน ไม่ใส่ความเห็นส่วนตัว
16. เสนอข่าวอย่างรอบด้านทุกแง่มุม
17. เสนอข่าวต้องมีรายละเอียด และมีสาระชัดเจน
18. ย่อมุงทำลายแหล่งข่าว โดยการนำเสนอข่าวให้สังคมประณาม
19. ให้เกียรติคู่สนทนา (แหล่งข่าว)
20. มีความเชี่ยวชาญเฉพาะในเรื่องที่ตนเองทำ
21. มีการตั้งประเด็นคำถามที่ดี

22. ต้องเป็นตัวของตัวเอง
 23. ต้องไม่หวาดหวั่นต่อสภาพแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของผู้มีอิทธิพล หรือผู้มีอำนาจทางการเมือง
 24. ต้องวางตัวเป็นกลาง
 25. มองโลกในแง่ดี และมีทัศนคติที่ดีต่อวงการเมือง ต่อสังคม
 26. ยึดเป้าหมายของสังคมเป็นหลัก ไม่ใช่เป้าหมายส่วนตัว
 27. ต้องมีความเที่ยงธรรม
 28. เป็นคนที่มีความเปิดกว้างเพียงพอ
 29. ยอมรับมุมมองที่แตกต่าง และเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบการทำงานของตัวเองได้ด้วย
 30. ปฏิบัติหน้าที่ภายใต้ความเข้าใจและมีจิตวิญญาณของประชาธิปไตย
- คุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ ประกอบด้วย
1. เรียกร้องเอาผลประโยชน์ด้วยประการใดๆ
 2. นั่งเทียนเขียนข่าว โดยปราศจากข้อเท็จจริงที่ครบถ้วน
 3. ไม่มีความรู้ และไม่แสวงหาความรู้สะสม
 4. ไม่มีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ
 5. จิตใจไม่มั่นคง วอกแวกกับอามิสสินจ้างหรือผลประโยชน์ใดๆ
 6. เป็นคนที่ไม่น่าเชื่อถือ
 7. ไม่ยึดมั่นในจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ
 8. ไม่มีมนุษยสัมพันธ์ (Human Relationship)
 9. การนำเสนอข่าวบิดเบือน มุ่งทำลาย ไม่ตรงไปตรงมา ใช้อคติส่วนตัว
 10. ตั้งประเด็นคำถามไม่ดี
 11. ไม่เป็นตัวของตัวเอง
 12. นำเสนอข่าวด้วยไม่ถูกต้อง
 13. เนื้อข่าวไม่มีสาระ ขาดความชัดเจน
 14. ประเด็นข่าวไม่เป็นที่น่าสนใจของผู้อ่าน
 15. หวาดหวั่นต่อสภาพแวดล้อม เกรงกลัวผู้มีอิทธิพล หรือผู้มีอำนาจทางการเมือง
 16. มุ่งร้ายทำลายตัวบุคคล
 17. มุ่งร้ายทำลายระบอบประชาธิปไตย

18. ขาดความรู้ความเข้าใจพื้นฐานในทางการเมือง และความเป็นมาเป็นไปของบ้านเมือง

19. ความเที่ยงธรรมและเป็นกลาง

20. ไม่เป็นคนที่มีความเปิดกว้างเพียงพอที่จะยอมรับมุมมองที่แตกต่าง

21. ขาดความเข้าใจและไม่มีจิตวิญญาณของประชาธิปไตย

4. ความคิดเห็นที่มีต่อผู้สื่อข่าวและกระบวนการข่าวการเมืองไทยในปัจจุบัน

มุมมองที่มีต่อผู้สื่อข่าวและการนำเสนอข่าวการเมืองไทยในปัจจุบัน

ความคิดเห็นต่อผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบัน สาทิต วงศ์หนองเตย เห็นว่า ผู้สื่อข่าวการเมือง โดยเฉพาะผู้สื่อข่าวในภาคสนาม ส่วนใหญ่จะเป็นคนรุ่นใหม่ ๆ ที่มีความรู้ในเชิงประวัติศาสตร์การเมืองในระดับที่น้อยถึงน้อยมาก บางครั้งก็ขาดความเข้าใจในประเด็นดังกล่าวนี้ด้วย ดังถ้อยคำในการสัมภาษณ์ตอนหนึ่งว่า

...ผมคิดว่า นักข่าวการเมืองปัจจุบันที่เป็นนักข่าวในสนามนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นคนรุ่นใหม่ ๆ ที่ยังมีความรู้ในเชิงประวัติศาสตร์การเมืองย้อนหลังกลับไปไม่ต้องเยอะแค่ 10 ปีอย่างนี้ อยู่ในระดับที่น้อยถึงน้อยมาก คือ บางทีรู้แต่ว่าขาดความเข้าใจ เช่น นักข่าวที่มาทำงานปี 49-50 จะนึกไม่ออกว่าวิกฤตเศรษฐกิจต้มยำกุ้งปี 40 มันคืออะไร มันส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม การเมืองอย่างไร... (สาทิต วงศ์หนองเตย, สัมภาษณ์)

องอาจ คล้ามไพบูลย์ ค่อนข้างมองในเชิงบวกว่า ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันถือว่ายอมรับได้ในแง่ของการเรียกร้องผลประโยชน์ เพราะมีการแสวงหาผลประโยชน์น้อย แต่ในด้านการประสพการณ์ค่อนข้างน้อยเนื่องจากผู้สื่อข่าวที่ถูกส่งไปประจำในภาคสนาม เช่นที่ทำเนียบรัฐบาล คูเด็ก (อายุน้อย) เกินไป ซึ่งน่าจะมีการเสริมสร้างประสบการณ์ทำข่าวในด้านอื่นๆ ก่อนสักระยะหนึ่งจึงจะมอบหมายให้มาทำทางการเมือง

ส่วน ระนองรักษ์ สุวรรณฉวี มองว่า ทุกองค์กรข่าวมีความต้องการข่าวมากที่สุด มีการแข่งขันการหาข่าวแต่ในขณะที่ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันมีการทำข่าวแบบร่วมกันทำ ซึ่งทำให้การนำเสนอข่าวออกมาในลักษณะแบบเดียวกันหมด ทั้งนี้ ระนองรักษ์ กล่าวว่า

...ทุกสำนักต้องการหาข่าวให้ได้มากที่สุด สำนักข่าวไหนได้ข่าวก่อนจะได้เปรียบ แต่ในขณะเดียวกันผู้สื่อข่าวจะแชร์ข่าวซึ่งกันและกัน แล้วเวลาไปเขียนในกรอบเดียวกัน แต่อาจมีอาจฮาบ้าง ไม่ฮาบ้าง เพิ่มเติมประเด็นเข้าไปเองบ้าง อย่างเช่นหนังสือพิมพ์ สัมภาษณ์เราไม่กี่ฉบับแต่นำลงเป็นสิบฉบับ ก็เป็นลักษณะแชร์ข่าว...

(ระนองรักษ์ สุวรรณฉวี, สัมภาษณ์)

ในขณะที่ รณฤทธิชัย คานเขต ค่อนข้างมีมุมมองต่อผู้สื่อข่าวการเมือง และสื่อมวลชนในเชิงลบในแง่ของจรรยาบรรณในการปฏิบัติงาน โดยมองว่า ยังมีการบิดเบือน หลายครั้งที่มีการนำเสนอข่าวสารไม่ตรงประเด็นที่แหล่งข่าวให้สัมภาษณ์ ดังปรากฏในการให้สัมภาษณ์ตอนหนึ่งว่า

นักหนังสือพิมพ์ สื่อมวลชน ต้องนึกถึงผลประโยชน์ของพี่น้องประชาชนเป็นหลัก แต่ปัจจุบันนี้...กลายเป็นธุรกิจ จะเห็นว่าบางคนล้นนิงหน้าการเมือง เวลาให้สัมภาษณ์ นักข่าวก็มีเทปอัดเสียง เขาสามารถแกะทุกคำพูดได้ แต่หลังจากเขาส่งคำสัมภาษณ์ไปที่โต๊ะข่าว มันมีโต๊ะข่าวหน้าหนึ่งก่อน ที่เขาสามารถจะเปลี่ยนแปลงคำพูดเราได้ นี่คือนี่ที่ได้ประสบมาหลายครั้งจากการให้สัมภาษณ์ของตัวเอง...เป็นลักษณะที่มันมีธงของโต๊ะหนึ่งว่าเวลาเขาจะลงข่าว จะลงข่าวอย่างไรเพื่อให้เกิดความสนใจของผู้อ่าน หรือบางครั้งแม้ว่าจะดิสเครดิต (Discredit) ก็สามารถทำได้ ซึ่งไม่ตรงกับที่เราพูด (รณฤทธิชัย คานเขต, สัมภาษณ์)

อย่างไรก็ตาม รณฤทธิชัย ก็ยังมีความเห็นในเชิงบวกต่อผู้สื่อข่าวภาคสนามอยู่บ้าง ในแง่มุมมองของการพัฒนาทางด้านเครื่องมืออุปกรณ์ และการเตรียมตัว โดยกล่าวว่า “...เดี๋ยวนี้พัฒนาขึ้นในแง่การเตรียมความพร้อมก่อนออกไปทำงาน มีรถรา เครื่องไม้เครื่องมือ มีการเตรียมคำถาม เตรียมตัวที่จะสัมภาษณ์ อย่างผมเวลานักสัมภาษณ์ก็จะมีประเด็นมาให้ ถือว่ามีการเตรียมตัวที่ดี...”

กูเทป ไสกระจ่าง แสดงความคิดเห็นว่า ในปัจจุบันผู้สื่อข่าวการเมืองยังมีการนำเสนอข่าวไม่ถูกต้อง มีอคติในการนำเสนอข่าว และมักเน้นการทำข่าวบุคคลที่มีชื่อเสียงมากกว่า โดยกูเทป กล่าวว่า

...เรามองว่าผู้สื่อข่าวทุกคนก็ทำหน้าที่ เป็นงานของเขาเนาะ โดยหลักความเป็นมนุษย์เราก็เข้าใจ เห็นอกเห็นใจ ต้องการทำให้ดีและมีภาพลักษณ์ที่ดี แต่ถ้าในฐานะนักการเมือง บ่อยครั้งที่เราได้สัมผัสกับข่าวที่ออกไปโดยไม่ถูกต้อง มีอคติ เรามีความรู้สึกว่าทัศนคติของพวกเขาที่มีต่อนักการเมืองไม่ดีนัก แล้วก็จะมีความรู้สึกเวลาที่เราไปแถลงข่าว บางครั้งดูพวกเขาจะไม่ค่อยมองว่าเรามีคุณค่าหรือน่าสนใจเหมือนกับคนที่เขาต้องการว่าอยากให้เห็นเป็นข่าวอยู่แล้ว สมมติว่าเราเป็นโฆษกหรือทีมงานโฆษกไปแถลงข่าวบางเรื่อง ถ้าไม่ใช่ประเด็นที่เขาต้องการ เขาก็จะเฉยชาและไม่มีปฏิสัมพันธ์และมองดูเป็นเรื่องตลกขบขัน มัน

ไม่ควรจะเป็นอย่างนั้น... (กุเทพ ไสกระจ่าง, สัมภาษณ์)

นอกจากนี้ กุเทพ มองว่า ในเชิงอุดมการณ์หรือจิตวิญญาณของการเป็นผู้สื่อข่าว นั้นเปรียบเทียบกับยุคสมัยก่อนแล้ว ถือว่า มีน้อยกว่ายุคก่อน ๆ ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นเพราะการแข่งขันกันทางธุรกิจเป็นสิ่งบีบบังคับให้เป็นไปเช่นนั้น

ส่วน ญัฐภูมิ ไสยก้อ มีความเห็นว่า ในทุกวันนี้ ผู้สื่อข่าวการเมืองไทย และสำนักข่าวหลายแห่ง ใช้วิธีการไม่ถูกต้องในการทำหน้าที่การเป็นสื่อมวลชน โดยใช้พื้นที่สื่อเพื่อตอบโต้กับฝ่ายที่ตนเองไม่เห็นด้วย หรือมีแนวคิดที่ขัดแย้งกัน โดยญัฐภูมิ กล่าวว่า

...บางค่าย บางสำนัก คิดว่าคนเป็นสื่อ นั่งหน้าจอแล้วต้องตอบโต้แหล่งข่าว คือแหล่งข่าวพูดมาอย่างหนึ่ง คนนั่งหน้าจอจัดรายการข่าวได้เลย ซึ่งไม่ใช่ ไม่ถูกต้อง แต่บางสำนักข่าวทำแบบนี้...ผมคิดว่าที่ทำกันอยู่เนี่ย บางคนบางค่ายบางสำนักไม่ใช่วิธีการที่ถูกต้อง แล้วมันไม่เกิดผลดีต่อด้านใดๆเลยในวงวิชาชีพสื่อสารมวลชน ไม่ดีกับแนวปฏิบัติ ไม่ดีต่อแนววิชาชีพ ไม่ดีเลยละ เพราะว่าแทนที่คนทำสื่อจะทำด้วยความตั้งใจ ชีวิต จิตวิญญาณที่จะรับใช้ประชาชน หลายคนก็ทำเพื่อรับใช้ความต้องการของตัวเอง รับใช้คนที่ตัวเองยอมรับ ศรัทธา เชื้อมัน หรือคนที่ตัวเองทำงานด้วย หรือได้รับผลประโยชน์ ก็เป็นอย่างนั้นไป...

(ญัฐภูมิ ไสยก้อ, สัมภาษณ์)

การประเมินระดับความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบัน

สำหรับการประเมินความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย สาริต วงศ์หนองเตย ค่อนข้างประเมินคะแนนในส่วนนี้ของผู้สื่อข่าวการเมืองค่อนข้างต่ำในเกือบทุกสื่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นผู้สื่อข่าวในภูมิภาค สาริต ให้คะแนนต่ำกว่าครึ่งค่อนข้างมากทีเดียว ทั้งนี้ ปราบกฏตั้งถ้อยคำในการให้สัมภาษณ์ดังนี้

ผู้สัมภาษณ์ : สมนะครับว่า ถ้าจะให้คะแนนผู้สื่อข่าวในความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองของไทยโดยรวม โดยภาพรวม ถ้าคะแนนเต็มร้อยนะครับ ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ให้สักกี่คะแนนในความเป็นมืออาชีพ ณ ปัจจุบัน

สาริต : พูดถึงตัวผู้สื่อข่าว ตัวนักข่าวนะ ไม่ได้พูดถึง บก. เฉลี่ยผมคิดว่าไม่น่าจะเกิน 55 พัน 50 ขึ้นมาน้อย

ผู้สัมภาษณ์ : โทษครับ

สาริต : โทษครับผมให้น้อยกว่าหนังสือพิมพ์อีกนะ ผมให้ 50

ผู้สัมภาษณ์ : วิฑูย์ครับ

สาธิต : พอ ๆ กับโทรทัศน์ครับ พวกนี้...ต้องเร่งรับในการนำเสนอ

ผู้สัมภาษณ์ : แล้วถ้าประเมินผู้สื่อข่าวภูมิภาคล่ะครับ

สาธิต : ภูมิภาคนี้ผมให้ 30 เลยครับ ให้ตกเลย

ส่วน องอาจ คล้ามไพบูลย์ มีความเห็นแตกต่างไปจากสาธิต บ้าง โดยประเมินความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ประเภทหนังสือพิมพ์ ในสัดส่วนคะแนนที่สูงกว่าสื่อมวลชนประเภทอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อโทรทัศน์จะได้คะแนนประเมินต่ำที่สุดประมาณ 50 คะแนนเท่านั้น ดังปรากฏในการสัมภาษณ์ดังนี้

ผู้สัมภาษณ์ : ปัจจุบันมองในภาพรวมทั้งหมด ถ้าคะแนนเต็มร้อย ในการปฏิบัติงานผู้สื่อข่าวการเมืองของหนังสือพิมพ์ ในความเป็นมืออาชีพ ท่านจะให้สักกี่คะแนน

องอาจ : ผมว่า 70 เปอร์เซนต์

ผู้สัมภาษณ์ : โทรทัศน์ล่ะครับ

องอาจ : ผมว่า 50 เปอร์เซนต์

ผู้สัมภาษณ์ : แล้ววิทยุล่ะครับ

องอาจ : ในแง่ข่าว ผมว่า 60-70 เปอร์เซนต์

ผู้สัมภาษณ์ : โดยสรุปแล้วก็ให้สื่อหนังสือพิมพ์ค่อนข้างเยอะกว่า เพราะอะไรถึงให้สื่อที่นี้น้อยกว่า

องอาจ : เพราะธุรกิจเข้าไปเกี่ยวข้องน้อยกว่าทีวี เพราะทีวีเขาต้องระมัดระวัง ถ้าเขาถูกแทรกแซง เขาไม่ยากไปยุ่งกับคนมีอำนาจ ผลประโยชน์ที่เขาจะได้มหาศาล ส่วนมากทีวีก็รับสัมปทานจากรัฐ

ส่วน รณฤทธิ์ชัย คานเขต ประเมินความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองของสื่อประเภทต่างๆ ใกล้เคียงกัน แต่หนังสือพิมพ์มีคะแนนสูงกว่าสื่อโทรทัศน์และวิทยุเล็กน้อย ยกเว้นสื่อของรัฐ ที่เห็นว่ามีความประเมินต่ำกว่าสื่อภาคเอกชน โดยกล่าวว่า

ส่วนตัวคิดว่าแล้วแต่ฉบับ ฉบับใหญ่ๆ คุณภาพของตัวคนดี ฉบับเล็กๆ ค่าตอบแทนไม่สูงได้แค่นี้ก็ โอ.เค.รวมๆ แล้ว อย่างน้อยก็ 70-80%...สำหรับโทรทัศน์ช่อง 3 ช่อง 7 เขามีคนของเขาพร้อม ทีมงานพร้อม ชัก 70% ช่อง 11 ได้บางจังหวัด มั่นของรัฐ บางทีก็ห่วยไป ได้ชัก 60% ก็ดีแล้ว ช่อง 9 สมัยก่อนค่อนข้างดี มันอยู่ที่ผู้บริหารด้วย ผู้บริหารถ้ามือไม่ถึง เวลาเรตติ้งตก วิธีการแก้ไขไม่รู้

จะได้อย่างไร แก่ไม่ถูก...วิทย์ก็พอๆ กันกันโทรศัพท์...

กรุงเทพ ไส้กระจ่าง ประเมินความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยค่อนข้างต่ำเช่นกัน โดยประเมินให้คะแนนดังนี้ “...หนังสือพิมพ์นี้อยู่ที่ สัก 50 วิทย์ ทวี นี้อยู่ที่ 60 ไปเลย เพราะว่าสื่อหนังสือพิมพ์เขียนด้วยสีสันมากกว่า ส่วนผู้สื่อข่าวภูมิภาคได้เท่ากันที่ 60 ทั้งสื่อทีวี วิทย์หรือสิ่งพิมพ์...”

ในขณะที่ ญัฐภูมิ ไสยเกื้อ กลับกลายเป็นผู้ที่ประเมินความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในระดับที่ค่อนข้างสูงกว่าคนอื่นๆ โดยให้คะแนน 70 คะแนนเท่ากันทั้งสื่อหนังสือพิมพ์ โทรศัพท์ และวิทย์กระจายเสียง

ทั้งนี้ โดยสรุปในภาพรวม การประเมินความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันของกลุ่มนักการเมือง ปรากฏผลดังตารางที่นำมาแสดง ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.4

แสดงผลการประเมินความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันใน
ทัศนะของกลุ่มนักการเมือง

ผู้ประเมิน	ระดับความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยโดยภาพรวม (100)		
	หนังสือพิมพ์	โทรศัพท์	วิทย์กระจายเสียง
สาริต วงศ์หนองเตย	55	50	50
องอาจ คล้ามไพบูลย์	70	50	60
ระนองรักษ์ สุวรรณฉวี	N.A.	N.A.	N.A.
รณฤทธิชัย คานเขต	75	65	60
กรุงเทพ ไส้กระจ่าง	50	60	60
ญัฐภูมิ ไสยเกื้อ	70	70	70
คะแนนเฉลี่ยรวม	62	59	60

(N.A. = ไม่ได้ประเมินให้คะแนน)

จากตารางที่ 4.4 ดังกล่าวข้างต้น พบว่า ในทัศนะของนักการเมือง ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในสังกัดหนังสือพิมพ์ได้รับการประเมินความเป็นมืออาชีพสูงกว่าสื่อประเภทอื่น ๆ แต่ค่อนข้าง

มีคะแนนไม่ต่างกันมากนักเมื่อเทียบกับสื่ออื่นๆ โดยมีคะแนนสูงสุด 75 คะแนน (จาก 100 คะแนน เต็ม) คะแนนต่ำสุด 50 คะแนน ในขณะที่ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในสังกัดโทรทัศน์ได้รับการประเมิน ความเป็นมืออาชีพน้อยกว่าสื่ออื่น ๆ โดยมีคะแนนสูงสุด 70 คะแนนคะแนนต่ำสุด 50 คะแนน ส่วน ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในสังกัดวิทยุกระจายเสียง ได้รับการประเมินความเป็นมืออาชีพ ด้วยคะแนน สูงสุดที่ 70 คะแนน คะแนนต่ำสุด 50 คะแนนเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ คะแนนเฉลี่ยรวมของความเป็นมือ อาชีพสำหรับผู้สื่อข่าววิทยุกระจายเสียงแต่ละประเภท สรุปได้ดังนี้

- ผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ประเภทหนังสือพิมพ์ ได้รับการประเมินคะแนนเฉลี่ยของ ความเป็นมืออาชีพเท่ากับ 62 คะแนน
- ผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ประเภทโทรทัศน์ ได้รับการประเมินคะแนนเฉลี่ยของความเป็น มืออาชีพเท่ากับ 59 คะแนน
- ผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ประเภทวิทยุกระจายเสียง ได้รับการประเมินคะแนนเฉลี่ย ของความเป็นมืออาชีพเท่ากับ 60 คะแนน

แนวทางในการพัฒนาความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย

ในการพัฒนาเพื่อยกระดับความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยนั้น สาทิต วงศ์ หนองเตย มีความเห็นว่า ต้องดำเนินการใน 3 ส่วนสำคัญ คือ 1) การรับคนเข้าทำงานเป็นผู้สื่อข่าว ที่จะต้องพิจารณาให้ครอบคลุมทั้งทางด้านทักษะ อุดมคติ จรรยาบรรณและความตั้งใจจริง 2) หลังจากการรับบุคลากรแล้ว ต้องมีการฝึกอบรมในด้านความรู้และทักษะทางวิชาชีพเป็น ระยะเวลาหนึ่งก่อนที่จะให้ออกไปทำงาน 3) สถาบันการศึกษาต้องมีความเข้มงวดในการฝึกฝน ทักษะและการเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพให้กับผู้เรียน โดยสาทิต กล่าวว่า

...ผมว่ามันมี 3 ส่วนหลักที่สำคัญ 1. ก็คือการ Recruit คนเข้าทำงานของ หนังสือพิมพ์ของสื่อต่าง ๆ คือ การรับคนเข้าทำงาน มันก็ต้องมีการทดสอบดู ทักษะกันพอสมควร อุดมคติ จรรยาบรรณ ความเป็นวิชาชีพ ตั้งใจ อะไรต่ออะไร ตรงนั้นสำคัญ ประการที่ 2 ก็คือ เมื่อเข้ามาแล้ว มันต้องมีการพัฒนาทักษะ ความรู้ วิชาชีพ ด้วยการฝึกอบรม สักระยะหนึ่ง จึงจะปล่อยให้ทำงาน แล้ว Concurring ที่ทำงานไปก็ควรจะมีการพัฒนาตลอดเวลา อันที่ 3 ก็คือ ผมยังเชื่อ ว่าสถาบันการศึกษาที่ฝึกสอนคนด้านนี้ ไม่ว่าจะเป็นคณะนิเทศศาสตร์ คณะวารสารศาสตร์หรืออะไรก็แล้วแต่ สาขาทุกสาขา วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ มัน ต้องเข้มงวดกับการฝึกฝนทักษะ ความเป็นมืออาชีพ ต้องเข้มงวดกับเรื่องของการ เสริมสร้างจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพนั้น เพราะต้องยอมรับว่าอาชีพผู้สื่อข่าวมัน

ให้คุณให้โทษกับคนโดยตรง มีผลทันที พังทั้งชีวิตได้ ได้เกิดทั้งชีวิตได้... (สาธิต วงศ์หนองเตย, สัมภาษณ์)

นอกจากนี้ สาธิต มีความเห็นเพิ่มเติมว่า ต้องมีการปฏิรูปสื่อและส่งเสริมให้สื่อมีสภาวิชาชีพดูแล ควบคุมจรรยาบรรณกันเอง โดยสาธิตกล่าวว่า

มันต้องมีการปฏิรูปสื่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมให้สื่อมีสภาวิชาชีพ ดูแล ควบคุมจรรยาบรรณกันเอง ตัวกฎหมายที่เข้ามาก็เพียงแค่เอื้ออำนวยให้เกิดการควบคุมกันเองในเชิงมาตรฐานทางวิชาชีพ ขณะเดียวกัน ความพยายาม รัฐธรรมนูญที่พยายามเขียนในบทบาทสิทธิเสรีภาพ แต่มันขาดกลไกไปรองรับ ไม่ว่าจะเป็นกลไกที่เป็นเรื่องของกฎหมายที่ทำให้สื่อเขามีอิสระ ในการกำกับดูแลกันเองก็ดี เรื่องของการจำกัดการถือหุ้นในสื่อก็ดี เพื่อป้องกันการครอบงำข้ามสื่อเหล่านี้ เป็นต้น (สาธิต วงศ์หนองเตย, สัมภาษณ์)

ส่วน องอาจ คล้ามไพบูลย์ มีความเห็นว่า สิ่งที่ต้องพัฒนาคือความรอบรู้ในด้านต่าง ๆ ของผู้สื่อข่าว ส่วนด้านทักษะหรือเทคนิคในการทำข่าว น่าจะไม่ต้องพัฒนาเพิ่มเติม ดังปรากฏถ้อยคำในการให้สัมภาษณ์ดังนี้

ผู้สัมภาษณ์ : ถ้ามองในเรื่องการพัฒนาของผู้สื่อข่าวมืออาชีพของไทย ท่านมองว่าควรพัฒนาด้านไหนบ้าง

องอาจ : ความรอบรู้ทั้งหลายของผู้สื่อข่าว

ผู้สัมภาษณ์ : แสดงว่าผู้สื่อข่าวการเมือง ณ ปัจจุบันนี้ ที่ได้พบ ประสานงานหรือเกี่ยวข้องกับข้าราชการตราบนี้ ยังต้องพัฒนา ต้องมีเสรีภาพ

องอาจ : ใช่ครับ ต้องเสริม

ผู้สัมภาษณ์ : เรื่องเทคนิคคงไม่ต้องเสริม

องอาจ : ไม่ต้อง เพราะเป็นเรื่องปกติของสังคมนักข่าว

นอกจากนี้ องอาจ เห็นว่า ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบัน ค่อนข้างเป็นเด็ก (รุ่นใหม่) มากเกินไป ซึ่งควรจะให้มีการประสบการณ์ในการทำข่าวด้านอื่น ๆ มาก่อนที่จะมอบหมายให้ทำข่าวการเมือง โดยองอาจกล่าวว่า “ผู้สื่อข่าวการเมือง โดยเฉพาะที่ไปประจำทำเนียบ เด็กเกินไป ...เขาควรมีประสบการณ์ข่าวด้านอื่น ๆ มาก่อน เพราะการเมืองเป็นที่รวมของทุกอย่าง...”

ระนองรักษ์ สุวรรณฉวี มองว่า ควรพัฒนาใน 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นการพัฒนาด้านเทคโนโลยีที่ควรนำเทคโนโลยีอันทันสมัยมาเสริมสร้างประสิทธิภาพในการทำข่าว ส่วนด้านบุคลากร ควรมีการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องในเรื่องการนำเสนอข่าว บุคลิกภาพ และความรู้ โดย

ระนองรักษ์ กล่าวว่า “...ควรพัฒนาด้านเทคโนโลยี การมีและการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย...จะได้
 ชาวที่ทันใจ ได้ภาพข่าวที่จูงใจกว่ากัน...” (ระนองรักษ์ สุวรรณฉวี, สัมภาษณ์)

ส่วนด้านการพัฒนาบุคลากร ระนองรักษ์ กล่าวว่า “...คิดว่าน่าจะมีการอบรมอย่าง
 ต่อเนื่อง ในเรื่องการเขียนข่าว เรื่องบุคลิกภาพ และเรื่องของความรู้ ซึ่งคิดว่าสื่อ น่าจะทำอยู่แล้ว”
 (ระนองรักษ์ สุวรรณฉวี, สัมภาษณ์)

ด้านรณฤทธิชัย คานเขต ให้ความเห็นต่อประเด็นนี้ว่า ต้องพัฒนาในด้านอุดมการณ์
 ความเป็นสื่อมวลชนเพียงประการเดียว เพราะถ้ามีอุดมการณ์แล้ว การเรียนรู้ในสิ่งอื่นๆ ที่ตามมา
 จะเป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง โดยรณฤทธิชัย กล่าวว่า

...เราหวังว่า เด็กรุ่นใหม่จะเป็นเด็กที่มีอุดมการณ์ คือ ถ้ามีอุดมการณ์แล้ว การ
 เรียนรู้ในสิ่งต่าง ๆ จะเป็นไปในทางที่ถูกต้อง หวังว่าคนแกซึ่งเป็นไม้แก็ดตัดยาก ถ้า
 ตายไปแล้ว คนรุ่นใหม่เข้ามาแทนที่ที่ดี...เด็กรุ่นใหม่ที่มีอุดมการณ์จะสามารถ
 เขียนนำเสนอออกไปได้... (รณฤทธิชัย คานเขต, สัมภาษณ์)

กุเทพ ใสกระจ่าง มีความเห็นว่า ต้องพัฒนาให้มีความสามารถในการนำเสนอข่าวที่มี
 ความหลากหลายมากขึ้น และมีความเป็นอิสระจากการควบคุมขององค์กรให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่
 ในขณะนี้ โดยกุเทพ กล่าวว่า

...ต้องพัฒนาในด้านที่จะทำให้เขากลับที่จะนำเสนอความหลากหลายให้มากขึ้น
 ให้ประเด็นข่าวไม่กระจุก ข่าวต้องมีทั้งดีและไม่ดี แต่วันนี้มุ่งในมุมมองที่ไม่ดี มี
 ความขัดแย้งมากเกินไป...ข่าว นำเสนอแบบวิ่งตามประเด็น ตามกระแสเดียวกัน
 หมด เพราะฉะนั้น ควรให้เขาเป็นอิสระจากการควบคุมขององค์กรให้มากขึ้น
 (กุเทพ ใสกระจ่าง, สัมภาษณ์)

ณัฐวุฒิ ใสเกื้อ มีความเห็นว่า ต้องพัฒนาในด้านความเป็นกลางเป็นลำดับแรก ซึ่งใน
 ความเป็นกลางนี้ หมายถึง การปราศจากอคติ และอารมณ์ร่วมส่วนบุคคลในการนำเสนอข่าว ซึ่ง
 ในมุมมองสถาบันการศึกษาก็ควรจะมีส่วนในการปลูกฝังแนวคิดดังกล่าวให้กับผู้เรียนทางด้านนี้ด้วย
 โดยณัฐวุฒิ กล่าวว่า

...ผมว่าเอาความเป็นกลางก่อน พัฒนาด้านความเป็นกลางก่อน นำเสนอโดย
 ปราศจากอคติ ปราศจากอารมณ์ความรู้สึกส่วนบุคคล ต้องปลูกฝังว่าตนเองต้อง
 เป็นสื่อกลางระหว่างแหล่งข่าว ถ้าพูดเป็นหลักวิชาการทางนิเทศศาสตร์ ก็คือเป็น
 ระหว่างสารและผู้รับสาร ตัวเองเป็นผู้ส่งสารหรือสื่อกลาง แล้วก็เป็นผู้สะท้อน
 มุมมองความคิดเห็น แต่ต้องไม่ใช่ผู้ตัดสิน วันนี้สื่อมวลชนจำนวนไม่น้อยทำตัว

เป็นผู้ตัดสิน ข้ามเส้นมา ความจริงแล้วคนที่ตัดสินใจเชื่อ-ไม่เชื่อ ใช่-ไม่ใช่ ชอบ-ไม่ชอบ ในเรื่องราวทางด้านการเมืองต้องเป็นประชาชน (ณัฐวุฒิ ใสกึ่ง, สัมภาษณ์)

นอกจากนี้ ณัฐวุฒิ กล่าวเพิ่มเติมว่า

...วงการสื่อสารมวลชนไม่ใช่ที่รวมของคนดีร้อยเปอร์เซ็นต์ ก็เป็นศูนย์รวมของคนทุกแบบทุกประเภทเหมือนวงการอื่น ๆ ...เพราะฉะนั้นผมคิดว่า มันก็ต้องปลูกฝังกันตั้งแต่ระดับสถาบันการศึกษา ...สื่อบางคนทำตัวเหมือนคนที่กำชะตาของประเทศไว้ ไปจับมือกับเผด็จการสารพัดสารพัน ผมว่า สถาบันการศึกษาเป็นแหล่งผลิต มีความสำคัญมากๆ เลย ต้องให้นักศึกษาได้เข้าใจว่า การปกครองในระบบประชาธิปไตยเป็นอย่างไร วิถีของประชาชนเป็นอย่างไร ประวัติศาสตร์ประเทศไทยเป็นอย่างไร ต้องมีวิชาพวกนี้ ต้องมีคำอธิบาย และต้องตอกย้ำปลูกฝังให้นักศึกษาที่จะเป็นผลผลิตใหม่ในแวดวงนี้ได้เข้าใจว่า ตนเองออกมาทำหน้าที่ผู้ส่งสาร ไม่ใช่ผู้ตัดสิน...(ณัฐวุฒิ ใสกึ่ง, สัมภาษณ์)

กลุ่มผู้รับสารทางการเมือง (ภาคประชาชน)

1. นิยาม “ความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย”

คำรณ ชูเดชา แสดงทัศนะว่า “มืออาชีพ มีความหมายในแง่เชิงคุณภาพ ต้องทำการบ้าน มีกระบวนการวิเคราะห์ และล้วงลึกข่าวในเชิงสอบสวน” อีกทั้งยังเปรียบว่า “นักข่าว คือเทียน ที่จะให้แสงสว่างในมุมมืดได้” มากกว่าจะเป็นเพียงกระจกที่ทำหน้าที่ในการสะท้อนภาพเท่านั้น (คำรณ ชูเดชา, สัมภาษณ์)

ส่วนในด้านความเป็นอิสระ (autonomy) นั้น ความเป็นมืออาชีพต้องมีความกล้าที่จะนำเสนอข้อมูล ไม่ยอมให้ถูกแทรกแซง เพราะถือเป็นหัวใจของความเป็นมืออาชีพ โดยกล่าวว่า “อำนาจข้านอกมันมาบิดเบือนได้ะบก. ไม่ได้ เช่น บก. จะเสนอแบบนี้อาจต้องไปเสียดสีนักการเมือง เสียดสีแหล่งทุน ถ้ามืออาชีพจริงเขาต้องนำเสนอ” คำรณยกกรณีของ ITV ในสมัยหนึ่งว่า

“เคยมีกลุ่มกบฏ...คือ ถ้าคุณเข้ามาแทรกแซงการเสนอข่าวแบบนี้ ฉันขอไปเลือกอยู่ที่อื่นดีกว่า นักข่าวพวกนี้ไม่ได้กลัวเรื่องตงาน นักข่าวมืออาชีพมีแต่คนจะแย่งเอาไปทำงาน เพราะถ้าเมื่อไหร่โดนแทรกแซงได้ รับของนักการเมือง นักธุรกิจ ผมว่าเขาไม่ได้มีสภาพเป็นนักข่าวที่เป็นตามปรัชญา การแทรกแซงนี้เป็นประเด็นหัวใจของเขา..”

จะเด็ด เชาววิไล กล่าวว่า

“มืออาชีพ คือว่า คนซึ่งไม่ได้ทำงานแบบอาสาสมัคร คือทำงานแบบมีความเชี่ยวชาญ มีความเข้าใจในประเด็นของตัวเอง สามารถที่จะวิเคราะห์ได้ว่างานที่จะเดินไปมันจะเป็นอย่างไร ต้องมีความเชี่ยวชาญและก็รู้สึก รู้ชัดเจนและก็มองไปข้างหน้าได้ คือ ไม่ใช่ว่ามาถึงก็งมงายไม่รู้เรื่อง ไม่รู้ว่าจะเดินไปทางไหน...มืออาชีพต้องเชี่ยวชาญ ต้องชัดเจนและรู้ด้วยว่ามันจะไปอย่างไร และก็รู้ในเชิงยุทธศาสตร์และเป้าหมายที่ชัดเจน เห็นเป้าหมายและยุทธศาสตร์ที่จะไปถึงได้ชัด โดยที่ไม่ต้องมานั่งเรียนรู้ใหม่ คือ พวกนี้เขาเรียกว่าระดับเชี่ยวชาญ” (จะเด็ด เชาววิไล, สัมภาษณ์)

สงกรานต์ ภาคโชคดี ผู้อำนวยการ สำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า กล่าวว่า “ความเป็นมืออาชีพ ก็คือ ต้องทำจริงจังในอาชีพนั้น ใช้ชีวิตส่วนใหญ่เกาะติดกับเรื่องนั้น และมีความรู้ในเรื่องนั้นๆ ด้วย” (สงกรานต์ ภาคโชคดี, สัมภาษณ์)

มัชฌิมา กุญชร ณ อยุธยา ที่ปรึกษาด้านการส่งเสริมธุรกิจเพื่อสังคม ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กล่าวว่า “ความเป็นมืออาชีพ ก็คือ ได้รับการยอมรับว่า ‘มีฝีมือดีในอาชีพข่าว’ มีผลงานทั้งข้อเขียน-บทความที่ดีเป็นเครื่องพิสูจน์ และสะท้อนให้เห็นว่า ตัวเองมีวุฒิภาวะที่มีความรับผิดชอบสูง อีกทั้ง ยังต้องรวมถึงการยอมรับ ในแง่ของการมีความรู้และมีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 5 ปี” มัชฌิมา ยังเสริมอีกว่า “ความเป็นมืออาชีพยังต้องได้รับการยอมรับจากบุคคลต่างๆ เพื่อเป็นการรับรองว่าเป็นที่รู้จัก เป็นนักข่าวที่ดี เป็นมืออาชีพจริงๆ” (มัชฌิมา กุญชร ณ อยุธยา, สัมภาษณ์)

กิตติพงษ์ สุนประเสริฐ ผู้อำนวยการโครงการอาวุโสฝ่ายโครงการของ Inter News Network/ผู้เชี่ยวชาญช่วยงาน ผู้อำนวยการ TPBS กล่าวว่า ““การทำงานได้ดีในวิชาชีพ เรียนรู้ และรู้วิธีการทำอาชีพอย่างถ่องแท้ มีความตื่นตัว ใฝ่หาอยู่เสมอ เพราะว่ามีสิ่งใหม่เกิดขึ้นอยู่เสมอ ขณะเดียวกันก็ต้องรู้ว่า วิชาชีพตัวเองมีความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างไรด้วย” (กิตติพงษ์ สุนประเสริฐ, สัมภาษณ์)

สุริยะใส กตะศิลา เลขาธิการ ค.ร.ป. /ผู้ประสานงานกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย มองว่า ความเป็นมืออาชีพนั้น หมายถึง “ความตระหนักในบทบาทและหน้าที่นั้นๆ อย่างวิชาชีพสื่อก็ต้องเข้าใจ และตระหนักตลอดเวลาว่า บทบาทหน้าที่คือสื่อคืออะไร ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์อย่างไร ...ต้องเป็นธรรม ต้องรักษาความเป็นกลางให้มากที่สุด” โดยได้ขยายความคำว่า “ความเป็นกลาง” ว่า หมายถึง ความเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย อีกทั้งยังเพิ่มเติมว่า บทบาทหน้าที่

ของสื่อนั้นเป็นพันธกิจตลอดเวลาโดยไม่เลือกเวลา ไม่เหมือนการทำงานออฟฟิศทั่วไป นอกจากนี้ ยังต้องยึดถือจรรยาบรรณในวิชาชีพ ต้องมีวินัยและซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพตนเองด้วย (สุริยะใส กตะศิลา, สัมภาษณ์)

กล่าวโดยสรุป นิยาม “ความเป็นวิชาชีพหรือมืออาชีพ” ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ในทัศนะของผู้รับสารทางการเมืองหรือภาคประชาชน สามารถสรุปได้ดังนี้

ต้องทำจริงจังในอาชีพ ไม่ได้ทำงานแบบอาสาสมัคร ต้องทำการบ้าน ทำงานแบบมีความเชี่ยวชาญ มีความรู้ในเรื่องนั้นๆ อย่างถ่องแท้ รู้ลึก รู้ชัดเจนและก็มองไปข้างหน้าได้ เห็นเป้าหมายและยุทธศาสตร์ที่จะไปถึงได้ชัดเจน มีประสบการณ์ มีกระบวนการวิเคราะห์ มีความสามารถในการวิเคราะห์ และล้วงลึกข่าวในเชิงสอบสวน ความตระหนักและเข้าใจในบทบาท และหน้าที่ของวิชาชีพอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์อย่างไร มีวุฒิภาวะและมีความรับผิดชอบสูง มีความกล้าที่จะนำเสนอข้อมูล ไม่ยอมให้ถูกแทรกแซง ต้องเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย และรักษาความเป็นกลางให้มากที่สุด มีความรับผิดชอบต่อสังคม ยึดถือจรรยาบรรณของวิชาชีพ มีวินัยและซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพของตนเอง ผลิตผลงานด้านข่าว ทั้งข้อเขียน บทความ หรืออื่นๆ ที่มีคุณภาพดี เป็นเครื่องพิสูจน์ โดยได้รับการยอมรับจากบุคคลต่างๆ นอกจากนี้ ต้องมีความตื่นตัว ใฝ่หาเรียนรู้อยู่เสมอ

2. องค์ประกอบของความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย

ด้านความรู้ (Knowledge)

คำรณ ชูเดชา มีความเห็นว่า “นักข่าวสายการเมืองต้องเข้าใจโครงสร้างทางสังคม และมีแนวคิดทางสังคม ...ในสมัยก่อนจะเป็นฝ่ายซ้าย ฝ่ายขวาก็แล้วแต่ ต้องมีจุดหลักยึด...” ซึ่งก็คือ การมีอุดมการณ์เป็นจุดยืนนั่นเอง เนื่องจากการเป็นนักข่าวในสายการเมืองนั้นจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ กับกลุ่มคนการเมืองเป็นส่วนใหญ่ (คำรณ ชูเดชา, สัมภาษณ์)

จะเด็ด เชาววิไล กล่าวว่า

ควรรู้การเมืองในหลายระดับ ไม่ใช่การเมืองในกระแสหลักอย่างเดียว ไม่ใช่เป็นกลุ่มผลประโยชน์ เป็นการเมืองที่ที่อยู่แค่ในรัฐสภา หรือการเมืองแค่ว่าเห็น ๆ ควรจะรู้การเมืองในภาคประชาชนด้วย หมายความว่ามันมีกลุ่มผลประโยชน์ที่หลากหลายมาก ไม่ใช่เป็นแค่องค์กรประชาธิปไตยเพียงอย่างเดียว...จริง ๆ กลุ่มการเมืองมันมีเยอะ กลุ่มผู้ใช้แรงงาน กลุ่มคนยากจนที่เป็นกลุ่มสลัม กลุ่มแท็กซี่ ... เพราะฉะนั้นควรรู้ภาคการเมืองภาคกระแสหลักที่มาจากการเลือกตั้ง และอีกอันหนึ่งคือภาคกระแสประชาชน...ถ้าไม่รู้ก็จะไม่เข้าใจว่ามันโยงกันได้อย่างไร...

นอกจากนี้ จะต้องมีความรู้เรื่องประเด็นทางสังคม...เพราะสังคมไทยมันมีประวัติศาสตร์...ว่ามันมีความเป็นมาอย่างไร...ก็จะรู้รากฐาน ..อย่างสมมติการเมืองภาคประชาชน บทบาทขององค์กรพัฒนาเอกชนกับบทบาทภาคประชาชนมีมาเป็น 30 ปี เขาต้องศึกษาทำความเข้าใจว่ามันมาได้ยังไง ตั้งแต่เหตุการณ์ 14 ตุลา มันเกิดอะไรขึ้นบ้างในสังคมไทย ในการเมืองภาคประชาชน สองมันเกิดอะไรขึ้นบ้างในภาคการเลือกตั้ง ภาคการเมือง มันเกิดอะไรขึ้นบ้าง ถ้าเกิดมันโยงได้ออก ถ้าเขาไปทำข่าวมันก็จะทะลุ แต่ถ้าโยงไม่ออกเขาจะมองไม่ออก (จะเด็ด เชาว์วิไล, สัมภาษณ์)

สงกรานต์ ภาคโชคดี ผู้อำนวยการ สำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า กล่าวว่า ต้องมีความรู้ในเรื่องการทำข่าว มีความรู้ความเข้าใจในด้านการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเมืองในบริบทสังคมไทย ต้องเข้าใจในเรื่องกฎหมายและโครงสร้างการบริหารของประเทศ นอกจากนี้ ยังต้องรู้ในศาสตร์อื่นที่เชื่อมโยงเกี่ยวข้องกัน ได้แก่ เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และบริบทของความเป็นสังคมไทย (สงกรานต์ ภาคโชคดี, สัมภาษณ์)

มัชฌิมา กุญชร ณ อยุธยา ที่ปรึกษาด้านการส่งเสริมธุรกิจเพื่อสังคม ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กล่าวว่า “ต้องมีความรู้ทางด้านรัฐศาสตร์ เป็นพื้นฐาน ความรู้อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดก็ต้องมี คือ ความรู้ทางกฎหมาย เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ และทางด้านเทคโนโลยี ต้องมีความรู้ที่หลากหลาย นอกจากนี้ ควรมีความรู้เกี่ยวกับการเมืองต่างประเทศด้วย” (มัชฌิมา กุญชร ณ อยุธยา, สัมภาษณ์)

กิตติพงษ์ สุนประเสริฐ ผู้อำนวยการโครงการอาวุโสฝ่ายโครงการของ Inter News Network/ผู้เชี่ยวชาญช่วยงาน ผู้อำนวยการ TPBS ให้ความเห็นว่าการเป็นผู้สื่อข่าวการเมืองมืออาชีพนั้น ต้องมีความรู้ดังนี้ “1) ต้องมีความรู้ระบบการเมืองไทย 2) ต้องรู้ประวัติศาสตร์ ในที่นี้หมายถึงประวัติศาสตร์การเมือง 3) ต้องรู้จักแหล่งข่าวที่เป็นสายการเมือง 4) ต้องรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเมืองไทย เช่น รัฐธรรมนูญ...” อีกทั้งยังเพิ่มเติมว่า “ต้องรู้เรื่องต่างประเทศ ซึ่งหมายความว่ารวมถึง สถานการณ์ทางการเมืองต่างประเทศด้วย ..แล้วก็ต้องมีความรู้เกี่ยวกับสังคมทั่วไป เศรษฐกิจ วัฒนธรรม เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกัน และถ้ารู้ภาษาต่างประเทศได้จะดีมาก โดยเฉพาะภาษาอังกฤษเพื่อจะได้อ่านเปรียบเทียบกับ...” (กิตติพงษ์ สุนประเสริฐ, สัมภาษณ์)

สุริยะใส กตะศิลา เลขาธิการครป./ผู้ประสานงานพันธมิตรกล่าวว่า

“1) อย่างน้อยต้องมีความรู้วิชาพื้นฐานทางด้านรัฐศาสตร์ ทั้งทฤษฎีทางรัฐศาสตร์

ทฤษฎีการเมืองการปกครอง ต้องมีความเข้าใจในบริบททางการเมืองไทย ว่ามีองค์ประกอบอย่างไร เช่น พรรคการเมือง นักการเมือง สื่อมวลชน องค์การอิสระการเมืองภาคประชาชน รวมทั้งประวัติศาสตร์การเมืองด้วย อีกทั้งต้องเข้าใจทิศทางหรือกระแสการเมืองสากลด้วยควบคู่ไป ต้องเรียนรู้และศึกษาทำความเข้าใจเรื่องความสัมพันธ์เชิงอำนาจในการเมืองไทยว่า มีความสัมพันธ์ในรูปแบบใด มีองค์ประกอบอย่างไร มีกลุ่มอำนาจประเภท 2) ต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะทางสังคม เป็นความรู้ที่ต้องศึกษาอยู่ตลอด เป็นข้อมูลพื้นฐาน ทั้งนี้เพื่อใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์...” (สุริยะใส กตะศิลา, สัมภาษณ์)

กล่าวโดยสรุป ในทัศนะของผู้รับสารทางการเมืองมองว่า ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมืออาชีพนั้น ต้องมีความรู้ที่หลากหลายในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ

1. ต้องมีความรู้วิชาพื้นฐานทางด้านรัฐศาสตร์ ทั้งทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ ทฤษฎีการเมืองการปกครอง
 2. ต้องมีความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองไทยและบริบททางการเมืองไทย และความสัมพันธ์เชิงอำนาจในการเมืองไทย
 3. ต้องมีความรู้การเมืองในหลายระดับ ไม่ใช่รู้แค่การเมืองในกระแสหลักอย่างเดียว ต้องรู้การเมืองภาคประชาชน และการเมืองเรื่องชนกลุ่มน้อยด้วย
 4. ต้องรู้ประวัติศาสตร์การเมือง
 5. ต้องรู้จักแหล่งข่าวที่เป็นสายการเมือง
 6. ต้องรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเมืองไทย เช่น รัฐธรรมนูญ
 7. ต้องรู้เรื่องต่างประเทศ รวมถึงสถานการณ์ทางการเมืองต่างประเทศ รู้ทิศทางหรือกระแสการเมืองระดับสากล
 8. ต้องมีความรู้ด้านการทำข่าว
 9. ต้องรู้และเข้าใจโครงสร้างทางสังคม และแนวคิดทางสังคม
 10. ต้องมีความรู้ด้านสังคมศาสตร์ทั่วไป ทั้งด้านเศรษฐกิจ ธุรกิจ สังคม และวัฒนธรรม
 11. ต้องมีความรู้ทางด้านเทคโนโลยี
 12. รู้ภาษาต่างประเทศด้วยจะดีมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษ
- ด้านทักษะ (Skill)
- คำรณ ชูเดชา สำหรับทักษะที่สำคัญนั้น ก็คือ ทักษะด้านการสื่อสาร การพูด การตั้ง

คำถามให้ตรงประเด็น อีกทั้งยังต้องมีทักษะที่สำคัญทางด้านการมีมนุษยสัมพันธ์อีกด้วย เพราะ “นักข่าวการเมืองจะต้องใกล้ชิดผู้ใหญ่ ต้องรักษา connection หรือว่าความสัมพันธ์..” (คำรณ ชูเดชา, สัมภาษณ์)

จะเด็ด เชาว์วิไล กล่าวว่า “ทักษะที่ต้องมี คือ การเข้าหาแหล่งข่าว โดยเฉพาะ ทักษะในการเข้าหาผู้คน ...การเข้าหาภาคประชาชน กลุ่มคนกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่ยากกว่าการเข้าหานักการเมือง ...ต้องไม่คิดว่าตัวเองเป็นศูนย์กลาง เพราะจะไม่ได้อะไรที่ลึก นักข่าวรุ่นใหม่ส่วนมากมักชอบคิดว่าตัวเองเป็นนักข่าวใหญ่ที่ “คุณต้องบอกเขา” อย่างนี้ถือว่า ไม่มีทักษะในการเข้าหา มีปัญหาในการเข้าหาแหล่งข่าว ผิดกับคนรุ่นเก่า รุ่นแรกๆ ที่ใช้ทักษะด้านนี้เป็น ทำให้เป็นคนที่เป็นแบบกันเอง เป็นเพื่อน...ก็จะทำให้ได้ข่าวมาเยอะ” (จะเด็ด เชาว์วิไล, สัมภาษณ์)

สงกรานต์ ภาคโชคดี ผู้อำนวยการ สำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า กล่าวว่า “ต้องมีทักษะในการตั้งคำถามว่าถามอย่างไรจึงจะได้ความจริง มีการเกาะติดสถานการณ์ ไม่ใช่ทำไปวันๆ มีความสามารถในการนำเสนอให้คนทั่วไปอ่านรู้เรื่อง เข้าใจได้ สามารถใช้เทคโนโลยีเข้ามาเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานได้มากขึ้น” ส่วนทักษะทางด้านภาษาอังกฤษ สงกรานต์เห็นว่า “มีความจำเป็นอยู่บ้าง ถ้ามีก็จะเป็นประโยชน์ในการหาข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต แต่ถ้าเป็นผู้สื่อข่าวที่ทำข่าวเป็นภาษาต่างประเทศ เช่น หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ อย่างนี้ก็จำเป็นต้องมีทักษะทางภาษาอังกฤษ” (สงกรานต์ ภาคโชคดี, สัมภาษณ์)

มัชฌิมา กุญชร ณ อยุธยา ปรึกษาด้านการส่งเสริมธุรกิจเพื่อสังคม ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กล่าวว่า

ต้องได้รับการฝึกอบรม จนมีความสามารถในการทำข่าว ซึ่งในส่วนนี้พิสูจน์ได้ด้วยผลงานที่นำเสนอออกมาอย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ ต้องมีทักษะทางด้านภาษา การซักถาม ความสามารถในการตั้งคำถาม ความสามารถในการที่รู้จักใจของแต่ละคนที่เป็นแหล่งข่าว ส่วนภาษาต่างประเทศไม่ถือเป็นข้อบังคับ แต่ในยุคปัจจุบันน่าจะมีความจำเป็น เพราะโลกปัจจุบันเป็นโลกาภิวัตน์ ผู้สื่อข่าวจึงต้องเข้าใจภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะที่เป็นศัพท์เฉพาะทางวิชาชีพ (Technical Term) ซึ่งในทางการเมืองมีเยอะมาก (มัชฌิมา กุญชร ณ อยุธยา, สัมภาษณ์)

กิตติพงษ์ สุนประเสริฐ ผู้อำนวยการโครงการอาวุโสฝ่ายโครงการของ Inter News Network/ผู้เชี่ยวชาญช่วยงาน ผู้อำนวยการ TPBS แสดงทัศนะว่า ผู้สื่อข่าวการเมืองมืออาชีพต้องมีทักษะ ดังนี้คือ 1) ทักษะในการสัมภาษณ์ 2) ทักษะในการค้นคว้าหาข้อมูล 3) ทักษะในการเขียนข่าว 4) ทักษะในการทำข่าวเจาะลึกประเภท investigative และ 5) ทักษะด้านการคิด ซึ่งกิตติพงษ์

ได้เน้นว่าความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองนั้นประการสำคัญอยู่ที่ทักษะการคิด โดยได้กล่าวเพิ่มเติมว่า “...ผมให้น้ำหนักกับกรอบความคิดมาก คนเราถ้าคิดเป็น อะไรอย่างอื่นมันก็แก้ปัญหาได้ ..ต้องคิดประเด็นเป็น จับประเด็นเป็น” (กิตติพงษ์ สุนประเสริฐ, สัมภาษณ์)

สุริยะใส กตะศิลา เลขาธิการครป./ผู้ประสานงานพันธมิตรให้ความเห็นเกี่ยวกับทักษะที่มีมืออาชีพต้องมี ว่า 1) ในการเขียน การรายงานข่าวที่จะต้องแสดงให้เห็นถึงทักษะที่สำคัญคือ ทักษะในการจับประเด็น ที่สามารถจับประเด็นหลักแยกจากประเด็นรอง และประเด็นแวดล้อม 2) มีทักษะในการรู้จักแหล่งข่าวอย่างทะลุปรุโปร่ง ต้องอ่านให้ขาด ทั้งประวัติ วิธีคิด ผลงาน และ จุดยืนทางการเมือง 3) ทักษะในการตั้งและป้อนคำถาม โดยสุริยะใสชี้ว่า

“..การตั้งคำถาม..บางทีอาจจะสำคัญกว่าคำตอบ เพราะบางทีนักการเมืองผลิตคำตอบปลอมๆ ออกมา ตอบนักข่าว...ฉะนั้นสื่อต้องมีคำถามเพื่อให้นำไปสู่การค้นหาคำตอบให้ได้มากที่สุด โกลัเคียงที่สุด อาจจะไม่ใช่ตรงเป๊ะๆ แต่ว่าให้โกลัเคียงที่สุดว่าข่าวที่คุณจะรายงานจากนี้ไปคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด แล้วประชาชนจะได้รับข้อเท็จจริงมากที่สุด ไม่ใช่อยู่ในสงครามข่าวลือ..หรือหวาดลน แต่ ว่า ข้อเท็จจริงคนละเรื่อง...” (สุริยะใส กตะศิลา, สัมภาษณ์)

กล่าวโดยสรุป ในทัศนะของผู้รับสารทางการเมืองมองว่า ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมืออาชีพนั้น ต้องมีทักษะในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ

1. ทักษะด้านการสื่อสาร การพูด และการเขียน
2. ทักษะในการตั้งคำถามเพื่อให้ได้ประเด็นข่าว และข้อเท็จจริง
3. ทักษะด้านการคิด
4. ทักษะในการจับประเด็น
5. ทักษะในการสัมภาษณ์
6. ทักษะในการเขียนข่าว
7. ทักษะในการนำเสนอข่าวให้คนทั่วไปอ่านรู้เรื่อง เข้าใจได้
8. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์
9. ทักษะในการค้นหาแหล่งข่าวทุกประเภท
10. ทักษะในการค้นคว้าหาข้อมูล
11. ทักษะในการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน
12. ทักษะในการทำข่าวเจาะลึกแบบสืบสวนสอบสวน (Investigative)

ด้านบุคลิกภาพ (Trait)

คำรณ ชูเดชา ให้ความคิดเห็นว่า นักข่าวต้องมีบุคลิกภาพประการแรกก็คือ ความอดทน ประการต่อมา ต้องเป็นคนที่รู้จักแสวงหา ทั้งจากการตั้งคำถามและการขบคิด โดยให้เห็นผลเพิ่มเติมว่า “การทำงานการเมืองนั้น สิ่งนี้นักการเมืองพูดไม่ใช่ของจริง มันต่างจากนักธุรกิจที่พูดตรงไปตรงมา อย่างขายกาแฟก็พูดเป๊ะ นักการเมืองต่างกัน สิ่งที่พูดกับสิ่งที่ทำตรงกันข้าม เพราะฉะนั้น ต้องมีทักษะการแสวงหา การวิเคราะห์ ..เชื่อมโยงข้อมูล...” ซึ่งทักษะเหล่านี้จำเป็นต้องอาศัยประสบการณ์ในการทำงานด้วย” (คำรณ ชูเดชา, สัมภาษณ์)

จะเด็ด เชาว์วิไล กล่าวว่า “1) ควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี 2) ควรมีลักษณะของการเรียนรู้ เป็นคนที่เรียนรู้พร้อมที่จะศึกษา 3) ต้องมีข้อมูลพื้นฐานในการที่จะไปทำงานอย่างที่บอก 4) ต้องมีความกระตือรือร้นที่จะมีข้อมูลพื้นฐาน และ 5) พร้อมที่จะสมบุกสมบัน” (จะเด็ด เชาว์วิไล, สัมภาษณ์)

สงกรานต์ ภาคโชคดี ผู้อำนวยการ สำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า กล่าวว่า “ต้องมีความสุภาพ ให้เกียรติแหล่งข่าว แต่ก็ต้องมีจุดยืน และมีศักดิ์ศรีของความเป็นนักข่าว ส่วนบุคลิกอื่นๆ ที่ถือเป็นคุณสมบัติพื้นฐานที่ต้องมี ก็คือ ความขยัน ความอดทน ต้องทุ่มเทเวลาให้กับงานอาชีพ” (สงกรานต์ ภาคโชคดี, สัมภาษณ์)

มัชฌิมา คุญชร ณ อยุธยา ปรัชชาด้านการส่งเสริมธุรกิจเพื่อสังคม ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กล่าวว่า “ควรถือหลักความอ่อนน้อม ถ่อมตน พุดจาสุภาพ มิฉะนั้นแล้วจะไม่มี ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน การแต่งกายให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม ไม่ถึงกับต้องโก้หรู แต่ให้สุภาพไม่เป็นที่รังเกียจ ดูแคลน” (มัชฌิมา คุญชร ณ อยุธยา, สัมภาษณ์)

กิตติพงษ์ สุนประเสริฐ ผู้อำนวยการโครงการอาวุโสฝ่ายโครงการของ Inter News Network/ผู้เชี่ยวชาญช่วยงาน ผู้อำนวยการ TPBS กล่าวว่า ““ความเป็นมืออาชีพควรคิดถึงเรื่อง ความเป็นอิสระ ...จะเน้น 1) ความสุภาพ 2) ต้องเรียนรู้เรื่องมารยาทในการเข้าสถานที่สำคัญ... รวมถึงการสร้างบุคลิกที่ดีด้วยเพราะมันจะสร้างความน่าเชื่อถือ” (กิตติพงษ์ สุนประเสริฐ, สัมภาษณ์)

สุริยะใส กตะศิลา เลขาธิการครป./ผู้ประสานงานพันธมิตร กล่าวถึงบุคลิกภาพสำหรับผู้สื่อข่าวการเมืองมืออาชีพว่า

...ต้องไว ตื่นตัว แล้วก็เข้าใจ..เท่าทัน..และเข้าใจความผันผวนหรือการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง...ทั้งการเมืองไทย และการเมืองโลก...เพราะฉะนั้นสื่อ ต้องทำความเข้าใจอยู่ตลอดเวลา ต้องศึกษา ต้องอ่าน วิธีที่ดีที่สุดก็คือ ผู้สื่อข่าว

ต้องขยันอ่านหนังสือพิมพ์หรืออ่านข่าวทุกวันด้วยเหมือนกัน และก็ไม่ควรอ่านเฉพาะข่าวที่ตัวเองเขียน หรือสื่อที่เป็นสื่อของตัวเองสังกัดอยู่ ควรจะศึกษา ควรจะวิเคราะห์ด้วย เพราะว่าบางทีแหล่งข่าวคนเดียวกัน แต่ว่าอีกฉบับหนึ่ง อีกค่ายหนึ่ง ได้ข่าวที่ไกลกว่าหรือได้ข่าวอีกมุมหนึ่งนี้ มันก็ควรคิดว่า เกิดอะไรขึ้น ความคลาดเคลื่อนในการรับรู้ของเรา หรือว่าเทคนิคของแหล่งข่าวในการปล่อยข่าวหรือแปลตรงนี้ต้อง...เพื่อให้เกิดการเปรียบเทียบหรือเพื่อให้เกิดการแข่งขัน เป็นการแข่งขันที่มันจะเป็นประโยชน์กับประชาชนกับผู้บริโภคอย่างแท้จริง (สุริยะใส กตะศิลา, สัมภาษณ์)

กล่าวโดยสรุป ในทัศนะของผู้รับสารทางการเมืองมองว่า ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมืออาชีพนั้น ต้องมีบุคลิกภาพ ดังต่อไปนี้ คือ

1. เป็นคนว่องไว
2. มีความตื่นตัวอยู่เสมอ
3. แสดงให้เห็นว่ามีความเข้าใจและรู้เท่าทันความผันผวนหรือการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองทั้งการเมืองไทย และการเมืองโลก
4. มีมารยาทในการเข้าไปทำข่าวในสถานที่สำคัญ
5. สร้างบุคลิกให้มีความความน่าเชื่อถือ
6. มีความอ่อนน้อมถ่อมตน พุดจาสุภาพ
7. การแต่งกายให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมตามกาลเทศะ
8. มีความสุภาพ ให้เกียรติแหล่งข่าว
9. แสดงออกถึงการมีจุดยืน และศักดิ์ศรีของความเป็นนักข่าว

ด้านท่่าที่ต่อตนเองและวิชาชีพ (Self-concept and Profession Concept)

คำรณ ชูเดชา สิ่งที่สำคัญก็คือ การยึดมั่นผลประโยชน์ของประชาชน ให้สมกับความเป็น watch dog ทั้งจะต้องให้ชาวบ้านหรือประชาชนได้รับรู้ข้อเท็จจริงในสิ่งที่นักข่าวได้นำเสนอด้วย

จะเด็ด เชาว์วิไล กล่าวว่า

โลกทัศน์ในการมองสังคม มองโลกของนักข่าวการเมืองจะต้องกว้างมาก ต้องโยงได้ทุกเรื่องเข้ามาเป็นเรื่องเดียวกัน เช่น เกิด case บางอย่างที่มีโยงถึงเรื่องประเด็นทางการเมือง นักข่าวต้องโยงได้ว่าประเด็นคนโล้หรือสล้มมันเป็นเรื่องการเมือง ประเด็นแรงงาน เรื่องคนงาน คุณต้องอย่ามองเป็นปัญหาสังคมอย่าง

เดียว มันเริ่มจากปัญหาสังคมก่อน แต่มันโยงถึงเรื่องราวทางการเมืองด้วย เพราะฉะนั้นโลกทัศน์จะต้องกว้าง ต้องลึก ไม่ได้มองแค่ฉาบฉวยว่าเป็นเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ นอกจากนี้ ยังต้องมีหลักยึดมั่นของนักข่าว คือ จรรยาบรรณจะต้องนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ให้ได้ ประเด็นอีกอันหนึ่งก็คือ อย่ามีมุมมองของปัญญาชนชั้นกลางไปมองข่าวหรือตัดสินคนที่จนกว่า เพราะถ้าไม่ชัดเจนก็จะมีปัญหา..มันไม่ได้ ...นักข่าวมันมีแว่นลำบาก มันต้องเป็นกลางจริงๆ มีแว่นไม่ได้ (จะเด็ด เชาววิไล, สัมภาษณ์)

สงกรานต์ ภาคโชคดี ผู้อำนวยการสำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า กล่าวว่า ต้องมีโลกทัศน์ที่เห็นประโยชน์ส่วนรวม ไม่เป็นพวกบริโภคนิยม เพราะมีแนวโน้มที่จะทำให้เสียความเป็นมืออาชีพได้มาก ผู้ที่ติดความเป็นบริโภคนิยม อาจถูกแทรกแซงด้วยลาภ ยศ สรรเสริญ ได้ง่าย ผู้สื่อข่าวจึงควรเป็นผู้ที่มีโลกทัศน์ และชีวิตทัศน์ ที่เป็นคนมักน้อย สันโดษ ซึ่งเป็นจุดยืนที่สำคัญ เพราะทำให้คนที่จะมาซื้อขี้ยาก นอกจากนี้ ผู้สื่อข่าวการเมืองต้องยึดมั่นในความถูกต้อง มีความเป็นกลาง แต่ต้องอยู่ข้างความถูกต้อง ยึดประโยชน์สาธารณะเป็นหลัก (สงกรานต์ ภาคโชคดี, สัมภาษณ์)

มัทนิมา กุญชร ณ อยุธยา ปรัชชาด้านการส่งเสริมธุรกิจเพื่อสังคม ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กล่าวว่า “ต้องแสดงท่าทีที่น่าเชื่อถือ แสดงตนเป็นคนที่มีความรู้ มีความซื่อสัตย์ในอุดมการณ์ ไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวเรื่องผลประโยชน์ โดยหลักคือต้องซื่อสัตย์สุจริตต่ออาชีพการงาน มีคุณธรรม” (มัทนิมา กุญชร ณ อยุธยา, สัมภาษณ์)

กิตติพงษ์ สุนประเสริฐ ผู้อำนวยการโครงการอาสาเฝ้าฝายโครงการของ Inter News Network/ผู้เชี่ยวชาญช่วยงาน ผู้อำนวยการ TPBS กล่าวว่า “ต้องเปิดใจให้กว้าง เรียนรู้อยู่เสมอ และต้องเตือนตัวเองเสมอว่าเราไม่ได้เป็นคนเก่งคนเดียว ต้องหาเวลาไปเรียนรู้อย่างอื่นบ้าง จะได้เข้าใจว่ามันมีด้านอื่นๆ...อย่ามองโลกตามแหล่งข่าว” (กิตติพงษ์ สุนประเสริฐ, สัมภาษณ์)

สุริยะใส กตะศิลา เลขาธิการกรป./ผู้ประสานงานพันธมิตร เห็นว่า นักข่าวมืออาชีพควรมีท่าทีต่อตนเองและโลกทัศน์ในแง่ บทบาทและหน้าที่การมีความรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวม โดยกล่าวว่า

...ต้องมีกรอบในการวางความสัมพันธ์กับแหล่งข่าวอย่างเหมาะสม ต้องตระหนักตลอดว่าเราเป็นสื่อ ...ซึ่งถือเป็นอำนาจหนึ่งในสังคมที่สามารถพาสังคมลงเหวก็ได้ หรือทำให้สังคมก้าวพ้นจากวิกฤตก็ได้ คือ สื่อมีส่วนทั้งแก้ปัญหาสังคมและสร้าง

ปัญหาให้แก่สังคมได้ ฉะนั้นต้องคิดและมีดัชนีที่ให้ความมั่นใจกับสังคม เพราะหน้าที่ของสื่อที่นักข่าวทำกับด้วยผลประโยชน์ของส่วนรวม ไม่ใช่ผลประโยชน์ของค่าย ของสื่อที่คุณสังกัด ..ต้องคิดถึงส่วนรวมก่อน ..ไม่ควรเขียนข่าวอะไรก็ได้ โดยไม่สนใจข้อเท็จจริง ไม่สนใจผลกระทบที่ตามมา (สุริยะใส กตะศิลา, สัมภาษณ์)

กล่าวโดยสรุป ในทัศนะของผู้รับสารทางการเมืองมองว่า ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมีอาชีพนั้น ต้องมีท่าทีต่อตนเองและต่อวิชาชีพในลักษณะดังต่อไปนี้ คือ

1. การยึดมั่นผลประโยชน์ของส่วนรวมและประชาชน
2. มองสังคมและโลกด้วยโลกทัศน์ที่กว้าง
3. ต้องเปิดใจให้กว้าง
4. ไม่เป็นพวกบริโภคนิยม
5. ยึดมั่นในความถูกต้อง
6. มีความเป็นกลาง
7. ไม่ตัดสินผู้อื่นด้วยอคติส่วนตัว
8. แสดงตนเป็นคนที่ภูมิมีความรู้
9. มีความยึดมั่นในอุดมการณ์ ไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวเรื่องผลประโยชน์
10. ยึดถือความซื่อสัตย์สุจริตต่ออาชีพการงาน
11. ยึดมั่นในคุณธรรม
12. ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ
13. ต้องเตือนตัวเองเสมอว่าเราไม่ได้เป็นคนเก่งคนเดียว หาเวลาไปเรียนรู้ด้านต่างๆ

บ้าง

ด้านการประพฤติตน (Behavior)

คำรณ ชูเดชา แม้จะให้ความสำคัญกับทักษะด้านความสัมพันธ์ แต่คำรณก็ชี้ว่า นักข่าวต้องมีความประพฤติในลักษณะ “ควรมีระยะห่างกับแหล่งข่าว...แบบที่พูดกันได้ยิน เตะกันถึง ไม่ใช่ นั่งกันกอดคอ...คือให้มีระยะห่าง เพื่อไม่ให้นักข่าวโดนอำนาจของความสัมพันธ์นั้น...” (คำรณ ชูเดชา, สัมภาษณ์) อีกนัยหนึ่งเพื่อป้องกันไม่ให้นักข่าวต้องกลายเป็นเครื่องมือถูกหลอกใช้นั่นเอง

จะเด็ด เชาว์วิไล กล่าวว่า “1) ต้องรู้จริง รู้ลึก ชัดเจน 2) ต้องรู้แหล่งแสวงหาข้อมูลที่มีความหลากหลาย ไม่ใช่แค่รู้อยู่แค่นี้ไม่กี่จุด ต้องรู้ว่าภาคประชาชนมีแหล่งข้อมูลอะไร ต้องเข้าไปหาเขา...คือ ต้องเป็นที่อยากรู้อยากเห็น ชокแซก” (จะเด็ด เชาว์วิไล, สัมภาษณ์)

สงกรานต์ ภาคโชคดี ผู้อำนวยการ สำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า กล่าวว่า

“ต้องประพฤติตนเป็นคนที่มีความกระตือรือร้น อดทน ขยัน ใช้ชีวิตเรียบง่าย ไม่ติดความสบายมากเกินไป ไม่เป็นคนฟุ้งเฟ้อมากเกินไป การมีชีวิตเรียบง่าย จะทำให้สามารถทำงานได้เต็มที่ โอกาสที่จะพลาดพลั้งมีน้อย นอกจากนี้ ต้องยึดมั่นในจริยธรรม และมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ ที่เป็นไปตามมาตรฐานของวิชาชีพนั้นๆ”
(สงกรานต์ ภาคโชคดี, สัมภาษณ์)

มัชฌิมา กุญชร ณ อยุธยา ปรัชชาด้านการส่งเสริมธุรกิจเพื่อสังคม ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กล่าวว่า “ทำตัวเป็นนักข่าวที่ดี ประกอบอาชีพอย่างมีจริยธรรม ไม่รับอามิสสินจ้าง ไม่เขียนข่าวไปในทิศทางที่ให้ร้ายป้ายสี บิดเบือนไปจากความเป็นจริง อะไรที่เป็นผลลบต่อวิชาชีพ ต้องไม่ทำ” (มัชฌิมา กุญชร ณ อยุธยา, สัมภาษณ์)

กิตติพงษ์ สุนประเสริฐ ผู้อำนวยการโครงการอาวุโสฝ่ายโครงการของ Inter News Network/ผู้เชี่ยวชาญช่วยงาน ผู้อำนวยการ TPBS กล่าวถึงเรื่องการประพฤติตนของมืออาชีพว่า ต้องรวมเรื่องการแต่งตัวที่แสดงให้เห็นความสุภาพ และต้องไม่แสดงออกซึ่งความก้าวร้าว เพราะจะทำให้เห็นว่า สื่อไม่เป็นกลาง โดยกล่าวว่า “...หน้าที่สื่อลำบากมาก ถึงจะรักขอบใครจริงๆ หรือเกลียดใคร ต้องเก็บไว้จริงๆ เพราะว่า ถ้าคุณอยากรู้ในวิชาชีพนี้อีกต่อไป ไม่ใช่มันเป็นบันไดขึ้นไปเล่นการเมืองหรือว่าไปทำธุรกิจ คุณต้องรักษาไว้ เพราะว่าไม่อย่างนั้นเนี่ย คนจะไม่เชื่อถือ” นอกจากนี้ ยังต้องมีการประพฤติตนแบบโปร่งใส โดยชี้ว่า “...ต้องไม่รับผลประโยชน์ ..ของขวัญเล็กน้อยคงได้ แต่ว่าอะไรที่เป็นเงินทอง หรือว่าบางทีเขาให้แบบส่วนลด คือว่าขายหุ้นให้ ให้หุ้นราคาพาร์...” (กิตติพงษ์ สุนประเสริฐ, สัมภาษณ์) รวมถึงการประพฤติตนแบบข่มขู่ ล่วงเกินแหล่งข่าว (ในกรณีที่แหล่งข่าวเป็นผู้หญิง) และอย่าให้ทำ (กรณีที่แหล่งข่าวเป็นผู้ชาย) และต้องไม่ทำข่าวในลักษณะการขโมยข้อมูลกัน กิตติพงษ์ เน้นว่า การให้ได้มาซึ่งข้อมูลนั้น ต้องกระทำด้วยวิธีการที่ถูกต้อง ไม่ใช่วิธีที่ผิดกฎหมาย รวมทั้งต้องไม่ล่อซื้อด้วย อีกทั้งยังต้องรู้จักวิธีสนิทกับแหล่งข่าวในแบบที่ไม่สนิทสนมเกินไป เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาอคติหรือการเอนเอียงไปกับแหล่งข่าวด้วย

สุริยะใส กตะศิลา เลขาธิการกรป./ผู้ประสานงานพันธมิตรฯ กล่าวว่า สื่อต้องไม่ตกเป็นเครื่องมือแก่ใคร และระมัดระวังเรื่องผลประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์แอบแฝงหรือผลประโยชน์ทับซ้อน โดยชี้ว่า

..ต้องไม่ตกเป็นเครื่องมือทั้งโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์หรือว่าโดยเจตนาอื่น เช่น เพราะผลประโยชน์แอบแฝง ..ต้องระวัง..เรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนของสื่อก็มี บางทีบริษัทที่เป็นเจ้าของสื่อ นายทุนที่เป็นเจ้าของสื่อเองก็อาจจะมีธุรกิจอื่นด้วย หรือ

อาจจะมีความสัมพันธ์กับนักการเมือง ก็อาจจะเป็นปัญหาว่าเลือกปฏิบัติ พร้อมทั้งจะรายงานข่าวนี้หรือว่าเขียนข่าวนี้ และพร้อมที่จะมองข้ามหรือปิดตาข้างเดียวกับบางข่าว...อีกทั้งยังเน้นว่า สื่อต้องทำหน้าที่ในการถ่วงดุลและสร้างสมดุล ระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ของสังคมหรือส่วนรวม (สุริยะใส กตะศิลา, สัมภาษณ์)

ดังนั้น โดยสรุปในทัศนะของผู้รับสารทางการเมืองมองว่า ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมีอาชีพนั้น ต้องมีการประพฤติตนในลักษณะ ดังต่อไปนี้คือ

1. ประพฤติตนอยู่ในกรอบจริยธรรม
 2. ต้องมีการประพฤติตนแบบโปร่งใส กล่าวคือไม่รับอามิสสินจ้าง รั้งมัดระวังเรื่องผลประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์แอบแฝงหรือผลประโยชน์ทับซ้อน
 3. ไม่เขียนข่าวไปในทิศทางที่ให้ร้ายป้ายสี บิดเบือนไปจากความเป็นจริง
 4. ประพฤติตนเป็นคนที่มีความกระตือรือร้น
 5. อดทน ขยัน
 6. ใช้ชีวิตเรียบง่าย ไม่ติดความสบายมากเกินไป ไม่เป็นคนฟุ้งเฟ้อมากเกินไป
 7. ไม่ตกเป็นเครื่องมือแก่ผู้ใด
 8. ไม่ประพฤติตนโดยประการใดๆ ที่ทำให้เกิดผลลบหรือความเสื่อมต่ออาชีพของตน
 9. การให้ได้มาซึ่งข้อมูลนั้น ต้องกระทำด้วยวิธีการที่ถูกต้อง ไม่ใช่วิธีที่ผิดกฎหมาย
- ด้านแรงจูงใจ (Motivation)

คำรณ ชูเดชา ได้เสนอว่า ต้องมีวิธีสร้างแรงกระตุ้นเพื่อให้ตนเองมีไฟในการทำงานอยู่ตลอดเวลา (active) ทำให้รู้สึกกระตือรือร้นในการทำงานข่าว

จะเด็ด เชาว์วิไล กล่าวว่า

“1) งานของผู้สื่อข่าวมีประโยชน์ต่อการเปลี่ยนแปลง เพราะฉะนั้น ต้องคิดว่างานมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงไม่ว่าทางใดทางหนึ่ง นั่นคือ แรงจูงใจ...และควรมองในแง่บวกก็จะดีกว่า อันนี้คือ สิ่งที่ผมคิดว่ามันจะเป็นแรงจูงใจที่ดี 2) งานของผู้สื่อข่าวเป็นการรายงานข้อเท็จจริงสู่สังคม ซึ่งมีความสำคัญมาก...เป็นเรื่องเกี่ยวพันกับคนทุกส่วน ไม่ใช่แค่เฉพาะพรรคการเมือง นักการเมือง การเลือกตั้ง แต่มันจะเกี่ยวพันกับคนทุกกลุ่มในสังคมไทย เพราะฉะนั้นข้อเท็จจริงนี้จะมีผลที่ทำให้เรารู้สึกดีกับมัน หรือรู้สึกว่ามีผลกระทบเยอะ” (จะเด็ด เชาว์วิไล, สัมภาษณ์)

สงกรานต์ ภาคโชคดี ผู้อำนวยการ สำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า กล่าวว่า

“ต้องมีแรงจูงใจที่ มุ่งความสำเร็จของงาน มุ่งสร้างงานที่มีคุณค่าต่อสังคม มีจุดยืน เพื่อสาธารณะ ซึ่งถ้าผู้สื่อข่าวนำเสนอข่าวที่เป็นประโยชน์และทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในสังคมก็เป็นเรื่องที่ทำให้ภาคภูมิใจ

ส่วนการให้รางวัลก็ถือว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่า สำหรับคนที่ทำหน้าที่มาด้วยดี เป็นสิ่งหนึ่งที่แสดงถึงการยอมรับของสังคม แต่นั่นหมายความว่า รางวัลนั้นต้องให้ถูกคน ไม่มีการบิดเบี้ยวในกระบวนการให้รางวัล” (สงกรานต์ ภาคโชคดี, สัมภาษณ์)

มัชฌิมา คุญชร ณ อยุธยา ปรัชชาด้านการส่งเสริมธุรกิจเพื่อสังคม ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กล่าวว่า “ต้องมุ่งมั่นสร้างผลงานบนพื้นฐานความเป็นจริง มีความสร้างสรรค์ การเขียนบทวิเคราะห์ต้องเป็นบทวิเคราะห์ที่สร้างสรรค์ มุ่งทำให้สังคมดีขึ้น ช่วยจรรโลงสังคมให้ดีขึ้นกว่าเดิม ไม่ใช่ทำให้สังคมเลวลงหรือเสื่อมลง” (มัชฌิมา คุญชร ณ อยุธยา, สัมภาษณ์)

กิตติพงษ์ สุนประเสริฐ ผู้อำนวยการโครงการอาวุโสฝ่ายโครงการของ Inter News Network/ผู้เชี่ยวชาญช่วยงาน ผู้อำนวยการ TPBS กล่าวว่า “กล่าวถึงสิ่งที่จะแสดงให้เห็นถึงแรงจูงใจของความเป็นมืออาชีพก็คือ การเป็นผู้นำ ต้องไม่ถอยเมื่อมีอุปสรรค ต้องฝ่าฟันและต่อสู้ “...มีข่าวแล้วเขาไม่ถอยและเป็นผู้นำในการสัมภาษณ์ การเขียนข่าว ทำประเด็น...” (กิตติพงษ์ สุนประเสริฐ, สัมภาษณ์) นอกจากนี้ ยังรวมถึงต้องมีเป้าหมายในการทำงาน เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในอาชีพของตน ซึ่งความมุ่งมั่นในการทำงานเพื่อให้ได้รับรางวัลเป็นแรงจูงใจนั้น หมายความว่า ต้องได้ด้วยฝีมือ ด้วยวิธีการที่ถูกต้องด้วย โดยกล่าวว่า

เรื่องการได้รางวัล ..มืออาชีพควรจะคิดนะ ผมว่าคนเราควรมีเป้าหมาย ทำไมผิดหรือที่อยากได้รางวัล อยากเป็นบก. อยากก้าวหน้า ก้าวหน้าคือ จากเป็นนักข่าวแล้วก็ เป็น บก. วิ่งอยู่ในที่เดียวตลอดชีวิต ไม่ได้หรอก ...บางคนอาจมีปรัชญาอีกแบบ แต่ผมไม่เห็นด้วย..คนไทยมักจะต่อต้านคนที่ทะเลาะทะเลาะ หรือมีเป้าหมายในชีวิต แปลกดี ชอบคนถ่อมตัว

ดังนั้น โดยสรุปในทัศนะของผู้รับสารทางการเมืองมีความเห็นเห็นว่า ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมืออาชีพนั้น ต้องมีแรงจูงใจในการทำงานในลักษณะดังต่อไปนี้ คือ

1. ต้องมีวิธีสร้างแรงกระตุ้นเพื่อให้ตนเองมีไฟในการทำงานอยู่ตลอดเวลา (active)
2. ต้องมีเป้าหมายในการทำงาน เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในอาชีพของตน
3. ต้องฝ่าฟันและต่อสู้ ไม่ถอยเมื่อมีอุปสรรค
4. มุ่งความสำเร็จของงาน
5. มุ่งมั่นนำเสนอข้อเท็จจริงสู่สังคม

6. มีความมุ่งมั่นในการทำงานเพื่อให้ได้รับรางวัลด้วยฝีมือของตนเอง
7. มุ่งมั่นสร้างผลงานบนพื้นฐานความเป็นจริง มีความสร้างสรรค์
8. มุ่งนำเสนอข่าวสาร บทวิเคราะห์ที่สร้างสรรค์
9. มุ่งสร้างงานที่มีคุณค่าต่อสังคม
10. มุ่งทำให้สังคมดีขึ้น ช่วยจรรโลงสังคมให้ดีขึ้นกว่าเดิมไม่ใช่ทำให้สังคมเลวลงหรือ

เสื่อมลง

3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพผู้สื่อข่าวการเมืองไทย

คำรณ ชูเดชา เสนอว่า

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สื่อข่าวการเมือง คือ 1) การทำการบ้าน มีข้อมูล 2) การนำเสนอข่าวอย่างตรงไปตรงมา 3) มีความกระตือรือร้นในการหาข่าวเชิงลึก 4) ไม่ตกอยู่ใต้อำนาจนักการเมือง/นายทุน และการขึ้นนำ 5) มองประโยชน์ของสาธารณะ ส่วนลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ มีดังนี้ 1) เป็นเครื่องมือ/กระบอกเสียงของนักการเมือง 2) ไม่ได้มองประโยชน์ของชาวบ้าน มองแต่ประโยชน์ของพวกเขา 3) รับของใต้โต๊ะ 4) เอาอาชีพมาแสวงหาประโยชน์ทำตัวเป็นนายหน้า ล็อบบี้ ยีสต์ และ 5) ทำตัวเป็นพี.อาร์. เพื่อประโยชน์ของคนใดคนหนึ่ง เข้าข้างกัน ขาดความเป็นกลาง (คำรณ ชูเดชา, สัมภาษณ์)

จะเด็ด เชาววิไล กล่าวว่า

คุณลักษณะที่พึงประสงค์คือ 1) ต้องมีคุณธรรม จรรยาบรรณ 2) ต้องมีข้อมูลพื้นฐานเรื่องการเมืองในสังคมไทย ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม การเมืองภาคประชาชน 3) ต้องเป็นคนที่มีความกระตือรือร้น อยากรู้ อยากเห็นที่จะรู้ว่าจะสถานการณ์การเมืองเป็นอย่างไร 4) ต้องมีความเป็นกลาง 5) ต้องเป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ ส่วนคุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ ก็คือ 1) ไม่มีคุณธรรม เช่น พูดอย่างนี้ให้เราทำตาม ให้ชอง 2) ไม่มีความเป็นกลาง 3) ไม่ทำการบ้าน ไม่เตรียมข้อมูล ไม่อะไรเลยไปแบบดู้ดู้ด 4) รับผลประโยชน์จากผู้มีอำนาจ 5) ผักเฝ้ายาใดฝ่ายหนึ่ง... (จะเด็ด เชาววิไล, สัมภาษณ์)

สงกรานต์ ภาคโชคดี ผู้อำนวยการ สำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า กล่าวว่า

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ 1) มีจุดยืนเพื่อส่วนรวม เพื่อประโยชน์สาธารณะ 2) มีโลกทัศน์ ชีวทัศน์ ที่ถูกต้อง ช่วยเสริมสร้างการทำงานในวิชาชีพ 3) มีความรู้ดีใน

งานวิชาชีพของตน 4) มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ 5) มีความเป็นกลาง คืออยู่บนข้างความถูกต้อง

ส่วนลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ คือ 1) ไม่มีจุดยืนเพื่อส่วนรวม 2) ทุจริตรับสินบน ถูกซื้อตัวได้ง่าย 3) ขาดความรู้ในวิชาชีพ ทั้งความรู้ด้านวิชาการและความรู้ด้านเทคนิค 4) มีโลกทัศน์ และชีวิตทัศน์ที่ไม่เหมาะสม 5) ความประพฤติส่วนตัวไม่ดี ประพฤติตนในลักษณะที่ทำให้หมดความน่าเชื่อถือ (สงกรานต์ ภาคโชคดี, สัมภาษณ์)

มัชฌิมา กุญชร ณ อยุธยา ปรัชชาด้านการส่งเสริมธุรกิจเพื่อสังคม ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กล่าวว่า

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สื่อข่าวการเมือง คือ 1) มีความรู้ ในวิชาชีพ 2) มีผลงานเป็นที่ยอมรับของสังคม 3) มีคุณสมบัติเฉพาะตัวที่เปี่ยมไปด้วยคุณธรรม บุคลิกภาพเรียบร้อย อ่อนน้อม ถ่อมตน ไม่ก้าวร้าว 4) มีความเพียรพยายามที่จะสร้างผลงานให้ดี ไม่ย่อท้อ ไม่ใช้อคติในการเขียนข่าว 5) ต้องมีอิสระทางความคิด เป็นตัวของตัวเอง ส่วนคุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ ก็คือลักษณะที่ตรงกันข้ามกับที่กล่าวมา คือ ไม่มีความรู้ ไม่มีผลงาน ขาดคุณธรรม ไม่มีความเพียรพยายาม และขาดอิสระ (มัชฌิมา กุญชร ณ อยุธยา, สัมภาษณ์)

กิตติพงษ์ สุนประเสริฐ ผู้อำนวยการโครงการอาสาไผ่ฝายโครงการของ Inter News Network และผู้เชี่ยวชาญช่วยงานผู้อำนวยการ สถานีโทรทัศน์TPBS กล่าวว่า

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย คือ 1) ต้องรู้ประวัติศาสตร์ รู้ระบบการเมืองแบบทะลุปรุโปร่ง ทันท่วงที ทันโลก 2) ชยัน มองประเด็นขาด 3) ชื่อตรง เท่าทันสิ่งล่อใจทั้งหลาย 4) ทันโลกรอบตัว รู้ต่างประเทศ 5) ปรับตัวเองตลอดเวลา (update) ค้นหาหาความรู้เพิ่มเติมตลอด ไปฝึกอบรม (training) เพื่อพัฒนาตนเองและสร้างเครือข่ายให้มากขึ้น ได้รู้จักและพูดคุยกับผู้คนที่หลากหลาย... (กิตติพงษ์ สุนประเสริฐ, สัมภาษณ์)

ส่วนคุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ ก็คือสิ่งที่ตรงข้ามกับข้อที่กล่าวมาทั้งหมด คือ 1) ไม่มีความรู้ด้านใดเลย 2) ขี้เกียจ 3) รับสินบาท คาดสินบน 4) ไม่มองรอบตัว 5) ไม่ศึกษาเพิ่มเติม ไม่ไปสัมผัสคนทั่วไป (กิตติพงษ์ สุนประเสริฐ, สัมภาษณ์)

สุริยใส กตะศิลา เลขาธิการครป./ผู้ประสานงานพันธมิตรฯ ให้ความเห็นว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย 5 ประการ ก็คือ

...5 อันดับแรกคือ 1) จับประเด็นเป็น สามารถแยกประเด็นหลัก-รองได้ 2) การนำเสนอต้องทำให้สังคมคิดต่อได้หรือเป็นโจทย์ที่ทำให้สังคมคิดต่อ 3) ต้องมีความสม่ำเสมอ ตรงไปตรงมา ไม่มีวาระซ่อนเร้น ไม่มีอคติ หรือไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน มีลักษณะตรงไปตรงมากับการวิเคราะห์ การนำเสนอของสื่อต้องไม่แฝงระหว่างบรรทัดว่า..คุณได้มีการเลือกปฏิบัติหรือว่าเลือกใส่ความเห็นส่วนตัวเข้าไปจนไปชี้นำคนอื่น 4) ข้อเขียนหรือการนำเสนอต้องมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมหรือสังคม สามารถสัมผัสและจับต้องได้ ...ถือว่าได้แสดงความตระหนักต่อปัญหาสังคม...เป็นความพยายามที่จะหาทางออกหรือช่วยแก้ปัญหาให้กับสังคม 5) ต้องพร้อมให้โอกาสแต่ละฝ่ายได้นำเสนอข้อเท็จจริง ถือเป็นกาถ่วงดุลในการนำเสนอ ส่วนคุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ก็คือลักษณะที่ตรงข้ามกับข้อที่กล่าวมาข้างต้น... (สุริยะใส กตะศิลา, สัมภาษณ์)

สรุปในภาพรวม คุณลักษณะที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ในทัศนะของผู้รับสารทางการเมือง (ภาคประชาชน) มีดังต่อไปนี้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ

1. มีการเตรียมพร้อม ทำการบ้านก่อนออกไปทำข่าว
2. นำเสนอข่าวอย่างตรงไปตรงมา
3. มีความกระตือรือร้น
4. ไม่ตกอยู่ภายใต้อำนาจของนักการเมืองและนายทุน
5. มองประโยชน์สาธารณะ/ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง
6. ไม่ใช้วิชาชีพแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว
7. ไม่รับอามิสสินจ้าง/ซองขาว
8. ไม่เอนเอียงเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งโดยมีอคติ
9. มีความเป็นกลาง
10. มีคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ
11. มีความรู้พื้นฐานในเรื่องการเมือง ประวัติศาสตร์การเมือง วัฒนธรรมและการเมือง

ภาคประชาชน

12. เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้อยู่ตลอดเวลา
13. มีโลกทัศน์และชีวทัศน์ที่ช่วยเสริมสร้างการทำงานในวิชาชีพ เช่น ไม่ใช้ชีวิตหรูหรา

ฟุ่มเฟือย ไม่หลงบริโภคนิยม

14. มีผลงานเป็นที่ยอมรับของสังคม
15. มีความอ่อนน้อม ถ่อมตนไม่ก้าวร้าว
16. มีความเพียรพยายามในการแสวงหาข่าว
17. มีอิสระทางความคิด
18. เป็นคนทันต่อสถานการณ์ทั้งในระดับประเทศและระดับโลก
19. มีความสามารถในการปรับตนเองให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ได้ดี
20. มีการสร้างเครือข่ายและรู้จักผู้คนที่หลากหลาย
21. ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน

คุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ คือ

1. เป็นเครื่องมือหรือเป็นกระบอกเสียงของนักการเมือง
2. ไม่สนใจประโยชน์ของประชาชน เน้นประโยชน์ของพวกพ้อง
3. รับสินบน
4. ใช้วิชาชีพแสวงหาประโยชน์ส่วนตน
5. ขาดความเป็นกลาง
6. ไม่มีคุณธรรม
7. ไม่ทำงานบ้าน ไม่เตรียมข้อมูล
8. ไม่มีจุดยืนเพื่อประโยชน์สาธารณะ/ไม่ตระหนักถึงปัญหาของสังคม
9. ขาดความรู้ ทั้งด้านวิชาการและด้านเทคนิค
10. มีโลกทัศน์และชีวทัศน์ที่ไม่เหมาะสม
11. ประพฤติตนในลักษณะที่ไม่น่าเชื่อถือ
12. ก้าวร้าว
13. ไม่รู้จักกาลเทศะ
14. ไม่มีผลงานหรือไม่สร้างผลงานให้เป็นที่ยอมรับของสังคม
15. ขาดความเป็นอิสระทางความคิด
16. ไม่อดทน ไม่มีความเพียรพยายาม
17. จับประเด็นข่าวไม่เป็น
18. มีผลประโยชน์ทับซ้อน/มีวาระซ่อนเร้นในการนำเสนอข่าว

4. ความคิดเห็นที่มีต่อผู้สื่อข่าวและกระบวนการข่าวการเมืองไทยในปัจจุบัน มุมมองที่มีต่อผู้สื่อข่าวและการนำเสนอข่าวการเมืองไทยในปัจจุบัน

คำรณ ชูเดชา ในปัจจุบัน คำรณเห็นว่า นักข่าวมักจะเป็นคนอายุน้อย จึงอาจทำให้คุณภาพของข่าวด้อยไป ในการทำหน้าที่สื่อมวลชนของนักข่าว มักใช้วิธีการนำเสนอแบบตอปาก ซึ่งเป็นการสร้างสีสันเพื่อผลทางธุรกิจ และไม่ค่อยเกิดประโยชน์ต่อประชาชนเท่าที่ควร ดังที่คำรณกล่าวว่า “...สัมภาษณ์นายกฯ ที่ สัมภาษณ์ ผบ. ที คือ ให้มันชนกัน อันนี้ไม่น่าใช้อย่างนั้น การนำเสนอข้อเท็จจริง ไม่ใช่ไปถามคนนั้นนินด ยุคนั้นหนอยให้มันเป็นเรื่องเพื่อขายข่าว อันนี้ผมว่าชาวบ้านไม่ได้อะไร..” (คำรณ ชูเดชา, สัมภาษณ์)

สำหรับประเด็นเรื่อง ความสมดุลในการนำเสนอข่าว คำรณ เห็นว่า ยังพอมีปรากฏให้เห็นบ้างในสภาพการณ์ปัจจุบัน นอกจากนี้ ยังเห็นว่า กระบวนการทำข่าวนั้นมีความง่ายกว่าในสมัยก่อน แต่เนื้อหากลับเป็นเนื้อหาที่แต่ละสำนักไม่มีความแตกต่างกันเท่าไรนัก จากข้อมูลการสัมภาษณ์ตอนหนึ่งว่า “..เดี๋ยวนี้มันง่ายกว่าเมื่อก่อน ชีร์เอกแจก ไม่ยาก ไม่ต้องไปวิ่งหาข่าว สมัยก่อนอาจจะยาก สมัยก่อนใครได้ไม่เหมือนคนอื่น Exclusive มาก เดี่ยวนี้ไม่ใช่ นักข่าวหัวแหลมเขาก็แชร์กัน ก็เป็นแนวทางการทำงาน ไม่ส่งข่าวกันเพราะฉะนั้นข่าวที่ออกมาแตกต่างกัน อยู่ที่ re-writer ที่กอง บก. ” (คำรณ ชูเดชา, สัมภาษณ์)

พร้อมกันนี้ยังให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า “...อาชีพนักข่าวเป็นอาชีพอิสระ ปัจจุบันข่าวมีความไว เป็นสารสนเทศที่ประชาชนมีทางเลือกมากขึ้น ดังนั้นนักข่าวต้องต่อสู้ในการช่วงชิงความไว ในขณะที่ช่องทางการทำข่าวก็ต้องมีคุณภาพมากขึ้น...” (คำรณ ชูเดชา, สัมภาษณ์)

ในขณะที่ความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย คำรณ มองว่า ในภาคของสื่อสิ่งพิมพ์มีความยากกว่าในสื่อภาคอื่นๆ งานส่วนใหญ่มีลักษณะเชิงลึกมากกว่าสื่อมวลชนอื่น

ส่วน จะเด็ด เซาวิไล วิจารณ์ว่า “ผู้สื่อข่าวในปัจจุบัน ไม่ค่อยทำการบ้าน ไม่ค่อยเตรียมการใดๆ เท่าไหร่” ส่วนเรื่องอุดมการณ์หรือจิตวิญญาณนักข่าวนั้น จะเด็ด เห็นว่า “มันก็พูดยาก เท่าที่ดูก็โอ.เค.อยู่ แต่อาจจะต้องมีการถ่ายทอดสู่คนใหม่ๆ ...อย่างรุ่นเมื่อ 20 กว่าปี ทุกคนผ่านกระบวนการ ถูกปลูกแนวคิดมาจากอุดมศึกษา ขบวนการ รุ่นพี่ 14 ตุลาคม เพราะฉะนั้นคนเป็นนักข่าวจึงมีความเข้ม แต่พอรุ่นหลังมันต้องมีการผลิตซ้ำ ถ้าไม่ทำคนรุ่นใหม่ก็จะได้สนใจว่ารุ่นพี่ต่อสู้มาอย่างไร ถ้าไม่มีการผลิตซ้ำ เด็กรุ่นใหม่ก็จะได้ไม่สนใจ...” นอกจากนี้ ในแง่จริยธรรมและจรรยาบรรณของผู้สื่อข่าวในปัจจุบันนั้น จะเด็ด ยังคิดว่าไม่น่าจะมากเท่าไร พร้อมทั้งเพิ่มเติมว่า “ควรจะมีการถ่ายทอดเรื่องอุดมการณ์ที่นำมาสู่การทำให้จรรยาบรรณเราดีขึ้น อันนี้จำเป็นที่ต้องทำมาก” ส่วนประเด็นเรื่องความมีอิสระในการทำงานวิชาชีพผู้สื่อข่าว นั้น ย้ำหนักแน่นว่า “มีมาก ..

ดูว่าสังคมไทยอาจจะมากเกินไป อันนี้วิจารณ์เลยนะ เพราะว่า บางที่มีความอิสระมากจนคนอื่นกลุ่มหนึ่งเขาไม่ได้ประโยชน์จากการนำเสนอข่าว เราสังเกตมั๊ย นักข่าวถูกด่าเยอะ เวลาเสนอข่าวคนกลุ่มอื่นได้ประโยชน์มั๊ย มีแต่เสนอข่าวให้ทะเลาะกัน ตีกันในเชิงการเมือง แต่ข่าวอีกอย่างหนึ่งชาวบ้านอาจไม่อยากจะฟังข่าวแบบนี้ก็ได้เนาะ เพราะฉะนั้นความอิสระจะต้องให้สังคมได้อะไรด้วยจากสิ่งที่คุณนำเสนอ” (จะเด็ด เซาวีไวไล, สัมภาษณ์)

ทั้งยังแสดงความคิดเห็นว่า “คนที่เข้ามาทำงานเป็นนักข่าวส่วนใหญ่ก็จะมีแบ็คกราวน์เรื่องสังคม ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของการเมืองและสังคมไทย ปัจจุบันจะเข้าใจแบบฉาบฉวย แคผิวเผิน” อีกทั้งยังเพิ่มเติมว่า “ไม่ว่านักข่าวสายไหนก็ตาม ถ้าไม่มีแบ็คกราวน์ภูมิหลังของสังคมไทย ก็จะไม่ขาดศักยภาพ” (จะเด็ด เซาวีไวไล, สัมภาษณ์)

นอกจากนี้ ยังแสดงทัศนะถึงความแตกต่างระหว่างสื่อมวลชนแต่ละประเภทว่า “โทรทัศน์นั้น ไม่สามารถเจาะลึกอะไรได้มาก ต้องใช้ความเป็นมืออาชีพในการตีประเด็นให้ชัดเจน เพื่อจะบอกว่ามันเกิดอะไรขึ้น ในระยะเวลาสั้น ๆ อาจจะวิเคราะห์ภายใต้ระยะเวลาที่สั้นมาก เช่นเดียวกับสื่อวิทยุ แต่สำหรับสื่อหนังสือพิมพ์ สามารถใช้เวลาในการที่จะวิเคราะห์ได้...นี่คือจุดที่ต่างกัน” (จะเด็ด เซาวีไวไล, สัมภาษณ์)

สงกรานต์ ภาคโชคดี ผู้อำนวยการสำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า กล่าวว่า

ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมีทั้งคนที่น่าเชื่อถือได้ และคนที่เชื่อถือไม่ได้ปะปนกัน คนที่เชื่อถือได้มีสัดส่วนน้อยกว่าบ้าง ส่วนข่าวการเมืองที่น่าเสนอมักเป็นข่าวที่บอกว่าใครทำอะไร เมื่อไหร่ อย่างไร แต่ข่าวที่เป็นลักษณะข่าวเจาะลึกหรือสื่อบุคคลที่เป็นลักษณะเกาะติดสถานการณ์ ยังมีคนทำน้อย หรือกล่าวว่าน้อยมากก็ได้ (สงกรานต์ ภาคโชคดี, สัมภาษณ์)

มัชฌิมา กุญชร ณ อยุธยา ปรึกษาด้านการส่งเสริมธุรกิจเพื่อสังคม ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กล่าวว่า

ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบัน ยังมีจรรยาบรรณและจริยธรรมไม่เพียงพอกับความเป็นมืออาชีพ นอกจากนี้ ผู้สื่อข่าวมีความเป็นอิสระน้อย ขึ้นอยู่กับอำิสสินจ้างพอสมควร องค์กรต้นสังกัดก็มีอิทธิพลต่อการทำงานของผู้สื่อข่าว ซึ่งก็เป็นปัญหาหนึ่งที่สำคัญ ปัจจุบันหวังว่ามีผู้สื่อข่าวที่ดีเลืคคงยาก (มัชฌิมา กุญชร ณ อยุธยา, สัมภาษณ์)

กิตติพงษ์ สุนประเสริฐ ผู้อำนวยการโครงการอาวุโสฝ่ายโครงการของ Inter News Network/ผู้เชี่ยวชาญช่วยงาน ผู้อำนวยการ TPBS ให้ความเห็นว่า ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยใน

ปัจจุบัน ถือได้ว่ามีความพยายาม แต่ยังขาดการสร้างองค์ความรู้ และความเข้าใจต่อการเมือง จึงควรให้โอกาสในการเรียนรู้เพื่อเพิ่มเติมและส่งเสริมในเรื่องเหล่านี้ให้มากขึ้น กิตติพงษ์ กล่าวยั่วว่า “หลักคิดผู้สื่อข่าวการเมืองไทยยังไม่ค่อยแน่น ...มีปัญหาเรื่องหลักคิด หลักข้อมูล คือ ส่วนใหญ่ไม่มีเวลาทำการบ้าน...ตื่นเช้าก็ต้องไปตามประเด็นข่าว ...ก็เลยไม่รู้ประวัติศาสตร์เป็นอย่างไร...” (กิตติพงษ์ สุนประเสริฐ, สัมภาษณ์)

ทั้งนี้ ส่วนหนึ่งมีผลจากสภาพการทำงานและหน่วยงานด้วย นอกจากนี้ กิตติพงษ์ยังมองว่า ผู้สื่อข่าวการเมืองในปัจจุบันส่วนใหญ่นั้นยังมีจิตวิญญาณหรือมีอุดมการณ์อยู่ แต่อาจจะมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไขว่ไขว่ไปบ้าง และละเมิดต่อหน้าที่ ไม่รักษาวินัย จรรยาบรรณวิชาชีพ ในประเด็นเรื่องความมีอิสระในการทำงานของวิชาชีพข่าวนั้น กิตติพงษ์ เห็นว่า สื่อในยุคปัจจุบันมีความอิสระ และมีเสรีภาพมากกว่ายุคก่อน โดยกล่าวว่า “...ผมว่ามีมากกว่ายุคก่อนอีกนะ เพราะว่ากฎหมายเขาเปิดกว้าง ถ้าเทียบประเทศรอบๆ ตัวกับประเทศไทย...เทียบในประเทศเพื่อนบ้าน อาเซียน เหนือจะมีอิสระมากกว่า...”

ส่วน สุริยะใส กตะศิลา เลขาธิการครป./ผู้ประสานงานพันธมิตรให้ความเห็นในประเด็นภาพรวมของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันว่า สื่อตกเป็นเครื่องมือของผู้มีอำนาจ ทั้งโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์และผลประโยชน์ สุริยะใส กล่าวว่า

...ปัจจุบันสื่อตกเป็นเครื่องมือเยอะมาก บางทีเพราะสื่อไม่รู้ก็มี บางทีรู้ แล้วแกล้งไม่รู้ก็มี เพราะผลประโยชน์ หรือบางทีเพราะความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เช่น ไม่เข้าใจว่าความขัดแย้งในสังคมมันคืออะไร แล้วตัวเองก็อยู่ในความขัดแย้ง แต่ว่าเมื่อไม่เข้าใจก็ตกเป็นเครื่องมือได้ง่าย... (สุริยะใส กตะศิลา, สัมภาษณ์)

อีกทั้ง ปัจจุบันสื่อยังมีปัญหาเรื่องความไม่เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนเองที่แท้จริง ในความรับผิดชอบต่อสังคม ขาดจรรยาบรรณและจริยธรรมสื่อ สุริยะใสชี้ว่า

สื่อหลัง ๆ เป็นธุรกิจมากขึ้น เขียนข่าวโดยไม่สนใจผลกระทบ เพียงเพื่อให้ข่าวสำนักพิมพ์ของคุณ หรือสื่อที่คุณสังกัดอยู่รู้สึกว่ารวดเร็ว และไว...เพื่อทำให้เกิดการประกอบการทางธุรกิจที่มีกำไร ซึ่งอันนี้เป็นปัญหาในระยะหลังๆ ที่สื่อก็กลายเป็นพนักงานบริษัทชนิดหนึ่งขององค์กรเท่านั้นเอง ...ทำให้เป็นปัญหามากๆ...เพราะสื่อต่างจากพนักงานบริษัทอย่างสิ้นเชิง พนักงานบริษัทมีเงินเดือน เน้นผลประโยชน์ของบริษัทเป็นหลัก...เลยกลายเป็นว่า ใครเป็นสื่อก็ได้ ตอนนี้ประเทศเราใครเป็นสื่อก็ได้...สื่อเทียมหรือสื่ออะไรเยอะแยะไปหมด มันสะท้อนใจว่า จรรยาบรรณ จริยธรรมสื่อนี้มันไม่มีแล้ว เพราะฉะนั้นใครมาเป็นก็ได้ แม้

นักการเมืองสอบตก บางทีก็มาเปิดหนังสือพิมพ์เองเอาไว้ต่อรองกับนักการเมือง
(สุริยะใส กตะศิลา, สัมภาษณ์)

อีกประการหนึ่ง สุริยะใส ชี้ให้เห็นปัญหาการตรวจสอบจากองค์กรกลางของสื่อหรือ
องค์กรสื่อสารมวลชนกันเองด้วย ว่าไม่ได้ทำหน้าที่แก้ปัญหาเพื่อให้เกิดการถ่วงดุลอีกชั้นหนึ่ง โดย
กล่าวว่า

...องค์กรที่คุมสื่อทั้งหมด....ผมว่ามันยังไม่มีผลงาน...ผลงานยังน้อยอยู่ มันก็เลย
ยังไม่สามารถกำกับ ควบคุมกันได้...ทำงานไม่ค่อยประสบความสำเร็จ” และมึ
ความเห็นเพิ่มเติมในอีกตอนหนึ่งว่า...มันยังสะท้อนให้เห็นถึงความหละหลวมใน
แง่ของการกำกับ การตรวจสอบ หรือการถ่วงดุลกันเองขององค์กรสื่อด้วย...ไม่มี
มาตรฐานที่เด่นชัดในการป้องกันสิ่งแปลกปลอมหรือว่าสื่อเทียม ...ตรวจสอบ
กันเองก็ไม่ได้ วัฒนธรรมในการตรวจสอบกันเองก็ไม่มี ก็กลายเป็นค่ายใครค่าย
มัน... (สุริยะใส กตะศิลา, สัมภาษณ์)

รวมทั้งสุริยะใส ยังเน้นว่า

ลักษณะการปิดตาข้างเดียว หรือการตรวจสอบอย่างจริงจังเขาเป็นเอาตายในบาง
เรื่อง แต่บางเรื่องแกลังตาก้าว อันนี้ผมเห็นเยอะมาก นี่คือการไม่รับผิดชอบแล้ว
ก็ความไม่ซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพของตัวเอง นี่มันนำไปสู่วิกฤตใจ มันก็เลยเห็นใน
หนังสือพิมพ์ทุกฉบับว่า มีข่าวกรองไปส่วนหนึ่ง แล้วเป็นเจตนาที่จะปั่นเรื่องขึ้นมา
ส่วนหนึ่ง ทุกค่าย...ไม่ยืนอยู่บนข้อเท็จจริงทั้งหมด...ทุกค่ายเลย ผมคิดว่าทุกค่าย
(สุริยะใส กตะศิลา, สัมภาษณ์)

อีกภาพที่สุริยะใส เห็นว่าเป็นปัญหาใหญ่ ก็คือ ผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ตกอยู่ภายใน
อำนาจทุน แยกไม่ออกระหว่างผลประโยชน์ของบริษัท ของสื่อ กับผลประโยชน์ของสังคม

การถ่วงดุลของสื่อ...เกิดอาการเอียงไปที่ผลประโยชน์ของบริษัท100% เลย ...สื่อ
เองก็สังกัดค่ายผลประโยชน์ทั้งนั้นนะ ในขณะนี้ ทุกค่ายเลยไปดู หนังสือพิมพ์ ที่วิ
โทรทัศน์...ผมว่าสังกัดผลประโยชน์ของกลุ่มทุนต่าง ๆ เพราะฉะนั้นการตรวจสอบ
ก็ยังล้ม...กลายเป็นทะเลาะเบาะแว้งกัน หรือโจมตีกัน... (สุริยะใส กตะศิลา,
สัมภาษณ์)

และความเห็นที่เสริมอีกว่า

...มันเป็นวิกฤตเมื่อเราไม่สามารถสร้างเขตแดนของผลประโยชน์สาธารณะกับเขต
แดนของผลประโยชน์กลุ่มทุนที่เป็นเจ้าของสื่อได้ มันก็เลยเกิดสภาวะทุนมา

ครอบงำวิชาชีพสื่อ แล้วสุดท้ายสื่อก็กลายเป็นธุรกิจในคราบสื่อ แล้วก็ไปต่อรอง หรืออาจจะไปล๊อบบี้ผลประโยชน์...ผมว่ามีเยอะ..มันเห็นปรากฏการณ์แบบนี้เยอะมาก เป็นเพราะอาณาจักรของสื่อมันขยายตัวเร็วมาก หนังสือพิมพ์มีเงินก็ตั้งได้ แล้วดูสิ...มันไม่ควรง่ายขนาดนั้น (สุริยะใส กตะศิลา, สัมภาษณ์)

การประเมินระดับความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบัน

ส่วนการประเมินความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยนั้น คำรณ ให้คะแนนนักข่าวการเมืองหนังสือพิมพ์ 85 คะแนน โทรทัศน์ 75 คะแนน วิทย์ 80 คะแนน ส่วนนักข่าวภูมิภาคให้ 40 คะแนน โดยให้เหตุผลว่า

...เพราะว่าเขาไม่ได้ยืนบนผลประโยชน์ชาวบ้าน ผมได้สัมผัสนักข่าวภูมิภาคหลายพื้นที่ ผมว่าเขาใช้ความเป็นนักข่าวเป็นเครื่องมือหากินมากกว่า ผมกลัวพูดนักข่าวท้องถิ่นจะมีหัวนักข่าวท้องถิ่นแบ่งเป็น 2 ภาค ภาคที่ผมเป็นหนังสือพิมพ์ ก. จังหวัด...แต่สวมบทบาทนักข่าวมติชนไปด้วย แต่ส่วนใหญ่เขาจะมี 2 หัวศักยภาพเขามี แต่ส่วนใหญ่หน้าที่ที่เขาทำ เขาจะแสวงหาผลประโยชน์มากกว่า ไกด์บริษัทเป็นหลัก คือ ตอนนี้ใครมีดงค์ก็เปิดหนังสือพิมพ์ได้ เมื่อก่อนผมต้องซื้อโฆษณาของหนังสือพิมพ์ต่างจังหวัดเลยรู้ว่า หนังสือพิมพ์ต่างจังหวัดที่ดีที่สุดคือ ภาคใต้ ถ้าเราดูข่าวหนังสือพิมพ์ต่างจังหวัด หนังสือพิมพ์ภาคใต้เป็นหนังสือพิมพ์ที่คล้ายๆ กรุงเทพฯ คือ มีหน้าข่าว มีบทวิเคราะห์ แต่ถ้าหนังสือพิมพ์ต่างจังหวัดมีแต่วันหอยออก แต่สัมภาษณ์ใครก็สัมภาษณ์แบบนักธุรกิจ... (คำรณ ชูเดชา, สัมภาษณ์)

ในเรื่องการประเมินความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันนี้ จะเห็นได้ว่า “นักข่าวการเมืองหนังสือพิมพ์ ให้ 50 คะแนน นักข่าวการเมืองวิทย์ 60 คะแนน นักข่าวการเมืองโทรทัศน์ได้ 70 คะแนน ส่วนนักข่าวการเมืองภูมิภาค ไม่ค่อยได้สัมผัส จึงไม่ให้คะแนนในส่วนนี้” พร้อมเพิ่มเติมว่า “หนังสือพิมพ์ให้น้อยเพราะไม่ค่อยเสนอทางเลือก ผมดูจั่วหัวเหมือนทุกวัน ชื่อเล่มเดียวอ่านได้หมด เพราะดูแล้วไม่มีอะไรน่าสนใจ โทรทัศน์อาจมีพิธีที่เป็นทางเลือกใหม่” (จะเด็จ เชาวิไล, สัมภาษณ์)

การประเมินความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย สำหรับสงกรานต์ เห็นว่า

หนังสือพิมพ์ เนื่องจากยังมีข่าวที่เจาะลึกอยู่พอสมควรจึงให้คะแนนแบบให้กำลังใจที่ 70 คะแนน โทรทัศน์ได้ 40 คะแนน เพราะรายงานแต่ความเป็นไปมากกว่า วิทย์ก็ดีขึ้นบ้าง ประมาณ 50 คะแนน มีข่าวเจาะบ้างแต่ก็ทำได้ไม่เต็มที่

เพราะส่วนใหญ่เป็นของรัฐ ส่วนนักข่าวภูมิภาคก็น้อยกว่าวิทยุ น่าสนใจเพราะต้องดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดมากกว่า จึงไม่อยากให้คะแนนเพราะจะไม่เป็นการยุติธรรมกับเขา (สงกรานต์ ภาคโชคดี, สัมภาษณ์)

สำหรับมัชฌิมา ประเมินความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันค่อนข้างน้อย โดยประเมินว่า “...หนังสือพิมพ์ให้ 65 คะแนน ทวี 65 คะแนน วิทยุให้ 60 คะแนน ส่วนภูมิภาคต่ำกว่า 60 คะแนน ในส่วนภูมิภาคนั้นเป็นคะแนนแบบคร่าวๆ เพราะไม่ค่อยได้สัมผัส” (มัชฌิมา กุญชร ณ อยุธยา, สัมภาษณ์)

เรื่องการประเมินความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย กิตติพงษ์ ประเมินว่า “ผู้สื่อข่าวการเมืองหนังสือพิมพ์ให้ประมาณ 90 คะแนน โทรทัศน์ให้ 85 คะแนน ส่วนวิทยุ 80 คะแนน และผู้สื่อข่าวภูมิภาคให้ 70 คะแนน เพราะมีหลายปัจจัยที่ลำบาก ...เขาอาจจะโดนยิงหัวได้...โดนไล่ตี ใครปกป้องเขาบ้าง...” (กิตติพงษ์ สุนประเสริฐ, สัมภาษณ์)

ส่วนการประเมินความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบัน สุริยะใส ประเมินว่าค่อนข้างอยู่ในระดับต่ำ แต่เมื่อเปรียบเทียบระหว่างสื่อประเภทต่างๆ ด้วยกันแล้วสื่อหนังสือพิมพ์จะได้รับการประเมินความเป็นมืออาชีพสูงกว่าสื่อประเภทอื่นๆ โดยสุริยะใสกล่าวว่า

...หนังสือพิมพ์ให้ซัก 50-55 คะแนน ทวีสอบตกให้ 40-45 คะแนน วิทยุให้ 49-50 คะแนนเนื่องจากทำการบ้านมากกว่าคนที่ทีวี ส่วนผู้สื่อข่าวภูมิภาค สอบตกหมดเลย ...กรณีของผู้สื่อข่าวภูมิภาคสุริยะใส ให้เหตุผลว่า “...ผมรู้จักนักข่าวภูมิภาคเยอะ จำนวนไม่น้อยทีเดียว กลายเป็นผูกพันกับแหล่งข่าว แล้วก็มีปัญหาในเรื่องจริยธรรม เรื่องจรรยาบรรณเยอะมาก...ซึ่งอาจเป็นเพราะปัจจัยแวดล้อมว่า 1) เขาอยู่ไกลจากส่วนกลาง แล้วก็การตรวจสอบ การ control โดยนาย โดยหัวหน้ามันไม่ค่อยมี 2) นักข่าวภูมิภาคต้องพึ่งพิงผู้มีอิทธิพล หรือนักการเมือง ทำให้เขาต้องปิดตาข้างเดียว ต้องเอาหูไปนาเอาตาไปไร่บางเรื่อง (สุริยะใส กตะศิลา, สัมภาษณ์)

อย่างไรก็ตาม สุริยะใส ได้กล่าวในเชิงบวกแสดงความเห็นใจต่อผู้สื่อข่าวภูมิภาคด้วยว่า “...อันนี้ไม่ได้ไปโทษที่ตัวนักข่าว...บางคนก็มีความตั้งใจดีนะ แต่ว่าเมื่อไม่มีการ protect จากส่วนกลาง ทำให้โอกาสที่เขาจะรักษาความเป็นกลาง หมายถึงความเป็นธรรมในความหมายของผม มันไม่มี มันยาก เพราะมันมีอิทธิพล มันมีอำนาจเถื่อนเข้ามามีผลกระทบกับเขาตลอดเวลา

โดยสรุปในภาพรวม การประเมินความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันของกลุ่มผู้รับสารทางการเมือง ปรากฏผลดังตารางที่นำมาแสดง ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.5

แสดงผลการประเมินความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันในทัศนะของ
กลุ่มผู้รับสารทางการเมือง

ผู้ประเมิน	ระดับความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยโดยภาพรวม (100)		
	หนังสือพิมพ์	โทรทัศน์	วิทยุกระจายเสียง
คำรณ ชูเดชา	85	75	80
จะเด็จ เชาววิไล	50	60	70
สงกรานต์ ภาคโชคดี	70	40	50
มัชฌิมา กุณชร ณ อยุธยา	65	65	60
กิตติพงษ์ สุนประเสริฐ	90	85	80
สุริยะใส กตะศิลา	55	45	50
คะแนนเฉลี่ยรวม	69.17	61.67	65

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ในทัศนะของผู้รับสารทางการเมือง ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในสังกัดหนังสือพิมพ์ได้รับการประเมินความเป็นมืออาชีพสูงกว่าสื่อประเภทอื่นๆ แต่ไม่ห่างกันมากนัก โดยมีคะแนนสูงสุด 90 คะแนน (จาก 100 คะแนนเต็ม) คะแนนต่ำสุด 50 คะแนน ในขณะที่ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในสังกัดโทรทัศน์ได้รับการประเมินความเป็นมืออาชีพน้อยกว่าสื่ออื่นๆ โดยมีคะแนนสูงสุด 85 คะแนนคะแนนต่ำสุด 40 คะแนน ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในสังกัดวิทยุกระจายเสียง ได้รับการประเมินความเป็นมืออาชีพในคะแนนสูงสุดที่ 80 คะแนน คะแนนต่ำสุด 50 คะแนน ทั้งนี้ คะแนนเฉลี่ยรวมของความเป็นมืออาชีพสำหรับสื่อมวลชนสายการเมืองแต่ละประเภท สรุปได้ดังนี้

- ผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ประเภทหนังสือพิมพ์ ได้รับการประเมินคะแนนเฉลี่ยของความเป็นมืออาชีพเท่ากับ 69.17 คะแนน
- ผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ประเภทโทรทัศน์ ได้รับการประเมินคะแนนเฉลี่ยของความเป็นมืออาชีพเท่ากับ 61.67 คะแนน
- ผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ประเภทวิทยุกระจายเสียง ได้รับการประเมินคะแนนเฉลี่ยของความเป็นมืออาชีพเท่ากับ 65 คะแนน

แนวทางในการพัฒนาความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย

ในด้านการพัฒนาเพื่อยกระดับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยนั้น คำธณ เสนอว่า

...ขอบข่ายของสำนักงานมีการประกบพี่น้อง นี่คือ มีความจำเป็น การที่สำนักต้องมีขอบข่ายให้นักข่าวในเชิงการคิดวิเคราะห์ นอกจากทักษะพื้นฐานการเขียนข่าว ทักษะการคิดวิเคราะห์ การเชื่อมโยง การสามารถมี Mind Mapping อยู่ในหัวว่า การเมืองมีเส้นใยไปอย่างนั้นะ เหตุการณ์ต่อจากนี้ มันคืออะไรจะต้องรู้ทัน ควรพัฒนากรอบความคิดเป็นอันดับแรก และก็จรรยาบรรณ ความเหมาะสมในกฎ กติกา มารยาท เพราะผมเชื่อว่า นักข่าวรุ่นใหม่เป็นแหล่งข่าว ผมก็ต้องรักษาสัมพันธ์กับแหล่งข่าว (คำธณ ชูเดชชา, สัมภาษณ์)

ส่วนจะเด็ด เซาว์วไล เห็นว่าเรื่องการพัฒนาเพื่อยกระดับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยนั้นต้องพัฒนาในด้านการนำเสนอข่าวสารที่หลากหลายมุมมอง ให้ความสนใจกับการเมืองภาคประชาชนให้มากขึ้น โดยจะเด็ด กล่าวว่า

...การนำเสนอข่าว ยังอยู่ในกระแสหลักแบบ ถามมา-ตอบไป เกิดความขัดแย้ง ยังวนเวียนกับเรื่องทะเลาะเบาะแว้ง ไม่เสนอข่าวการเมืองที่มันเป็นมุมมองหนึ่งว่าการเมืองมันมีหลายมุม บางทีมันมีมุมที่เขาทำเรื่องผลประโยชน์ประชาชน ผู้สื่อข่าวก็อาจจะพูดกับเขาบ้าง ไม่ใช่นำเสนอแต่มุมที่แสดงให้เห็นแต่ความเลวร้ายเพียงมุมเดียว ...ภาพที่เห็นทุกยุคที่ผ่านมาก็คือ นักข่าวการเมืองมักเกิดปัญหากับนักการเมือง ...ส่วนนักการเมืองที่อยู่ในกระแสหลักก็จะกลัว การถามในลักษณะที่ทำให้เกิดความขัดแย้งกันไปหมด (จะเด็ด เซาว์วไล, สัมภาษณ์)

จะเด็ด เองเสนอความคิดเห็นว่า “ผมคิดว่ามันควรจะทำข่าวใหม่ๆ ประเด็นความขัดแย้งอาจจะมีอยู่ แต่มันอาจจะมีมุมหนึ่งที่เขาทำประโยชน์หรือทำอะไรที่สร้างสรรค์ ซึ่งก็น่าจะรายงานไปด้วย” รวมทั้งภาพการนำเสนอในด้านการเมืองภาคประชาชน การเมืองท้องถิ่นที่ยังไม่ค่อยเห็น โดยย้ำว่า “ผมเห็นว่า อย่างการรายงานข่าวการเมืองท้องถิ่นก็น่าจะจำเป็น...ต้องหลงไปสู่อตรงนั้นบ้าง” (จะเด็ด เซาว์วไล, สัมภาษณ์)

ในขณะที่สงกรานต์ ภาคโชคดี มองว่าการพัฒนาและยกระดับความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยนั้นต้องเสริมสร้างความเข้มแข็งทางจริยธรรมด้วยการพัฒนาในด้านการมองโลกและชีวิตที่กว้างขึ้น ซึ่งทั้งสถาบันการศึกษาและสถาบันทางวิชาชีพต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาด้วย โดยสงกรานต์ กล่าวว่า

...ต้องพัฒนาทางด้านโลกทัศน์และชีวิตทัศน์ เพราะสิ่งนี้จะช่วยทำให้เป็นคนมีอุดมการณ์ นอกจากนี้ ต้องเสริมสร้างความเข้มแข็งทางจริยธรรม ซึ่งกระบวนการหล่อหลอมในเรื่องนี้ ควรจะทำมาตั้งแต่ระบบการศึกษา และสถาบันทางวิชาชีพเองก็ต้องเข้ามามีบทบาทในส่วนนี้ด้วย องค์กระตุ้นสังกัดของผู้สื่อข่าวก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญ ถ้าองค์กระตุ้นสังกัดใดมีจุดยืนเพื่อส่วนรวม ผู้สื่อข่าวก็มีแนวโน้มเป็นไปตามนั้น แต่ถ้าต้นสังกัดมุ่งหาเงินอย่างเดียว ก็มักจะมีลูกน้องเป็นไปในทำนองเดียวกัน (สงกรานต์ ภาคโชคดี, สัมภาษณ์)

อย่างไรก็ตาม สงกรานต์ มีความเห็นในเชิงบวกว่า

การทำงานของสื่อข่าวการเมืองไทย ก็มีพัฒนาการมาเป็นลำดับ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งของภาคประชาชนด้วย ผู้สื่อข่าวจะทำงานง่ายขึ้นถ้ามีประชาชนหนุนหลัง (back up) ซึ่งสำคัญอยู่ที่ว่า ผู้สื่อข่าวต้องตอบสนองผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ เพราะมีเช่นนั้นแล้วก็จะไม่ได้รับการหนุนหลังจากประชาชน (สงกรานต์ ภาคโชคดี, สัมภาษณ์)

เรื่องการพัฒนาเพื่อยกระดับความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย มัชฌิมา เห็นว่า

ต้องทำให้ผู้ประกอบการวิชาชีพทำงานได้โดยปราศจากอิทธิพลของคนอื่น มีการพิจารณาค่าตอบแทนตามผลงาน และในระดับที่อยู่ได้ ต้องมีการกำกับดูแลที่ดี (Regulator) หรืออาจจะเป็นลักษณะการควบคุมกันเอง (Self Regulator) ก็ได้ แต่ต้องทำอย่างจริงจัง ไม่ใช่ทำแบบไม่มีความหมาย องค์การทางวิชาชีพควรจัดให้มีการอบรมระยะสั้น หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดให้มีการฝึกอบรมในงาน (On the Job Training) อย่างไรก็ตาม การฝึกอบรมไม่เน้นทางด้านความรู้และเทคนิคเท่านั้น แต่ควรเสริมทางด้านคุณธรรมให้มากขึ้น เน้นในเรื่องของการนำไปปฏิบัติ ไม่ใช่ท่องจำจรรยาบรรณได้ แต่ไม่ทำ (มัชฌิมา ภูษธร ณ ออยุธยา, สัมภาษณ์)

ประเด็นเรื่องการพัฒนาเพื่อยกระดับความเป็นมืออาชีพนั้น ในมุมมองของกิตติพงษ์ เห็นว่า “...ต้องพัฒนาด้านองค์ความรู้ พวกข้อมูลพื้นฐาน ประวัติศาสตร์การเมือง background ระบบการคิดแบบวิเคราะห์ให้มีหลักแน่น ๆ...” พร้อมทั้งชี้ให้เห็นว่า ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยที่ผ่านมา มีผลจากโครงสร้างของธุรกิจ และตัวผู้สื่อข่าวเองด้วย ที่มีลักษณะ “ชาลันถ้อย” กล่าวคือ “...มีประสบการณ์มาระดับหนึ่งแล้วคิดว่าตนรู้หมดแล้ว ไม่ยอมเรียนรู้ต่อ ไม่ต้องเรียนรู้แล้ว” อีกทั้งนักข่าวไทยยังมีลักษณะว่า ไม่รู้จักวิธีการมอง

แบบ contract และพัฒนาตามยุคนี้ไม่ทัน กระบวนทัศน์ทางความคิด (paradigm) ยังย่ำอยู่ที่เดิม ไม่ยอมเปลี่ยนแปลง ไม่รักการเรียนรู้ ขี้เกียจ วิ่งไล่ตามแหล่งข่าวโดยไม่ประพฤติดัวให้อยู่เหนือเกม

สำหรับประเด็นเรื่องการพัฒนาเพื่อยกระดับความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยนั้น ในทัศนะของสุริยใส เห็นว่าควรพัฒนาเรื่องความรู้ความเข้าใจและให้ความสำคัญต่อวิวัฒนาการทางการเมืองให้มีมุมมองที่กว้าง ลึก และไกลขึ้นกว่าในปัจจุบัน สุริยใส เน้นว่า

...โดยเฉพาะถ้ามองจากจุดยืนของผมนี้ การเมืองนอกสภาหรือการเมืองภาคประชาชน ผมว่าพื้นที่ในสื่อค่อยๆ เกินไป เพราะเขาไม่เข้าใจเรื่องพวกนี้...สองไม่ให้ความสำคัญ...สื่อยังมองการเมืองในบริบทที่แคบไป ไม่มีความเข้าใจว่า การเมืองมีความหลากหลายมากขึ้น มันไม่ใช่ผูกอยู่เฉพาะแค่พรรคการเมืองเท่านั้น มันมีองค์กรอิสระ มันมีความเคลื่อนไหวภาคชาวบ้าน... อีกทั้งยังต้องพัฒนาความเข้าใจการเมืองที่ไม่จำกัดอยู่เฉพาะแค่เพียงรูปแบบ แต่ต้องเข้าใจเนื้อหาในแบบที่สามารถวิเคราะห์ให้ได้ลึกขึ้น หนักขึ้น ไม่ใช่แค่การมองเพียงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเท่านั้น (สุริยใส กตะศิลา, สัมภาษณ์)

สุริยใส ได้เสนอแนวทางว่า องค์กรสื่อควรสร้างความเชี่ยวชาญจากประสบการณ์การทำงานให้กับบุคลากรที่เป็นผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมากกว่าการใช้วิธีการโยกย้ายสับเปลี่ยนภาระงาน (Job Rotation) ว่า

...ผมคิดว่าควรจะให้ให้นักข่าวมีความเชี่ยวชาญ ...มันต้องเป็นการเรียนรู้ ต้องเป็นประสบการณ์...โดยองค์กรต้องมีกลไกที่จะยกระดับการเรียนรู้ด้วย ไม่ใช่ไปเรียนรู้ในสนามเอง รุ่นพี่แหละสำคัญ ต้องเป็นพี่เลี้ยงเขาตลอด รุ่นพี่ที่เคยอยู่สนาม สิบปีกลับไปเป็นผู้ช่วยบก. ต้องบอกเด็กใหม่ว่า เลห์เหลี่ยมของนักการเมืองอยู่ตรงไหน ต้องให้เขารู้เท่าทันให้ได้ ถ้ารู้เท่าทันไม่ได้ นี่ก็ตกเป็นเครื่องมือได้ง่าย ๆ แล้ว (สุริยใส กตะศิลา, สัมภาษณ์)

ดังนั้น แนวทางการพัฒนาเพื่อยกระดับความเป็นวิชาชีพ (มืออาชีพ) ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในทัศนะของผู้รับสารทางการเมือง สามารถสรุปแนวทางสำคัญได้เป็น 9 ประเด็นสำคัญ ดังนี้ คือ

- พัฒนาด้านกรอบความคิดเชิงวิเคราะห์
- พัฒนาด้านการปฏิบัติตนตามหลักจรรยาบรรณ การวางตัวที่เหมาะสมใน กฎ กติกา มารยาท
- พัฒนาทางด้านโลกทัศน์และชีวทัศน์ เพื่อช่วยทำให้เป็นคนมีอุดมการณ์

- พัฒนาจิตใจเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรม จริยธรรม
- พัฒนาความรู้พื้นฐานด้านประวัติศาสตร์การเมือง
- พัฒนามุมมองด้านข่าวที่มีความหลากหลายมากขึ้น
- พัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองภาคประชาชนให้มากขึ้น
- พัฒนาความเชี่ยวชาญในการทำข่าวการเมือง
- พัฒนาตนเองให้มีจิตใจเปิดกว้าง ใฝ่รู้ ไม่เป็น “ชาลันถั่วย”

สรุปและวิเคราะห์เปรียบเทียบ นิยามของความเป็นวิชาชีพหรือมืออาชีพ (Professionalism) ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในทัศนะของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

จากผลการวิจัยดังกล่าวที่นำเสนอไว้ข้างต้น สามารถสรุปนิยาม “ความเป็นวิชาชีพหรือมืออาชีพ (Professionalism) ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย” ในทัศนะของผู้ให้ข้อมูลแต่ละกลุ่มได้ตามความหมาย ดังต่อไปนี้

1. ทัศนะของผู้สื่อข่าวระดับบริหาร

นิยาม “ความเป็นวิชาชีพหรือมืออาชีพ (Professionalism) ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ในทัศนะของผู้สื่อข่าว ระดับบริหาร หมายความว่า

การเป็นผู้ประกอบวิชาชีพผู้สื่อข่าวอย่างแท้จริง ไม่ได้แฝงมาเพื่อที่จะทำอาชีพอื่น ต้องมีฝีมือหรือความเชี่ยวชาญในอาชีพนั้นโดยถ่องแท้ มีความรอบรู้ ต้องรู้อย่างแท้จริง รู้ลึกซึ้ง และเข้าใจถึงปรัชญาของวิชาชีพ มีความสามารถในการทำงานอาชีพนั้นได้ดีมีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการหาข่าว และการวิเคราะห์ข่าวได้เป็นอย่างดี ประพฤติตนอยู่ในกรอบของความดีงาม ยึดถือจริยธรรมและคุณธรรม มีการปฏิบัติที่เที่ยงตรงตามหลักปรัชญาของวิชาชีพ ต้องมีความเป็นกลางจากผลประโยชน์ ไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลครอบงำใดๆ มีการนำเสนอข่าวที่มีความรอบด้านและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมมากที่สุด ไม่มีความเอนเอียง ต้องเสียสละเพื่อส่วนรวม ไม่หวั่นไหวต่อสิ่งที่เกิดขึ้น และสิ่งที่จะเกิดตามมา รู้จักแยกแยะความเป็นส่วนตัวกับความเป็นสาธารณะ บังคับใจตนเองได้ ไม่สัมพันธ์กับแหล่งข่าวใกล้ชิดมากเกินไป มุ่งให้ถึงเป้าหมายที่วางไว้ และไม่เปลี่ยนจุดยืนในวิชาชีพของตน อย่างไรก็ตาม ความเป็นมืออาชีพก็ควรจะต้องให้ประสบผลสำเร็จในทางธุรกิจด้วย และประการสุดท้ายต้องมีความเป็นมนุษย์

ดังนั้น นิยาม “ความเป็นวิชาชีพหรือมืออาชีพ (Professionalism) ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย” จึงมีความหมายครอบคลุมถึงคุณลักษณะ ดังต่อไปนี้

อื่น

วิชาชีพ

วิชาชีพ

1. เป็นผู้ประกอบวิชาชีพผู้สื่อข่าวอย่างแท้จริง ไม่ได้แฝงมาเพื่อที่จะทำอาชีพ
2. ต้องมีฝีมือหรือความเชี่ยวชาญในอาชีพนั้นโดยถ่องแท้
3. มีความรอบรู้ ต้องรู้อย่างแท้จริง รู้อย่างลึกซึ้ง และเข้าใจถึงปรัชญาของ
4. มีความสามารถในการทำงานอาชีพนั้นได้ดีมีประสิทธิภาพ
5. มีความสามารถในการหาข่าว และ
6. มีความสามารถในการวิเคราะห์ข่าวเป็นอย่างดี
7. ประพฤติตนอยู่ในกรอบของความดีงาม
8. ยึดถือจริยธรรมและคุณธรรม มีการปฏิบัติที่เที่ยงตรงตามหลักปรัชญาของ
9. ต้องมีความเป็นกลางจากผลประโยชน์ ไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลครอบงำใดๆ
10. มีการนำเสนอข่าวที่มีความรอบด้านและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมมากที่สุด
11. ไม่มีความเอนเอียง
12. ต้องเสียสละเพื่อส่วนรวม
13. ไม่หวั่นไหวต่อสิ่งที่เกิดขึ้น และสิ่งที่จะเกิดตามมา
14. รู้จักแยกแยะความเป็นส่วนตัวกับความเป็นสาธารณะ
15. บังคับใจตนเองได้ ไม่สัมพันธ์กับแหล่งข่าวใกล้ชิดมากเกินไป
16. มุ่งให้ถึงเป้าหมายที่วางไว้ และไม่เปลี่ยนจุดยืนในวิชาชีพของตน
17. ความเป็นมืออาชีพรู้จักจะต้องให้ประสบผลสำเร็จในทางธุรกิจด้วย
18. ต้องมีความเป็นมนุษย์

2. ทัศนะของผู้สื่อข่าวระดับปฏิบัติการ

นิยาม “ความเป็นวิชาชีพหรือมืออาชีพ (Professionalism) ของผู้สื่อข่าวการ
เมืองไทย ในทัศนะของผู้สื่อข่าว ระดับบริหาร หมายความว่า

การเป็นผู้ประกอบวิชาชีพข่าวเลี้ยงตนเองได้อย่างมีเกียรติ รู้สึกรักในงานที่ทำ เป็น
คนเก่ง มีความรู้รอบ และรอบรู้ มีความแม่นยำในด้านข้อมูล มีความคิดและ
มุมมองที่กว้าง มองโลกกว้างมองคนกว้าง มีความสามารถที่จะเข้าถึงแหล่งข่าว
และสามารถทำให้แหล่งข่าวตอบคำถามตามประเด็นข่าวของตนเองได้ สามารถ
ทำให้แหล่งข่าวเชื่อถือใจได้ มีความสามารถในการทำงานหรือทำข่าวได้ทุก

สถานการณ์ มีความสามารถตีโจทย์ข่าวและวิเคราะห์ได้ มีความสามารถในการทำข่าวแบบสืบสวนสอบสวน มีการนำเสนอโดยไม่ใช้อารมณ์ส่วนตัวเข้าไปปะปน มีความกล้าที่จะเสนอมุมมองของตนเอง มีความกล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง มีความสุจริต ยึดมั่นในหลักจรรยาบรรณของวิชาชีพเป็นสิ่งสำคัญ

ดังนั้น นิยาม “ความเป็นวิชาชีพหรือมืออาชีพ (Professionalism) ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย” จึงมีความหมายครอบคลุมถึงคุณลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. การเป็นผู้ประกอบวิชาชีพข่าวเลี้ยงตนเองได้อย่างมีเกียรติ
2. รู้สึกรักในงานที่ทำ เป็นคนเก่ง
3. มีความรู้รอบ และรอบรู้
4. มีความแม่นยำในด้านข้อมูล
5. มีความคิดและมุมมองที่กว้าง มองโลกกว้าง มองคนกว้าง
6. มีความสามารถที่จะเข้าถึงแหล่งข่าว และสามารถทำให้แหล่งข่าวตอบ

คำถามตามประเด็นข่าวของตนเองได้

7. มีความสามารถในการทำงานหรือทำข่าวได้ทุกสถานการณ์
8. มีความสามารถตีโจทย์ข่าวและวิเคราะห์ได้
9. มีความสามารถในการทำข่าวแบบสืบสวนสอบสวน
10. สามารถทำให้แหล่งข่าวเชื่อถือได้
11. มีการนำเสนอโดยไม่ใช้อารมณ์ส่วนตัวเข้าไปปะปน
12. มีความกล้าที่จะเสนอมุมมองของตนเอง
13. มีความกล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง มีความสุจริต
14. ยึดมั่นในหลักจรรยาบรรณของวิชาชีพเป็นสิ่งสำคัญ

3. ทัศนะของนักวิชาการสื่อสารมวลชน

นิยาม “ความเป็นวิชาชีพหรือมืออาชีพ (Professionalism) ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ในทัศนะของนักวิชาการสื่อสารมวลชน หมายความว่า

การเป็นบุคลากรผู้หาเลี้ยงชีพด้วยการประกอบอาชีพด้านการสื่อข่าวของไทย ซึ่งได้รับมอบหมายให้แสวงหา จัดทำ และนำเสนอข่าวการเมือง ซึ่งได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยจิตสำนึก และความตระหนักในบทบาทของการเป็นสื่อมวลชนที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม เคารพในวิชาชีพและความเป็นสถาบันของสื่อมวลชน ให้ความสำคัญ (Royalty) ต่อประชาชน มีความรู้ความเข้าใจในหลักวิชาการ และ

ปฏิบัติงานตามหลักปฏิบัติแห่งวิชาชีพด้วยความน่าเชื่อถือ จริงจัง มีความอยากรู้
อยากเห็น มีไหวพริบ มีความซื่อสัตย์ มีอุดมการณ์ มีจริยธรรมและวิจรรณญาณ
ทางวิชาชีพที่ดี

ดังนั้น นิยาม “ความเป็นวิชาชีพหรือมืออาชีพ (Professionalism) ของผู้สื่อข่าว
การเมืองไทย” จึงมีความหมายครอบคลุมถึงคุณลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. เป็นบุคลากรผู้หาเลี้ยงชีพด้วยการประกอบอาชีพด้านการสื่อข่าวของไทย
ซึ่งได้รับมอบหมายให้แสวงหา จัดทำ และนำเสนอข่าวการเมือง
 2. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยจิตสำนึก และความตระหนักในบทบาทของการเป็น
สื่อมวลชนที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม
 3. เคารพในวิชาชีพและความเป็นสถาบันของสื่อมวลชน
 4. ให้ความภักดี (Royalty) ต่อประชาชน
 5. มีความรู้ความเข้าใจในหลักวิชาการ
 6. ปฏิบัติงานตามหลักปฏิบัติแห่งวิชาชีพด้วยความน่าเชื่อถือ จริงจัง
 7. มีความอยากรู้ อยากเห็น
 8. มีไหวพริบ
 9. มีความซื่อสัตย์
 10. มีอุดมการณ์
 11. มีจริยธรรม
 12. มีวิจรรณญาณทางวิชาชีพที่ดี
4. ทัศนคติของนักการเมือง

นิยาม “ความเป็นวิชาชีพหรือมืออาชีพ (Professionalism) ของผู้สื่อข่าวการเมือง
ไทย ในทัศนคติของนักการเมือง มีความหมายว่า ดังนี้

ความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย หมายถึง การเป็นผู้ประกอบอาชีพที่มี
จรรยาบรรณทางวิชาชีพ ต้องรู้สำนึกตลอดว่าจะประกอบอาชีพดังกล่าวด้วย
เกียรติ ด้วยศักดิ์ศรี โดยไม่ถูกซื้อหรือโน้มน้าวด้วยอคติส่วนตัวหรือทรัพย์สินเงิน
ทอง การนำเสนอข่าว การติดต่อประสานงานแหล่งข่าว การสัมภาษณ์ต้องรู้ว่า
อะไรควรไม่ควร มีความสามารถในการเลือกประเด็นนำเสนอที่เป็นประโยชน์กับ
ประชาชนหรือสาธารณะได้ นอกจากนี้ ความเป็นมืออาชีพนั้นต้องมีพื้นฐานด้าน
ความรู้ทางวิชาชีพนั้นๆ มีความรู้พื้นฐานด้านการสื่อสาร ต้องเป็นคนที่รอบรู้ใน

สายงานของตนเองเป็นอย่างไรดี มีความสามารถอันเนื่องมาจากประสบการณ์ทำงานทางวิชาชีพ มีความชำนาญในด้านการสื่อสาร มีการเตรียมพร้อมในด้านข้อมูลก่อนออกไปทำข่าว การแสดงออก การวางท่าที การถามคำถามต้องมีลักษณะของความตรงไปตรงมา และยึดในหลักการเหตุผลมากกว่าอคติส่วนตัว ดังนั้น นิยาม “ความเป็นวิชาชีพหรือมืออาชีพ (Professionalism) ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย” จึงมีความหมายครอบคลุมถึงคุณลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. การเป็นผู้ประกอบอาชีพที่มีจรรยาบรรณทางวิชาชีพ
2. รู้สำนึกตลอดว่าจะประกอบอาชีพดังกล่าวด้วยเกียรติ ด้วยศักดิ์ศรี โดยที่ไม่ถูกซื้อหรือโน้มน้าวด้วยอคติส่วนตัวหรือทรัพย์สินเงินทอง
3. การนำเสนอข่าว การติดต่อประสานงานแหล่งข่าว การสัมภาษณ์ต้องรู้ว่าอะไรควรไม่ควร มีความสามารถในการเลือกประเด็นนำเสนอที่เป็นประโยชน์กับประชาชนหรือสาธารณะได้ มีพื้นฐานด้านความรู้ทางวิชาชีพนั้นๆ
4. มีความรู้พื้นฐานด้านการสื่อสาร
5. เป็นคนที่รอบรู้ในสายงานของตนเองเป็นอย่างดี
6. มีความสามารถอันเนื่องมาจากประสบการณ์ทำงานทางวิชาชีพ
7. มีความชำนาญในด้านการสื่อสาร
8. มีการเตรียมพร้อมในด้านข้อมูลก่อนออกไปทำข่าว
9. การแสดงออก การวางท่าที การถามคำถามต้องมีลักษณะของความตรงไปตรงมา และยึดในหลักการเหตุผลมากกว่าอคติส่วนตัว

5. ทัศนะของผู้รับสารทางการเมือง

นิยาม “ความเป็นวิชาชีพหรือมืออาชีพ (Professionalism) ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ในทัศนะของผู้รับสารทางการเมือง หมายความว่า

ต้องทำจริงจังในอาชีพดังกล่าว ไม่ได้ทำงานแบบอาสาสมัคร ต้องทำการบ้าน ทำงานแบบมีความเชี่ยวชาญ มีความรู้ในเรื่องนั้นๆ อย่างถ่องแท้ รู้ลึก รู้ชัดเจน และก็มองไปข้างหน้าได้ เห็นเป้าหมายและยุทธศาสตร์ที่จะไปถึงได้ชัดเจน มีประสบการณ์ มีกระบวนการวิเคราะห์ มีความสามารถในการวิเคราะห์ และล้วงลึกข่าวในเชิงสอบสวน ความตระหนักและเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของวิชาชีพ อยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์อย่างไร มีวุฒิภาวะและมีความรับผิดชอบสูง มีความกล้าที่จะนำเสนอข้อมูล ไม่ยอมให้ถูกแทรกแซง ต้องเป็น

ธรรมต่อทุกฝ่าย และรักษาความเป็นกลางให้มากที่สุด มีความรับผิดชอบต่อสังคม ยึดถือจรรยาบรรณของวิชาชีพ มีวินัยและซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพของตนเอง ผลิตผลงานด้านข่าว ทั้งข้อเขียน บทความ หรืออื่นๆ ที่มีคุณภาพดี เป็นเครื่องพิสูจน์ โดยได้รับการยอมรับจากบุคคลต่างๆ นอกจากนี้ ต้องมีความตื่นตัว ใฝ่หาเรียนรู้อยู่เสมอ”

ดังนั้น นิยาม “ความเป็นวิชาชีพหรือมืออาชีพ (Professionalism) ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย” จึงมีความหมายครอบคลุมถึงคุณลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. ต้องทำจริงจังในอาชีพดังกล่าว ไม่ได้ทำงานแบบอาสาสมัคร
2. ทำงานแบบมีความเชี่ยวชาญ
3. ต้องทำการบ้าน
4. มีความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง อย่างถ่องแท้ รู้ลึก รู้ชัดเจน
5. มองไปข้างหน้าได้ เห็นเป้าหมายและยุทธศาสตร์ที่จะไปถึงได้ชัดเจน
6. มีประสบการณ์
7. มีความสามารถในการวิเคราะห์ และล้วงลึกข่าวในเชิงสอบสวน
8. มีความตระหนักและเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของวิชาชีพอยู่ตลอดเวลา

ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์อย่างไร

9. มีวุฒิภาวะและมีความรับผิดชอบต่อสูง
10. มีความกล้าที่จะนำเสนอข้อมูล ไม่ยอมให้ถูกแทรกแซง
11. มีเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย และรักษาความเป็นกลางให้มากที่สุด
12. มีความรับผิดชอบต่อสังคม
13. ยึดถือจรรยาบรรณของวิชาชีพ
14. มีวินัยและซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพของตนเอง
15. ผลิตผลงานด้านข่าว ทั้งข้อเขียน บทความ หรืออื่น ๆ ที่มีคุณภาพดี เป็น

เครื่องพิสูจน์ โดยได้รับการยอมรับจากบุคคลต่าง ๆ

16. มีความตื่นตัว
17. ใฝ่หาเรียนรู้อยู่เสมอ”

ตารางที่ 4.6

แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบการให้นิยาม “ความเป็นมืออาชีพ” ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยใน
ทัศนะของผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง

คำสำคัญ (key Word) ของนิยาม “ความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย”	ผู้สื่อข่าว (บ.)	ผู้สื่อข่าว (ป.)	นักวิชาการ	นักการเมือง	ผู้รับ สาร
เป็นผู้ประกอบวิชาชีพหาเลี้ยงชีพด้วยการประกอบอาชีพ ด้านการสื่อข่าวอย่างแท้จริง ไม่ได้แฝงมาเพื่อทำอาชีพอื่น	◆	◆	◆	◆	◆
มีหน้าที่แสวงหา จัดทำ และนำเสนอข่าวการเมือง			◆		
ต้องมีฝีมือหรือความเชี่ยวชาญในอาชีพนั้นโดยต้องทำอัน เนื่องมาจากประสบการณ์ของตน	◆			◆	◆
มีความรู้ความเข้าใจในหลักวิชาการ			◆		
มีความรอบรู้ ต้องรู้อย่างแท้จริง รู้อย่างลึกซึ้งในสายงาน	◆	◆	◆	◆	◆
มีความเข้าใจในปรัชญาของวิชาชีพ	◆				
มีความสามารถในการทำงานอาชีพนั้นได้ดีมี ประสิทธิภาพ	◆				
มีความรู้พื้นฐานด้านการสื่อสาร				◆	
มีความสามารถในการหาข่าวและแหล่งข่าว	◆	◆		◆	
มีความสามารถในการวิเคราะห์ข่าวเป็นอย่างดี	◆	◆		◆	◆
มีการเตรียมพร้อมในด้านข้อมูลก่อนออกไปทำข่าว				◆	◆
มีความสามารถในการเลือกประเด็นนำเสนอที่เป็นประโยชน์ กับประชาชนหรือสาธารณะ				◆	
มีความสามารถในการทำข่าวเชิงสืบสวนสอบสวน		◆			◆
มีความสามารถในการทำงานข่าวได้ทุกสถานการณ์		◆			
ยึดหลักเหตุผลในการปฏิบัติงาน ไม่ใช้อคติส่วนตัว		◆		◆	
ประพฤติตนอยู่ในกรอบของความดีงาม	◆				
ยึดถือปฏิบัติตามจริยธรรมคุณธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ	◆	◆	◆	◆	◆
มีความซื่อสัตย์สุจริต		◆	◆		◆
มีการปฏิบัติที่เที่ยงตรงตามหลักปรัชญาและอุดมการณ์ ของวิชาชีพ	◆		◆		
ปฏิบัติหน้าที่ด้วยจิตสำนึก และความตระหนักในบทบาท ของการเป็นสื่อมวลชนที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม			◆		◆
มุ่งสร้างผลงานให้เป็นที่ยอมรับ					◆
มีวิจารณ์ญาณทางวิชาชีพที่ดี			◆		
ต้องมีความเป็นกลางจากผลประโยชน์ ไม่อยู่ภายใต้ อิทธิพลครอบงำใดๆ ไม่เอนเอียง	◆				◆

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

คำสำคัญ (key Word) ของนิยาม “ความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย”	ผู้สื่อข่าว (บ.)	ผู้สื่อข่าว (ป.)	นักวิชาการ	นักการเมือง	ผู้รับ สาร
มีการนำเสนอข่าวที่รอบด้าน ข้อมูลแม่นยำ		◆			
มีการนำเสนอข่าวที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมมากที่สุด	◆				
มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม	◆				
มีไหวพริบ			◆		
มีความอยากรู้อยากเห็น			◆		
มีความกล้า ยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง		◆			◆
ไม่หวั่นไหวต่อสิ่งที่เกิดขึ้น และสิ่งที่จะเกิดตามมา	◆				
รู้จักแยกแยะความเป็นส่วนตัวกับความเป็นสาธารณะ	◆				
บังคับใจตนเองได้ ไม่สัมพันธ์กับแหล่งข่าวใกล้ชิดมากเกินไป	◆				
มีเป้าหมายในการทำงานอย่างชัดเจน					◆
มุ่งให้ถึงเป้าหมายที่วางไว้ และไม่เปลี่ยนจุดยืนในวิชาชีพ	◆				
เคารพในวิชาชีพและความเป็นสถาบันของสื่อมวลชน			◆		
ให้ความภักดี (Royalty) ต่อประชาชน			◆		
ประสบผลสำเร็จในงาน/ธุรกิจ	◆				
มีความเป็นมนุษย์	◆				
รักษาเกียรติยศ ศักดิ์ศรีในวิชาชีพ			◆	◆	
รักในงานวิชาชีพที่ทำ		◆			
มีวุฒิภาวะ					◆
มีความรับผิดชอบสูง					◆
มีความตื่นตัว					◆
ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ					◆
มีมุมมองที่กว้างไกล ทั้งการมองโลกและมองคน		◆			

ที่มา : วิเคราะห์และสรุปจากการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยผู้ศึกษา, 2551

ตารางที่ 4.7

แสดงการเปรียบเทียบทักษะของผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง ในประเด็นความรู้ (Knowledge) ที่จำเป็นสำหรับผู้สื่อข่าวข่าวการเมืองไทยมืออาชีพ

ความรู้ (Knowledge)	ผู้สื่อข่าว (ป.)	ผู้สื่อข่าว (ป.)	นักวิชาการ สื่อสาร มวลชน	นักการเมือง	ผู้รับสาร ทางการเมือง
หลักรัฐศาสตร์				●	●
ระบบการเมืองและความสัมพันธ์เชิงอำนาจ	●		●	●	●
แนวคิดและปรัชญาทางการเมือง		●			
ธรรมชาติและวัฒนธรรมทางการเมือง	●				
ประวัติศาสตร์การเมือง	●	●		●	●
ประวัติศาสตร์การเมืองไทย		●	●	●	●
การเมืองภาคประชาชน					●
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเมือง	●	●		●	●
การเมืองต่างประเทศ และการเมืองโลก			●		●
ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	●				
สถานการณ์และสภาพปัญหาของประเทศ	●	●		●	
ประวัติและภูมิหลังของนักการเมือง		●	●	●	
ประวัติศาสตร์ทั่วไป		●			
ด้านสังคมศาสตร์	●	●	●	●	●
ด้านมนุษยศาสตร์			●		
ความรู้ด้านศิลปะและวัฒนธรรม	●	●		●	●
ด้านวิธีการทำข่าว/การสื่อข่าว	●		●	●	●
ด้านสื่อสารมวลชน	●				
ด้านเศรษฐกิจ/เศรษฐศาสตร์ทั่วไป	●	●		●	●
ด้านเศรษฐศาสตร์มหภาค		●			
ด้านเศรษฐศาสตร์จุลภาค					
ด้านภาษาต่างประเทศ		●		●	●
ด้านสิทธิและเสรีภาพ			●		
ด้านท้องถิ่นต่างๆ			●		
ความรู้ทางด้านเทคโนโลยี					●
ด้านจิตวิทยา	●				
ด้านมนุษยสัมพันธ์				●	
ด้านศาสนา/ธรรมะ				●	

ที่มา : วิเคราะห์และสรุปจากการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยผู้ศึกษา, 2551

ตารางที่ 4.8

แสดงการเปรียบเทียบทักษะของผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง ในประเด็นทักษะ (Skill) ที่จำเป็นสำหรับผู้สื่อข่าวข่าวการเมืองไทยมืออาชีพ

ทักษะ (Skill)	ผู้สื่อข่าว (บ.)	ผู้สื่อข่าว (ป.)	นักวิชาการสื่อสารมวลชน	นักการเมือง	ผู้รับสารทางการเมือง
การแสวงหา/ค้นคว้าข้อมูลข่าวสาร	●		●	●	●
การคิดวิเคราะห์	●	●	●		●
การสังเคราะห์		●	●		
การคิดริเริ่มสร้างสรรค์		●			
การนำเสนอ/การรายงาน(ข่าว)	●	●	●	●	●
การจับ/การตีประเด็น	●	●	●	●	●
การพูด	●				●
การฟัง	●	●			
การเขียน (ข่าว/บทความ)	●	●	●	●	●
การตั้งคำถาม	●		●	●	
การสัมภาษณ์/การซักถาม		●	●	●	
การรายงานข่าวเชิงสืบสวนสอบสวน			●		●
การใช้ภาษาไทย	●	●	●		
การใช้ภาษาอังกฤษ	●	●	●	●	
การใช้ภาษาการเมือง			●		
การสร้างและรักษาความสัมพันธ์กับแหล่งข่าว	●				
การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	●				
การใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร/อินเทอร์เน็ต		●	●	●	●
การถ่ายภาพ			●	●	
มนุษยสัมพันธ์		●	●	●	●
การตัดสินใจ		●	●		
การสร้าง/ดูแลรักษาความแข็งแรงทางร่างกาย		●			
ด้านการย่อและการขยายความ			●		
การจัดเรียงลำดับความสำคัญของประเด็น			●		
การขยายประเด็นความต่อเนื่องของข่าว			●		
การใช้วิจารณญาณ			●		
การแสวงหาและเข้าหาแหล่งข่าว		●		●	●
การรู้และเข้าใจความคาดหวังของสังคม			●		

ที่มา : วิเคราะห์และสรุปจากการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยผู้ศึกษา, 2551

ตารางที่ 4.9

แสดงการเปรียบเทียบทักษะของผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง ในประเด็นบุคลิกลักษณะ (Trait) ที่จำเป็นสำหรับผู้สื่อข่าวข่าวการเมืองไทยมืออาชีพ

บุคลิกภาพ (Trait)	ผู้สื่อข่าว (บ.)	ผู้สื่อข่าว (ป.)	นักวิชาการ สื่อสารมวลชน	นักการเมือง	ผู้รับสาร ทางการเมือง
มีความสุภาพอ่อนน้อม ไม่ก้าวร้าว	●	●	●	●	●
มีสัมมาคาราวะ	●				
มีการวางตัวที่น่าเชื่อถือ ไม่ล่อลวง	●	●	●	●	●
มีการแต่งกายเหมาะสมตามกาลเทศะ	●	●	●	●	●
ให้เกียรติแหล่งข่าว ไม่ปะทะกับแหล่งข่าว				●	●
มีความทรงจำในความเป็นวิชาชีพ	●				●
แสดงออกถึงจุดยืนที่ชัดเจนในวิชาชีพ	●				●
มีความคล่องแคล่ว ปราดเปรียว	●				●
มีความตื่นตัวอยู่เสมอ					●
พูดจาฉะฉาน ใช้ภาษาเหมาะสม/ไม่หยาบคาย	●			●	●
ไม่วิตกกังวล/ไม่หวาดกลัวในการทำสิ่งที่ถูกต้อง	●			●	
มีความมั่นใจในตนเอง แต่ไม่หลงตัวเอง				●	
มีความอดทน	●				
มีสติ/คุมอารมณ์ได้ทุกสถานการณ์/ไม่โกรธง่าย	●			●	
มีความเด็ดเดี่ยว/ความมุ่งมั่นทำงานให้สำเร็จ	●	●	●		
ยิ้มแย้ม แจ่มใส		●			
รักษาความเป็นตัวของตัวเอง		●	●		
มีบุคลิกภาพที่แสดงถึงการเป็นคนมีไหวพริบ			●		
ยอมรับความหลากหลายในความคิดเห็น			●		

ที่มา : วิเคราะห์และสรุปจากการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยผู้ศึกษา, 2551

ตารางที่ 4.10

แสดงการเปรียบเทียบทัศนะของผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง ในประเด็นทำที่ต่อตนเองและต่อวิชาชีพ (Self-concept & profession-concept)
สำหรับผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมืออาชีพ

ทำที่ต่อตนเองและต่อวิชาชีพ (Self-concept & profession-concept)	ผู้สื่อข่าว (บ.)	ผู้สื่อข่าว (ป.)	นักวิชาการ สื่อสารมวลชน	นักการเมือง	ผู้รับสาร ทางการเมือง
ตระหนักในหน้าที่ที่ต้องสะท้อนภาพความจริงให้ประชาชนรับทราบ	●			●	
ให้ตระหนักในหน้าที่ที่สำคัญคือ ตรวจสอบและสอดส่องดูแล/สนับเห้านบ้าน	●	●			
ยึดมั่นในอุดมการณ์ทางวิชาชีพ		●		●	●
มองอาชีพนักข่าวว่ามีเกียรติ			●		
เปิดหูเปิดตาเท่าทันสถานการณ์ของสังคม และโลก	●	●			●
เปิดกว้างพร้อมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	●	●			
มีความมั่นคงทางจิตใจ				●	
ให้เกียรติแหล่งข่าว ไม่ปะทะกับแหล่งข่าว				●	
อย่าหลงตนเองว่าเป็นฐานันดรที่ 4	●	●			
มองโลก มองสังคมอย่างมีรู้และเข้าใจในสัจจะของชีวิต	●				
มีโลกทัศน์ที่เป็นธรรม	●	●			
มีมนุษยธรรม	●				
ยึดมั่นในความมีเสรีภาพ	●				
ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต	●				
มีความซื่อสัตย์ต่อประชาชน					
ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ					●
มีจิตใจเสียสละ	●				
ยึดมั่นในจริยธรรม คุณธรรม		●			
มีความเป็นกลางอยู่ในจิตสำนึก		●	●		●
คำนึงถึงและรักษาความลับให้แหล่งข่าว		●		●	
ไม่มองแต่ผลประโยชน์ส่วนตัวเพียงอย่างเดียว		●			
รู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น		●			
มีความจริงใจกับทีมงาน				●	
มีวิญญาณของความเป็นประชาธิปไตย				●	
รักความเป็นอิสระ ไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลใดๆ			●		
มีความกล้าที่จะนำเสนอในมุมมองที่แตกต่าง		●			
มีทัศนคติในเชิงบวกต่อโลก			●	●	
มองเห็นคุณค่าในเชิงนิเวศ			●		
คำนึงถึงสุนทรียภาพในการนำเสนอข่าว			●		
ยึดมั่นผลประโยชน์ของส่วนรวมและประชาชน				●	●
ต้องเตือนตัวเองเสมอว่าเราไม่ได้เก่งคนเดียว					●
ไม่เป็นพวกบริโภคนิยม					●

ที่มา : วิเคราะห์และสรุปจากการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยผู้ศึกษา, 2551

ตารางที่ 4.11

แสดงการเปรียบเทียบทัศนคติของผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง ในประเด็นเกี่ยวกับการประพฤติตน (Behavior) สำหรับผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมืออาชีพ

การประพฤติตน (Behavior)	ผู้สื่อข่าว (บ.)	ผู้สื่อข่าว (ป.)	นักวิชาการ สื่อสารมวลชน	นักการเมือง	ผู้รับสาร ทางการเมือง
ประพฤติตนเป็นกลาง ไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลหรือผลประโยชน์ใดๆ	●			●	●
ต้องรู้จักแยกแยะในการคบคน	●				
ต้องวางระยะห่างระหว่างตนเองกับนักการเมือง/ แหล่งข่าวให้เหมาะสม	●	●		●	
การทำข่าวหรือนำเสนอข่าวต้องมีความรอบด้าน	●			●	
นำเสนอความจริง ตรงไปตรงมา		●		●	●
ติดตามประเด็นข่าวต่างๆอย่างใกล้ชิด				●	
ทำงานด้วยความซื่อสัตย์	●		●		
มีความซื่อสัตย์ต่อคำพูดของตนเอง		●			
ประพฤติตนอยู่ในจรรยาบรรณของวิชาชีพ	●	●	●	●	
ประพฤติตนอยู่ในกรอบจริยธรรม			●		●
ประพฤติตนอยู่ในกรอบกฎหมาย			●		
รักษาความลับของแหล่งข่าว	●				
ประพฤติตนเรียบง่าย	●				●
ประพฤติตัวดีให้เป็นที่น่าเชื่อถือ	●				
ไม่รับสินบนหรือสิ่งตอบแทนใดๆ โดยมีขอบ		●	●	●	●
ทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด		●	●		
ทำงานเพื่อส่วนรวม			●		
มีการเตรียมตัวอยู่ตลอดเวลา		●		●	
มีการตั้งคำถามที่ทำให้แหล่งข่าวสนใจและให้ความ ร่วมมือ		●			
แสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา			●	●	
สร้างความเป็นมิตรกับเพื่อนร่วมอาชีพ		●			
ใครทำความดีก็นำเสนอ ถ้าทำความชั่วก็ประจาน		●			
อดทน ขยัน				●	●
ประพฤติตนเป็นคนที่มีความกระตือรือร้น					●
การให้ได้มาซึ่งข้อมูลต้องทำด้วยวิธีการที่ถูกต้อง					●
แสวงหารายได้จากทักษะของตนโดยถูกต้อง		●			

ที่มา : วิเคราะห์และสรุปจากการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยผู้ศึกษา, 2551

ตารางที่ 4.12

แสดงการเปรียบเทียบทัศนคติของผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง ในประเด็นเกี่ยวกับแรงจูงใจ (Motivation) สำหรับผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมืออาชีพ

แรงจูงใจ (Motivation)	ผู้สื่อข่าว (บ.)	ผู้สื่อข่าว (ป.)	นักวิชาการ สื่อสารมวลชน	นักการเมือง	ผู้รับสาร ทางการเมือง
มุ่งทำให้วงวิชาชีพของตนมีมาตรฐานเป็นที่ เชื่อถือและยอมรับของสังคม	●			●	
มุ่งมั่นและต่อสู้เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่เป็นประโยชน์ นำเสนอให้ประชาชนได้รับรู้มากที่สุด	●		●	●	●
มุ่งมั่นทำงานตามหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์	●			●	
มุ่งสร้างผลงานให้ดีที่สุด เป็นที่ยอมรับ	●		●	●	●
มีความชอบและรักในการเป็นนักข่าวหรือผู้สื่อข่าว			●	●	
มีความสุขกับการทำข่าว		●			
มีความสุขกับการทำงานในบทบาทหน้าที่ของตน	●				
มีแรงบันดาลใจที่จะสร้างความเป็นธรรมให้กับ สังคม	●				
ทำงานด้วยความรักในความเป็นสถาบันสื่อมวลชน		●			
มุ่งสร้างชื่อเสียงจากผลงานข่าวของตนเอง		●		●	●
มุ่งนำเสนอข้อมูลที่ถูกต้องไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง			●		●
มุ่งแสวงหาความรู้รอบตัวในส่วนที่เกี่ยวข้อง ตั้งเป้าหมายในการทำงานด้วยการสร้างผลงานชิ้น สำคัญของตนเอง		●			●
พัฒนางานของตนเองไปเรื่อยๆ ให้ยากขึ้น		●	●		
มุ่งสร้างความก้าวหน้าทางวิชาชีพ				●	●
ทบทวนการทำงานของตนเพื่อแก้ไขปรับปรุง		●			
มุ่งนำเสนอข่าวเพื่อเปิดโปงพฤติกรรมของ นักการเมืองที่ไม่ดี				●	
มุ่งทำให้สังคมดีขึ้น/สร้างมาตรฐานที่ดีของสังคม		●	●		●
ต้องฝ่าฟันและต่อสู้ ไม่ถอยเมื่อมีอุปสรรค					●
รักในสิทธิเสรีภาพ			●		
รักในสังคมประชาธิปไตย			●		
เห็นคุณค่าในสิ่งที่ตนเองทำ			●		
สร้างแรงกระตุ้นเพื่อให้ตนเองมีไฟในการทำงานอยู่ ตลอดเวลา					●

ที่มา : วิเคราะห์และสรุปจากการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยผู้ศึกษา, 2551

ส่วนที่ 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยเชิงสำรวจ

ในส่วนของการวิจัยเชิงสำรวจครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 455 ชุด และข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมดังกล่าวได้นำมาทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS for Windows Version 15.0 ซึ่งสามารถนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 6 ส่วน ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
 2. ความคิดเห็นและมุมมองเกี่ยวกับความเป็นวิชาชีพหรือความเป็นมืออาชีพ (Professionalism) ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย
 3. ภาพลักษณ์ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในทัศนะของกลุ่มตัวอย่าง
 4. ความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการข่าวการเมืองในอนาคต
 5. การวิเคราะห์องค์ประกอบของความเป็นวิชาชีพหรือความเป็นมืออาชีพ (Professionalism) ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย
 6. การทดสอบสมมติฐานการวิจัย
- ทั้งนี้ แต่ละส่วนมีรายละเอียดที่จะนำเสนอตามตาราง ดังต่อไปนี้

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.13

แสดงจำนวน และ ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะทางประชากรศาสตร์

ลักษณะทางประชากร	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม		
ผู้สื่อข่าว	125	27.5
นักการเมือง	100	22.0
นักวิชาการสื่อสารมวลชน	80	17.6
ผู้รับสารทางการเมือง	150	33.0
เพศ		
ชาย	241	53.0
หญิง	214	47.0

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ลักษณะทางประชากร	จำนวน	ร้อยละ
อายุ (ปี)		
สูงสุด 74 ปี ต่ำสุด 20 ปี อายุเฉลี่ย 38.11 ปี S.D.= 10.237 ปี		
สถานภาพสมรส		
โสด	235	51.6
สมรส	203	44.6
แยกกันอยู่/หย่าร้าง/หม้าย	17	3.7
บุตร		
ไม่มี	39	8.6
มี	169	37.1
ไม่ตอบ/ไม่ต้องตอบ	247	54.3
ระดับการศึกษาสูงสุด		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	18	3.9
ปริญญาตรี	186	40.9
ปริญญาโท	213	46.8
ปริญญาเอก	37	8.1
สาขาวิชาที่จบปริญญาตรี		
นิเทศศาสตร์/วารสารศาสตร์/สื่อสารมวลชน	162	35.6
นิติศาสตร์	23	5.1
รัฐศาสตร์/รัฐประศาสนศาสตร์	45	9.9
เศรษฐศาสตร์	8	1.8
อื่นๆ ได้แก่ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ศิลปศาสตร์ เทคโนโลยี- สารสนเทศ วิทยาศาสตร์	154	33.8
ไม่ตอบ/ไม่ต้องตอบ	63	13.9

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ลักษณะทางประชากร	จำนวน	ร้อยละ
สาขาวิชาที่จบปริญญาโท		
นิเทศศาสตร์/วารสารศาสตร์/สื่อสารมวลชน	118	25.9
นิติศาสตร์	7	1.5
รัฐศาสตร์/รัฐประศาสนศาสตร์	62	13.6
เศรษฐศาสตร์	1	0.2
อื่นๆ ได้แก่ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ศิลปศาสตร์ เทคโนโลยี- สารสนเทศ วิทยาศาสตร์	46	10.1
ไม่ตอบ/ไม่ต้องตอบ	221	48.6
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ไม่เกิน 15,000 บาท	82	18.0
15,001 – 30,000 บาท	177	38.9
30,001 – 45,000 บาท	67	14.7
45,001 – 60,000 บาท	34	7.5
60,001 – 75,000 บาท	17	3.7
75,001 บาท ขึ้นไป	74	16.3
ไม่ตอบ	4	0.9
อาชีพหลักในปัจจุบัน		
นักการเมือง	80	17.6
นักวิชาการ/นักวิจัย	100	22.0
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	51	11.2
พนักงานหน่วยงานเอกชน	46	10.1
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	38	8.4
นักพัฒนา/NGOs	4	0.9
นิสิตนักศึกษา	8	1.8
อื่นๆ	3	0.7
ผู้สื่อข่าว	125	27.5

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ลักษณะทางประชากร	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพหลักในปัจจุบัน (เฉพาะกลุ่มผู้รับสารทางการเมือง)		
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	51	34.0
พนักงานหน่วยงานเอกชน	46	30.7
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	38	25.3
นักพัฒนา/NGOs	4	2.7
นิสิตนักศึกษา	8	5.3
อื่นๆ เช่น ทนายความ ช่างแต่งหน้า	3	2.0
รวม	150	100.0
ตำแหน่งงานปัจจุบัน		
พนักงานระดับปฏิบัติการ	210	46.2
ผู้บริหารระดับต้น (เช่น หัวหน้างาน, หัวหน้าแผนก, ซุปเปอร์ไวเซอร์)	51	11.2
ผู้บริหารระดับกลาง (เช่น ผู้จัดการ, ผู้จัดการอาวุโส)	55	12.1
ผู้บริหารระดับสูง (เช่น ผู้อำนวยการ, กรรมการผู้จัดการ, CEO)	58	12.7
ทีปปรึกษา/ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ	26	5.7
อื่นๆ	19	9.7
ไม่ตอบ	11	2.4
อายุงานในสายงานอาชีพปัจจุบัน		
สูงสุด 45 ปี ต่ำสุด 2 เดือน อายุงานเฉลี่ย 10.86 ปี S.D.= 8.23 ปี		
ไม่ตอบ 24 (ร้อยละ 5.3)		
ประสบการณ์ด้านข่าว/การทำข่าว หรือสื่อสารมวลชน (สำหรับวิชาชีพอื่นๆ)		
ไม่เคยทำ	224	67.9
เคยทำ	104	31.5
ไม่ตอบ	2	0.6
รวม	330	100.0
นโยบายพรรคการเมืองที่ชื่นชอบ		
พลังประชาชน	95	20.9
ประชาธิปไตย	138	30.3
ชาติไทย	3	0.7
เพื่อแผ่นดิน	3	0.7
อื่นๆ	16	3.5
ไม่มีเลย	187	41.1
ไม่ตอบ	13	2.9

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ลักษณะทางประชากร	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่งงานปัจจุบัน (สำหรับผู้สื่อข่าว)		
ผู้สื่อข่าว/นักข่าว	90	72.0
หัวหน้าข่าว	6	4.8
บรรณาธิการ/บรรณาธิการข่าว/รองบรรณาธิการ	18	14.4
อื่นๆ ได้แก่ ผู้เรียบเรียงข่าว ผู้จัดการรายการ	11	8.8
รวม	125	100.0
ประเภทสื่อที่สังกัด (สำหรับผู้สื่อข่าว)		
หนังสือพิมพ์	47	37.6
วิทยุกระจายเสียง	5	4.0
โทรทัศน์	62	49.6
อื่นๆ ได้แก่ สื่อออนไลน์ เคเบิลทีวี	11	8.8
รวม	125	100.0
สายงานรับผิดชอบในการเป็นผู้สื่อข่าว		
การเมือง	61	48.8
เศรษฐกิจ	11	8.8
สิ่งแวดล้อม	6	4.8
อื่นๆ ได้แก่ ต่างประเทศ สังคม การศึกษา กีฬา ภูมิภาค	42	33.6
หลากหลายด้าน		
ไม่ตอบ	5	4.0
รวม	125	100.0
ประสบการณ์ทำงานด้านข่าว (ตั้งแต่เริ่มถึงปัจจุบัน)		
สูงสุด 36 ปี ต่ำสุด 2 เดือน เฉลี่ย 8.58 ปี S.D.= 6.045 ปี		
ไม่ตอบ 50 (ร้อยละ 40)		
ประสบการณ์ทำงานด้านข่าวการเมือง		
ไม่เคย	41	32.8
เคยทำ	84	67.2
รวม	125	100.0
กรณีเคยทำข่าวการเมือง รวมระยะเวลาในการทำงาน		
สูงสุด 20 ปี ต่ำสุด 2 เดือน เฉลี่ย 6.072 ปี S.D.= 4.982 ปี		
ไม่ตอบ 50 (ร้อยละ 40)		

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ลักษณะทางประชากร	จำนวน	ร้อยละ
การฝึกอบรม/ดูงาน		
ไม่เคย	39	31.2
เคย	86	68.8
รวม	125	100.0

หมายเหตุ : กลุ่มตัวอย่าง (n) = 455

จากตารางที่ 4.10 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สื่อข่าวจำนวน 125 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.5 เป็นนักวิชาการด้านสื่อสารมวลชนจำนวน 100 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.0 เป็นนักการเมืองจำนวน 80 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.6 และเป็นผู้รับสารทางการเมือง (ภาคประชาชน) จำนวน 150 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.0

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ซึ่งมีจำนวน 241 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 53.0 ส่วนเพศหญิง มีจำนวน 214 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 47.0

ส่วนอายุ พบว่า อายุสูงสุดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 56 ปี ส่วนอายุต่ำสุดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 26 ปี โดยอายุเฉลี่ยเท่ากับ 36.52 ปี มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.89 ปี

สถานภาพสมรส พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นโสดมีจำนวน 235 ราย คิดเป็นร้อยละ 51.6 รองลงมาสมรสแล้ว มีจำนวน 203 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.6 สำหรับผู้ที่สมรสแล้ว ส่วนใหญ่มีบุตรซึ่งมีจำนวน 169 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 37.1 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ในด้านการศึกษา ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาโท ซึ่งมีจำนวน 213 ราย หรือร้อยละ 46.8 รองลงมาได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวน 186 ราย หรือร้อยละ 40.9

ในด้านสาขาวิชาที่จบในระดับปริญญาตรี พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาในสาขานิเทศศาสตร์/วารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชน ซึ่งมีจำนวน 162 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.6 รองลงมา จบการศึกษาทางด้านสังคมศาสตร์ ศิลปศาสตร์ หรือมนุษยศาสตร์ ซึ่งมีจำนวน 154 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.8 ส่วนลำดับที่สามจบการศึกษาทางด้านรัฐศาสตร์/รัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน 45 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.9 ส่วนผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาในสาขานิเทศศาสตร์/วารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชน มีจำนวน 118 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.9 รองลงมา จบการศึกษาทางด้านรัฐศาสตร์/รัฐประศาสนศาสตร์ มีจำนวน 62 ราย คิดเป็นร้อยละ

13.6 ส่วนลำดับที่สามจบการศึกษาทางด้านสังคมศาสตร์ ศิลปศาสตร์ หรือมนุษยศาสตร์ ซึ่งมีจำนวน 46 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.1

ในด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีรายได้เฉลี่ยอยู่ระหว่าง 15,001-30,000 บาทต่อเดือน ซึ่งมีจำนวน 177 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.9 รองลงมา มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 15,000 บาทต่อเดือน มีจำนวน 82 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.0 อันดับสามได้แก่ ผู้มีรายได้ตั้งแต่ 75,001 บาทต่อเดือนขึ้นไป มีจำนวน 74 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.3

อาชีพหลักในปัจจุบัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพผู้สื่อข่าว ซึ่งมีจำนวน 125 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.5 รองลงมาได้แก่อาชีพนักวิชาการ/นักวิจัย ซึ่งมีจำนวน 100 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.0 ลำดับที่ 3 ได้แก่ นักการเมือง ซึ่งมีจำนวน 80 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.6

สำหรับกลุ่มผู้รับสารทางการเมือง ซึ่งมีจำนวน 150 รายนั้น เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ซึ่งมีจำนวน 51 ราย คิดเป็นร้อยละ 34.0 รองลงมาได้แก่ พนักงานหน่วยงานเอกชน ซึ่งมี 46 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.7 ลำดับที่ 3 เป็นผู้ประกอบธุรกิจส่วนตัว (ค้าขาย) ซึ่งมี 38 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.3

สำหรับตำแหน่งงานปัจจุบัน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นพนักงานระดับปฏิบัติการ ซึ่งมีจำนวน 210 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.0 รองลงมาได้แก่ตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง จำนวน 58 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.7 ส่วนอันดับสามก็คือ ตำแหน่งผู้บริหารระดับกลาง จำนวน 55 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.1 ทั้งนี้ อายุงานในสายงานอาชีพปัจจุบัน พบว่า มีอายุงานสูงสุด 45 ปี ต่ำสุด 2 เดือน โดยมีอายุงานเฉลี่ยเท่ากับ 10.86 ปี และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.23 ปี

ประสบการณ์ทำงานด้านข่าวหรือสื่อสารมวลชนของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่ผู้สื่อข่าว จำนวน 330 ราย พบว่า ส่วนใหญ่ ไม่เคยประกอบอาชีพด้านข่าวมาก่อน มีจำนวน 224 ราย คิดเป็นร้อยละ 67.9 และมีกลุ่มตัวอย่างที่เคยประกอบอาชีพด้านข่าวมาก่อนจำนวน 104 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.5

นโยบายพรรคการเมืองในปัจจุบันที่ชื่นชอบมากที่สุด พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ไม่ชื่นชอบนโยบายพรรคใดเป็นพิเศษ มีจำนวน 187 ราย คิดเป็นร้อยละ 41.1 รองลงมามีความชื่นชอบนโยบายพรรคประชาธิปัตย์ จำนวน 138 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.3 อันดับที่สาม ชอนนโยบายพรรคพลังประชาชน ซึ่งมีจำนวน 95 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.9

สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพผู้สื่อข่าว มีรายละเอียดเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

ในด้านตำแหน่งปัจจุบัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นผู้สื่อข่าวระดับปฏิบัติการ หรือผู้สื่อข่าวสนาม จำนวน 90 ราย คิดเป็นร้อยละ 72.0 รองลงมา มีตำแหน่งเป็นบรรณาธิการ/

บรรณาธิการข่าว/รองบรรณาธิการ จำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.4

ในส่วนของบริษัทสื่อที่สังกัด พบว่า ส่วนใหญ่ สังกัดสื่อโทรทัศน์ ซึ่งมีจำนวน 62 ราย คิดเป็นร้อยละ 49.6 รองลงมา ได้แก่ สื่อหนังสือพิมพ์ มีจำนวน 47 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.6

ด้านสายงานข่าวที่รับผิดชอบ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้สื่อข่าวการเมือง ซึ่งมีจำนวน 61 ราย คิดเป็นร้อยละ 48.8 รองลงมา ได้แก่ สายอื่นๆ จำนวน 42 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.6 อันดับสามคือผู้สื่อข่าวสายเศรษฐกิจ มีจำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.8

สำหรับประสบการณ์ทำงานในด้านข่าว นับตั้งแต่เริ่มงาน 2 เดือน ประสบการณ์ทำงานโดยเฉลี่ยเท่ากับ 8.58 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.045 ปี

ส่วนประสบการณ์ทำงานด้านข่าวการเมือง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เคยมีประสบการณ์ ซึ่งมีจำนวน 84 ราย คิดเป็นร้อยละ 67.2 (ซึ่งในจำนวนนี้รวมถึงผู้ที่ยังรับผิดชอบงานข่าวการเมืองอยู่ในปัจจุบันด้วย) ส่วนผู้ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ทำงานด้านข่าวการเมืองมาก่อน มีจำนวน 41 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.8

ทั้งนี้ พิจารณาเฉพาะผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานด้านข่าวการเมือง พบว่า มีประสบการณ์สูงสุดเท่ากับ 20 ปี ต่ำสุด 2 เดือน ประสบการณ์ทำงานโดยเฉลี่ยเท่ากับ 6.072 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.045 ปี

ในด้านการฝึกอบรมและดูงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยผ่านการฝึกอบรมและดูงานเกี่ยวกับด้านข่าวหรือสื่อสารมวลชนมาแล้ว ซึ่งมีจำนวน 86 ราย คิดเป็นร้อยละ 68.8 ส่วนผู้ที่ไม่เคยผ่านการฝึกอบรมและดูงานเกี่ยวกับด้านข่าวหรือสื่อสารมวลชน มีจำนวน 39 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.2

ความคิดเห็นและมุมมองเกี่ยวกับความเป็นวิชาชีพหรือความเป็นมืออาชีพ (Professionalism) ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย

ตารางที่ 4.14

แสดงจำนวน และ ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามทัศนะที่มีต่อความหมายของ
“ความเป็นมืออาชีพ (Professionalism) ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย”

ประเด็นสำคัญในความหมายของ “ความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย”	จำนวน	ร้อยละ
1. ต้องมีความรู้ (Knowledge) ในสาขาวิชานั้น ๆ	413	90.8
2. ต้องมีทักษะความชำนาญ (Skill) ในการปฏิบัติงานตามวิชาชีพนั้น ๆ	384	84.4
3. ต้องยึดมั่นในจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพของตน	410	90.1
4. ต้องมีความเป็นอิสระในวิชาชีพ	286	62.9
5. ต้องมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพของตน	288	63.3
6. ต้องมีความรักในงานรั่ววิชาชีพของตน	295	64.8
7. ต้องมีการให้บริการแก่สาธารณชนตามมาตรฐานวิชาชีพของตน	231	50.8
8. ต้องมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ในระดับสูง	325	71.4
9. ต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคม	380	83.5
10. ต้องมีแรงจูงใจที่จะผลักดันให้วิชาชีพของตนเป็นที่ยอมรับแก่	200	44.4
11. อื่น ๆ ได้แก่ วางตัวเป็นกลาง มีความกล้า	38	8.4

หมายเหตุ : กลุ่มตัวอย่าง (n) = 455

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ในทัศนะของกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า ความหมายของ “ความเป็นมืออาชีพ” (Professionalism) นั้น ควรครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ตามลำดับความสำคัญ ดังต่อไปนี้ คือ

1. ต้องมีความรู้ (Knowledge) ในสาขาวิชานั้น ๆ มีจำนวนผู้ตอบ 413 ราย คิดเป็น ร้อยละ 90.8

2. ต้องยึดมั่นในจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพของตน มีจำนวนผู้ตอบ 410 ราย คิดเป็นร้อยละ 90.1

3. ต้องมีทักษะความชำนาญ (Skill) ในการปฏิบัติงานตามวิชาชีพนั้น ๆ มีจำนวนผู้ตอบ 384 ราย คิดเป็นร้อยละ 84.4

4. ต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีจำนวนผู้ตอบ 380 ราย คิดเป็นร้อยละ 83.5
5. ต้องมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ในระดับสูง มีจำนวนผู้ตอบ 325 ราย คิดเป็นร้อยละ 71.4
6. ต้องมีความรักในงานรักวิชาชีพของตน มีจำนวนผู้ตอบ 295 ราย คิดเป็นร้อยละ 64.8
7. ต้องมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพของตน มีจำนวนผู้ตอบ 288 ราย คิดเป็นร้อยละ 63.3
8. ต้องมีความเป็นอิสระในวิชาชีพ มีจำนวนผู้ตอบ 286 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.9
9. ต้องมีการให้บริการแก่สาธารณชนตามมาตรฐานวิชาชีพของตน มีจำนวนผู้ตอบ 231 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.8
10. ต้องมีแรงจูงใจที่จะผลักดันให้วิชาชีพของตนเป็นที่ยอมรับแก่สาธารณชน มีจำนวนผู้ตอบ 200 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.0
11. อื่น ๆ มีจำนวนผู้ตอบ 38 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.4

ตารางที่ 4.15

แสดงจำนวน และร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามทัศนคติที่มีต่อ

ความหมายของคำว่า “การเมือง” (Politic)

ประเด็นสำคัญในความหมายของ “การเมือง”	จำนวน	ร้อยละ
1. การเมืองคือเรื่องของการก่อร่างสร้างและแบ่งปันอำนาจภายในรัฐ	70	15.4
2. การเมืองคือเรื่องของการแจกแจง หรือจัดสรรสิ่งที่มีคุณค่าหรือทรัพยากรในสังคม โดยมีอำนาจที่เป็นที่ยอมรับกันมาทำให้เกิดการปฏิบัติตาม	108	23.7
3. การเมืองคือปฏิบัติการทางชนชั้นประเภทหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการรักษา หรือการเปลี่ยนแปลงคุณภาพของพลังทางชนชั้นต่างๆ ที่เข้ามาต่อสู้กันในพื้นที่ของรัฐแต่ละรูปแบบ	39	8.6
4. การเมืองคือกลไกและกลยุทธ์ในการนำความคิด และความรู้มาสร้างเป็นอำนาจขึ้นมาใช้ในการความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน	93	20.4
5. การเมืองคือกิจกรรมทุกอย่างของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือ และความขัดแย้งในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากร	57	12.5
6. การเมืองคือกิจกรรมที่อารยชน หรือเสรีชนที่เท่าเทียมกันประนีประนอม และแบ่งปันผลประโยชน์ภายในหน่วยปกครองหนึ่งๆ	39	8.6
7. การเมืองคือการใช้วาทกรรมเพื่อปฏิบัติการเชิงอำนาจในการครอบงำผู้ใดผู้หนึ่งหรือเพื่อควบคุมพื้นที่สาธารณะ	38	8.4
8. อื่นๆ	5	1.1
9. ไม่ตอบ	6	1.3

หมายเหตุ : กลุ่มตัวอย่าง (n) = 455

จากตารางที่ 4.15 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เห็นว่า “การเมือง” หมายถึง การเมือง คือเรื่องของการแจกแจง หรือจัดสรรสิ่งที่มีคุณค่าหรือทรัพยากรในสังคม โดยมีอำนาจที่เป็นที่ยอมรับกันมาทำให้เกิดการปฏิบัติตาม ซึ่งมีจำนวน 108 ราย คิดเป็นร้อยละ 23.7 รองลงมา เห็นว่า “การเมือง” หมายถึง การเมืองคือกลไกและกลยุทธ์ในการนำความคิด และความรู้มาสร้างเป็นอำนาจขึ้นมาใช้ในความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน ซึ่งมีจำนวน 93 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.4 อันดับสาม “การเมือง” คือ การเมืองคือเรื่องของการก่อร่างสร้างและแบ่งปันอำนาจภายในรัฐ มีจำนวน 70 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.4

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่า ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของคำว่า “การเมือง” ในทัศนะของกลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่นั้น เป็นความหมายของการเมืองในลักษณะการเมืองแบบดั้งเดิม (Conventional Concept) ซึ่งเป็นความหมายค่อนข้างแคบ อันเป็นการมองการเมืองในลักษณะของการปกครองในเชิงความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับประชาชนเป็นหลัก

ตารางที่ 4.16

แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับระดับความจำเป็นของความรู้ที่ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมีอาชีพต้องมี

ตัวชี้วัดด้านความรู้	ระดับความจำเป็นต่อความเป็นมืออาชีพ					S.D.	การแปลความหมาย
	ผู้สื่อข่าว	นักวิชาการ	นักการเมือง	ผู้รับสาร	คะแนนรวมเฉลี่ย		
1. ด้านหลักรัฐศาสตร์ทั่วไป	7.19	7.91	7.66	7.68	7.55	2.039	จำเป็นมาก
2. ด้านการเมืองการปกครองไทย	7.55	8.23	8.00	8.16	7.95	1.897	จำเป็นมาก
3. ด้านประวัติศาสตร์การเมืองทั่วไป	7.26	7.53	7.63	7.64	7.45	1.920	จำเป็นมาก
4. ด้านประวัติศาสตร์การเมืองไทย	7.46	8.04	7.97	7.96	7.80	1.886	จำเป็นมาก
5. ด้านปรัชญาและแนวคิดทางการเมือง	7.08	7.74	8.07	7.96	7.64	1.858	จำเป็นมาก
6. ด้านจริยธรรมการเมือง	7.92	8.50	8.52	8.65	8.31	1.839	จำเป็นมากที่สุด

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ตัวชี้วัดด้านความรู้	ระดับความจำเป็นต่อความเป็นมืออาชีพ					S.D.	การแปลความหมาย
	ผู้สื่อข่าว	นักวิชาการ	นักการเมือง	ผู้รับสาร	คะแนนรวมเฉลี่ย		
7. ด้านกฎหมายทั่วไป	7.54	7.87	7.95	7.99	7.76	1.748	จำเป็นมาก
8. ด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญ	8.12	8.36	8.41	8.32	8.25	1.669	จำเป็นมากที่สุด
9. ด้านกฎหมายเลือกตั้งและพรรคการเมือง	8.25	8.38	8.08	8.23	8.20	1.705	จำเป็นมาก
10.ด้านกฎหมายเกี่ยวกับองค์กรอิสระ	7.78	8.06	7.96	7.88	7.84	1.753	จำเป็นมาก
11.ด้านกฎหมายเกี่ยวกับสื่อมวลชน	8.13	8.48	8.44	8.42	8.28	1.760	จำเป็นมากที่สุด
12.ด้านประวัติ ภูมิหลังและบุคลิกภาพของนักการเมืองไทยทั้งในอดีตและปัจจุบัน	8.02	7.84	7.62	7.74	7.79	1.847	จำเป็นมากที่สุด
13.ด้านการตลาด	6.00	6.50	6.41	6.33	6.22	1.967	จำเป็นปานกลาง
14.ด้านการบริหารองค์กรและทีมงาน	6.27	6.60	7.15	7.14	6.69	1.891	จำเป็นมาก
15.ด้านเศรษฐศาสตร์มหภาค	6.46	7.13	6.99	6.96	6.77	1.832	จำเป็นมาก
16.ด้านเศรษฐศาสตร์จุลภาค	6.38	6.91	6.85	7.01	6.72	1.849	จำเป็นมาก
17.ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	6.34	7.10	7.29	7.41	6.94	1.966	จำเป็นมาก
18.ด้านเศรษฐกิจการเมือง	7.13	7.73	7.67	7.76	7.52	1.797	จำเป็นมาก
19.ด้านประวัติศาสตร์โลก	6.37	7.01	7.10	6.82	6.74	1.887	จำเป็นมาก
20.ด้านประวัติศาสตร์ไทย	6.96	7.56	7.67	7.44	7.33	1.88	จำเป็นมาก

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ตัวชี้วัดด้านความรู้	ระดับความจำเป็นต่อความเป็นมืออาชีพ					S.D.	การแปลความหมาย
	ผู้สื่อข่าว	นักวิชาการ	นักการเมือง	ผู้รับสาร	คะแนนรวมเฉลี่ย		
21.ด้านสังคมศาสตร์ทั่วไป	6.79	7.10	7.32	7.43	7.10	1.734	จำเป็นมาก
22.ด้านศิลปวัฒนธรรม	6.17	6.81	7.27	6.91	6.71	1.852	จำเป็นมาก
23.ด้านการวิพากษ์	7.32	7.96	7.84	7.79	7.67	1.823	จำเป็นมาก
24.ด้านวิวัฒนาการสื่อสารมวลชน	7.19	7.39	8.37	8.03	7.63	1.929	จำเป็นมาก
25.ด้านการสื่อข่าว	8.31	8.58	8.70	8.62	8.48	1.716	จำเป็นมากที่สุด
26.ด้านบทบาทหน้าที่และอุดมการณ์ของสื่อมวลชน	8.63	8.96	8.79	8.92	8.80	1.629	จำเป็นมากที่สุด
27.ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณสื่อมวลชน	8.88	9.17	9.30	9.17	9.08	1.559	จำเป็นมากที่สุด

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ในทัศนะของกลุ่มตัวอย่าง ความรู้ที่จำเป็นมากที่สุดสำหรับผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมืออาชีพ 5 อันดับแรก ได้แก่

1. ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณสื่อมวลชน ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.08 คะแนน
 2. ด้านบทบาทหน้าที่และอุดมการณ์ของสื่อมวลชน ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.80 คะแนน
 3. ด้านการสื่อข่าว ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.48 คะแนน
 4. ด้านจริยธรรมการเมือง ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.31 คะแนน
 5. ด้านกฎหมายเกี่ยวกับสื่อมวลชน ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.28 คะแนน
- ทั้งนี้ ระดับคะแนนเฉลี่ยทั้ง 5 ข้อดังกล่าว แปลความหมายได้ว่ามีความจำเป็นต่อความเป็นวิชาชีพผู้สื่อข่าวการเมืองมากที่สุด

ส่วนความรู้ที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า มีความจำเป็นสำหรับผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมืออาชีพ น้อยที่สุด 5 อันดับ ได้แก่

1. ด้านการตลาด ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.22 คะแนน
2. ด้านการบริหารองค์กรและทีมงาน ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.69 คะแนน
3. ด้านศิลปวัฒนธรรม ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.71 คะแนน
4. ด้านเศรษฐศาสตร์จุลภาค ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.72 คะแนน
5. ด้านประวัติศาสตร์โลก ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.74 คะแนน

ทั้งนี้ ค่าคะแนนเฉลี่ยดังกล่าวในข้อแรกด้านการตลาด แปลความหมายได้ว่า มีความจำเป็นต่อความเป็นวิชาชีพผู้สื่อข่าวการเมืองในระดับปานกลาง ส่วนที่เหลืออีก 4 ข้อมีความจำเป็นในระดับมาก

ตารางที่ 4.17

แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับ ระดับความจำเป็นของทักษะที่ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมืออาชีพต้องมี

ตัวชี้วัดด้านทักษะ	ระดับความจำเป็นต่อความเป็นมืออาชีพ					S.D.	การแปลความหมาย
	ผู้สื่อข่าว	นักวิชาการ	นักการเมือง	ผู้รับสาร	คะแนนรวมเฉลี่ย		
1. ทักษะด้านการใช้ภาษาไทย	8.57	9.17	9.03	8.90	8.89	1.417	จำเป็นมากที่สุด
2. ทักษะด้านการใช้ภาษาอังกฤษ	7.15	7.92	7.96	8.12	7.78	1.602	จำเป็นมาก
3. ทักษะด้านการเขียน	8.70	9.01	8.67	8.80	8.80	1.431	จำเป็นมากที่สุด
4. ทักษะด้านการจับประเด็นและสรุปประเด็นข่าว	9.16	9.43	9.10	9.19	9.22	1.225	จำเป็นมากที่สุด
5. ทักษะด้านการสื่อข่าว	8.97	9.19	8.84	8.92	8.98	1.355	จำเป็นมากที่สุด
6. ทักษะด้านการสัมภาษณ์	8.76	9.12	8.71	8.79	8.84	1.427	จำเป็นมากที่สุด

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ตัวชี้วัดด้านทักษะ	ระดับความจำเป็นต่อความเป็นมืออาชีพ					S.D.	การแปลความหมาย
	ผู้สื่อข่าว	นักวิชาการ	นักการเมือง	ผู้รับสาร	คะแนนรวมเฉลี่ย		
7. ทักษะด้านการคิดเชิงวิเคราะห์	8.83	9.18	8.86	8.88	8.93	1.367	จำเป็นมากที่สุด
8. ทักษะด้านการคิดเชิงวิพากษ์	8.45	8.93	8.38	8.54	8.57	1.498	จำเป็นมากที่สุด
9. ทักษะด้านการคิดเชิงกลยุทธ์	8.02	8.28	8.08	8.18	8.14	1.565	จำเป็นมาก
10. ทักษะด้านการบริหารเวลา	8.09	8.31	8.42	8.28	8.26	1.565	จำเป็นมากที่สุด
11. ทักษะการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า	8.58	8.67	8.58	8.72	8.64	1.547	จำเป็นมากที่สุด
12. ทักษะด้านการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีการสื่อสาร	7.86	8.11	8.38	8.38	8.17	1.54	จำเป็นมากที่สุด
13. ทักษะด้านการถ่ายภาพ	6.69	7.51	7.92	7.83	7.46	1.786	จำเป็นมาก
14. ทักษะด้านการสร้างและรักษาความสัมพันธ์กับผู้อื่น	8.13	8.59	8.51	8.49	8.42	1.56	จำเป็นมากที่สุด
15. ทักษะการประเมินคุณค่าข่าว	8.84	8.99	8.60	8.68	8.78	1.384	จำเป็นมากที่สุด
16. ทักษะการวิเคราะห์/เข้าใจผู้รับสาร	8.78	8.79	8.60	8.81	8.76	1.378	จำเป็นมากที่สุด
17. ทักษะด้านการทำข่าวเชิงสืบสวนสอบสวน	8.52	8.70	8.26	8.11	8.38	1.546	จำเป็นมากที่สุด

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ในทัศนะของกลุ่มตัวอย่าง ทักษะที่จำเป็นมากที่สุดสำหรับการเป็นผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมืออาชีพ 5 อันดับแรก ได้แก่

1. ทักษะด้านการจับประเด็นและสรุปประเด็นข่าว ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.22 คะแนน
 2. ทักษะด้านการสื่อข่าว ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.98 คะแนน
 3. ทักษะด้านการคิดเชิงวิเคราะห์ ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.93 คะแนน
 4. ทักษะด้านการใช้ภาษาไทย ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.89 คะแนน
 5. ทักษะด้านการสัมภาษณ์ ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.84 คะแนน
- ซึ่งทักษะดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยจัดอยู่ในระดับความจำเป็นต่อความเป็นวิชาชีพ
ผู้สื่อข่าวการเมืองมากที่สุด

ส่วนทักษะที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า มีความจำเป็นสำหรับการเป็นผู้สื่อข่าวการเมืองไทย
มีอาชีพน้อยที่สุด 5 อันดับ ได้แก่

1. ทักษะด้านการถ่ายภาพ ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.46 คะแนน
 2. ทักษะด้านการใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.78 คะแนน
 3. ทักษะด้านการคิดเชิงกลยุทธ์ ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.14 คะแนน
 4. ทักษะด้านการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีการสื่อสาร ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.17
คะแนน
 5. ทักษะด้านการบริหารเวลา ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.26 คะแนน
- อย่างไรก็ตามแม้จะเป็นทักษะที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ แต่ผลจากคะแนน
เฉลี่ยแปลความหมายได้ว่า มีความจำเป็นต่อความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองในระดับมาก
ถึง 4 ข้อ และข้อที่ 5 อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.18

แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับ
ระดับความจำเป็นของบุคลิกลักษณะที่ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมีอาชีพต้องมี

ตัวชี้วัดด้าน บุคลิกลักษณะ	ระดับความจำเป็นต่อความเป็นมืออาชีพ					S.D.	การแปล ความหมาย
	ผู้สื่อข่าว	นักวิชาการ	นัก การเมือง	ผู้รับสาร	คะแนน รวมเฉลี่ย		
1. การประกอบอาชีพ ผู้สื่อข่าวเต็มเวลา	7.84	8.23	8.04	7.87	7.98	1.779	จำเป็นมาก
2. การได้รับการฝึก อบรมทางวิชาชีพ	7.77	8.38	8.45	8.61	8.30	1.398	จำเป็นมาก ที่สุด

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ตัวชี้วัดด้าน บุคลิกลักษณะ	ระดับความจำเป็นต่อความเป็นมืออาชีพ					S.D.	การแปล ความหมาย
	ผู้สื่อข่าว	นักวิชาการ	นัก การเมือง	ผู้รับสาร	คะแนน รวมเฉลี่ย		
3. การเป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	8.16	8.70	8.66	8.73	8.55	1.297	จำเป็นมากที่สุด
4. การเป็นผู้มีความวิริยะอุตสาหะ	8.29	8.87	8.51	8.78	8.62	1.320	จำเป็นมากที่สุด
5. การเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อน้ำที่	8.85	9.38	9.01	9.36	9.16	1.258	จำเป็นมากที่สุด
6. การเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อสังคม	8.97	9.55	9.05	9.47	9.27	1.267	จำเป็นมากที่สุด
7. การเป็นผู้มีความช่างสังเกต	8.58	8.99	8.39	8.80	8.71	1.342	จำเป็นมากที่สุด
8. การเป็นผู้มีความอยากรู้อยากเห็น	8.66	8.87	8.42	8.61	8.65	1.317	จำเป็นมากที่สุด
9. การเป็นผู้มีความกระตือรือร้น	8.79	8.93	8.83	8.94	8.88	1.214	จำเป็นมากที่สุด
10.การเป็นผู้มีใจผูกไวต่อข่าว	8.68	9.05	8.60	8.80	8.79	1.331	จำเป็นมากที่สุด
11.การเป็นผู้มีความสุภาพอ่อนน้อม	8.17	8.41	8.62	8.72	8.48	1.520	จำเป็นมากที่สุด
12.การเป็นผู้รู้จักกาลเทศะ	8.34	8.79	8.88	8.81	8.69	1.418	จำเป็นมากที่สุด
13.การเป็นผู้มีจินตนาการ	7.82	8.24	8.21	8.10	8.07	1.674	จำเป็นมาก
14.การเป็นผู้มีความอดทน	8.60	9.06	8.78	8.89	8.83	1.368	จำเป็นมากที่สุด
15.การเป็นผู้มีความกล้าต่อสู้กับความไม่ถูกต้อง ความอยุติธรรม	8.94	9.30	9.24	9.31	9.19	1.257	จำเป็นมากที่สุด
16.การเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต	9.10	9.49	9.43	9.40	9.34	1.229	จำเป็นมากที่สุด

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ตัวชี้วัดด้าน บุคลิกลักษณะ	ระดับความจำเป็นต่อความเป็นมืออาชีพ					S.D.	การแปล ความหมาย
	ผู้สื่อข่าว	นักวิชาการ	นัก การเมือง	ผู้รับสาร	คะแนน รวมเฉลี่ย		
17. การเป็นผู้สำเร็จ การศึกษาด้าน วารสารศาสตร์/ สื่อสารมวลชนหรือ รัฐศาสตร์	5.76	7.18	7.58	6.98	6.98	2.469	จำเป็นมาก

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ในทัศนะของกลุ่มตัวอย่าง บุคลิกลักษณะที่จำเป็นมากที่สุดสำหรับการเป็นผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมืออาชีพ 5 อันดับแรก ได้แก่

1. การเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.34 คะแนน
2. การเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.27 คะแนน
3. การเป็นผู้มีความกล้าต่อสู้กับความไม่ถูกต้อง/ความอยุติธรรม ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.19 คะแนน
4. การเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.16 คะแนน
5. การเป็นผู้มีความกระตือรือร้น ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.88 คะแนน

ส่วนบุคลิกลักษณะที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า มีความจำเป็นสำหรับการเป็นผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมืออาชีพน้อยที่สุด 5 อันดับ ได้แก่

1. การเป็นผู้สำเร็จการศึกษาด้านวารสารศาสตร์/สื่อสารมวลชนหรือรัฐศาสตร์ ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.98 คะแนน
2. การประกอบอาชีพผู้สื่อข่าวเต็มเวลา ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.98 คะแนน
3. การเป็นผู้มีจินตนาการ ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.07 คะแนน
4. การได้รับการฝึกอบรมทางวิชาชีพ ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.30 คะแนน
5. การเป็นผู้มีความสุภาพอ่อนน้อม ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.48 คะแนน

ตารางที่ 4.19

แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับ
ระดับความจำเป็นของท่าที่ต่อตนเองและต่อวิชาชีพที่ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมีอาชีพต้องมี

ตัวชี้วัดด้านท่าที่ต่อ ตนเองและวิชาชีพ	ระดับความจำเป็นต่อความเป็นมืออาชีพ					S.D.	การแปล ความหมาย
	ผู้สื่อข่าว	นักวิชาการ	นัก การเมือง	ผู้รับสาร	คะแนน รวมเฉลี่ย		
1. การมีความยึดมั่นใน อุดมการณ์ ประชาธิปไตย	7.98	8.57	9.06	8.42	8.44	1.776	จำเป็นมาก ที่สุด
2. การมีความยึดมั่นใน หลักสิทธิเสรีภาพ	8.58	9.03	9.01	8.63	8.77	1.504	จำเป็นมาก ที่สุด
3. การมีความยึดมั่นใน ความยุติธรรม	8.80	9.31	9.21	9.07	9.07	1.374	จำเป็นมาก ที่สุด
4. การมีความยึดมั่น และเคารพในหลัก สิทธิมนุษยชน	8.73	9.26	9.17	9.08	9.04	1.379	จำเป็นมาก ที่สุด
5. การมีความยึดมั่นใน บทบาทการนำเสนอ ความจริงต่อสังคม	8.90	9.28	9.33	9.22	9.16	1.327	จำเป็นมาก ที่สุด
6. การมีความยึดมั่นใน บทบาท “สุนัขเฝ้า ยาม” (Watch Dog)	8.77	9.18	8.54	8.33	8.67	1.732	จำเป็นมาก ที่สุด
7. การมีความยึดมั่นใน การมีอิสระทาง ความคิด	8.74	9.20	8.95	8.67	8.86	1.472	จำเป็นมาก ที่สุด
8. การมีความเชื่อมั่นใน ตนเอง	8.28	8.55	8.63	8.39	8.44	1.533	จำเป็นมาก ที่สุด
9. การมีทัศนคติที่ดีต่อ อาชีพผู้สื่อข่าว	8.52	9.03	8.85	8.79	8.78	1.466	จำเป็นมาก ที่สุด

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ในทัศนะของกลุ่มตัวอย่าง ท่าที่ต่อตนเองและต่อวิชาชีพที่จำเป็นมากที่สุดสำหรับการเป็นผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมีอาชีพ 3 อันดับแรก ได้แก่

1. การมีความยึดมั่นในบทบาทการนำเสนอความจริงต่อสังคม ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.16 คะแนน
2. การมีความยึดมั่นในความยุติธรรม ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.07 คะแนน
3. การมีความยึดมั่นและเคารพในหลักสิทธิมนุษยชน ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.04 คะแนน

ส่วนท่าที่ต่อตนเองและต่อวิชาชีพที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า มีความจำเป็นสำหรับการเป็นผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมีอาชีพน้อยที่สุด 3 อันดับ ได้แก่

1. การมีความยึดมั่นในอุดมการณ์ประชาธิปไตย ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.44 คะแนน
2. การมีความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.44 คะแนน
3. การมีความยึดมั่นในบทบาท “สุนัขเฝ้ายาม” (Watch Dog) ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.67 คะแนน

อย่างไรก็ตาม ผลของคะแนนเฉลี่ยในส่วนของท่านที่ต่อตนเองและต่อวิชาชีพในกลุ่มนี้จัดอยู่ในระดับที่มีความจำเป็นต่อความเป็นวิชาชีพผู้สื่อข่าวมากที่สุดในทุกประเด็นที่ยกมา

ตารางที่ 4.20

แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับระดับความจำเป็นของการประพฤติตนที่ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมีอาชีพต้องมี

ตัวชี้วัดด้านการ ประพฤติตน	ระดับความจำเป็นต่อความเป็นมืออาชีพ					S.D.	การแปล ความหมาย
	ผู้สื่อข่าว	นักวิชาการ	นัก การเมือง	ผู้รับสาร	คะแนน รวมเฉลี่ย		
1. การนำเสนอข่าวโดย อาศัยการแสวงหา ข้อมูลอย่างรอบด้าน และถูกต้อง	9.09	9.30	9.08	9.21	9.17	1.27	จำเป็นมาก ที่สุด
2. การรักษาความลับ ของแหล่งข่าวตาม ข้อตกลง	8.94	9.21	9.18	9.09	9.09	1.339	จำเป็นมาก ที่สุด

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ตัวชี้วัดด้านการ ประพฤติน	ระดับความจำเป็นต่อความเป็นมืออาชีพ					S.D.	การแปล ความหมาย
	ผู้สื่อข่าว	นักวิชาการ	นัก การเมือง	ผู้รับสาร	คะแนน รวมเฉลี่ย		
3. การปฏิบัติงานตาม หลักจริยธรรมและ จรรยาบรรณของ วิชาชีพ	9.11	9.51	9.28	9.44	9.34	1.256	จำเป็นมาก ที่สุด
4. การปฏิบัติงานอย่าง มีอิสระทางความคิด	8.83	9.05	8.94	8.85	8.90	1.365	จำเป็นมาก ที่สุด
5. การละเว้นไม่อาศัย ตำแหน่งทางวิชาชีพ เพื่อแสวงหา ผลประโยชน์แก่ ตนและพวกพ้อง	9.09	9.39	9.14	9.09	9.17	1.462	จำเป็นมาก ที่สุด
6. การไม่ละเมิดสิทธิ ส่วนบุคคล	8.60	9.18	9.25	9.04	8.99	1.442	จำเป็นมาก ที่สุด
7. การพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่อง	8.87	8.90	8.95	8.90	8.90	1.356	จำเป็นมาก ที่สุด
8. การแสวงหาความรู้ ใหม่ๆ อย่างสม่ำเสมอ	8.79	9.19	8.97	9.01	8.98	1.270	จำเป็นมาก ที่สุด
9. การถ่ายทอดและ แบ่งปันความรู้และ ประสบการณ์กับ เพื่อนร่วมงานอย่าง สม่ำเสมอ	8.44	8.57	8.75	8.62	8.58	1.445	จำเป็นมาก ที่สุด
10.การวางตัวเป็นกลาง	8.68	9.09	9.25	8.97	8.96	1.591	จำเป็นมาก ที่สุด

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ในทัศนะของกลุ่มตัวอย่าง การประพฤตินที่จำเป็นมากที่สุด
สำหรับการเป็นผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมืออาชีพ 3 อันดับแรก ได้แก่

1. การปฏิบัติงานตามหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณของวิชาชีพ ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.34 คะแนน

2. การนำเสนอข่าวโดยอาศัยการแสวงหาข้อมูลอย่างรอบด้านและถูกต้อง ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.17 คะแนน

3. การละเว้นไม่อาศัยตำแหน่งทางวิชาชีพเพื่อแสวงหาผลประโยชน์แก่ตนและพวกพ้อง ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.17 คะแนน

ส่วนการประพุดิตนที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า มีความจำเป็นสำหรับการเป็นผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมีอาชีพน้อยที่สุด 3 อันดับ ได้แก่

1. การถ่ายทอดและแบ่งปันความรู้และประสบการณ์กับเพื่อนร่วมงานอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.58 คะแนน

2. การปฏิบัติงานอย่างมีอิสระทางความคิด ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.90 คะแนน

3. การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.90 คะแนน

แต่อย่างไรก็ตาม พิจารณาจากค่าคะแนนเฉลี่ยพบว่า ทุกข้อความจัดอยู่ในระดับความจำเป็นที่มากที่สุด สำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองทุกข้อ

ตารางที่ 4.21

แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับระดับความจำเป็นของแรงจูงใจที่ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมีอาชีพต้องมี

ตัวชี้วัดด้านแรงจูงใจ	ระดับความจำเป็นต่อความเป็นมืออาชีพ					S.D.	การแปลความหมาย
	ผู้สื่อข่าว	นักวิชาการ	นักการเมือง	ผู้รับสาร	คะแนนรวมเฉลี่ย		
1. การมุ่งหวังประกอบวิชาชีพผู้สื่อข่าวในระยะยาวนาน	7.59	8.12	8.61	8.23	8.10	1.582	จำเป็นมาก
2. การมุ่งมั่นสร้างความสำเร็จก้าวหน้าทางวิชาชีพแก่ตนเอง	8.06	8.38	8.56	8.43	8.34	1.501	จำเป็นมากที่สุด

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

ตัวชี้วัดด้านแรงจูงใจ	ระดับความจำเป็นต่อความเป็นมืออาชีพ					S.D.	การแปลความหมาย
	ผู้สื่อข่าว	นักวิชาการ	นักการเมือง	ผู้รับสาร	คะแนนรวมเฉลี่ย		
3. การมุ่งสร้างผลงานข่าวให้เป็นผลสำเร็จตามเป้าหมายและเวลาที่กำหนด	8.52	8.71	8.63	8.63	8.62	1.459	จำเป็นมากที่สุด
4. การมุ่งสร้างผลงานข่าวให้เป็นที่ยอมรับแก่สาธารณชน	8.76	8.78	9.03	8.76	8.81	1.448	จำเป็นมากที่สุด
5. การมุ่งสร้างองค์กรที่ตนสังกัดให้มีชื่อเสียงเป็นที่น่าเชื่อถือและยอมรับต่อสังคม	8.23	8.55	8.73	8.49	8.47	1.588	จำเป็นมากที่สุด
6. การได้รับรางวัลที่แสดงถึงความสำเร็จในวิชาชีพ	6.64	7.23	8.05	7.73	7.37	2.153	จำเป็นมาก

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ในทัศนะของกลุ่มตัวอย่าง แรงจูงใจที่จำเป็นมากที่สุดสำหรับการเป็นผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมืออาชีพ 3 อันดับแรก ได้แก่

1. การมุ่งสร้างผลงานข่าวให้เป็นที่ยอมรับแก่สาธารณชน ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.81 คะแนน
2. การมุ่งสร้างผลงานข่าวให้เป็นผลสำเร็จตามเป้าหมายและเวลาที่กำหนด ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.62 คะแนน
3. การมุ่งสร้างองค์กรที่ตนสังกัดให้มีชื่อเสียงเป็นที่น่าเชื่อถือและยอมรับต่อสังคม ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.47 คะแนน

ส่วนแรงจูงใจที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า มีความจำเป็นสำหรับการเป็นผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมืออาชีพน้อยที่สุด ได้แก่ การได้รับรางวัลที่แสดงถึงความสำเร็จในวิชาชีพ ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.37 คะแนน แต่พิจารณาจากค่าเฉลี่ยก็ยังจัดอยู่ในระดับที่มีความจำเป็นมากเช่นกัน

ตารางที่ 4.22

แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับ
คุณลักษณะอันไม่พึงประสงค์สำหรับผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมืออาชีพ

คุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์	ระดับความจำเป็นต่อความเป็นมืออาชีพ					S.D.	การแปลความหมาย
	ผู้สื่อข่าว	นักวิชาการ	นักการเมือง	ผู้รับสาร	คะแนนรวมเฉลี่ย		
1. ไม่กระตือรือร้น	6.93	7.44	7.56	6.87	7.13	2.800	ไม่พึงปฏิบัติอย่างยิ่ง
2. ไม่แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ	6.93	7.68	7.67	6.98	7.24	2.780	ไม่พึงปฏิบัติอย่างยิ่ง
3. ขาดความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่	8.73	9.09	8.30	7.97	8.48	2.565	ต้องห้ามโดยเด็ดขาด
4. ขาดความรับผิดชอบต่อสังคม	8.86	9.16	8.25	8.16	8.59	2.548	ต้องห้ามโดยเด็ดขาด
5. ขาดความรับผิดชอบต่อองค์กรต้นสังกัด	8.30	8.20	7.96	7.58	7.98	2.506	ไม่พึงปฏิบัติอย่างยิ่ง
6. รับสินบน/รับอำมิสสินจ้างโดยมิชอบ	9.47	9.50	8.81	8.65	9.09	2.306	ต้องห้ามโดยเด็ดขาด
7. ใช้ตำแหน่งแสวงหาผลประโยชน์ใส่ตนโดยมิชอบ	9.43	9.54	8.89	8.57	9.07	2.267	ต้องห้ามโดยเด็ดขาด
8. ลอกข่าว	7.27	9.23	8.63	7.68	8.08	2.672	ไม่พึงปฏิบัติอย่างยิ่ง
9. ขาดความรอบคอบรอบด้านในการทำข่าว	7.74	8.87	8.41	7.68	8.09	2.526	ไม่พึงปฏิบัติอย่างยิ่ง
10. ไม่รู้จักกาลเทศะ	7.58	8.41	8.38	7.27	7.80	2.531	ไม่พึงปฏิบัติอย่างยิ่ง
11. ไม่อดทน	7.42	8.42	8.06	6.97	7.61	2.602	ไม่พึงปฏิบัติอย่างยิ่ง
12. ขาดความกล้าในการต่อสู้ความอยุติธรรม	7.80	8.80	8.32	7.44	7.99	2.573	ไม่พึงปฏิบัติอย่างยิ่ง
13. ไม่มีอุดมการณ์สื่อมวลชน	8.35	8.85	8.41	7.78	8.28	2.588	ต้องห้ามโดยเด็ดขาด
14. ไม่รักษาความลับของแหล่งข่าวตามข้อตกลง	8.76	9.22	8.41	7.97	8.54	2.467	ต้องห้ามโดยเด็ดขาด
15. ไม่เคารพสิทธิมนุษยชน	8.60	9.21	8.43	7.92	8.48	2.494	ต้องห้ามโดยเด็ดขาด
16. ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล	8.48	9.31	8.46	8.16	8.55	2.435	ต้องห้ามโดยเด็ดขาด
17. ไม่ยึดมั่นในจรรยาบรรณจรรยาบรรณวิชาชีพ	9.02	9.35	8.74	8.33	8.82	2.325	ต้องห้ามโดยเด็ดขาด
18. เกรงกลัวอำนาจรัฐทั้งๆ ที่ทำไม่ถูกต้อง	8.32	8.81	8.54	7.74	8.28	2.523	ต้องห้ามโดยเด็ดขาด

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

คุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์	ระดับความจำเป็นต่อความเป็นมืออาชีพ					S.D.	การแปลความหมาย
	ผู้สื่อข่าว	นักวิชาการ	นักการเมือง	ผู้รับสาร	คะแนนรวมเฉลี่ย		
19. ไม่วางตัวเป็นกลาง	8.34	9.08	8.76	7.82	8.40	2.553	ต้องห้ามโดยเด็ดขาด
20. นั่งเทียนเขียนข่าว/เต้าข่าว (ไม่มีข้อเท็จจริง)	9.21	9.62	8.70	8.26	8.90	2.443	ต้องห้ามโดยเด็ดขาด
21. บิดเบือนข้อเท็จจริงในการนำเสนอข่าว	9.18	9.56	8.78	8.37	8.93	2.395	ต้องห้ามโดยเด็ดขาด
22. มีทัศนคติไม่ดีต่อวิชาชีพ	7.74	8.68	8.41	7.57	8.01	2.614	ไม่พึงปฏิบัติอย่างยิ่ง
23. ไม่พัฒนาทักษะในงานของตน	7.48	8.56	8.11	7.13	7.72	2.578	ไม่พึงปฏิบัติอย่างยิ่ง
24. ไม่สุภาพอ่อนน้อม	6.98	8.16	8.14	7.10	7.49	2.651	ไม่พึงปฏิบัติอย่างยิ่ง
25. เป็นคนโลเล ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง	7.01	8.11	8.22	7.02	7.47	2.685	ไม่พึงปฏิบัติอย่างยิ่ง
26. ใช้ชีวิตหรูหรา/ฟุ่มเฟือย	5.64	6.93	7.33	6.10	6.37	2.998	ไม่พึงปฏิบัติ
27. ขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องระบบการเมืองและประวัติศาสตร์การเมืองไทย	6.89	8.02	7.89	7.14	7.40	2.560	ไม่พึงปฏิบัติอย่างยิ่ง
28. หลงตัวเอง/ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางใจแคบ	7.63	8.60	8.05	7.67	7.93	2.624	ไม่พึงปฏิบัติอย่างยิ่ง
29. ตกเป็นเครื่องมือของนักการเมือง/ถูกหลอกใช้	8.80	9.13	8.49	8.15	8.61	2.427	ต้องห้ามโดยเด็ดขาด
30. ขาดความสามารถในการเข้าถึงแหล่งข่าว	7.56	8.33	8.22	7.30	7.76	2.575	ไม่พึงปฏิบัติอย่างยิ่ง
31. ขาดทักษะในการจับประเด็น	8.00	8.76	8.13	7.50	8.02	2.568	ต้องห้ามโดยเด็ดขาด
32. ไม่เตรียมพร้อม/ไม่ทำการบ้านก่อนออกไปทำข่าว	8.13	8.91	8.37	7.38	8.10	2.503	ต้องห้ามโดยเด็ดขาด

หมายเหตุ 1. n = 455

2. เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยมีดังนี้

<u>คะแนนเฉลี่ย(เชิงปริมาณ)</u>	<u>การแปลความหมาย(เชิงคุณภาพ)</u>
8.21 ถึง 10.00	ต้องห้ามปฏิบัติโดยเด็ดขาด
6.41 ถึง 8.20	ไม่พึงปฏิบัติอย่างยิ่ง
4.61 ถึง 6.40	ไม่พึงปฏิบัติ
2.81 ถึง 4.60	พึงหลีกเลี่ยงการปฏิบัติ
1.00 ถึง 2.80	พอปฏิบัติได้หากจำเป็น

จากตารางที่ 4.22 พบว่า คุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์สำหรับการเป็นผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมีอาชีพ ในทัศนะของกลุ่มตัวอย่างเห็นว่า คุณลักษณะที่ต้องห้ามปฏิบัติโดยเด็ดขาด มีฉะนั้นจะถือว่า เสียความเป็นมืออาชีพในการเป็นผู้สื่อข่าวการเมืองไปนั้น มีทั้งหมด 14 ประการ ดังนี้

1. รับสินบน/รับอำิสสินจ้างโดยมิชอบ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.09 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.306
2. ใช้ตำแหน่งแสวงหาผลประโยชน์ใส่ตนโดยมิชอบ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.07 ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.267
3. บิดเบือนข้อเท็จจริงในการนำเสนอข่าว ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.93 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.395
4. นิ่งเหี้ยนเขียนข่าว/แต่งข่าว (ไม่มีข้อเท็จจริง) ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.443
5. ไม่ยึดมั่นในจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.82 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.325
6. ตกเป็นเครื่องมือของนักการเมือง/ถูกหลอกใช้ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.427
7. ขาดความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.548
8. ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.55 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.435
9. ไม่รักษาความลับของแหล่งข่าวตามข้อตกลง ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.54 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.467

10. ขาดความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.48 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.565
 11. ไม่เคารพสิทธิมนุษยชน ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.48 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.494
 12. ไม่วางตัวเป็นกลาง ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.553
 13. ไม่มีอุดมการณ์สื่อมวลชน ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.28 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.588
 14. เกรงกลัวอำนาจรัฐต่างๆ ที่ทำไม่ถูกต้อง ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.28 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.523
- สำหรับคุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์สำหรับการเป็นผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมีอาชีพ ในทัศนะของกลุ่มตัวอย่างเห็นว่า คุณลักษณะที่ไม่พึงปฏิบัติอย่างยิ่ง มีทั้งหมด 17 ประการ ดังนี้
1. ไม่เตรียมพร้อม/ไม่ทำการบ้านก่อนออกไปทำข่าว ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.10 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.503
 2. ขาดความรอบคอบรอบด้านในการทำข่าว ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.09 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.526
 3. ลอกข่าว ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.08 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.672
 4. ขาดทักษะในการจับประเด็น ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.02 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.568
 5. มีทัศนคติไม่ดีต่อวิชาชีพ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.01 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.614
 6. ขาดความกล้าในการต่อสู้ความยุติธรรม ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.99 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.573
 7. ขาดความรับผิดชอบต่อองค์กรต้นสังกัด ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.98 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.506
 8. หลงตัวเอง/ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง/ใจแคบ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.93 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.624
 9. ไม่รู้จักกาลเทศะ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.531
 10. ขาดความสามารถในการเข้าถึงแหล่งข่าว ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.76 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.575

11. ไม่พัฒนาทักษะในงานของตน ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.578

12. ไม่อดทน ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.602

13. ไม่สุภาพอ่อนน้อม ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.651

14. เป็นคนโลเล ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.685

15. ขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องระบบการเมืองและประวัติศาสตร์การเมืองไทย ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.560

16. ไม่แสวงหาความรู้ใหม่ๆ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.24 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.780

17. ไม่กระตือรือร้น ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.800

สำหรับคุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์สำหรับการเป็นผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมีอาชีพ ในทัศนะของกลุ่มตัวอย่างเห็นว่า คุณลักษณะที่ไม่พึงปฏิบัติมีเพียงประการเดียว ได้แก่ ใช้ชีวิตหรูหรา/ฟุ่มเฟือย ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.37 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.998

ตารางที่ 4.23

แสดงจำนวน และร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาในการสะสมประสบการณ์เพื่อ
ก้าวสู่ความเป็น “มืออาชีพ” ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย

ระยะเวลาในการสะสมประสบการณ์สำหรับการเป็นมืออาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
1 – 3 ปี	73	16.1
4 – 6 ปี	138	30.3
7 – 9 ปี	16	3.5
10 – 15 ปี	76	16.7
มากกว่า 15 ปีขึ้นไป	6	1.3
ระยะเวลาไม่เกี่ยวกับความเป็นมืออาชีพขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล	140	30.8
ไม่ตอบ	6	1.3

จากตารางที่ 4.23 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า การก้าวเข้าสู่ความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ไม่เกี่ยวกับเวลาในการสะสมประสบการณ์ เพราะขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลมากกว่า ซึ่งมีจำนวน 140 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.8 รองลงมาเห็นว่า ควรจะมีการสะสมประสบการณ์ในการทำงานอย่างน้อย 4-6 ปี ซึ่งมีจำนวน 138 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.3 อันดับสามคิดว่า ควรมีการสะสมประสบการณ์ในการทำงาน 10-15 ปี มีจำนวน 76 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.7

ภาพลักษณ์ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในทัศนะของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.24

จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับ
คำกล่าวถึงผู้สื่อข่าวการเมืองไทย

คำกล่าวถึง ผู้สื่อข่าวการเมืองไทย	ระดับความคิดเห็น										$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง		เห็นด้วย		ไม่แน่ใจ		ไม่เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง				
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
1. ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยปัจจุบันนี้มีพัฒนาการในด้านการนำเสนอข่าวดีขึ้น	29	6.4	221	48.6	150	33.0	40	8.8	6	1.3	3.51	.801	ภาพลักษณ์บวก
2. ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยปัจจุบันนี้ทักษะการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัยมากขึ้น	84	18.5	321	70.5	33	7.3	7	1.5	-	-	4.08	.565	ภาพลักษณ์บวก
3. ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยปัจจุบันนี้มีการแต่งกายที่เหมาะสมกับกาลเทศะมากขึ้น	21	4.6	178	39.1	188	41.3	46	10.1	11	2.4	3.34	.823	ภาพลักษณ์ปานกลาง

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

คำกล่าวถึง ผู้สื่อข่าวการ เมืองไทย	ระดับความคิดเห็น										$\bar{X}$	S.D.	การแปล ความหมาย
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง		เห็นด้วย		ไม่แน่ใจ		ไม่เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง				
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
4. ผู้สื่อข่าวการ- เมืองไทย ปัจจุบันนี้มีการ เตรียมตัวก่อน ออกไปทำข่าว ที่ตึกขึ้น	21	4.6	183	40.2	207	45.5	29	6.4	5	1.1	3.42	.733	ภาพลักษณ์ บวก
5. ผู้สื่อข่าวการ เมืองไทย ปัจจุบันนี้ยังมี ความรู้ความ เข้าใจในด้าน ประวัติศาสตร์ การเมืองไทย น้อยไป	42	9.2	215	47.3	158	34.7	29	6.4	-	-	2.39	.748	ภาพลักษณ์ ลบ
6. ผู้สื่อข่าวการ เมืองไทย ปัจจุบันนี้ยังมี ความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับ บุคคลสำคัญ ในทางการ เมืองไทย น้อยไป	27	5.9	226	49.7	133	29.2	58	12.7	-	-	2.50	.796	ภาพลักษณ์ ลบ
7. ผู้สื่อข่าวการ เมืองไทย ปัจจุบันนี้มัก ให้ความสนิท สนมเป็น ส่วนตัวกับ แหล่งข่าวทาง การเมืองมาก เกินไป	76	16.7	199	43.7	134	29.5	36	7.9	1	0.2	2.30	.852	ภาพลักษณ์ ลบ

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

คำกล่าวถึง ผู้สื่อข่าวการ เมืองไทย	ระดับความคิดเห็น										$\bar{X}$	S.D.	การแปล ความหมาย
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง		เห็นด้วย		ไม่แน่ใจ		ไม่เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง				
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
8. การนำเสนอ ข่าวการเมือง ไทยปัจจุบันยัง ขาดความ หลากหลาย ของแหล่งข้อมูล/ แหล่งข่าว	94	20.7	240	52.7	76	16.7	34	7.5	-	-	2.11	.823	ภาพลักษณ์ ลบ
9. การนำเสนอ ข่าวการเมือง ไทยปัจจุบันให้ ความสำคัญ กับบุคคลทาง การเมืองมาก กว่าเนื้อหาสาระ ทางการเมือง	164	36.0	214	47.0	48	10.5	20	4.4	-	-	1.83	.792	ภาพลักษณ์ ลบ
10. ผู้สื่อข่าวการ เมืองไทยใน ปัจจุบันมีความ ขยันและตั้งใจ ในการแสวงหา ข่าวดีแล้ว	18	4.0	149	32.7	212	46.6	56	12.3	10	2.2	3.24	.809	ภาพลักษณ์ ปานกลาง
11. ผู้สื่อข่าวการ เมืองไทย ปัจจุบันมี ความรู้ความ เข้าใจในด้าน เศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรมน้อย ไป	32	7.0	228	50.1	140	30.8	44	9.7	1	0.2	2.45	.777	ภาพลักษณ์ ลบ

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

คำกล่าวถึง ผู้สื่อข่าวการ เมืองไทย	ระดับความคิดเห็น										$\bar{X}$	S.D.	การแปล ความหมาย
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง		เห็นด้วย		ไม่แน่ใจ		ไม่เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง				
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
12.ผู้สื่อข่าวการ เมืองไทยใน ปัจจุบันมัก ตามไม่ทันและ ตกเป็น เครื่องมือนัก การเมือง	71	15.6	164	36.0	138	30.3	66	14.5	6	1.3	2.49	.974	ภาพลักษณ์ ลบ
13.ผู้สื่อข่าวการ เมืองไทยใน ปัจจุบันยัง ขาดความรู้ ความเข้าใจใน กฎหมายที่ เกี่ยวข้อง เช่น รัฐธรรมนูญ, กฎหมาย พรรคการเมือง เป็นต้น	52	11.4	210	46.2	117	25.7	63	13.8	4	0.9	2.45	.905	ภาพลักษณ์ ลบ
14.ผู้สื่อข่าวการ เมืองไทยใน ปัจจุบันส่วน ใหญ่ไม่ยึดถือ จรรยาบรรณ วิชาชีพโดย เคร่งครัด	71	15.6	179	39.3	145	31.9	44	9.7	5	1.1	2.40	.909	ภาพลักษณ์ ลบ

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

คำกล่าวถึง ผู้สื่อข่าวการเมืองไทย	ระดับความคิดเห็น										$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง		เห็นด้วย		ไม่แน่ใจ		ไม่เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง				
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
15.ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันส่วนใหญ่ยังขาดจิตสำนึกและอุดมการณ์ของความเป็นสื่อมวลชนที่ดี	76	16.7	178	39.1	124	37.3	63	13.8	4	0.9	2.42	.961	ภาพลักษณ์ลบ
16.การนำเสนอข่าวการเมืองในปัจจุบันยังมีข่าวแบบเจาะลึกน้อยไป	102	22.4	238	52.3	71	15.6	35	7.7	-	-	2.09	.834	ภาพลักษณ์ลบ
17.องค์กรข่าวด้านหนังสือพิมพ์มักตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของทุน จึงขาดความเป็นอิสระในการนำเสนอข่าว	137	30.1	192	42.2	83	18.2	26	5.7	5	1.1	2.03	.913	ภาพลักษณ์ลบ
18.องค์กรข่าวด้านทีวีและวิทยุมักตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของรัฐและทุน จึงขาดความเป็นอิสระในการนำเสนอข่าว	176	38.7	192	42.2	55	12.1	19	4.2	1	0.2	1.82	.826	ภาพลักษณ์ลบ

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

คำกล่าวถึง ผู้สื่อข่าวการเมืองไทย	ระดับความคิดเห็น										$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง		เห็นด้วย		ไม่แน่ใจ		ไม่เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง				
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%			
19.สถาบัน/สมาคมวิชาชีพด้านข่าวยังไม่สามารถควบคุม/กำกับดูแลการทำงานของผู้สื่อข่าวให้อยู่ในกรอบจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพได้อย่างแท้จริง	156	34.3	199	43.7	73	16.0	16	3.5	-	-	1.88	.805	ภาพลักษณ์ลบ
20.การนำเสนอข่าวการเมืองไทยปัจจุบันมักเล่นตามกระแสมากกว่าการเล็งเห็นประโยชน์ของสังคม	216	47.5	178	39.1	32	7.0	17	3.7	1	0.2	1.67	.790	ภาพลักษณ์ลบมาก
เฉลี่ยรวม											2.52	.424	

จากตารางที่ 4.24 พบว่า คำกล่าวถึงผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบัน ที่กลุ่มตัวอย่างให้ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในลักษณะที่เป็นภาพลักษณ์เชิงบวก มีอยู่ด้วยกัน 3 ข้อ ได้แก่

1. ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยปัจจุบันนี้ ทักษะการใช้เทคโนโลยีการ สื่อสารที่ทันสมัยมากขึ้น มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .565
2. ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยปัจจุบันนี้ ทักษะการใช้เทคโนโลยีการ สื่อสารที่ทันสมัยมากขึ้น มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .801
3. ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยปัจจุบันนี้มีการเตรียมตัวก่อนออกไปทำข่าวที่ดีขึ้น มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .733

ส่วนคำกล่าวถึงผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบัน ที่กลุ่มตัวอย่างให้ค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในลักษณะที่เป็นภาพลักษณ์เชิงลบอย่างยิ่ง มีอยู่ด้วยกัน 1 ข้อ ได้แก่ การนำเสนอข่าวการเมือง

เมืองไทยปัจจุบันมักเล่นตามกระแสมากกว่าการเล็งเห็นประโยชน์ของสังคม มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .790

ส่วนคำกล่าวถึงผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบัน ที่กลุ่มตัวอย่างให้คะแนนเฉลี่ยอยู่ในลักษณะที่เป็นภาพลักษณ์เชิงลบ มีอยู่ด้วยกัน 14 ข้อ ได้แก่

1. องค์กรข่าวด้านทีวีและวิทยุมักตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของรัฐและทุน จึงขาดความเป็นอิสระในการนำเสนอข่าว มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.82 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .826

2. การนำเสนอข่าวการเมืองไทยปัจจุบันให้ความสำคัญกับบุคคลทางการเมืองมากกว่าเนื้อหาสาระทางการเมือง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.83 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .792

3. สถาบัน/สมาคมวิชาชีพด้านข่าวยังไม่สามารถควบคุม/กำกับดูแลการทำงานของสื่อข่าวให้อยู่ในกรอบจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพได้อย่างแท้จริง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .805

4. องค์กรข่าวด้านหนังสือพิมพ์มักตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของทุน จึงขาดความเป็นอิสระในการนำเสนอข่าว มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.03 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .913

5. การนำเสนอข่าวการเมืองในปัจจุบันยังมีข่าวแบบเจาะลึกน้อยไป มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.09 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .834

6. การนำเสนอข่าวการเมืองไทยปัจจุบันยังขาดความหลากหลายของแหล่งข้อมูล/แหล่งข่าว มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.11 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .823

7. ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยปัจจุบันนี้มักให้ความสำคัญสนทนเป็นส่วนตัวกับแหล่งข่าวทางการเมืองมากเกินไป มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .852

8. ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยปัจจุบันนี้ยังมีความรู้ความเข้าใจในด้านประวัติศาสตร์การเมืองไทยน้อยไป มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.39 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .748

9. ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันส่วนใหญ่ไม่ยึดถือจรรยาบรรณวิชาชีพโดยเคร่งครัด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .909

10. ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันส่วนใหญ่ยังขาดจิตสำนึกและอุดมการณ์ของความเป็นสื่อมวลชนที่ดี มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.42 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .961

11. ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันมีความรู้ความเข้าใจในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมน้อยไป มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .777

12. ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันยังขาดความรู้ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น รัฐธรรมนูญ, กฎหมายพรรคการเมือง เป็นต้น มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.45 ส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน .974

13. ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันมักตามไม่ทันและตกเป็นเครื่องมือของการเมือง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .974

14. ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยปัจจุบันนี้ยังมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบุคคลสำคัญในทางการเมืองไทยน้อยไป มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .796

ส่วนข้อความที่เหลือนอกจากนี้ มีคะแนนเฉลี่ยภาพลักษณ์อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ภาพลักษณ์รวมมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .424 ซึ่งจากค่าคะแนนเฉลี่ยดังกล่าว แปลความหมายได้ว่า ภาพลักษณ์โดยรวมของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในสายตาของกลุ่มตัวอย่างจัดอยู่ในภาพลักษณ์เชิงลบ

ตารางที่ 4.25

แสดงการประเมินความเป็นวิชาชีพหรือมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยปัจจุบัน ในภาพรวมตามทัศนระของกรุ่มตัวอย่าง

ประเภทสื่อ	การให้คะแนนประเมิน “ความเป็นมืออาชีพ” (100 คะแนน)					S.D.	การแปล ความหมาย
	ผู้สื่อข่าว	นักวิชาการ	นักการเมือง	ผู้รับสารฯ	คะแนน รวมเฉลี่ย		
หนังสือพิมพ์	74.86	68.37	60.86	61.99	66.68	18.397	มีความเป็นมืออาชีพ อยู่ ในระดับสูง
โทรทัศน์	63.63	58.36	65.01	65.17	63.17	18.529	มีความเป็นมืออาชีพ อยู่ ในระดับสูง
วิทยุกระจายเสียง	61.98	53.31	57.22	57.54	57.70	19.756	มีความเป็นมืออาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง
รวมเฉลี่ย					62.54	17.044	มีความเป็นมืออาชีพ อยู่ในระดับสูง

หมายเหตุ : เกณฑ์การแปลความหมายคะแนน

คะแนน	0 – 19.99	หมายถึง	มีความเป็นมืออาชีพอยู่ในระดับต่ำมาก
คะแนน	20.00 -39.99	หมายถึง	มีความเป็นมืออาชีพอยู่ในระดับต่ำ
คะแนน	40.00 - 59.99	หมายถึง	มีความเป็นมืออาชีพอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน	60.00 – 79.99	หมายถึง	มีความเป็นมืออาชีพอยู่ในระดับสูง
คะแนน	80.00 – 100	หมายถึง	มีความเป็นมืออาชีพอยู่ในระดับสูงมาก

จากตารางที่ 4.25 พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างประเมินให้คะแนนความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบัน จำแนกตามประเภทของสื่อ ดังนี้

สื่อหนังสือพิมพ์ กลุ่มตัวอย่างให้คะแนนประเมินความเป็นมืออาชีพเฉลี่ย 66.68 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 18.397 ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม ปรากฏว่า กลุ่มผู้สื่อข่าวให้คะแนนประเมินความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันสูงสุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 74.86 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 13.339 ส่วนกลุ่มนักการเมืองให้คะแนนประเมินความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันน้อยที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 60.86 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 20.827

สื่อโทรทัศน์ กลุ่มตัวอย่างให้คะแนนประเมินความเป็นมืออาชีพเฉลี่ย 63.17 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 18.529 ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม ปรากฏว่า กลุ่มผู้รับสารทางการเมือง (ภาคประชาชน) ให้คะแนนประเมินความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันสูงสุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 65.17 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 20.457 ส่วนกลุ่มนักวิชาการให้คะแนนประเมินความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันน้อยที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 58.36 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 17.129

สื่อวิทยุกระจายเสียง กลุ่มตัวอย่างให้คะแนนประเมินความเป็นมืออาชีพเฉลี่ย 57.70 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 19.756 ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม ปรากฏว่า กลุ่มผู้สื่อข่าวให้คะแนนประเมินความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันสูงสุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 61.98 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 16.541 ส่วนกลุ่มนักวิชาการให้คะแนนประเมินความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันน้อยที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ย 53.31 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 18.006

ตารางที่ 4.26

แสดงจำนวน และร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามทัศนคติที่มีต่อกรณีสื่อมวลชนแสดงออกถึง
การเลือกฝักฝ่ายทางการเมืองโดยชัดแจ้ง

ความคิดเห็นที่มีต่อสื่อมวลชนแสดงออกถึง การเลือกฝักฝ่ายทางการเมือง	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	84	18.5
ไม่เห็นด้วย	291	64.0
ไม่แสดงความเห็น	59	13.0
ไม่ตอบ	21	4.6

จากตารางที่ 4.26 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับการที่สื่อมวลชนเลือก
ฝักฝ่ายทางการเมืองโดยชัดแจ้ง ซึ่งมีจำนวน 291 ราย คิดเป็นร้อยละ 64.0 รองลงมา เห็นด้วยกับ
กรณีดังกล่าว ซึ่งมีจำนวน 84 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.5

ความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการข่าวการเมืองในอนาคต

ตารางที่ 4.27

จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการ
เปลี่ยนแปลงในกระบวนการข่าวการเมืองในอนาคต

การเปลี่ยนแปลงใน กระบวนการข่าว การเมืองในอนาคต	ระดับความคิดเห็น								$\bar{X}$	S.D.	แนวโน้มการ เปลี่ยนแปลง
	มากขึ้น		เหมือนเดิม		น้อยลง		ไม่มี ความเห็น				
	N	%	N	%	N	%	N	%			
1. การเล่นข่าวการเมือง กระแสหลัก	183	40.2	233	51.2	21	4.6	8	1.8	2.37	.575	มากขึ้น
2. การให้พื้นที่ข่าวการเมือง ภาคประชาชน	202	44.4	178	39.1	59	13.0	6	1.3	2.33	.700	เหมือนเดิม
3. การนำเสนอข่าวแบบ เจาะลึก	228	50.1	146	32.1	63	13.8	4	0.9	2.38	.724	มากขึ้น
4. การนำเสนอข่าว การเมืองแบบฉาบฉวย (เน้นการสร้างสีสัน)	190	41.8	168	36.9	78	17.1	6	1.3	2.26	.742	เหมือนเดิม

ตารางที่ 4.27 (ต่อ)

การเปลี่ยนแปลงใน กระบวนการข่าว การเมืองในอนาคต	ระดับความคิดเห็น								$\bar{X}$	S.D.	แนวโน้มการ เปลี่ยนแปลง
	มากขึ้น		เหมือนเดิม		น้อยลง		ไม่มี ความเห็น				
	N	%	N	%	N	%	N	%			
5. การให้ความสำคัญกับ การนำเสนอข่าว การเมืองผ่านสื่อ ออนไลน์/เว็บไซต์	358	78.7	71	15.6	10	2.2	3	0.7	2.79	.459	มากขึ้น
6. การนำเสนอข่าว การเมืองที่มีความถูก ถ้วนและรอบด้าน	152	33.4	196	43.1	85	18.7	8	1.8	2.15	.724	เหมือนเดิม
7. อิทธิพลของทุนที่มีต่อ องค์กรหนังสือพิมพ์	241	53.0	167	36.7	29	6.4	5	1.1	2.49	.619	มากขึ้น
8. อิทธิพลของทุนที่มีต่อ องค์กรทีวีและวิทยุ	274	60.2	132	29.0	30	6.6	6	1.3	2.56	.620	มากขึ้น
9. อิทธิพลของรัฐที่มีต่อ องค์กรหนังสือพิมพ์	206	45.3	178	39.1	53	11.6	6	1.3	2.35	.686	มากขึ้น
10.อิทธิพลของรัฐที่มีต่อ องค์กรทีวีและวิทยุ	243	53.4	151	33.2	43	9.5	5	1.1	2.46	.668	มากขึ้น
11.ผู้สื่อข่าวการเมืองที่ ทำงานด้วยอุดมการณ์ สื่อมวลชนอย่างแท้จริง	100	22.0	155	34.1	171	37.6	16	3.5	1.83	.781	เหมือนเดิม
12.ผู้สื่อข่าวการเมืองที่ยึด มั่นในจรรยาบรรณ วิชาชีพสื่อมวลชน	102	22.4	165	36.3	160	35.2	16	3.5	1.86	.772	เหมือนเดิม
13.การใช้ฐานความเป็น สื่อมวลชนแสวงหา ประโยชน์ส่วนตน	196	43.1	155	34.1	58	12.7	35	7.7	2.34	.713	มากขึ้น
14.การใช้ฐานความเป็น สื่อมวลชนแสวงหา ตำแหน่งทางการเมือง	212	46.6	149	32.7	43	9.5	40	8.8	2.42	.676	มากขึ้น
15.การสร้างความสัมพันธ์ ใกล้ชิดของผู้สื่อข่าวกับ นักการเมือง	230	50.5	162	35.6	19	4.2	30	6.6	2.51	.586	มากขึ้น

หมายเหตุ : เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.67 หมายถึง แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเป็นไปในลักษณะมากขึ้น

คะแนนเฉลี่ย 1.68 – 2.33 หมายถึง แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเป็นไปในลักษณะเหมือนเดิม

คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.00 หมายถึง แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเป็นไปในลักษณะน้อยลง

จากตารางที่ 4.27 พบว่า ภายใต้กระบวนการข่าวการเมือง สิ่งทีกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เห็นว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่เพิ่มขึ้นหรือมากขึ้น 5 อันดับแรก ได้แก่

1. การให้ความสำคัญกับการนำเสนอข่าวการเมืองผ่านสื่อออนไลน์/เว็บไซต์ ซึ่งมีผู้ตอบ 358 ราย คิดเป็นร้อยละ 78.7
2. อิทธิพลของทุนที่มีต่อองค์กรทีวีและวิทยุ ซึ่งมีผู้ตอบ 274 ราย คิดเป็นร้อยละ 60.2
3. อิทธิพลของรัฐที่มีต่อองค์กรทีวีและวิทยุ ซึ่งมีผู้ตอบ 243 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.4
4. อิทธิพลของทุนที่มีต่อองค์กรหนังสือพิมพ์ ซึ่งมีผู้ตอบ 241 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.0
5. การสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดของผู้สื่อข่าวกับนักการเมือง ซึ่งมีผู้ตอบ 230 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.5

สิ่งทีกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่น้อยลงมีเพียง 1 ประเด็น คือ ผู้สื่อข่าวการเมืองที่ทำงานด้วยอุดมการณ์อย่างแท้จริง ซึ่งมีผู้ตอบ 171 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.6

ส่วนกระบวนการข่าวการเมืองทีกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าจะมีลักษณะเหมือนเดิม มี 3 ประเด็น ได้แก่

1. การเล่นข่าวการเมืองกระแสหลัก ซึ่งมีผู้ตอบ 233 ราย คิดเป็นร้อยละ 51.2
2. การนำเสนอข่าวการเมืองที่มีความถูกต้องและรอบด้าน ซึ่งมีผู้ตอบ 196 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.1
3. ผู้สื่อข่าวการเมืองที่ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน ซึ่งมีผู้ตอบ 165 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.3

ตารางที่ 4.28

แสดงจำนวน และร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามทัศนคติที่มีต่อ
การเปลี่ยนแปลงกระบวนการข่าวในอนาคต

ความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงกระบวนการข่าวในอนาคต	จำนวน	ร้อยละ
ภาพรวมดีขึ้น	28	9.9
เหมือนเดิม/ไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง	40	14.1
ภาพรวมแย่ลง	14	4.9

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงกระบวนการข่าวในอนาคต	จำนวน	ร้อยละ
ข่าวและการนำเสนอข่าว		
ข่าวเจาะลึกมากขึ้น	12	4.2
มีช่องทางสื่อหลากหลายมากขึ้น	5	1.8
นำเสนอข่าวตามกระแสมากขึ้น	3	1.1
นำเสนอข่าวที่มีความจริงมากขึ้น (บิดเบือนน้อยลง)	6	2.1
นำเสนอข่าวอย่างเป็นกลางมากขึ้น	6	2.1
มีการพัฒนากระบวนการข่าวมากขึ้น	2	0.7
นำเสนอข่าวแบบมีสีสันมากขึ้น	5	1.8
เนื้อหาข่าวการเมืองมีการแยกรายละเอียด/หลากหลายมากขึ้น	6	2.1
มีความระมัดระวังในการนำเสนอข่าวมากขึ้น	2	0.7
บุคลากรข่าว		
มีการฝึกอบรมด้านข่าวให้บุคลากรมากขึ้น	2	0.7
ผู้สื่อข่าวมีความรู้และความเข้าใจปัญหาสังคมมากขึ้น	2	0.7
นักข่าวขาดอุดมการณ์/ขาดจิตสำนึกมากขึ้น	11	3.9
นักข่าวมีความเป็นมืออาชีพมากขึ้น	1	0.4
นักข่าวมีการพัฒนาทักษะมากขึ้น	1	0.4
เทคโนโลยี		
มีการใช้เทคโนโลยีทันสมัยมากขึ้น	59	20.8
มีการใช้สื่อออนไลน์มากขึ้น	12	4.2

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงกระบวนการข่าวในอนาคต	จำนวน	ร้อยละ
องค์กรสื่อ/ข่าว		
ระบบทุนนิยมครอบงำมากขึ้น	18	6.3
สื่อเลือกข้างชัดเจน	7	2.5
เน้นการตลาดมากขึ้น	3	1.1
โครงสร้างองค์กรข่าวมีขนาดเล็กลง	1	0.4
ผู้มีอำนาจรัฐแทรกแซงมากขึ้น	13	4.6
มีการแข่งขันในตลาดมากขึ้น	8	2.8
มีการแสวงหาผลประโยชน์มากขึ้น	17	6.0

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของความเป็นวิชาชีพหรือความเป็นมืออาชีพ (Professionalism) ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย

ภายใต้โมเดลความสามารถเชิงสมรรถนะตามแนวคิดของ David C. McClelland และแนวคิดเกี่ยวกับความเป็นวิชาชีพ (Professionalism) ปรัชญาวิชาชีพและบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนประกอบกับแนวคิดเกี่ยวกับการสื่อข่าว และจริยธรรม จรรยาบรรณของสื่อมวลชน ซึ่งได้ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาถึงความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในครั้งนี้ รวมทั้งข้อมูลและข้อเสนอแนะที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยนำมาสร้างเป็นข้อความ (Item) 6 กลุ่มด้วยกัน ได้แก่ กลุ่มความรู้ (Knowledge) ประกอบด้วยข้อความ 27 ข้อความ กลุ่มทักษะ (Skill) ประกอบด้วยข้อความ 17 ข้อความ กลุ่มบุคลิกลักษณะ (Trait) ประกอบด้วยข้อความ 17 ข้อความ กลุ่มท่าทีต่อตนเองและต่อวิชาชีพ (Self concept and Profession concept) ประกอบด้วยข้อความ 9 ข้อความ กลุ่มการประพฤติตนหรือพฤติกรรม (Behavior) ประกอบด้วยข้อความ 10 ข้อความ และกลุ่มแรงจูงใจ (Motivation) ประกอบด้วยข้อความ 6 ข้อความ รวมทั้งสิ้น 86 ข้อความ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นได้นำมาวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) โดยใช้วิธีการแยกองค์ประกอบหลัก (Principal Component) ก่อน แล้วตามด้วยการหมุนแกนแบบมูมจาก (Varimax Rotation) ทั้งนี้ ได้แยกทำการวิเคราะห์องค์ประกอบ

ตามแต่ละกลุ่มที่จัดไว้ ซึ่งผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของแต่ละกลุ่มข้อความ มีรายละเอียดที่จะอธิบายดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบในกลุ่มของความรู้ (Knowledge) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย

จากข้อมูลในส่วนของความรู้ (Knowledge) ซึ่งประกอบด้วยข้อความทั้งหมด 27 ข้อความ ซึ่งทำการเก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 455 ตัวอย่าง เมื่อนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบแล้ว ปรากฏผลตามลำดับดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.29

แสดงค่า KMO และ Bartlett's Test ของตัวแปรกลุ่มความรู้

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		.947
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	10266.121
	df	351
	Sig.	.000

จากตารางที่ 4.29 ค่า KMO ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ .947 ซึ่งเข้าใกล้ 1 มาก จึงสรุปได้ว่า ข้อมูลชุดดังกล่าวมีความเหมาะสมที่จะใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ได้ ประกอบกับการทดสอบ Bartlett's Test ยืนยันว่าตัวแปรชุดดังกล่าวมีความสัมพันธ์กัน จึงสามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไปได้

ตารางที่ 4.30

ผลลัพธ์แสดงค่าความร่วมกัน (Communalities) ของตัวแปรกลุ่มความรู้

ตัวแปร	Initial	Extraction
ด้านหลักรัฐศาสตร์ทั่วไป	1.00	.681
ด้านการเมืองการปกครองไทย	1.00	.832
ด้านประวัติศาสตร์การเมืองทั่วไป	1.00	.822
ด้านประวัติศาสตร์การเมืองไทย	1.00	.789
ด้านปรัชญาและแนวคิดทางการเมือง	1.00	.650
ด้านจริยธรรมการเมือง	1.00	.560
ด้านกฎหมายทั่วไป	1.00	.718
ด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญ	1.00	.854
ด้านกฎหมายเลือกตั้ง และพรรคการเมือง	1.00	.834
ด้านกฎหมายเกี่ยวกับองค์กรอิสระ	1.00	.755
ด้านกฎหมายเกี่ยวกับสื่อมวลชน	1.00	.689
ด้านประวัติ ภูมิหลัง และบุคลิกลักษณะของนักการเมืองไทยทั้งในอดีตและปัจจุบัน	1.00	.446
ด้านการตลาด	1.00	.602
ด้านการบริหารองค์กรและทีมงาน	1.00	.664
ด้านเศรษฐศาสตร์มหภาค	1.00	.764
ด้านเศรษฐศาสตร์จุลภาค	1.00	.779
ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	1.00	.686
ด้านเศรษฐกิจการเมือง	1.00	.658
ด้านประวัติศาสตร์โลก	1.00	.678
ด้านประวัติศาสตร์ไทย	1.00	.676
ด้านสังคมศาสตร์ทั่วไป	1.00	.703
ด้านศิลปวัฒนธรรม	1.00	.727
ด้านการวิพากษ์	1.00	.633
ด้านวิวัฒนาการสื่อสารมวลชน	1.00	.670
ด้านการสื่อข่าว	1.00	.826
ด้านบทบาทหน้าที่และอุดมการณ์ของสื่อมวลชน	1.00	.817
ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณสื่อมวลชน	1.00	.793

จากตารางที่ 4.30 แสดงค่าความร่วมกัน (Communalities) ของตัวแปรกลุ่มความรู้ระหว่างองค์ประกอบ (Factor) ที่สกัดได้กับตัวแปรเดิมแต่ละตัว ทั้งนี้ จะเห็นได้วก่อนสกัดองค์ประกอบตัวแปรแต่ละตัว มีความสัมพันธ์กับตัวเองเท่ากับ 1.00 (Initial) เมื่อสกัดองค์ประกอบแล้ว ปรากฏว่าแต่ละองค์ประกอบสามารถอธิบายตัวแปรเดิมแต่ละตัว ลดลงจาก 1 เหลือค่าความสัมพันธ์ระหว่าง 0.446-0.854

ตารางที่ 4.31

ค่าความแปรปรวนที่อธิบายได้สำหรับกลุ่มความรู้ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของ
ผู้สื่อข่าวการเมืองไทย เมื่อหมุนแกนแบบ Varimax

องค์ประกอบที่	ผลรวมกำลังสองของน้ำหนักองค์ประกอบที่ได้จากการหมุนแกน (Rotation Sums of Squared Loading)		
	Total	% of Variance	Cumulative %
1	6.777	25.101	25.101
2	4.444	16.460	41.561
3	4.262	15.786	57.347
4	3.823	14.158	71.505

จากตารางที่ 4.31 เมื่อทำการวิเคราะห์องค์ประกอบของข้อมูลกลุ่มความรู้โดยวิธีหมุนแกนปัจจัย (Rotation) ด้วยวิธีหมุนแกนแบบ Varimax และพิจารณาเลือกองค์ประกอบที่มีค่าความผันแปรหรือ Eigenvalue มากกว่า 1 ขึ้นไป ปรากฏว่า สามารถสกัดองค์ประกอบ (Factor) ในกลุ่มของความรู้ได้ทั้งหมด 4 องค์ประกอบ ซึ่งทั้งสี่องค์ประกอบร่วมกันสามารถอธิบายความผันแปรของข้อมูลได้ร้อยละ 71.50 โดยที่องค์ประกอบแรกสามารถอธิบายความผันแปรของข้อมูลได้มากที่สุดถึงร้อยละ 25.10 ส่วนองค์ประกอบที่ 4 สามารถอธิบายความผันแปรของข้อมูลได้ร้อยละ 14.16

ตารางที่ 4.32

แสดงค่า Factor Loading ของข้อความกลุ่มความรู้ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าว
การเมืองไทย เมื่อทำการหมุนแกนแบบมุมฉาก (Varimax Rotation)

ข้อความ	องค์ประกอบ			
	1	2	3	4
B16 ด้านเศรษฐศาสตร์จุลภาค	.812	.206	.044	.274
B15 ด้านเศรษฐศาสตร์มหภาค	.793	.219	.060	.289
B22 ด้านศิลปวัฒนธรรม	.781	.177	.271	.114
ด้านการบริหารองค์กรและทีมงาน	.763	.167	.152	.174
ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	.752	.195	.241	.155
ด้านการตลาด	.736	.053	.068	.229
ด้านประวัติศาสตร์โลก	.709	.335	.197	.156
ด้านสังคมศาสตร์ทั่วไป	.684	.301	.345	.161
ด้านประวัติศาสตร์ไทย	.673	.338	.263	.200
ด้านเศรษฐกิจการเมือง	.635	.349	.255	.261
ด้านการเมืองการปกครองไทย	.172	.842	.182	.244
ด้านประวัติศาสตร์การเมืองทั่วไป	.273	.828	.184	.165
ด้านประวัติศาสตร์การเมืองไทย	.276	.789	.227	.196
ด้านหลักรัฐศาสตร์ทั่วไป	.203	.750	.114	.254
ด้านปรัชญาและแนวคิดทางการเมือง	.364	.648	.157	.271
ด้านจริยธรรมการเมือง	.268	.487	.248	.436
ด้านบทบาทหน้าที่และอุดมการณ์ของสื่อมวลชน	.095	.201	.849	.217
ด้านการสื่อข่าว	.214	.141	.843	.221
ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณสื่อมวลชน	.076	.236	.814	.261
ด้านวิวัฒนาการสื่อสารมวลชน	.443	.130	.666	.120
ด้านการวิพากษ์	.487	.089	.618	.073
ด้านกฎหมายเกี่ยวกับสื่อมวลชน	.196	.316	.559	.488
ด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญ	.246	.233	.227	.829
ด้านกฎหมายเลือกตั้ง และพรรคการเมือง	.236	.337	.234	.781
ด้านกฎหมายทั่วไป	.321	.233	.164	.731
ด้านกฎหมายเกี่ยวกับองค์กรอิสระ	.312	.281	.290	.704
ด้านประวัติ ภูมิหลัง และบุคลิกลักษณะของนักการเมืองไทยทั้งในอดีตและปัจจุบัน	.295	.193	.371	.429

จากตารางที่ 4.32 พบว่าองค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบของกลุ่มความรู้ ในแต่ละองค์ประกอบมีข้อความ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ประกอบด้วย 10 ข้อความ (Item) ซึ่งสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรได้ร้อยละ 25.10 ทั้งนี้ ข้อความทั้ง 10 ข้อความในองค์ประกอบนี้ ประกอบด้วย

ด้านเศรษฐศาสตร์จุลภาค

ด้านเศรษฐศาสตร์มหภาค

ด้านศิลปวัฒนธรรม

ด้านการบริหารองค์กรและทีมงาน

ด้านเศรษฐกิจพอเพียง

ด้านการตลาด

ด้านประวัติศาสตร์โลก

ด้านสังคมศาสตร์ทั่วไป

ด้านประวัติศาสตร์ไทย

ด้านเศรษฐกิจการเมือง

ข้อความทั้ง 10 ข้อความเป็นกลุ่มข้อความที่เกี่ยวข้องกับความรู้ทางด้านศิลปวัฒนธรรม เศรษฐกิจ การตลาด และสังคมศาสตร์ ดังนั้น จึงเรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “ความรู้ด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม”

องค์ประกอบที่ 2 ประกอบด้วยข้อความ 6 ข้อความ ซึ่งสามารถอธิบายความผันแปรของข้อมูลได้ร้อยละ 16.46 ทั้งนี้ ข้อความทั้ง 6 ข้อความในองค์ประกอบนี้ประกอบด้วย

ด้านการเมืองการปกครองไทย

ด้านประวัติศาสตร์การเมืองทั่วไป

ด้านประวัติศาสตร์การเมืองไทย

ด้านหลักรัฐศาสตร์ทั่วไป

ด้านปรัชญาและแนวคิดทางการเมือง

ด้านจริยธรรมการเมือง

ข้อความทั้ง 6 ข้อความเป็นกลุ่มข้อความที่เกี่ยวกับความรู้ ประวัติศาสตร์ แนวคิด และปรัชญาทางการเมือง รวมทั้งการเมืองการปกครองไทย ดังนั้น จึงเรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “ความรู้พื้นฐานทางการเมือง”

องค์ประกอบที่ 3 ประกอบด้วยข้อความ 6 ข้อความ ซึ่งสามารถอธิบายความผันแปรของข้อมูลได้ร้อยละ 15.79 ทั้งนี้ข้อความทั้ง 6 ข้อความ ประกอบด้วย

ด้านบทบาทหน้าที่และอุดมการณ์ของสื่อมวลชน

ด้านการสื่อข่าว

ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณสื่อมวลชน

ด้านวิวัฒนาการสื่อสารมวลชน

ด้านการวิพากษ์

ด้านกฎหมายเกี่ยวกับสื่อมวลชน

ข้อความทั้ง 6 ข้อความเป็นกลุ่มข้อความที่เกี่ยวกับความรู้ทางด้านการสื่อสารมวลชน การสื่อข่าว การวิพากษ์ จริยธรรม จรรยาบรรณของสื่อมวลชน และกฎหมายเกี่ยวกับสื่อมวลชน ดังนั้น จึงเรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “ความรู้ทางด้านสื่อสารมวลชน”

องค์ประกอบทั้ง 4 ประกอบด้วยข้อความ 5 ข้อความ ซึ่งสามารถอธิบายความผันแปรทางข้อมูลได้ร้อยละ 14.16 ทั้งนี้ ข้อความทั้ง 5 ข้อความประกอบด้วย

ด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญ

ด้านกฎหมายเลือกตั้ง และพรรคการเมือง

ด้านกฎหมายทั่วไป

ด้านกฎหมายเกี่ยวกับองค์กรอิสระ

ด้านประวัติ ภูมิหลัง และบุคลิกลักษณะของนักการเมืองไทยทั้งในอดีตและปัจจุบัน

ข้อความทั้ง 5 ข้อความปรากฏว่าใน 4 ข้อความแรก เป็นความรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเมือง ซึ่งได้แก่ความรู้ด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายเลือกตั้งและพรรคการเมือง กฎหมายเกี่ยวกับองค์กรอิสระ และกฎหมายทั่วไป ส่วนข้อความสุดท้ายเป็นความรู้เกี่ยวกับประวัติภูมิหลังและบุคลิกลักษณะของนักการเมืองไทย ซึ่งเมื่อพิจารณาจากเนื้อหาแล้วจะเห็นว่า ข้อความสุดท้ายนั้น มีความแตกต่างจากข้อความทั้ง 4 ข้อความแรกอย่างเห็นได้ชัด เป็นความรู้ที่เกี่ยวกับตัวบุคลากรในขณะที่ข้อความในกลุ่มจะเกี่ยวกับกฎหมายต่างๆ ประกอบกับเมื่อพิจารณาจากค่า Factor Loading แล้ว พบว่า ค่า Factor Loading ของข้อความที่ 5 ในองค์ประกอบนี้มีค่าต่ำมากคือ มีค่าเพียง 0.43 ในขณะที่ข้อความอื่นมีค่ามากกว่า 0.70 ขึ้นไป ดังนั้น จึงเห็นควรตัดข้อความ “ด้านประวัติศาสตร์ ภูมิหลังและบุคลิกลักษณะของนักการเมืองไทยทั้งในอดีตและปัจจุบัน” ออกจากองค์ประกอบนี้ จึงเหลือเพียง 4 ข้อความและเรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “ความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเมือง”

2. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบในกลุ่มของทักษะ (Skill) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย

จากข้อมูลในส่วนของทักษะ (Skill) ซึ่งประกอบด้วยข้อความทั้งหมด 17 ข้อความ ซึ่งทำการเก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 455 ตัวอย่าง เมื่อนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบแล้วปรากฏผลตามลำดับดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.33

แสดงค่า KMO และ Bartlett's Test ของตัวแปรกลุ่มทักษะ (Skill)

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		.943
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	6245.496
	df	136
	Sig.	.000

จากตารางที่ 4.33 ค่า KMO ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ .943 ซึ่งเข้าใกล้ 1 มาก จึงสรุปได้ว่า ข้อมูลชุดดังกล่าวมีความเหมาะสมที่จะใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ได้ ประกอบกับการทดสอบ Bartlett's Test ยืนยันว่าตัวแปรชุดดังกล่าวมีความสัมพันธ์กัน จึงสามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไปได้

ตารางที่ 4.34

ผลลัพธ์แสดงค่าความร่วมกัน (Communalities) ของตัวแปรกลุ่มทักษะ (Skill)

ตัวแปร	Initial	Extraction
ทักษะด้านการใช้ภาษาไทย	1.00	.643
ทักษะด้านการใช้ภาษาอังกฤษ	1.00	.506
ทักษะด้านการเขียน	1.00	.693
ทักษะด้านการจับประเด็นและสรุปประเด็นข่าว	1.00	.786
ทักษะด้านการสื่อข่าว	1.00	.814
ทักษะด้านการสัมภาษณ์	1.00	.747
ทักษะด้านการคิดเชิงวิเคราะห์	1.00	.760
ทักษะด้านการคิดเชิงวิพากษ์	1.00	.607
ทักษะด้านการคิดเชิงกลยุทธ์	1.00	.590
ทักษะด้านการบริหารเวลา	1.00	.636
ทักษะการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า	1.00	.695
ทักษะด้านการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีการสื่อสาร	1.00	.707
ทักษะด้านการถ่ายภาพ	1.00	.713
ทักษะด้านการสร้างและรักษาความสัมพันธ์กับผู้อื่น	1.00	.680
ทักษะการประเมินคุณค่าข่าว	1.00	.634
ทักษะการวิเคราะห์/เข้าใจผู้รับสาร	1.00	.663
ทักษะด้านการทำข่าวเชิงสืบสวนสอบสวน	1.00	.525

จากตารางที่ 4.34 แสดงค่าความร่วมกัน (Communalities) ของตัวแปรกลุ่มทักษะระหว่างองค์ประกอบ (Factor) ที่สกัดได้กับตัวแปรเดิมแต่ละตัว ทั้งนี้ จะเห็นได้วก่อนสกัดองค์ประกอบตัวแปรแต่ละตัว มีความสัมพันธ์กับตัวเองเท่ากับ 1.00 (Initial) เมื่อสกัดองค์ประกอบแล้ว ปรากฏว่าแต่ละองค์ประกอบสามารถอธิบายตัวแปรเดิมแต่ละตัว ลดลงจาก 1 เหลือค่าความสัมพันธ์ระหว่าง 0.506-0.814

ตารางที่ 4.35

ค่าความแปรปรวนที่อธิบายได้สำหรับกลุ่มทักษะที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของ
ผู้สื่อข่าวการเมืองไทย เมื่อหมุนแกนแบบ Varimax

องค์ประกอบที่	ผลรวมกำลังสองของน้ำหนักองค์ประกอบที่ได้จากการหมุน แกน (Rotation Sums of Squared Loading)		
	Total	% of Variance	Cumulative %
1	6.618	38.931	38.931
2	4.780	28.118	67.049

จากตารางที่ 4.35 เมื่อทำการวิเคราะห์องค์ประกอบของข้อมูลกลุ่มทักษะโดยวิธีหมุนแกนปัจจัย (Rotation) ด้วยวิธีหมุนแกนแบบ Varimax และพิจารณาเลือกองค์ประกอบที่มีค่าความผันแปรหรือ Eigenvalue มากกว่า 1 ขึ้นไป ปรากฏว่า สามารถสกัดองค์ประกอบ (Factor) ในกลุ่มของทักษะได้ทั้งหมด 2 องค์ประกอบ ซึ่งทั้ง 2 องค์ประกอบร่วมกันสามารถอธิบายความผันแปรของข้อมูลได้ร้อยละ 67.05 โดยที่องค์ประกอบแรกสามารถอธิบายความผันแปรของข้อมูลได้มากที่สุดถึงร้อยละ 38.93 ส่วนองค์ประกอบที่ 2 สามารถอธิบายความผันแปรของข้อมูลได้ร้อยละ 28.12

ตารางที่ 4.36

แสดงค่า Factor Loading ของข้อความกลุ่มทักษะที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของ
ผู้สื่อข่าวการเมืองไทย เมื่อทำการหมุนแกนแบบมุมฉาก (Varimax Rotation)

ข้อความ	องค์ประกอบ	
	1	2
ทักษะด้านการสื่อสาร	.855	*
ทักษะด้านการจับประเด็นและสรุปประเด็นข่าว	.850	*
ทักษะด้านการคิดเชิงวิเคราะห์	.828	*
ทักษะด้านการสัมภาษณ์	.795	*
ทักษะด้านการเขียน	.769	*
ทักษะด้านการคิดเชิงวิพากษ์	.705	*
ทักษะด้านการใช้ภาษาไทย	.704	*
ทักษะการประเมินคุณค่าข่าว	.675	*
ทักษะการวิเคราะห์/เข้าใจผู้รับสาร	.652	*
ทักษะด้านการถ่ายภาพ	*	.839
ทักษะด้านการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีการสื่อสาร	*	.785
ทักษะด้านการสร้างและรักษาความสัมพันธ์กับผู้อื่น	*	.709
ทักษะด้านการบริหารเวลา	*	.682
ทักษะการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า	*	.625
ทักษะด้านการใช้ภาษาอังกฤษ	*	.622
ทักษะด้านการคิดเชิงกลยุทธ์	*	.560
ทักษะด้านการทำข่าวเชิงสืบสวนสอบสวน	*	.536

จากตารางที่ 4.36 พบว่าองค์ประกอบทั้ง 2 องค์ประกอบของกลุ่มทักษะ ในแต่ละองค์ประกอบมีข้อความ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ประกอบด้วย 9 ข้อความ (Item) ซึ่งสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรได้ร้อยละ 38.93 ทั้งนี้ ข้อความทั้ง 9 ข้อความในองค์ประกอบนี้ ประกอบด้วย

ทักษะด้านการสื่อสาร

ทักษะด้านการจับประเด็นและสรุปประเด็นข่าว

ทักษะด้านการคิดเชิงวิเคราะห์

ทักษะด้านการสัมภาษณ์

ทักษะด้านการเขียน

ทักษะด้านการคิดเชิงวิพากษ์

ทักษะด้านการใช้ภาษาไทย

ทักษะการประเมินคุณค่าข่าว

ทักษะการวิเคราะห์/เข้าใจผู้รับสาร

ข้อความทั้ง 9 ข้อความเป็นกลุ่มข้อความที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางด้านการสื่อสาร การจับประเด็นข่าว การเขียน การคิด การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ผู้รับสาร ดังนั้น จึงเรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “ทักษะเชิงกระบวนการข่าว”

องค์ประกอบที่ 2 ประกอบด้วยข้อความ 8 ข้อความ ซึ่งสามารถอธิบายความผันแปรของข้อมูลได้ร้อยละ 28.12 ทั้งนี้ ข้อความทั้ง 8 ข้อความในองค์ประกอบนี้ประกอบด้วย

ทักษะด้านการถ่ายภาพ

ทักษะด้านการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีการสื่อสาร

ทักษะด้านการสร้างและรักษาความสัมพันธ์กับผู้อื่น

ทักษะด้านการบริหารเวลา

ทักษะการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า

ทักษะด้านการใช้ภาษาอังกฤษ

ทักษะด้านการคิดเชิงกลยุทธ์

ทักษะด้านการทำข่าวเชิงสืบสวนสอบสวน

ข้อความทั้ง 8 ข้อความเป็นกลุ่มข้อความที่เกี่ยวข้องกับทักษะด้านการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีการสื่อสาร การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า การสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น การบริหารเวลา ดังนั้น จึงเรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “ทักษะเชิงเทคนิคและการจัดการ”

3. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบในกลุ่มของบุคลิกลักษณะ (Trait) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย

จากข้อมูลในส่วนของบุคลิกลักษณะ (Trait) ซึ่งประกอบด้วยข้อความทั้งหมด 17 ข้อความ ซึ่งทำการเก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 455 ตัวอย่าง เมื่อนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบแล้ว ปรากฏผลตามลำดับดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.37

แสดงค่า KMO และ Bartlett's Test ของตัวแปรกลุ่มบุคลิกลักษณะ (Trait)

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		.936
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	5911.899
	df	136
	Sig.	.000

จากตารางที่ 4.37 ค่า KMO ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ .936 ซึ่งเข้าใกล้ 1 มาก จึงสรุปได้ว่า ข้อมูลชุดดังกล่าวมีความเหมาะสมที่จะใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ได้ ประกอบกับการทดสอบ Bartlett's Test ยืนยันว่าตัวแปรชุดดังกล่าวมีความสัมพันธ์กัน จึงสามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไปได้

ตารางที่ 4.38

ผลลัพธ์แสดงค่าความร่วมกัน (Communalities) ของตัวแปรกลุ่มบุคลิกลักษณะ (Trait)

ตัวแปร	Initial	Extraction
การประกอบอาชีพผู้สื่อข่าวเต็มเวลา	1.00	.525
การได้รับการฝึกอบรมทางวิชาชีพ	1.00	.749
การเป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	1.00	.673
การเป็นผู้มีความวิริยะอุตสาหะ	1.00	.710
การเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่	1.00	.820
การเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อสังคม	1.00	.788
การเป็นผู้มีความช่างสังเกต	1.00	.699
การเป็นผู้มีความอยากรู้อยากเห็น	1.00	.699
การเป็นผู้มีความกระตือรือร้น	1.00	.801
การเป็นผู้มีจรรยาบรรณ	1.00	.706
การเป็นผู้มีความสุภาพอ่อนน้อม	1.00	.706
การเป็นผู้รู้จักกาลเทศะ	1.00	.692
การเป็นผู้มีจินตนาการ	1.00	.624

ตารางที่ 4.38 (ต่อ)

ตัวแปร	Initial	Extraction
การเป็นผู้มีความอดทน	1.00	.729
การเป็นผู้มีความกล้าต่อสู้กับความไม่ถูกต้อง/ความอยุติธรรม	1.00	.625
การเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต	1.00	.698
การเป็นผู้สำเร็จการศึกษาด้านวารสารศาสตร์/สื่อสารมวลชนหรือรัฐศาสตร์	1.00	.656

จากตารางที่ 4.38 แสดงค่าความร่วมกัน (Communalities) ของตัวแปรกลุ่มบุคลิกลักษณะ ระหว่างองค์ประกอบ (Factor) ที่สกัดได้กับตัวแปรเดิมแต่ละตัว ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่า ก่อนสกัดองค์ประกอบตัวแปรแต่ละตัว มีความสัมพันธ์กับตัวเองเท่ากับ 1.00 (Initial) เมื่อสกัดองค์ประกอบแล้ว ปรากฏว่าแต่ละองค์ประกอบสามารถอธิบายตัวแปรเดิมแต่ละตัว ลดลงจาก 1 เหลือค่าความสัมพันธ์ระหว่าง 0.525-0.820

ตารางที่ 4.39

ค่าความแปรปรวนที่อธิบายได้สำหรับกลุ่มบุคลิกลักษณะที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของ
ผู้สื่อข่าวการเมืองไทย เมื่อหมุนแกนแบบ Varimax

องค์ประกอบที่	ผลรวมกำลังสองของน้ำหนักองค์ประกอบที่ได้จากการหมุนแกน (Rotation Sums of Squared Loading)		
	Total	% of Variance	Cumulative %
1	5.242	30.837	30.837
2	4.899	28.817	59.654
3	1.760	10.351	70.006

จากตารางที่ 4.39 เมื่อทำการวิเคราะห์องค์ประกอบของข้อมูลกลุ่มบุคลิกลักษณะโดยวิธีหมุนแกนปัจจัย (Rotation) ด้วยวิธีหมุนแกนแบบ Varimax และพิจารณาเลือกองค์ประกอบที่มีค่าความผันแปรหรือ Eigenvalue มากกว่า 1 ขึ้นไป ปรากฏว่า สามารถสกัดองค์ประกอบ (Factor) ในกลุ่มของบุคลิกลักษณะได้ทั้งหมด 3 องค์ประกอบ ซึ่งทั้ง 3 องค์ประกอบรวมกันสามารถอธิบายความผันแปรของข้อมูลได้ร้อยละ 70.01 โดยที่องค์ประกอบแรกสามารถอธิบายความผันแปรของ

ข้อมูลได้มากที่สุดถึงร้อยละ 30.84 ส่วนองค์ประกอบที่ 3 สามารถอธิบายความผันแปรของข้อมูลได้ร้อยละ 10.35

ตารางที่ 4.40

แสดงค่า Factor Loading ของข้อความกลุ่มบุคลิกลักษณะที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย เมื่อทำการหมุนแกนแบบมุมฉาก (Varimax Rotation)

ข้อความ	องค์ประกอบ		
	1	2	3
การเป็นผู้มีความรับผิดชอบหน้าที่	.840	*	*
การเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อสังคม	.826	*	*
การเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต	.710	*	*
การเป็นผู้มีความวิริยะอุตสาหะ	.684	*	*
การเป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	.676	*	*
การเป็นผู้มีความกล้าต่อสู้กับความไม่ถูกต้อง/ความอยุติธรรม	.644	*	*
การเป็นผู้มีความสุภาพอ่อนน้อม	*	.750	*
การเป็นผู้มีจรรยาบรรณวิชาชีพ	*	.739	*
การเป็นผู้มีจิตนาการ	*	.727	*
การเป็นผู้มีความกระตือรือร้น	*	.713	*
การเป็นผู้รู้จักกาลเทศะ	*	.713	*
การเป็นผู้มีความอยากรู้อยากเห็น	*	.674	*
การเป็นผู้มีความอดทน	*	.660	*
การเป็นผู้มีความช่างสังเกต	*	.636	*
การได้รับการฝึกอบรมทางวิชาชีพ	*	*	.773
การประกอบอาชีพผู้สื่อข่าวเต็มเวลา	*	*	.616
การเป็นผู้สำเร็จการศึกษาด้านวารสารศาสตร์/สื่อสารมวลชนหรือรัฐศาสตร์	*	*	.526

จากตารางที่ 4.40 พบว่าองค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบของกลุ่มบุคลิกลักษณะ ในแต่ละองค์ประกอบมีข้อความ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ประกอบด้วย 6 ข้อความ (Item) ซึ่งสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรได้ร้อยละ 30.84 ทั้งนี้ ข้อความทั้ง 6 ข้อความในองค์ประกอบนี้ ประกอบด้วย

การเป็นผู้มีความรับผิดชอบหน้าที่

การเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อสังคม

การเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต

การเป็นผู้มีความวิริยะอุตสาหะ

การเป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

การเป็นผู้มีความกล้าต่อสู้กับความไม่ถูกต้อง/ความอยุติธรรม

ข้อความทั้ง 6 ข้อความเป็นกลุ่มข้อความที่เกี่ยวข้องกับการเป็นผู้มีความกล้า มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในขณะเดียวกันก็เต็มไปด้วยความรับผิดชอบต่อหน้าที่และต่อสังคม ดังนั้น จึงเรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “บุคลิกลักษณะพิเศษสำหรับผู้สืบทอด”

องค์ประกอบที่ 2 ประกอบด้วยข้อความ 8 ข้อความ ซึ่งสามารถอธิบายความผันแปรของข้อมูลได้ร้อยละ 28.12 ทั้งนี้ ข้อความทั้ง 8 ข้อความในองค์ประกอบนี้ประกอบด้วย

การเป็นผู้มีความสุภาพอ่อนน้อม

การเป็นผู้มีจรรยาบรรณ

การเป็นผู้มีจินตนาการ

การเป็นผู้มีความกระตือรือร้น

การเป็นผู้รู้จักกาลเทศะ

การเป็นผู้มีความอยากรู้อยากเห็น

การเป็นผู้มีความอดทน

การเป็นผู้มีความช่างสังเกต

ข้อความทั้ง 8 ข้อความเป็นกลุ่มข้อความที่เกี่ยวข้องกับการเป็นผู้มีความอยากรู้อยากเห็น ช่างสังเกต กระตือรือร้น มีจรรยาบรรณ รวมถึงการมีความสุภาพอ่อนน้อม ดังนั้น จึงเรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “บุคลิกลักษณะเฉพาะสำหรับผู้สืบทอด”

องค์ประกอบที่ 3 ประกอบด้วยข้อความ 3 ข้อความ ซึ่งสามารถอธิบายความผันแปรของข้อมูลได้ร้อยละ 15.79 ทั้งนี้ ข้อความทั้ง 3 ข้อความ ประกอบด้วย

การได้รับการฝึกอบรมทางวิชาชีพ

การประกอบอาชีพผู้สืบทอดเต็มเวลา

การเป็นผู้สำเร็จการศึกษาด้านวารสารศาสตร์/สื่อสารมวลชนหรือรัฐศาสตร์

ข้อความทั้ง 3 ข้อความเป็นกลุ่มข้อความที่เกี่ยวกับคุณลักษณะหรือคุณสมบัติพื้นฐานของผู้ประกอบวิชาชีพ ดังนั้น จึงเรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “บุคลิกลักษณะพื้นฐานสำหรับผู้สืบทอด”

4. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบในกลุ่มทำที่ต่อตนเองและต่อวิชาชีพ (Self-concept & Profession-concept) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย

จากข้อมูลในส่วนของการทำที่ต่อตนเองและต่อวิชาชีพ (Self-concept & Profession-concept) ซึ่งประกอบด้วยข้อความทั้งหมด 9 ข้อความ ซึ่งทำการเก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 455 ตัวอย่าง เมื่อนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบแล้ว ปรากฏผลตามลำดับดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.41

แสดงค่า KMO และ Bartlett's Test ของตัวแปรกลุ่มทำที่ต่อตนเองและต่อวิชาชีพ

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		.904
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	3030.014
	df	36
	Sig.	.000

จากตารางที่ 4.41 ค่า KMO ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ .904 ซึ่งเข้าใกล้ 1 มาก จึงสรุปได้ว่า ข้อมูลชุดดังกล่าวมีความเหมาะสมที่จะใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ได้ ประกอบกับการทดสอบ Bartlett's Test ยืนยันว่าตัวแปรชุดดังกล่าวมีความสัมพันธ์กัน จึงสามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไปได้

ตารางที่ 4.42

ผลลัพธ์แสดงค่าความร่วมกัน (Communalities) ของตัวแปรกลุ่มทำที่ต่อตนเองและต่อวิชาชีพ

ตัวแปร	Initial	Extraction
การมีความยึดมั่นในอุดมการณ์ประชาธิปไตย	1.00	.502
การมีความยึดมั่นในหลักสิทธิเสรีภาพ	1.00	.714
การมีความยึดมั่นในความยุติธรรม	1.00	.743
การมีความยึดมั่นและเคารพในหลักสิทธิมนุษยชน	1.00	.775
การมีความยึดมั่นในบทบาทการนำเสนอความจริงต่อสังคม	1.00	.750

ตารางที่ 4.42 (ต่อ)

ตัวแปร	Initial	Extraction
การมีความยึดมั่นในบทบาท "สุนัขเฝ้ายาม" (watch dog)	1.00	.545
การมีความยึดมั่นในการมีอิสระทางความคิด	1.00	.651
การมีความเชื่อมั่นในตนเอง	1.00	.530
การมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพผู้สื่อข่าว	1.00	.543

จากตารางที่ 4.42 แสดงค่าความร่วมกัน (Communalities) ของตัวแปรกลุ่มท่าที่ต่อตนเองและต่อวิชาชีพระหว่างองค์ประกอบ (Factor) ที่สกัดได้กับตัวแปรเดิมแต่ละตัว ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าก่อนสกัดองค์ประกอบตัวแปรแต่ละตัว มีความสัมพันธ์กับตัวเองเท่ากับ 1.00 (Initial) เมื่อสกัดองค์ประกอบแล้ว ปรากฏว่าแต่ละองค์ประกอบสามารถอธิบายตัวแปรเดิมแต่ละตัว ลดลงจาก 1 เหลือค่าความสัมพันธ์ระหว่าง 0.502-0.775

ตารางที่ 4.43

ค่าความแปรปรวนที่อธิบายได้สำหรับกลุ่มท่าที่ต่อตนเองและต่อวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย เมื่อหมุนแกนแบบ Varimax

องค์ประกอบที่	ผลรวมกำลังสองของน้ำหนักองค์ประกอบที่ได้จากการหมุนแกน (Rotation Sums of Squared Loading)		
	Total	% of Variance	Cumulative %
1	5.753	63.924	63.924

จากตารางที่ 4.43 เมื่อทำการวิเคราะห์องค์ประกอบของข้อมูลกลุ่มท่าที่ต่อตนเองและต่อวิชาชีพโดยวิธีหมุนแกนปัจจัย (Rotation) ด้วยวิธีหมุนแกนแบบ Varimax และพิจารณาเลือกองค์ประกอบที่มีค่าความผันแปรหรือ Eigenvalue มากกว่า 1 ขึ้นไป ปรากฏว่า ตัวแปรทั้งหมดจับกลุ่มกันเป็นองค์ประกอบ (Factor) เดียว ดังนั้น ในกลุ่มของท่าที่ต่อตนเองและต่อวิชาชีพจึงมีเพียง 1 องค์ประกอบ ซึ่ง สามารถอธิบายความผันแปรของข้อมูลได้ร้อยละ 63.92

ตารางที่ 4.44

แสดงค่า Factor Loading ของข้อความกลุ่มท่าที่ต่อตนเองและต่อวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับ
ความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย เมื่อทำการหมุนแกน
แบบมุมฉาก (Varimax Rotation)

ข้อความ	องค์ประกอบ 1
การมีความยึดมั่นและเคารพในหลักสิทธิมนุษยชน	.880
การมีความยึดมั่นในบทบาทการนำเสนอความจริงต่อสังคม	.866
การมีความยึดมั่นในความยุติธรรม	.862
การมีความยึดมั่นในหลักสิทธิเสรีภาพ	.845
การมีความยึดมั่นในการมีอิสระทางความคิด	.807
การมีความยึดมั่นในบทบาท “สุนัขเฝ้ายาม” (watch dog)	.738
การมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพผู้สื่อข่าว	.737
การมีความเชื่อมั่นในตนเอง	.728
การมีความยึดมั่นในอุดมการณ์ประชาธิปไตย	.708

จากตารางที่ 4.44 พบว่าองค์ประกอบของกลุ่มท่าที่ต่อตนเองและต่อวิชาชีพประกอบด้วย 9 ข้อความ (Item) ดังนี้

- การมีความยึดมั่นและเคารพในหลักสิทธิมนุษยชน
- การมีความยึดมั่นในบทบาทการนำเสนอความจริงต่อสังคม
- การมีความยึดมั่นในความยุติธรรม
- การมีความยึดมั่นในหลักสิทธิเสรีภาพ
- การมีความยึดมั่นในการมีอิสระทางความคิด
- การมีความยึดมั่นในบทบาท “สุนัขเฝ้ายาม” (Watch Dog)
- การมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพผู้สื่อข่าว
- การมีความเชื่อมั่นในตนเอง
- การมีความยึดมั่นในอุดมการณ์ประชาธิปไตย

ข้อความทั้ง 9 ข้อความเป็นกลุ่มข้อความที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาและแนวคิดเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพ และการมีอิสระทางความคิดอันเป็นพื้นฐานของแนวคิดและอุดมการณ์ทางวิชาชีพ

สื่อสารมวลชน ดังนั้น จึงเรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “ค่านิยมในสิทธิเสรีภาพและอุดมการณ์สื่อสารมวลชน”

5. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบในกลุ่มการประพฤติตน (Behavior) ที่จำเป็นสำหรับ
ความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย

จากข้อมูลในส่วนของการประพฤติตน (Behavior) ซึ่งประกอบด้วยข้อความทั้งหมด 10 ข้อความ ซึ่งทำการเก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 455 ตัวอย่าง เมื่อนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบแล้ว ปรากฏผลตามลำดับดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.45

แสดงค่า KMO และ Bartlett's Test ของตัวแปรกลุ่มการประพฤติ

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		.930
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	3376.677
	df	45
	Sig.	.000

จากตารางที่ 4.45 ค่า KMO ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ .930 ซึ่งเข้าใกล้ 1 มาก จึงสรุปได้ว่า ข้อมูลชุดดังกล่าวมีความเหมาะสมที่จะใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ได้ ประกอบกับการทดสอบ Bartlett's Test ยืนยันว่าตัวแปรชุดดังกล่าวมีความสัมพันธ์กัน จึงสามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไปได้

ตารางที่ 4.46

ผลลัพธ์แสดงค่าความร่วมกัน (Communalities) ของตัวแปรกลุ่มการประพฤติตน

ตัวแปร	Initial	Extraction
การนำเสนอข่าวโดยอาศัยการแสวงหาข้อมูลอย่างรอบด้านและถูกถ้วน	1.00	.669
การรักษาความลับของแหล่งข่าวตามข้อตกลง	1.00	.647
การปฏิบัติงานตามหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณของวิชาชีพ	1.00	.691

ตารางที่ 4.46 (ต่อ)

ตัวแปร	Initial	Extraction
การปฏิบัติงานอย่างมีอิสระทางความคิด	1.00	.650
การละเว้นไม่อาศัยตำแหน่งทางวิชาชีพเพื่อแสวงหาผลประโยชน์แก่ตนและพวกพ้อง	1.00	.571
การไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล	1.00	.679
การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	1.00	.709
การแสวงหาความรู้ใหม่ๆ อย่างสม่ำเสมอ	1.00	.727
การถ่ายทอดและแบ่งปันความรู้และประสบการณ์กับเพื่อนร่วมงานอย่างสม่ำเสมอ	1.00	.607
การวางตัวเป็นกลาง	1.00	.572

จากตารางที่ 4.46 แสดงค่าความร่วมกัน (Communalities) ของตัวแปรกลุ่มการประพฤติตนระหว่างองค์ประกอบ (Factor) ที่สกัดได้กับตัวแปรเดิมแต่ละตัว ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าก่อนสกัดองค์ประกอบตัวแปรแต่ละตัว มีความสัมพันธ์กับตัวเองเท่ากับ 1.00 (Initial) เมื่อสกัดองค์ประกอบแล้ว ปรากฏว่าแต่ละองค์ประกอบสามารถอธิบายตัวแปรเดิมแต่ละตัว ลดลงจาก 1 เหลือค่าความสัมพันธ์ระหว่าง 0.571-0.727

ตารางที่ 4.47

ค่าความแปรปรวนที่อธิบายได้สำหรับกลุ่มการประพฤติตนที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของ
ผู้สื่อข่าวการเมืองไทย เมื่อหมุนแกนแบบ Varimax

องค์ประกอบที่	ผลรวมกำลังสองของน้ำหนักองค์ประกอบที่ได้จากการหมุนแกน (Rotation Sums of Squared Loading)		
	Total	% of Variance	Cumulative %
1	6.521	65.211	65.211

จากตารางที่ 4.47 เมื่อทำการวิเคราะห์องค์ประกอบของข้อมูลกลุ่มการประพฤติตนโดยวิธีหมุนแกนปัจจัย (Rotation) ด้วยวิธีหมุนแกนแบบ Varimax และพิจารณาเลือกองค์ประกอบที่มีค่าความผันแปรหรือ Eigenvalue มากกว่า 1 ขึ้นไป ปรากฏว่า ตัวแปรทั้งหมดจับกลุ่มกันเป็น

องค์ประกอบ (Factor) เดียว ดังนั้น ในกลุ่มของท่าที่ต่อตนเองและต่อวิชาชีพจึงมีเพียง 1 องค์ประกอบ ซึ่งสามารถอธิบายความแปรของข้อมูลได้ร้อยละ 65.21

ตารางที่ 4.48

แสดงค่า Factor Loading ของข้อความกลุ่มการประพฤตินที่จำเป็นสำหรับ
ความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย เมื่อทำการหมุนแกน
แบบมูมฉาก (Varimax Rotation)

ข้อความ	องค์ประกอบ 1
การแสวงหาความรู้ใหม่ๆ อย่างสม่ำเสมอ	.853
การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	.842
การปฏิบัติงานตามหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณของวิชาชีพ	.831
การไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล	.824
การนำเสนอข่าวโดยอาศัยการแสวงหาข้อมูลอย่างรอบด้านและถูกต้อง	.818
การปฏิบัติงานอย่างมีอิสระทางความคิด	.806
การรักษาความลับของแหล่งข่าวตามข้อตกลง	.805
การถ่ายทอดและแบ่งปันความรู้และประสบการณ์กับเพื่อนร่วมงานอย่างสม่ำเสมอ	.779
การวางตัวเป็นกลาง	.756
การละเว้นไม่อาศัยตำแหน่งทางวิชาชีพเพื่อแสวงหาผลประโยชน์แก่ตนและพวกพ้อง	.756

จากตารางที่ 4.48 พบว่า องค์ประกอบของกลุ่มการประพฤติน ประกอบด้วย 10 ข้อความ (Item) ดังนี้

- การแสวงหาความรู้ใหม่ๆ อย่างสม่ำเสมอ
- การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
- การปฏิบัติงานตามหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณของวิชาชีพ
- การไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล
- การนำเสนอข่าวโดยอาศัยการแสวงหาข้อมูลอย่างรอบด้านและถูกต้อง
- การปฏิบัติงานอย่างมีอิสระทางความคิด
- การรักษาความลับของแหล่งข่าวตามข้อตกลง

การถ่ายทอดและแบ่งปันความรู้และประสบการณ์กับเพื่อนร่วมงานอย่างสม่ำเสมอ
การวางตัวเป็นกลาง

การละเว้นไม่อาศัยตำแหน่งทางวิชาชีพเพื่อแสวงหาผลประโยชน์แก่ตนและพวกพ้อง
ข้อความทั้ง 10 ข้อความเป็นกลุ่มข้อความที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามหลักจริยธรรม
และจรรยาบรรณของวิชาชีพอย่างมีอิสระทางความคิด นอกจากนี้ยังรวมถึงการแสวงหาความรู้
ใหม่ และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น จึงเรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “พฤติกรรมอันพึง
ประสงค์สำหรับผู้สื่อข่าว”

6. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบในกลุ่มแรงจูงใจ (Motivation) ที่จำเป็นสำหรับความ
เป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย

จากข้อมูลในส่วนของแรงจูงใจ (Motivation) ซึ่งประกอบด้วยข้อความทั้งหมด 6
ข้อความ ซึ่งทำการเก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 455 ตัวอย่าง เมื่อนำมาวิเคราะห์
องค์ประกอบแล้ว ปรากฏผลตามลำดับดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.49

แสดงค่า KMO และ Bartlett's Test ของตัวแปรกลุ่มแรงจูงใจ

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		.866
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	1704.975
	df	15
	Sig.	.000

จากตารางที่ 4.49 ค่า KMO ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ .866 ซึ่งเข้าใกล้ 1 มาก จึงสรุปได้
ว่า ข้อมูลชุดดังกล่าวมีความเหมาะสมที่จะใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis)
ได้ ประกอบกับการทดสอบ Bartlett's Test ยืนยันว่าตัวแปรชุดดังกล่าวมีความสัมพันธ์กัน จึง
สามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไปได้

ตารางที่ 4.50

ผลลัพธ์แสดงค่าความร่วมกัน (Communalities) ของตัวแปรกลุ่มแรงจูงใจ

ตัวแปร	Initial	Extraction
การมุ่งหวังประกอบวิชาชีพผู้สื่อข่าวในระยะเวลายาวนาน	1.00	.622
การมุ่งมั่นสร้างความเจริญก้าวหน้าทางวิชาชีพตนเอง	1.00	.777
การมุ่งสร้างผลงานข่าวให้เป็นผลสำเร็จตามเป้าหมายและเวลาที่กำหนด	1.00	.752
การมุ่งสร้างผลงานข่าวให้เป็นที่ยอมรับแก่สาธารณชน	1.00	.748
การมุ่งสร้างองค์กรที่ตนสังกัดให้มีชื่อเสียงเป็นที่น่าเชื่อถือและยอมรับต่อสังคม	1.00	.722
การได้รับรางวัลที่แสดงถึงความสำเร็จในวิชาชีพ	1.00	.391

จากตารางที่ 4.50 แสดงค่าความร่วมกัน (Communalities) ของตัวแปรกลุ่มแรงจูงใจระหว่างองค์ประกอบ (Factor) ที่สกัดได้กับตัวแปรเดิมแต่ละตัว ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าก่อนสกัดองค์ประกอบตัวแปรแต่ละตัว มีความสัมพันธ์กับตัวเองเท่ากับ 1.00 (Initial) เมื่อสกัดองค์ประกอบแล้ว ปรากฏว่าแต่ละองค์ประกอบสามารถอธิบายตัวแปรเดิมแต่ละตัว ลดลงจาก 1 เหลือค่าความสัมพันธ์ระหว่าง 0.391-0.777

ตารางที่ 4.51

ค่าความแปรปรวนที่อธิบายได้สำหรับกลุ่มแรงจูงใจที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าว
การเมืองไทย เมื่อหมุนแกนแบบ Varimax

องค์ประกอบที่	ผลรวมกำลังสองของน้ำหนักองค์ประกอบที่ได้จากการหมุนแกน (Rotation Sums of Squared Loading)		
	Total	% of Variance	Cumulative %
1	4.011	66.857	66.857

จากตารางที่ 4.51 เมื่อทำการวิเคราะห์องค์ประกอบของข้อมูลกลุ่มการประพฤติตนโดยวิธีหมุนแกนปัจจัย (Rotation) ด้วยวิธีหมุนแกนแบบ Varimax และพิจารณาเลือกองค์ประกอบที่มีค่าความผันแปรหรือ Eigenvalue มากกว่า 1 ขึ้นไป ปรากฏว่า ตัวแปรทั้งหมดจับกลุ่มกันเป็น

องค์ประกอบ (Factor) เดียว ดังนั้น ในกลุ่มของท่าที่ต่อตนเองและต่อวิชาชีพจึงมีเพียง 1 องค์ประกอบ ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนของข้อมูลได้ร้อยละ 66.86

ตารางที่ 4.52

แสดงค่า Factor Loading ของข้อความกลุ่มแรงจูงใจที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพ
ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย เมื่อทำการหมุนแกนแบบมูมชัก (Varimax Rotation)

ข้อความ	องค์ประกอบ 1
การมุ่งมั่นสร้างความเจริญก้าวหน้าทางวิชาชีพแก่ตนเอง	.882
การมุ่งสร้างผลงานข่าวให้เป็นผลสำเร็จตามเป้าหมายและเวลาที่กำหนด	.867
การมุ่งสร้างผลงานข่าวให้เป็นที่ยอมรับแก่สาธารณชน	.865
การมุ่งสร้างองค์กรที่ตนสังกัดให้มีชื่อเสียงเป็นที่น่าเชื่อถือและยอมรับต่อสังคม	.849
การมุ่งหวังประกอบวิชาชีพผู้สื่อข่าวในระยะเวลายาวนาน	.788
การได้รับรางวัลที่แสดงถึงความสำเร็จในวิชาชีพ	.625

จากตารางที่ 4.52 พบว่า องค์ประกอบของกลุ่มการประพฤติตน ประกอบด้วย 6 ข้อความ (Item) ดังนี้

การมุ่งมั่นสร้างความเจริญก้าวหน้าทางวิชาชีพแก่ตนเอง

การมุ่งสร้างผลงานข่าวให้เป็นผลสำเร็จตามเป้าหมายและเวลาที่กำหนด

การมุ่งสร้างผลงานข่าวให้เป็นที่ยอมรับแก่สาธารณชน

การมุ่งสร้างองค์กรที่ตนสังกัดให้มีชื่อเสียงเป็นที่น่าเชื่อถือและยอมรับต่อสังคม

การมุ่งหวังประกอบวิชาชีพผู้สื่อข่าวในระยะเวลายาวนาน

การได้รับรางวัลที่แสดงถึงความสำเร็จในวิชาชีพ

ข้อความทั้ง 6 ข้อความเป็นกลุ่มข้อความที่เกี่ยวข้องกับ ความมุ่งมั่นในการสร้างผลงานข่าวให้เป็นผลสำเร็จและเป็นที่ยอมรับต่อสาธารณชน รวมทั้งการมุ่งมั่นสร้างความเจริญก้าวหน้าทางวิชาชีพให้กับตน ดังนั้น จึงเรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางวิชาชีพ”

7. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบในกลุ่มของพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์สำหรับผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมืออาชีพ

จากข้อมูลในส่วนของพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ซึ่งประกอบด้วยข้อความทั้งหมด 32 ข้อความ ซึ่งทำการเก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 455 ตัวอย่าง เมื่อนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบแล้ว ปรากฏผลตามลำดับดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.53

แสดงค่า KMO และ Bartlett's Test ของตัวแปรกลุ่มบุคลิกลักษณะ (Trait)

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		.962
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	16746.22
	df	496
	Sig.	.000

จากตารางที่ 4.53 ค่า KMO ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ .936 ซึ่งเข้าใกล้ 1 มาก จึงสรุปได้ว่า ข้อมูลชุดดังกล่าวมีความเหมาะสมที่จะใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ได้ ประกอบกับการทดสอบ Bartlett's Test ยืนยันว่าตัวแปรชุดดังกล่าวมีความสัมพันธ์กัน จึงสามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไปได้

ตารางที่ 4.54

ผลลัพธ์แสดงค่าความร่วมกัน (Communalities) ของตัวแปรกลุ่มพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์

	Initial	Extraction
ไม่กระตือรือร้น	1.000	.825
ไม่แสวงหาความรู้ใหม่ๆ	1.000	.808
ขาดความรับผิดชอบต่องานหน้าที่	1.000	.856
ขาดความรับผิดชอบต่อสังคม	1.000	.857
ขาดความรับผิดชอบต่อองค์กรต้นสังกัด	1.000	.743
รับสินบน/รับอำิสสินจ้าง	1.000	.763

ตารางที่ 4.54 (ต่อ)

	Initial	Extraction
รับสินบน/รับอามิสสินจ้าง	1.000	.763
ใช้ตำแหน่งแสวงหาประโยชน์ใส่ตนโดยมิชอบ	1.000	.828
ลอกข่าว	1.000	.540
ขาดความรอบคอบรอบด้านในการทำข่าว	1.000	.716
ไม่รู้จักรากละเทศะ	1.000	.716
ไม่อดทน	1.000	.762
ขาดความกล้าในการต่อสู้ความยุติธรรม	1.000	.709
ไม่มีอุดมการณ์สื่อมวลชน	1.000	.714
ไม่รักษาความลับเชิงแหล่งข่าวตามข้อตกลง	1.000	.766
ไม่เคารพสิทธิมนุษยชน	1.000	.827
ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล	1.000	.761
ไม่ยึดมั่นในจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ	1.000	.816
เกรงกลัวอำนาจรัฐต่างๆ ที่ทำไม่ถูกต้อง	1.000	.675
ไม่วางตัวเป็นกลาง	1.000	.625
นั่งเทียนเขียนข่าว / เต้าข่าว (ไม่มีข้อเท็จจริง)	1.000	.771
บิดเบือนข้อเท็จจริงในการนำเสนอข่าว	1.000	.757
มีทัศนคติไม่ดีต่อวิชาชีพ	1.000	.687
ไม่พัฒนาทักษะในงานของตน	1.000	.775
ไม่สุภาพอ่อนน้อม	1.000	.786
เป็นคนโลเล ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง	1.000	.810
ใช้ชีวิตหรูหราฟุ่มเฟือย	1.000	.655
ขาดความรู้ความเข้าใจระบบการเมืองและประวัติศาสตร์การเมืองไทย	1.000	.721
หลงตัวเอง / ใจแคบ	1.000	.717
ตกเป็นเครื่องมือนักการเมือง / ถูกหลอกใช้	1.000	.698
ขาดความสามารถในการเข้าถึงแหล่งข่าว	1.000	.770
ขาดทักษะการจับประเด็น	1.000	.785
ไม่เตรียมพร้อม / ไม่ทำการบ้าน	1.000	.789

จากตารางที่ 4.54 แสดงค่าความร่วมกัน (Communalities) ของตัวแปรกลุ่มพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ ระหว่างองค์ประกอบ (Factor) ที่สกัดได้กับตัวแปรเดิมแต่ละตัว ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าการสกัดองค์ประกอบตัวแปรแต่ละตัว มีความสัมพันธ์กับตัวเองเท่ากับ 1.00 (Initial) เมื่อสกัดองค์ประกอบแล้ว ปรากฏว่าแต่ละองค์ประกอบสามารถอธิบายตัวแปรเดิมแต่ละตัว ลดลงจาก 1 เหลือค่าความสัมพันธ์ระหว่าง 0.540-0.857

ตารางที่ 4.55

ค่าความแปรปรวนที่อธิบายได้สำหรับกลุ่มพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์สำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย เมื่อหมุนแกนแบบ Varimax

องค์ประกอบที่	ผลรวมกำลังสองของน้ำหนักองค์ประกอบที่ได้จากการหมุนแกน (Rotation Sums of Squared Loading)		
	Total	% of Variance	Cumulative %
1	10.480	32.750	32.750
2	9.790	30.594	63.344
3	3.759	11.746	75.091

จากตารางที่ 4.55 เมื่อทำการวิเคราะห์องค์ประกอบของข้อมูลกลุ่มพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์โดยวิธีหมุนแกนปัจจัย (Rotation) ด้วยวิธีหมุนแกนแบบ Varimax และพิจารณาเลือกองค์ประกอบที่มีค่าความผันแปรหรือ Eigenvalue มากกว่า 1 ขึ้นไป ปรากฏว่า สามารถสกัดองค์ประกอบ (Factor) ในกลุ่มของพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ได้ทั้งหมด 3 องค์ประกอบ ซึ่งทั้ง 3 องค์ประกอบร่วมกันสามารถอธิบายความผันแปรของข้อมูลได้ร้อยละ 75.09 โดยที่องค์ประกอบแรกสามารถอธิบายความผันแปรของข้อมูลได้มากที่สุดถึงร้อยละ 32.750 ส่วนองค์ประกอบที่ 3 สามารถอธิบายความผันแปรของข้อมูลได้ร้อยละ 11.746

ตารางที่ 4.56

แสดงค่า Factor Loading ของข้อความกลุ่มพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์สำหรับความเป็นวิชาชีพ
ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย เมื่อทำการหมุนแกนแบบมูมฉาก (Varimax Rotation)

ข้อความ	องค์ประกอบ		
	1	2	3
เป็นคนโลเล ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง	.846	*	*
ไม่สุภาพอ่อนน้อม	.815	*	*
ขาดความสามารถในการเข้าถึงแหล่งข่าว	.784	*	*
ใช้ชีวิตหรูหราฟุ่มเฟือย	.775	*	*
ขาดความรู้ความเข้าใจระบบการเมืองและประวัติศาสตร์การเมืองไทย	.774	*	*
ขาดทักษะการจับประเด็น	.771	*	*
ไม่พัฒนาทักษะในงานของตน	.734	*	*
หลงตัวเอง / ใจแคบ	.725	*	*
ไม่อดทน	.722	*	*
ไม่เตรียมพร้อม / ไม่ทำการบ้าน	.717	*	*
ไม่รู้จักกาลเทศะ	.668	*	*
ขาดความรอบคอบรอบด้านในการทำข่าว	.663	*	*
มีทัศนคติไม่ดีต่อวิชาชีพ	.633	*	*
ขาดความกล้าในการต่อสู้ความยุติธรรม	.628	*	*
ลอกข่าว	.562	*	*
ใช้ตำแหน่งแสวงหาประโยชน์ใส่ตนโดยมิชอบ	*	.816	*
ไม่ยึดมั่นในจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ	*	.790	*
ไม่เคารพสิทธิมนุษยชน	*	.789	*
รับสินบน/รับอำิสสินจ้าง	*	.784	*
ไม่รักษาความลับเชิงแหล่งข่าวตามข้อตกลง	*	.773	*
ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล	*	.756	*
บิดเบือนข้อเท็จจริงในการนำเสนอข่าว	*	.741	*
นั่งเทียนเขียนข่าว / ตัดข่าว (ไม่มีข้อเท็จจริง)	*	.737	*
ตกเป็นเครื่องมือนักการเมือง / ถูกหลอกใช้	*	.672	*
ขาดความรับผิดชอบต่อสังคม	*	.658	*

ตารางที่ 4.56 (ต่อ)

ข้อความ	องค์ประกอบ		
	1	2	3
เกรงกลัวอำนาจรัฐต่างๆ ที่ทำไม่ถูกต้อง	*	.643	*
ไม่มีอุดมการณ์สื่อมวลชน	*	.611	*
ไม่วางตัวเป็นกลาง	*	.592	*
ไม่กระตือรือร้น	*	*	.728
ไม่แสวงหาความรู้ใหม่ๆ	*	*	.723
ขาดความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่	*	*	.695
ขาดความรับผิดชอบต่อองค์กรต้นสังกัด	*	*	.670

จากตารางที่ 4.56 พบว่าองค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบของกลุ่มพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ ในแต่ละองค์ประกอบมีข้อความ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ประกอบด้วย 15 ข้อความ (Item) ซึ่งสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรได้ร้อยละ 32.75 ทั้งนี้ ข้อความทั้ง 15 ข้อความในองค์ประกอบนี้ ประกอบด้วย

เป็นคนโลเล ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง

ไม่สุภาพอ่อนน้อม

ขาดความสามารถในการเข้าถึงแหล่งข่าว

ใช้ชีวิตหรูหราฟุ่มเฟือย

ขาดความรู้ความเข้าใจระบบการเมืองและประวัติศาสตร์การเมืองไทย

ขาดทักษะการจับประเด็น

ไม่พัฒนาทักษะในงานของตน

หลงตัวเอง / ใจแคบ

ไม่อดทน

ไม่เตรียมพร้อม / ไม่ทำการบ้าน

ไม่รู้จักกาลเทศะ

ขาดความรอบคอบรอบด้านในการทำข่าว

มีทัศนคติไม่ดีต่อวิชาชีพ

ขาดความกล้าในการต่อสู้ความอยุติธรรม

ลอกข่าว

ข้อความทั้ง 15 ข้อความเป็นกลุ่มข้อความที่เกี่ยวกับคุณลักษณะหรือหลักปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาชีพด้านการสื่อสาร รวมถึงการสื่อสารการเมืองด้วย ดังนั้น จึงเรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “หลักปฏิบัติต่อพันธกิจในวิชาชีพ”

องค์ประกอบที่ 2 ประกอบด้วยข้อความ 13 ข้อความ ซึ่งสามารถอธิบายความผันแปรของข้อมูลได้ร้อยละ 30.59 ทั้งนี้ ข้อความทั้ง 13 ข้อความในองค์ประกอบนี้ประกอบด้วย

ใช้ตำแหน่งแสวงหาประโยชน์ใส่ตนโดยมิชอบ

ไม่ยึดมั่นในจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ

ไม่เคารพสิทธิมนุษยชน

รับสินบน/รับอามิสสินจ้าง

ไม่รักษาความลับซึ่งแหล่งข่าวตามข้อตกลง

ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

บิดเบือนข้อเท็จจริงในการนำเสนอข่าว

นึ่งเทียนเขียนข่าว / เต้าข่าว (ไม่มีข้อเท็จจริง)

ตกเป็นเครื่องมือของการเมือง / ถูกหลอกใช้

ขาดความรับผิดชอบต่อสังคม

เกรงกลัวอำนาจรัฐต่างๆ ที่ทำไม่ถูกต้อง

เกรงกลัวอำนาจรัฐต่างๆ ที่ทำไม่ถูกต้อง

ไม่มีอุดมการณ์สื่อมวลชน

ข้อความทั้ง 13 ข้อความเป็นกลุ่มข้อความที่เกี่ยวกับหลักการและแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับปรัชญา อุดมการณ์ รวมถึงหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน ดังนั้น จึงเรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “หลักปฏิบัติต่อปรัชญา อุดมการณ์ จริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพ”

องค์ประกอบที่ 3 ประกอบด้วยข้อความ 4 ข้อความ ซึ่งสามารถอธิบายความผันแปรของข้อมูลได้ร้อยละ 11.75 ทั้งนี้ ข้อความทั้ง 4 ข้อความ ประกอบด้วย

ไม่กระตือรือร้น

ไม่แสวงหาความรู้ใหม่ๆ

ขาดความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่

ขาดความรับผิดชอบต่อองค์กรต้นสังกัด

ข้อความทั้ง 4 ข้อความเป็นกลุ่มข้อความที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของบุคคลที่พึงปฏิบัติ ต่อตนเองและองค์กร ดังนั้น จึงเรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “หลักปฏิบัติต่อตนเองและองค์กร”

การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดสมมติฐานไว้ 2 ข้อใหญ่ๆ ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 : ผู้สื่อข่าวระดับปฏิบัติการ (ผู้สื่อข่าวสนาม) กับ ผู้สื่อข่าวระดับบริหาร (กองบรรณาธิการ) มีทัศนะเกี่ยวกับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยแตกต่างกัน ทั้งนี้ ในสมมติฐานที่ 1 สามารถแยกออกเป็นสมมติฐานย่อยอีก 7 ข้อ ดังนี้

สมมติฐานย่อยที่ 1.1 : ผู้สื่อข่าวระดับปฏิบัติการ (ผู้สื่อข่าวสนาม) กับ ผู้สื่อข่าวระดับบริหาร (กองบรรณาธิการ) มีทัศนะเกี่ยวกับความรู้ (Knowledge) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยแตกต่างกัน

สมมติฐานย่อยที่ 1.2 : ผู้สื่อข่าวระดับปฏิบัติการ (ผู้สื่อข่าวสนาม) กับ ผู้สื่อข่าวระดับบริหาร (กองบรรณาธิการ) มีทัศนะเกี่ยวกับทักษะ (Skill) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยแตกต่างกัน

สมมติฐานย่อยที่ 1.3 : ผู้สื่อข่าวระดับปฏิบัติการ (ผู้สื่อข่าวสนาม) กับ ผู้สื่อข่าวระดับบริหาร (กองบรรณาธิการ) มีทัศนะเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยแตกต่างกัน

สมมติฐานย่อยที่ 1.4 : ผู้สื่อข่าวระดับปฏิบัติการ (ผู้สื่อข่าวสนาม) กับ ผู้สื่อข่าวระดับบริหาร (กองบรรณาธิการ) มีทัศนะเกี่ยวกับทำที่ต่อตนเองและต่อวิชาชีพ (Self-concept and Profession-concept) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยแตกต่างกัน

สมมติฐานย่อยที่ 1.5 : ผู้สื่อข่าวระดับปฏิบัติการ (ผู้สื่อข่าวสนาม) กับ ผู้สื่อข่าวระดับบริหาร (กองบรรณาธิการ) มีทัศนะเกี่ยวกับการประพฤติตน (Behavior) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยแตกต่างกัน

สมมติฐานย่อยที่ 1.6 : ผู้สื่อข่าวระดับปฏิบัติการ (ผู้สื่อข่าวสนาม) กับ ผู้สื่อข่าวระดับบริหาร (กองบรรณาธิการ) มีทัศนะเกี่ยวกับแรงจูงใจ (Motivation) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยแตกต่างกัน

สมมติฐานย่อยที่ 1.7 : ผู้สื่อข่าวระดับปฏิบัติการ (ผู้สื่อข่าวสนาม) กับ ผู้สื่อข่าวระดับบริหาร (กองบรรณาธิการ) ประเมินความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันแตกต่างกัน

ทั้งนี้ ผลการทดสอบสมมติฐานย่อยทั้ง 7 ข้อปรากฏรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.57

การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) บุคลิกลักษณะ ท่าทีต่อตนเองและต่อวิชาชีพ (Self-concept and Profession-concept) การประพฤติตน (Behavior) แรงจูงใจ (Motivation) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย และการประเมินความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันแตกต่างกันระหว่างผู้สื่อข่าวสนามกับผู้สื่อข่าวระดับบริหาร

ตัวแปร	ประเภทผู้สื่อข่าว	N	Mean	Std. Deviation	ค่า t	Sig.
B_total	1.00 ผู้สื่อข่าวสนาม	98	7.3147	1.43773	.516	.606
	2.00 ผู้สื่อข่าวระดับบริหาร	26	7.1554	1.23355		
B_fac1	1.00 ผู้สื่อข่าวสนาม	98	6.4456	1.69621	.330	.742
	2.00 ผู้สื่อข่าวระดับบริหาร	26	6.3269	1.35190		
B_fac2	1.00 ผู้สื่อข่าวสนาม	98	7.4306	1.78762	.246	.806
	2.00 ผู้สื่อข่าวระดับบริหาร	26	7.3372	1.44942		
B_fac3	1.00 ผู้สื่อข่าวสนาม	98	8.0912	1.48829	.398	.691
	2.00 ผู้สื่อข่าวระดับบริหาร	26	7.9615	1.43163		
B_fac4	1.00 ผู้สื่อข่าวสนาม	98	7.9776	1.67181	.962	.338
	2.00 ผู้สื่อข่าวระดับบริหาร	26	7.6308	1.47913		
C_total	1.00 ผู้สื่อข่าวสนาม	97	8.4036	1.36572	.870	.386
	2.00 ผู้สื่อข่าวระดับบริหาร	26	8.1448	1.27436		
C_fac1	1.00 ผู้สื่อข่าวสนาม	97	8.8454	1.43628	1.128	.262
	2.00 ผู้สื่อข่าวระดับบริหาร	26	8.4899	1.38924		
C_fac2	1.00 ผู้สื่อข่าวสนาม	97	7.9061	1.39587	.487	.627
	2.00 ผู้สื่อข่าวระดับบริหาร	26	7.7596	1.21651		

ตารางที่ 4.57 (ต่อ)

ตัวแปร	ประเภทผู้สื่อข่าว	N	Mean	Std. Deviation	ค่า t	Sig.
D_total	1.00 ผู้สื่อข่าวสนาม	97	8.3998	1.33434	1.441	.152
	2.00 ผู้สื่อข่าวระดับบริหาร	26	7.9804	1.25416		
D_fac1	1.00 ผู้สื่อข่าวสนาม	97	8.8168	1.48620	1.485	.140
	2.00 ผู้สื่อข่าวระดับบริหาร	26	8.3333	1.42576		
D_fac2	1.00 ผู้สื่อข่าวสนาม	97	8.5541	1.45124	1.501	.136
	2.00 ผู้สื่อข่าวระดับบริหาร	26	8.0865	1.24236		
D_fac3	1.00 ผู้สื่อข่าวสนาม	97	7.1426	1.60745	.426	.671
	2.00 ผู้สื่อข่าวระดับบริหาร	26	6.9936	1.48659		
E_total	1.00 ผู้สื่อข่าวสนาม	98	8.5884	1.46141	.009	.993
	2.00 ผู้สื่อข่าวระดับบริหาร	26	8.5855	1.36212		
F_total	1.00 ผู้สื่อข่าวสนาม	98	8.8605	1.42547	.305	.761
	2.00 ผู้สื่อข่าวระดับบริหาร	26	8.7654	1.37752		
G_total	1.00 ผู้สื่อข่าวสนาม	98	7.9796	1.41386	.323	.747
	2.00 ผู้สื่อข่าวระดับบริหาร	26	7.8782	1.45568		
pro_all	1.00 ผู้สื่อข่าวสนาม	96	66.7187	13.83405	-.453	.651
	2.00 ผู้สื่อข่าวระดับบริหาร	20	68.2583	13.79979		
NEW	1.00 ผู้สื่อข่าวสนาม	96	74.65	13.630	-.381	.704
	2.00 ผู้สื่อข่าวระดับบริหาร	20	75.90	12.113		
TELE	1.00 ผู้สื่อข่าวสนาม	95	62.98	15.772	-.972	.333
	2.00 ผู้สื่อข่าวระดับบริหาร	20	66.75	15.751		
RADIO	1.00 ผู้สื่อข่าวสนาม	95	61.96	16.194	-.035	.972
	2.00 ผู้สื่อข่าวระดับบริหาร	19	62.11	18.657		

จากตารางที่ 4.57 ดังกล่าวข้างต้นพบว่า ในการทดสอบสมมติฐานที่ 1.1 คำนวณค่า t ได้เท่ากับ .516 มีค่า Sig. = 0.606 เมื่อกำหนดระดับนัยสำคัญ (α) เท่ากับ 0.05 ทำให้ Sig. $> \alpha$ จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่วางไว้ สรุปได้ว่า ผู้สื่อข่าวระดับปฏิบัติการ

(ผู้สื่อข่าวสนาม) กับ ผู้สื่อข่าวระดับบริหาร (กองบรรณาธิการ) มีทัศนะเกี่ยวกับความรู้ (Knowledge) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยไม่แตกต่างกัน

ในการทดสอบสมมติฐานที่ 1.2 ค่าพหุคูณค่า t ได้เท่ากับ .870 มีค่า Sig. = .386 เมื่อกำหนดระดับนัยสำคัญ (α) เท่ากับ 0.05 ทำให้ Sig. $> \alpha$ จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่วางไว้ สรุปได้ว่า ผู้สื่อข่าวระดับปฏิบัติการ (ผู้สื่อข่าวสนาม) กับ ผู้สื่อข่าวระดับบริหาร (กองบรรณาธิการ) มีทัศนะเกี่ยวกับทักษะ (Skill) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยไม่แตกต่างกัน

ในการทดสอบสมมติฐานที่ 1.3 ค่าพหุคูณค่า t ได้เท่ากับ 1.441 มีค่า Sig. = .152 เมื่อกำหนดระดับนัยสำคัญ (α) เท่ากับ 0.05 ทำให้ Sig. $> \alpha$ จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่วางไว้ สรุปได้ว่า ผู้สื่อข่าวระดับปฏิบัติการ (ผู้สื่อข่าวสนาม) กับ ผู้สื่อข่าวระดับบริหาร (กองบรรณาธิการ) มีทัศนะเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะ (Trait) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยไม่แตกต่างกัน

ในการทดสอบสมมติฐานที่ 1.4 ค่าพหุคูณค่า t ได้เท่ากับ .009 มีค่า Sig. = .993 เมื่อกำหนดระดับนัยสำคัญ (α) เท่ากับ 0.05 ทำให้ Sig. $> \alpha$ จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่วางไว้ สรุปได้ว่า ผู้สื่อข่าวระดับปฏิบัติการ (ผู้สื่อข่าวสนาม) กับ ผู้สื่อข่าวระดับบริหาร (กองบรรณาธิการ) มีทัศนะเกี่ยวกับท่าที่ต่อตนเองและต่อวิชาชีพ (Self-concept and Profession-concept) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยไม่แตกต่างกัน

ในการทดสอบสมมติฐานที่ 1.5 ค่าพหุคูณค่า t ได้เท่ากับ .305 มีค่า Sig. = .761 เมื่อกำหนดระดับนัยสำคัญ (α) เท่ากับ 0.05 ทำให้ Sig. $> \alpha$ จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่วางไว้ สรุปได้ว่า ผู้สื่อข่าวระดับปฏิบัติการ (ผู้สื่อข่าวสนาม) กับ ผู้สื่อข่าวระดับบริหาร (กองบรรณาธิการ) มีทัศนะเกี่ยวกับการประพฤติตน (Behavior) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยไม่แตกต่างกัน

ในการทดสอบสมมติฐานที่ 1.6 ค่าพหุคูณค่า t ได้เท่ากับ .323 มีค่า Sig. = .747 เมื่อกำหนดระดับนัยสำคัญ (α) เท่ากับ 0.05 ทำให้ Sig. $> \alpha$ จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่วางไว้ สรุปได้ว่า ผู้สื่อข่าวระดับปฏิบัติการ (ผู้สื่อข่าวสนาม) กับ ผู้สื่อข่าวระดับบริหาร (กองบรรณาธิการ) มีทัศนะเกี่ยวกับแรงจูงใจ (Motivation) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยไม่แตกต่างกัน

ในการทดสอบสมมติฐานที่ 1.7 ค่าพหุคูณค่า t ได้เท่ากับ -.453 มีค่า Sig. = .651 เมื่อกำหนดระดับนัยสำคัญ (α) เท่ากับ 0.05 ทำให้ Sig. $> \alpha$ จึงเป็นการปฏิเสธสมมติฐานการ

วิจัยที่วางไว้ สรุปได้ว่า ผู้สื่อข่าวระดับปฏิบัติการ (ผู้สื่อข่าวสนาม) กับ ผู้สื่อข่าวระดับบริหาร (กองบรรณาธิการ) ประเมินความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 2 : ผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง มีทัศนะเกี่ยวกับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยแตกต่างกัน

ทั้งนี้ ในสมมติฐานที่ 2 สามารถแยกเป็นสมมติฐานย่อยได้ 7 สมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานย่อยที่ 2.1 : ผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง มีทัศนะเกี่ยวกับความรู้ (Knowledge) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยแตกต่างกัน

สมมติฐานย่อยที่ 2.2 : ผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง มีทัศนะเกี่ยวกับทักษะ (Skill) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยแตกต่างกัน

สมมติฐานย่อยที่ 2.3 : ผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง มีทัศนะเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยแตกต่างกัน

สมมติฐานย่อยที่ 2.4 : ผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง มีทัศนะเกี่ยวกับท่าทีต่อตนเองและต่อวิชาชีพ (Self-concept and Profession-concept) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยแตกต่างกัน

สมมติฐานย่อยที่ 2.5 : ผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง มีทัศนะเกี่ยวกับการประพฤติตน (Behavior) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยแตกต่างกัน

สมมติฐานย่อยที่ 2.6 : ผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง มีทัศนะเกี่ยวกับแรงจูงใจ (Motivation) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยแตกต่างกัน

สมมติฐานย่อยที่ 2.7 : ผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง ประเมินความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันแตกต่างกัน

ทั้งนี้ ผลการทดสอบสมมติฐานปรากฏรายละเอียด ดังต่อไปนี้

สมมติฐานย่อยที่ 2.8 : ผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง มีทัศนะเกี่ยวกับความรู้ (Knowledge) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.58

การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ (Knowledge)

ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยระหว่าง ผู้สื่อข่าว

นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง

ตัวแปร	กลุ่ม	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่า F	Sig.	คูที่แตกต่างกัน
B_fac1	1 ผู้สื่อข่าว	124	6.4207	1.62566	5.274	.001	2, 3, 4 > 1
	2 นักวิชาการ	100	6.9772	1.21602			
	3 การเมือง	79	7.1482	1.46678			
	4 ประชาชน	148	7.0190	1.58884			
	Total	451	6.8679	1.52457			
B_fac2	1 ผู้สื่อข่าว	124	7.4110	1.71714	3.096	.027	2, 3, 4 > 1
	2 นักวิชาการ	100	7.8953	1.46789			
	3 การเมือง	80	7.9729	1.48468			
	4 ประชาชน	149	7.9128	1.64600			
	Total	453	7.7822	1.61226			
B_fac3	1 ผู้สื่อข่าว	124	8.0640	1.47179	2.162	.092	
	2 นักวิชาการ	100	8.3687	1.26271			
	3 การเมือง	79	8.5494	1.36159			
	4 ประชาชน	148	8.3838	1.51022			
	Total	451	8.3215	1.42773			
B_fac4	1 ผู้สื่อข่าว	124	7.9048	1.63368	.155	.926	
	2 นักวิชาการ	100	8.0350	1.21899			
	3 การเมือง	79	7.9939	1.33978			
	4 ประชาชน	148	7.9574	1.55564			
	Total	451	7.9666	1.46981			
B_total	1 ผู้สื่อข่าว	124	7.2813	1.39414	3.79	.011	2, 3, 4 > 1
	2 นักวิชาการ	100	7.6922	1.04849			
	3 การเมือง	80	7.8217	1.22136			
	4 ประชาชน	149	7.7017	1.37795			
	Total	453	7.6057	1.30152			

จากตารางที่ 4.58 พบว่า ในสมมติฐานข้อที่ 2.1 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ (Knowledge) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในภาพรวม (B_{total}) ระหว่าง ผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง ซึ่งคำนวณค่า F-Statistic ได้เท่ากับ 3.79 มีค่า Sig. = 0.011 เมื่อกำหนดระดับนัยสำคัญ (α) เท่ากับ 0.05 ทำให้ Sig. $> \alpha$ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ซึ่งสรุปได้ว่า ในระหว่างกลุ่มผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมืองมีอย่างน้อย 1 คู่ที่มีทัศนะเกี่ยวกับความรู้ (Knowledge) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยแตกต่างกัน ทั้งนี้ เมื่อทำการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ (Multiple Comparisons Post Hoc Tests) พบว่า กลุ่มนักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง ให้น้ำหนักคะแนนเกี่ยวกับความรู้ (Knowledge) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในระดับที่มากกว่ากลุ่มผู้สื่อข่าว

ทั้งนี้ เมื่อแยกทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ (Knowledge) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยระหว่าง ผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง โดยจำแนกตามองค์ประกอบที่สกัดได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบ ซึ่งพบว่า มีเพียง 2 องค์ประกอบที่กลุ่มตัวอย่างมีทัศนะที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ องค์ประกอบที่ 1 ความรู้ด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม (B_{fac1}) ซึ่งคำนวณค่า F-Statistic ได้เท่ากับ 5.274 มีค่า Sig. = 0.001 เมื่อกำหนดระดับนัยสำคัญ (α) เท่ากับ 0.05 ทำให้ Sig. $> \alpha$ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ซึ่งสรุปได้ว่า ในระหว่างกลุ่มผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมืองมีอย่างน้อย 1 คู่ที่มีทัศนะเกี่ยวกับความรู้ (Knowledge) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมแตกต่างกัน ทั้งนี้ เมื่อทำการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ (Multiple Comparisons Post Hoc Tests) พบว่า กลุ่มนักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง ให้น้ำหนักคะแนนเกี่ยวกับความรู้ (Knowledge) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในด้านนี้สูงกว่ากลุ่มผู้สื่อข่าว

ส่วนอีกองค์ประกอบหนึ่ง ได้แก่ องค์ประกอบที่ 2 ความรู้พื้นฐานทางการเมือง (B_{fac2}) ซึ่งคำนวณค่า F-Statistic ได้เท่ากับ 3.096 มีค่า Sig. = 0.027 เมื่อกำหนดระดับนัยสำคัญ (α) เท่ากับ 0.05 ทำให้ Sig. $< \alpha$ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ซึ่งสรุปได้ว่า ในระหว่างกลุ่มผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมืองมีอย่างน้อย 1 คู่ที่มีทัศนะเกี่ยวกับความรู้ (Knowledge) พื้นฐานทางการเมืองที่จำเป็นสำหรับความเป็น

วิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยแตกต่างกัน ทั้งนี้ เมื่อทำการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ (Multiple Comparisons Post Hoc Tests) พบว่า กลุ่มนักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง ให้น้ำหนักคะแนนเกี่ยวกับความรู้ (Knowledge) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในด้านนี้สูงกว่ากลุ่มผู้สื่อข่าว

สมมติฐานย่อยที่ 2.2 : ผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง มีทักษะเกี่ยวกับทักษะ (Skill) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.59

การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะ (Skill) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยระหว่าง ผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง

องค์ประกอบ	กลุ่ม	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่า F	Sig.	กลุ่มที่แตกต่าง
C_fac1	1 ผู้สื่อข่าว	123	8.7702	1.42828	1.728	.161	
	2 นักวิชาการ	99	9.0913	.86770			
	3 การเมือง	78	8.7603	1.14000			
	4 ประชาชน	145	8.8367	1.09931			
	Total	445	8.8616	1.16624			
C_fac2	1 ผู้สื่อข่าว	123	7.8751	1.35649	3.034	.029	2, 3, 4 > 1
	2 นักวิชาการ	99	8.2552	1.05287			
	3 การเมือง	77	8.2637	1.26813			
	4 ประชาชน	146	8.2756	1.22300			
	Total	445	8.1583	1.24289			
C_total	1 ผู้สื่อข่าว	123	8.3489	1.34601	1.881	.132	
	2 นักวิชาการ	99	8.6990	.89782			
	3 การเมือง	78	8.5373	1.11376			
	4 ประชาชน	146	8.5771	1.10156			
	Total	446	8.5343	1.14035			

จากตารางที่ 4.59 พบว่า ในสมมติฐานข้อที่ 2.2 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะ (Skills) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในภาพรวม (C_{total}) ระหว่าง ผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง ซึ่งคำนวณค่า F-Statistic ได้เท่ากับ 1.852 มีค่า Sig. = 0.137 เมื่อกำหนดระดับนัยสำคัญ (α) เท่ากับ 0.05 ทำให้ Sig. $> \alpha$ จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ซึ่งสรุปได้ว่า ในระหว่างกลุ่มผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมืองมีทักษะเกี่ยวกับทักษะ (Skills) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยไม่แตกต่างกัน

อย่างไรก็ตาม เมื่อแยกทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะ (Skills) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยระหว่าง ผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง โดยจำแนกตามองค์ประกอบที่สกัดได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบ ซึ่งพบว่า มีเพียง 1 องค์ประกอบที่กลุ่มตัวอย่างมีทักษะที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ องค์ประกอบที่ 2 ทักษะเชิงเทคนิคและการจัดการ (C_{fac1}) ซึ่งคำนวณค่า F-Statistic ได้เท่ากับ 2.987 มีค่า Sig. = 0.031 เมื่อกำหนดระดับนัยสำคัญ (α) เท่ากับ 0.05 ทำให้ Sig. $< \alpha$ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ซึ่งสรุปได้ว่า ในระหว่างกลุ่มผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมืองมีอย่างน้อย 1 คู่ที่มีทักษะเกี่ยวกับทักษะ (Skills) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในด้านเทคนิคและการจัดการแตกต่างกัน ทั้งนี้ เมื่อทำการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ (Multiple Comparisons Post Hoc Tests) พบว่า กลุ่มนักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง ให้น้ำหนักคะแนนเกี่ยวกับทักษะ (Skills) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในด้านนี้สูงกว่ากลุ่มผู้สื่อข่าว

สมมติฐานย่อยที่ 2.3 : ผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง มีทักษะเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะ (Trait) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.60

การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะ (Trait)
 ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยระหว่าง ผู้สื่อข่าว
 นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง

องค์ประกอบ	กลุ่ม	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่า F	Sig.	กลุ่มที่ แตกต่าง
D_fac1	1 ผู้สื่อข่าว	123	8.7146	1.48119	5.451	.001	2, 4 > 1
	2 นักวิชาการ	97	9.2113	.80885			
	3 การเมือง	78	8.9957	1.01111			
	4 ประชาชน	145	9.1805	.81306			
	Total	443	9.0254	1.08795			
D_fac2	1 ผู้สื่อข่าว	123	8.4553	1.41784	1.870	.134	
	2 นักวิชาการ	97	8.7855	.96389			
	3 การเมือง	77	8.5923	1.00142			
	4 ประชาชน	145	8.7185	1.05616			
	Total	442	8.6380	1.14544			
D_fac3	1 ผู้สื่อข่าว	123	7.1111	1.57792	10.533	.000	2, 3, 4 > 1
	2 นักวิชาการ	98	7.9269	1.08912			
	3 การเมือง	77	8.0260	1.28049			
	4 ประชาชน	144	8.0116	1.34864			
	Total	442	7.7447	1.40658			
D_total	1 ผู้สื่อข่าว	123	8.3111	1.32397	5.349	.001	2, 3, 4 > 1
	2 นักวิชาการ	98	8.7683	.82915			
	3 การเมือง	78	8.6475	.94990			
	4 ประชาชน	145	8.7582	.86719			
	Total	444	8.6171	1.03551			

หมายเหตุ : กำหนด $\alpha < 0.05$

จากตารางที่ 4.60 พบว่า ในสมมติฐานข้อที่ 2.2 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่าง
 ของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะ (Trait) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของ

ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในภาพรวม (D_{total}) ระหว่าง ผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง ซึ่งคำนวณค่า F-Statistic ได้เท่ากับ 5.349 มีค่า Sig. = 0.001 เมื่อกำหนดระดับนัยสำคัญ (α) เท่ากับ 0.05 ทำให้ Sig. < α จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ซึ่งสรุปได้ว่า ในระหว่างกลุ่มผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมืองมีทักษะเกี่ยวกับทักษะ (Skills) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยแตกต่างกัน ทั้งนี้ เมื่อทำการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ (Multiple Comparisons Post Hoc Tests) พบว่า กลุ่มนักวิชาการสื่อสารมวลชน และผู้รับสารทางการเมือง ให้น้ำหนักคะแนนเกี่ยวกับความรู้ (Knowledge) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในระดับที่สูงกว่ากลุ่มผู้สื่อข่าว

อย่างไรก็ตาม เมื่อแยกทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะ (Trait) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยระหว่าง ผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง โดยจำแนกตามองค์ประกอบที่สกัดได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบ ซึ่งพบว่า มี 2 องค์ประกอบที่กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ องค์ประกอบที่ 1 บุคลิกลักษณะพิเศษสำหรับผู้สื่อข่าว (D_{fac1}) ซึ่งคำนวณค่า F-Statistic ได้เท่ากับ 5.451 มีค่า Sig. = 0.001 เมื่อกำหนดระดับนัยสำคัญ (α) เท่ากับ 0.05 ทำให้ Sig. < α จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ซึ่งสรุปได้ว่า ในระหว่างกลุ่มผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมืองมีอย่างน้อย 1 คู่ที่มีทัศนคติเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะ (Trait) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในด้านเทคนิคและการจัดการแตกต่างกัน ทั้งนี้ เมื่อทำการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ (Multiple Comparisons Post Hoc Tests) พบว่า กลุ่มนักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง ให้น้ำหนักคะแนนเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะ (Trait) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในด้านนี้สูงกว่ากลุ่มผู้สื่อข่าว

ส่วนอีกองค์ประกอบหนึ่ง ได้แก่ องค์ประกอบที่ 3 บุคลิกลักษณะพื้นฐานสำหรับผู้สื่อข่าว (D_{fac3}) ซึ่งคำนวณค่า F-Statistic ได้เท่ากับ 10.533 มีค่า Sig. = 0.000 เมื่อกำหนดระดับนัยสำคัญ (α) เท่ากับ 0.05 ทำให้ Sig. < α จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ซึ่งสรุปได้ว่า ในระหว่างกลุ่มผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมืองมีอย่างน้อย 1 คู่ที่มีบุคลิกลักษณะพื้นฐานสำหรับผู้สื่อข่าวที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยแตกต่างกัน ทั้งนี้ เมื่อทำการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ (Multiple Comparisons Post Hoc Tests) พบว่า กลุ่มนักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสาร

ทางการเมือง ให้น้ำหนักคะแนนเกี่ยวกับความรู้ (Knowledge) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในด้านนี้สูงกว่ากลุ่มผู้สื่อข่าว

สมมติฐานย่อยที่ 2.4 : ผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง มีทัศนคติเกี่ยวกับทำที่ต่อตนเองและต่อวิชาชีพ (Self-concept and Profession-concept) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.61

การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับทำที่ต่อตนเองและต่อวิชาชีพ

(Self-concept and Profession-concept) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของ

ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยระหว่าง ผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน

นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่า F	Sig.	กลุ่มที่แตกต่าง
ผู้สื่อข่าว	124	8.5878	1.435575	3.366	.019	2, 3 >1
นักวิชาการ	98	9.0431	.91841			
นักการเมือง	79	8.9826	.98199			
ผู้รับสารการเมือง	148	8.7369	1.25633			
รวม	449	8.8058	1.21117			

จากตารางที่ 4.61 พบว่า ในสมมติฐานข้อที่ 2.4 เมื่อคำนวณค่า F-Statistic ได้เท่ากับ 3.336 มีค่า Sig. = 0.19 เมื่อกำหนดระดับนัยสำคัญ (α) เท่ากับ 0.05 ทำให้ Sig. $< \alpha$ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ซึ่งสรุปได้ว่า ในระหว่างกลุ่มผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมืองมีอย่างน้อย 1 คู่ที่มีทำที่ต่อตนเองและต่อวิชาชีพ (Self-concept and Profession-concept) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยแตกต่างกัน ทั้งนี้ เมื่อทำการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ (Multiple Comparisons Post Hoc Tests) พบว่า กลุ่มนักวิชาการสื่อสารมวลชน และนักการเมือง ให้น้ำหนักคะแนนเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะ (Trait) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในด้านนี้สูงกว่ากลุ่มผู้สื่อข่าว

สมมติฐานย่อยที่ 2.5 : ผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง มีทัศนะเกี่ยวกับการประพฤติตน (Behavior) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.62

การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการประพฤติตน (Behavior) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยระหว่าง ผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่า F	Sig.
ผู้สื่อข่าว	124	8.8406	1.41054	1.516	.210
นักวิชาการ	98	9.1357	.83989		
นักการเมือง	78	9.0870	.85580		
ผู้รับสารการเมือง	148	9.0246	1.09840		
รวม	448	9.0089	1.11176		

จากตารางที่ 4.62 พบว่า ในสมมติฐานข้อที่ 2.5 เมื่อคำนวณค่า F-Statistic ได้เท่ากับ 1.516 มีค่า Sig. = 0.210 เมื่อกำหนดระดับนัยสำคัญ (α) เท่ากับ 0.05 ทำให้ Sig. $> \alpha$ จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ซึ่งสรุปได้ว่า ทั้งกลุ่มผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมืองต่างก็มีทัศนะเกี่ยวกับการประพฤติตน (Behavior) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานย่อยที่ 2.6 : ผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง มีทัศนะเกี่ยวกับแรงจูงใจ (Motivation) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.63

การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจ (Motivation)
 ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยระหว่าง ผู้สื่อข่าว
 นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่า F	Sig.	กลุ่มที่ แตกต่าง
ผู้สื่อข่าว	124	7.9583	1.41734	4.626	.003	3, 4 > 1
นักวิชาการ	98	8.2993	1.18866			
นักการเมือง	79	8.6160	1.05083			
ผู้รับสารการเมือง	148	8.3894	1.38898			
รวม	449	8.2906	1.31728			

จากตารางที่ 4.63 พบว่า ในสมมติฐานข้อที่ 2.6 เมื่อคำนวณค่า F-Statistic ได้เท่ากับ 4.626 มีค่า Sig. = 0.009 เมื่อกำหนดระดับนัยสำคัญ (α) เท่ากับ 0.05 ทำให้ Sig. < α จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ซึ่งสรุปได้ว่า ในระหว่างกลุ่มผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมืองมีอย่างน้อย 1 คู่ที่มีแรงจูงใจ (Motivation) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยแตกต่างกัน ทั้งนี้ เมื่อทำการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ (Multiple Comparisons Post Hoc Tests) พบว่า กลุ่มนักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง ให้น้ำหนักคะแนนเกี่ยวกับแรงจูงใจ (Motivation) ที่จำเป็นสำหรับความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในด้านนี้สูงกว่ากลุ่มผู้สื่อข่าว

สมมติฐานย่อยที่ 2.7 : ผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง ประเมินความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.64

การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการประเมินความความเป็นวิชาชีพของ
 ผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันระหว่าง ผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน
 นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง

ตัวแปร	กลุ่ม	จำนวน	ค่าเฉลี่ย (100 คะแนน)	S.D.	ค่า F	Sig.	กลุ่มที่ แตกต่าง
Pro_all	1 ผู้สื่อข่าว	116	66.98	13.780	3.792	.010	1 > 2, 3, 4
	2 นักวิชาการ	99	60.05	14.641			
	3 การเมือง	76	61.03	19.507			
	4 ประชาชน	144	61.47	18.969			
	Total	435	62.54	17.044			
NEWS	1 ผู้สื่อข่าว	116	74.86	13.339	14.842	.000	1 > 2, 3, 4
	2 นักวิชาการ	99	68.35	15.431			2 > 3, 4
	3 การเมือง	76	60.86	20.827			
	4 ประชาชน	144	61.99	19.983			
	Total	435	66.67	18.418			
TV	1 ผู้สื่อข่าว	115	63.63	15.764	3.113	.026	1, 3, 4 > 2
	2 นักวิชาการ	99	58.34	17.215			
	3 การเมือง	76	65.01	19.530			
	4 ประชาชน	144	65.17	20.457			
	Total	434	63.18	18.550			
RADIO	1 ผู้สื่อข่าว	114	61.98	16.541	3.506	.015	1 > 2
	2 นักวิชาการ	97	53.24	18.086			
	3 การเมือง	76	57.22	23.789			
	4 ประชาชน	142	57.54	20.390			
	Total	429	57.69	19.779			

หมายเหตุ : กำหนด $\alpha = .05$

จากตารางที่ 4.61 พบว่า ในสมมติฐานข้อที่ 2.7 เมื่อคำนวณค่า F-Statistic ได้เท่ากับ 3.792 มีค่า Sig. = 0.010 เมื่อกำหนดระดับนัยสำคัญ (α) เท่ากับ 0.05 ทำให้ Sig.

$< \alpha$ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ซึ่งสรุปได้ว่า ในระหว่างกลุ่มผู้สื่อข่าว นักวิชาการ สื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมืองมีอย่างน้อย 1 คู่ที่ประเมินความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันในภาพรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้ เมื่อทำการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ (Multiple Comparisons Post Hoc Tests) พบว่า กลุ่มผู้สื่อข่าวกลุ่มประเมินความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันในระดับสูงกว่านักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง

ทั้งนี้ เมื่อแยกทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยในการประเมินความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบัน จำแนกตามประเภทสื่อมวลชนหลัก 3 ประเภท ได้แก่ หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ และวิทยุกระจายเสียง พบว่า การให้คะแนนประเมินความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันระหว่างกลุ่มผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมืองมีความแตกต่างกัน โดยในส่วนของสื่อหนังสือพิมพ์คำนวณค่า F-Statistic ได้เท่ากับ 14.842 มีค่า Sig. = 0.000 เมื่อกำหนดระดับนัยสำคัญ (α) เท่ากับ 0.05 ทำให้ Sig. $< \alpha$ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ซึ่งสรุปได้ว่า ในระหว่างกลุ่มผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมืองมีอย่างน้อย 1 คู่ที่ให้คะแนนประเมินความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยปัจจุบันแตกต่างกัน ทั้งนี้ เมื่อทำการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ (Multiple Comparisons Post Hoc Tests) พบว่า กลุ่มผู้สื่อข่าวประเมินความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในสังกัดสื่อหนังสือพิมพ์สูงกว่ากลุ่มนักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง และพบว่า กลุ่มนักวิชาการสื่อสารมวลชนประเมินความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในสังกัดสื่อหนังสือพิมพ์สูงกว่ากลุ่มนักการเมือง และผู้รับสารทางการเมือง

ส่วนประเภทสื่อโทรทัศน์ ผลการทดสอบปรากฏว่า คำนวณค่า F-Statistic ได้เท่ากับ 3.113 มีค่า Sig. = 0.026 เมื่อกำหนดระดับนัยสำคัญ (α) เท่ากับ 0.026 ทำให้ Sig. $< \alpha$ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ซึ่งสรุปได้ว่า ในระหว่างกลุ่มผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมืองมีอย่างน้อย 1 คู่ที่ประเมินความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันของสื่อโทรทัศน์แตกต่างกัน ทั้งนี้ เมื่อทำการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ (Multiple Comparisons Post Hoc Tests) พบว่า กลุ่มผู้สื่อข่าว กลุ่มนักการเมือง และกลุ่มผู้รับสารทางการเมือง ประเมินความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันในสังกัดสื่อโทรทัศน์สูงกว่ากลุ่มนักวิชาการสื่อสารมวลชน

ส่วนประเภทสื่อวิทยุ ผลการทดสอบปรากฏว่า ค่าพหุคูณค่า F-Statistic ได้เท่ากับ 3.506 มีค่า Sig. = 0.015 เมื่อกำหนดระดับนัยสำคัญ (α) เท่ากับ 0.026 ทำให้ Sig. < α จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ซึ่งสรุปได้ว่า ในระหว่างกลุ่มผู้สื่อข่าว นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักการเมือง และผู้รับสารทางการเมืองมีอย่างน้อย 1 คู่ที่ประเมินความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันของสื่อวิทยุแตกต่างกัน ทั้งนี้ เมื่อทำการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ (Multiple Comparisons Post Hoc Tests) พบว่า กลุ่มผู้สื่อข่าว ประเมินความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยในปัจจุบันในสังกัดสื่อโทรทัศน์สูงกว่ากลุ่มนักวิชาการสื่อสารมวลชน

ส่วนที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการประชุมระดมความคิดเห็น (Forum)

หลังจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสำรวจด้วยแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้ศึกษาสามารถสกัดองค์ประกอบของความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยได้ทั้งหมด 12 องค์ประกอบ ภายใต้กรอบตัวแบบความสามารถเชิงสมรรถนะ (Competency) 6 กลุ่ม จากนั้น ผู้ศึกษาได้จัดประชุมระดมความคิดเห็นเชิงวิชาการ (Forum) โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมทางวิชาการจาก 4 ภาคส่วนคือ กลุ่มผู้สื่อข่าว กลุ่มนักวิชาการ กลุ่มนักการเมือง และกลุ่มผู้รับสารทางการเมือง ซึ่งมีผู้เข้าร่วมการประชุมดังกล่าวประมาณ 20 คน โดยผู้ศึกษาได้นำเสนอผลจากการวิจัยในส่วนที่ 1 และ 2 จากนั้นได้เปิดเวทีให้ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาแสดงความคิดเห็น ซึ่งผลการประชุมวิชาการเพื่อระดมความคิดเห็นดังกล่าว สรุปได้ดังนี้

สรุปความคิดเห็นจากกลุ่มผู้สื่อข่าว

ความคิดเห็นจากกลุ่มผู้สื่อข่าว สรุปได้ดังนี้

1. การนำเสนอองค์ประกอบของความเป็นวิชาชีพหรือความเป็นมืออาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยตามที่นำเสนอมานั้นค่อนข้างมีประเด็นรายละเอียดมากเกินไป การนำไปประยุกต์ใช้น่าจะมีปัญหาอุปสรรคมาก ดังนั้น ควรมีการพิจารณาจัดกลุ่มใหม่ โดยรวมประเด็นหรือตัวชี้วัดบางตัวที่มีความซ้ำซ้อนกันอยู่เข้าด้วยกันให้เกิดความกระชับมากขึ้น ซึ่งอาจมีตัวชี้วัดเหลืออยู่ประมาณ 10 ตัวชี้วัดก็น่าจะเพียงพอ และการนำไปใช้ในทางปฏิบัติน่าจะเป็นไปได้มากกว่า

2. เสนอให้ใช้คุณลักษณะอันไม่พึงประสงค์มาสร้างเป็นตัวชี้วัดจะดีกว่า เพราะชัดเจน และกระชับกว่า โดยนำไปวัดผู้สื่อข่าวเลยว่ามีคุณลักษณะเหล่านี้หรือไม่ ถ้ามีมากก็ไม่ใช่มืออาชีพแน่นอน

3. ผลการวิจัยมีความละเอียดมาก แต่ทั้งนี้ เมื่อผลการวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์แล้ว อยากได้ข้อสรุปชัดๆ ที่เป็นรูปธรรม สามารถนำไปปฏิบัติได้ว่า กรณีเป็นนักข่าวการเมือง มีข้อพึงปฏิบัติประการใดบ้าง มีข้อห้ามหรือไม่พึงปฏิบัติประการใดบ้าง

4. ผลสรุปในส่วนของการสัมภาษณ์เชิงลึกตามที่สรุปเป็นตารางไว้นั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า มีถ้อยคำในหลายประเด็นที่ดูจะเป็นความหมายเดียวกัน แต่ผู้ศึกษาได้แยกย่อยเป็นคนละข้อ ดังนั้น ถ้าหากจะตรวจสอบความหมายตรงนี้ แล้วรวมกลุ่มถ้อยกระทงที่มีความหมายเดียวกันเข้าด้วยกัน ก็น่าจะทำให้ประเด็นไม่แยกย่อยมากเกินไป

5. น่าจะทำการศึกษาความเป็นมืออาชีพที่แยกออกจากกันระหว่างผู้สื่อข่าวสนามโดยทั่วไป กับกองบรรณาธิการ เพราะสภาพการทำงานมีความแตกต่างกัน แต่ทั้งนี้ในการศึกษาคงต้องกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างสองส่วนนี้ด้วย เราความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันอยู่ตลอดเวลา

สรุปความคิดเห็นจากกลุ่มนักวิชาการสื่อสารมวลชน

ความคิดเห็นจากกลุ่มนักวิชาการสื่อสารมวลชน สรุปได้ดังนี้

1. เห็นด้วยกับกรณีที่มีผู้เสนอว่า ให้นำคุณลักษณะอันไม่พึงประสงค์มาสร้างเป็นตัวชี้วัด เพราะองค์ประกอบที่นำเสนอมานั้นมีความละเอียดอย่างมาก เมื่อนำมาสร้างเป็นตัวชี้วัดก็จะมีจำนวนมาก ซึ่งจะนำไปวัดผู้สื่อข่าวในทางปฏิบัติน่าจะทำได้ยาก คนที่จะมีคุณลักษณะเหล่านี้ครบถ้วนคงต้องเป็นยอดมนุษย์ยอดคนเลยทีเดียว

2. ตัวชี้วัดความเป็นมืออาชีพที่นำเสนอมานั้น ค่อนข้างมีเรื่องของจริยธรรมมาก และปะปนอยู่กับเรื่องความสามารถ ดังนั้น จึงน่าจะแยกสองส่วนนี้ออกจากกันให้ชัดเจนอยู่คนละกลุ่ม เพื่อที่จะได้เห็นความสามารถระดับมืออาชีพอย่างชัดเจนตอนนำไปใช้ในการประเมิน

3. ตัวชี้วัดที่นำเสนอมานั้น ดูเหมือนว่าเกณฑ์ในการวัดหรือประเมินที่กำหนดไว้มีลักษณะเป็นอัตวิสัย (Subjective) กว่า ควรพิจารณาปรับเกณฑ์ และวิธีการวัดให้เป็นภววิสัย (Objective) มากขึ้นซึ่งทำยาก

สรุปความคิดเห็นจากกลุ่มนักการเมือง

ความคิดเห็นจากกลุ่มนักการเมือง สรุปได้ดังนี้

1. ตัวชี้วัดที่สกัดออกมาจากการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ตามที่นำเสนอ นั้น มีความเห็นว่ามีรายละเอียดแยกย่อยมากเกินไป อยากให้ลองทำการสกัดเพิ่มอีกให้เหลือตัวชี้วัดสำคัญๆ จริงสัก 4-5 ตัวชี้วัด ก็น่าจะเพียงพอ แต่ทั้งนี้ ต้องเน้นการนำไปใช้ได้จริง เห็นได้ชัดเจน เช่น ถ้าหากว่าเลขาธิการรัฐสภานำผลการวิจัยนี้ไปใช้เพื่อการพิจารณาคัดกรองว่าจะอนุญาตให้ผู้สื่อข่าวเข้าไปทำข่าวในรัฐสภา โดยพิจารณาจากความเป็นมืออาชีพที่เห็นได้เลยจากลักษณะภายนอกได้หรือไม่ อย่างไรบ้าง

2. ไม่แน่ใจว่าการใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) จะมีความเหมาะสมหรือไม่ แต่ถ้าผู้ศึกษาใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอย (Multiple Regression Analysis) น่าจะช่วยให้ทราบได้ว่า ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อความเป็นมืออาชีพมากกว่ากันเพียงใด

3. ควรนำเสนอข้อเสนอแนะในการนำไปประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติด้วยว่า หากจะนำไปใช้จริงจะต้องทำอะไร ใช้อย่างไร

4. อยากให้เพิ่มเติมประเด็นในเรื่อง “อำนาจในการทำนายเหตุการณ์หรือสถานการณ์ทางการเมือง” เข้าไปเป็นหนึ่งในตัวชี้วัดด้วย เพราะเป็นเรื่องสำคัญ หลายต่อหลายครั้งที่เหตุการณ์ยังไม่เกิด แต่ผู้สื่อข่าวนำเสนอไปล่วงหน้าแล้ว และผลจริง ๆ ก็ออกมาตรงกันกับที่คาดการณ์ซึ่งคิดว่า การคาดการณ์ได้อย่างแม่นยำถูกต้องน่าจะเป็นคุณลักษณะพิเศษสำหรับมืออาชีพ

อย่างไรก็ตาม ในประเด็นนี้มีผู้สื่อข่าวรายหนึ่งมีความเห็นแย้งว่า “ไม่ได้เป็นเรื่องของการทำนาย แต่เป็นกรณีที่ผู้สื่อข่าวรายนั้นได้ข้อมูลเชิงลึกมาจากแหล่งข่าวที่ตนมีสายสัมพันธ์สนิทสนมมากเป็นพิเศษ (Connection) มากกว่าแล้วนำมาเชื่อมโยงกับข้อมูลอื่น ๆ อีกหลายส่วน” นอกจากนี้มีความเห็นเพิ่มเติมว่า “ไม่เห็นด้วยกับการที่นักข่าวไปทำนายเหตุการณ์ล่วงหน้า เพราะเป็นการชี้นำสังคมมากเกินไป และอาจเข้าลักษณะการใส่ความคิดเห็นในข่าวก็ได้”

สรุปความคิดเห็นจากกลุ่มผู้รับสารทางการเมือง

ความคิดเห็นจากกลุ่มผู้รับสารทางการเมือง สรุปได้ดังนี้

1. อยากให้อธิบายเชื่อมโยงให้เห็นด้วยว่า ผลจากการวิจัยนี้ก่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชนอย่างไรบ้าง เพราะดูเหมือนในงานวิจัยจะกล่าวถึงส่วนนี้ค่อนข้างน้อยไป

2. ประเด็นการปฏิรูปสื่อเป็นเรื่องสำคัญที่กล่าวถึงกันมานาน ผลจากงานวิจัยนี้ น่าจะมีส่วนช่วยเสริมหรือต่อเชื่อมกับการปฏิรูปสื่อได้บ้าง อยากให้ผู้ศึกษามองในประเด็นนี้ด้วย
3. เห็นด้วยอย่างยิ่งว่า ความเป็นมืออาชีพนั้นต้องผนวกคู่ไปกับเรื่องจริยธรรมและจรรยาบรรณอย่างแยกกันไม่ออก